COLECȚIA finiș

LIMBA ROMÂNĂ

(fonetică, lexic, gramatică, stilistică)

SUBIECTE DATE LA EXAMENELE DE CAPACITATE ȘI LA ADMITEREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

1997-1999

CU REZOLVĂRI, COMENTARII ȘI RECOMANDĂRI

SERIA AG

ION TOMA

DUMITRU IVĂNUȘ

MARIN BUDICĂ

Scanned with OKEN Scanner

Ion Toma
Dumitru Ivănuș
Marin Budică

LIMBA ROMÂNĂ
(fonetică, lexic, gramatică, stilistică)

SUBIECTE DATE LA EXAMENUL DE CAPACITATE ȘI LA ADMITEREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (1997 - 1999)

CU REZOLVĂRI, COMENTARII ȘI RECOMANDĂRI

Scanned with OKEN Scanner

Limba română (fonetică, lexic, gramatică, stilistică) subiecte date la examenul de capacitate și de admitere în învățământul superior (1997-1999) cu rezolvări, comentarii și recomandări

Ion Toma, Dumitru Ivănuș, Marin Budică

Copyright © 2000 **ALL EDUCATIONAL**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
TOMA, ION

Limba română (fonetică, lexic, gramatică, stilistică) subiecte date la examenul de capacitate și la admiterea în învățământul superior / Ion Toma, Dumitru Ivănuș, Marin Budică. - București: ALL Educational, 2000
304p.; 24 cm. - (Prag finall)
ISBN 973-684-245-2

I. Ivănuș, Dumitru
II. Budică, Marin

811.135.1(075.35)(076.2)

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate
Editurii **ALL EDUCATIONAL.**
Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a Editurii **ALL EDUCATIONAL.**
Drepturile de difuzare în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

The distribution of this book outside Romania is prohibited without the written permission of **ALL EDUCATIONAL.**
Copyright © 2000 by **ALL EDUCATIONAL**
All rights reserved.

Editura **ALL EDUCATIONAL** București
B-dul Timișoara nr. 58, sect. 6, cod 76548
☎ 402 26 00, 402 26 01
Fax: 402 26 10
Departamentul difuzare:
☎ 402 26 20
Fax: 402 26 30
Comenzi la: comenzi@all.ro
URL: http://www.all.ro

Redactor: E. TOMESCU
Copertă: Stelian STANCIU

PRINTED IN ROMANIA

Scanned with OKEN Scanner

Ion Toma
Dumitru Ivănuș
Marin Budică

LIMBA ROMÂNĂ
(fonetică, lexic, gramatică, stilistică)

SUBIECTE DATE LA EXAMENUL DE CAPACITATE ȘI LA ADMITEREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR
(1997 - 1999)

CU REZOLVĂRI, COMENTARII ȘI RECOMANDĂRI

2000
ALL

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

I. ÎNDRUMAR PRACTIC 7
ALGORITMUL ANALIZEI SINTACTICE A FRAZEI 9
ALGORITMUL ANALIZEI MORFOSINTACTICE 26
ALGORITMUL ANALIZEI STILISTICE 28

II.a. SUBIECTE DATE LA ADMITEREA ÎN INVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR 1997 – 1999 29

A. LITERE 31
Universitatea din Cluj – Litere, 1997 31
Universitatea „AL I. CUZA", Iași – Litere (Română A), 1997 32
Universitatea „AL. I. CUZA" Iași – Litere (Română B), 1997 35
Universitatea din Ploiești – Litere (Română B), 1997 39
Universitatea din Sibiu – Litere (Română A), 1997 42
Universitatea din Sibiu – Litere (Română B),1997 47
Universitatea din Timișoara – Litere, Drept, 1997 49
Universitatea „Spiru Haret" – Limbi și Literaturi Străine, iulie, 1997 52
Universitatea „Spiru Haret" – Limbi și Literaturi Străine, septembrie, 1997 54
Universitatea din București – Litere, 1998 55
Universitatea din Craiova – Litere (continuare de studii), 1998 57
Universitatea din Craiova – Litere și Teologie-Litere, septembrie, 1998 59
Universitatea „Spiru Haret" – Limbi și Literaturi Străine, iulie, 1998 78
Universitatea din București – Litere (Română A), 1999 79
Universitatea din București – Limbi și Literaturi Străine, 1999 83
Universitatea din Craiova – Litere, 1999 85

B. DREPT 87
Universitatea din Craiova – Drept, 1997 87
Universitatea din Iași – Drept, 1997 105
Universitatea din Sibiu – Drept, 1997 109
Universitatea din Ploiești – Administrație Publică, 1997 113
Universitatea „Spiru Haret" – Facultatea de Drept, iulie, 1997 115
Universitatea „Spiru Haret" – Facultatea de Drept, septembrie, 1997 117
Universitatea din București – Facultatea de Drept, 1998 118
Universitatea din Craiova – Facultatea de Drept, septembrie 1998 123
Universitatea din Craiova – Facultatea de Drept, Colegiul de Administrație Publică, septembrie, 1998 137
Universitatea „Spiru Haret" – Facultatea de Drept, iulie 1998 147
Universitatea din București – Drept, 1999 148
Universitatea din Craiova, Drept, 1999 153

C. TEOLOGIE 163
Universitatea din Cluj – Teologie Reformată, 1997 163
Universitatea din Iași – Teologie Pastorală, 1997 167
Universitatea din Iași – Teologie-Litere, 1997 171
Universitatea din Sibiu – Teologie, 1997 174

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea din București – Teologie Ortodoxă, 1998 177
Universitatea Timișoara – Teologie Ortodoxă și Teologie-Litere, 1997 179
Universitatea din Sibiu – Teologie, 1998 181

D. COMUNICARE, JURNALISTICĂ, ȘTIINȚE POLITICE 183
Universitatea București – Comunicare Publică, 1997 183
Universitatea din Cluj – Științe Politice, 1997 186
Universitatea din Cluj – Psihologie, 1997 191
Universitatea din București – Facultatea de Comunicare și Relații Publice, 1998 193
Universitatea „Spiru Haret", – Filozofie și Jurnalistică, iulie 1997 195
Universitatea „Spiru Haret" – Filozofie și Jurnalistică, septembrie, 1997 196
Universitatea din București – Jurnalism, 1998 197
Universitatea „Spiru Haret" – Filozofie și Jurnalistică, iulie 1998 201
Universitatea din București – Jurnalistică, 1999 202

E. ACADEMIA DE POLIȚIE 204
Academia de Poliție, Seria I, 1997 204
Academia de Poliție, seria II-a, 1997 206
Academia de Poliție, seria I, 1998 209
Academia de Poliție, seria a II-a, 1998 211
Academia de Poliție, seria I, zi, varianta 1, 1999 214
Academia de Poliție, seria a II-a, f.f., varianta 1, 1999 223

F. EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT 232
Universitatea din Brașov – Educație Fizică și Sport, 1997 232
Universitatea din Pitești – Educație Fizică, 1997 242
Universitatea din Timișoara – Educație Fizică, Kinetoterapie 244
Universitatea din Craiova – Educație Fizică și Sport, 1998 247
Universitatea din Craiova – Kinetoterapie, 1998 249
Universitatea din Craiova – Educație fizică și Sport, 1999 250
Universitatea din Craiova – Kinetoterapie, 1999 252

G. COLEGII UNIVERSITARE 254
Universitatea din Brașov – Bibliologie, Institutori, 1997 254
Universitatea din Cluj – Biblioteconomie, 1997 257
60. Universitatea din Cluj – Colegiul de Administrație Publică, 1997 262
61. Universitatea din Pitești – Institutori, 1997 267
62. Universitatea din Sibiu – Administrație Publică, 1997 270
63. Universitatea din Sibiu – Jurnalistică, Biblioteconomie, 1997 273
64. Universitatea „Spiru Haret" – Colegiul de Institutori, iulie 1997 276
65. Universitatea „Spiru Haret" – Colegiul de Institutori, septembrie, 1997 277
Universitatea din București – Colegiul de Birotică, Colegiul de Biblioteconomie, 1998 278
Universitatea din Craiova – Colegiul de Birotică, Colegiul de Institutori, 1998 280
Universitatea din Craiova – Birotică, Institutori, Administrație locală-Secretariat, 1999 ... 294

II.b. SUBIECTE DATE LA EXAMENUL DE CAPACITATE 297
68. Licee, iulie, 1998 299
69. Licee, septembrie, 1998 300

Scanned with OKEN Scanner

I. ÎNDRUMAR PRACTIC

Scanned with OKEN Scanner

ALGORITMUL ANALIZEI SINTACTICE A FRAZEI

Complexitatea deosebită a analizei sintactice a frazei și numărul mare de precauții (criterii), posibile confuzii etc., de care trebuie să se țină seama, au impus formularea unui ALGORITM SPECIAL AL ANALIZEI FRAZEI, pe care-l prezentăm în continuare într-o formă detaliată.

I. Lectura textului: orice text are o „muzică" specifică pe care nu oricine i-o poate descifra la prima vedere. Așa cum un text muzical nu este cântat perfect la prima vedere, tot așa nici în descifrarea textului literar nu ne putem avânta fără să facem o lectură atentă, uneori chiar de mai multe ori, pentru a sesiza legăturile dintre cuvinte, reluările, anticipările, intercalările etc.

II. Identificarea (prin sublinierea sau notarea unor simboluri) **predicatelor** (cu ajutorul întrebării generale *Ce se spune despre...?*) și a **subiectelor** (cu ajutorul întrebării *Cine...?*, eventual *Ce...?*); cei mai mulți dintre profesori recomandă elevilor numai parțial această cerință, adică **recunoașterea predicatelor**.

Operația aceasta este pe cât de importantă, pe atât de pretențioasă, pentru că nu e suficient să se sublinieze predicatul, ci trebuie să fie subliniat corect, să se țină seama de valoarea morfologică a cuvântului sau a grupului de cuvinte care-l reprezintă (verb, locuțiune verbală, expresie, interjecție predicativă, adverb predicativ). Astfel, în stabilirea predicatelor, este necesar să se precizeze imediat caracteristicile morfosintactice ale cuvintelor care îndeplinesc această funcție:

a. verbe predicative personale sau **locuțiuni verbale personale** ale căror **subiecte** sunt **incluse** (*citești, vorbim*) sau **subînțelese** (*merge, o ia la sănătoasa*). Cea mai spinoasă problemă o constituie recunoașterea unor grupuri de cuvinte ca locuțiuni verbale. Unele dintre aceste grupuri sunt poate **expresii** sau **îmbinări libere** de cuvinte; optând pentru locuțiuni verbale, există implicații de natură sintactică:

1. sunt predicate verbale (dacă au verbul la modul personal);

2. sunt regente pentru o specie de subordonată sau pentru alta etc.

Unele grupuri de cuvinte sunt mai mult sau mai puțin clar locuțiuni verbale: *„...să-și ceară voie/ să..."* (*să...* = CI); „infirmierele *nu băgară de seamă/ că..."* (*că* = CD); *„își va da seama/ că..."* (*că...* = CI); *avea chef, avea poftă, teamă n-ai, să prindă...inimă, să stea de vorbă* etc. Altele sunt expresii: *să ceară* iertare, *să dăm* autoritate campaniilor noastre, *are* amabilitatea, *n-am* răbdare, *să ia* de nevastă etc.

b. verbe predicative sau **locuțiuni verbale impersonale** cu subiect nedeterminat: *ninge, plouă, s-a spus* (la radio) sau cu subiect ori subiectivă, putând fi grupate astfel:

Scanned with OKEN Scanner

– **active impersonale** cu formă afirmativă sau negativă, multe dintre acestea provenite din active personale:

– **însoțite de un pronume personal în dativ** (pronumele are funcție de complement indirect): *a (nu)-i plăcea, a (nu)-i conveni, a (nu)-i veni* etc. („Îmi place/ (*să*)... = SB);

– **însoțite de un pronume personal în acuzativ** (pronumele are funcție de complement direct): *a (nu)-l interesa, durea, pasiona, bucura* etc. („Mă interesează[1]/ (cât) știți".[2]/ propoziția 2 = SB;

– **neînsoțite de pronume personale**: *a trebui, a rezulta, a reieși, a urma.* („De aici rezultă[1]/ (că) vom rezolva toate frazele din manual".[2]/ (propoziția 2 = SB);

– **reflexive impersonale**: *a se cuveni, a se întâmpla, a se crede, a se părea* etc. („Se întâmplă/ (*să*)..."; „Părându-i-se (*că*)...; propozițiile *să..., că...* sunt SB);

– **reflexive pasive** cu regim de subiectivă: *a se construi, a se zice, a se spune, a se descoperi* etc. („S-a descoperit/ că)...");

– **pasive impersonale**: (îți) *este dat*, (i)-*a fost scris*, (v)-*a fost ursit* etc. (I-*a fost sortit*[1]/ (*să*...[2]/ 2 = SB);

c. verbe copulative la un mod personal: *a fi, a deveni, a ieși, a se face, a ajunge, a rămâne, a se preface, a părea, a însemna* etc.

d. expresii verbale impersonale, ale căror subiecte sunt fie verbe la infinitiv ori supin, fie o propoziție **subiectivă**. Expresiile sunt alcătuite dintr-un verb copulativ *a fi* sau *a părea* cu valoare impersonală și un nume predicativ exprimat prin adverb ori locuțiune adverbială: *este* (*ar fi, va fi, să fi fost*), *pare, a părut; bine, rău, posibil, imposibil, greu, ușor, de prisos, de mirare, fără importanță, cu neputință, mai presus* (de tine) etc.:

„Este ușor a greși."

P **SB**

„Este mai greu[1]/ (*să*) *recunoști* greșeala".[2]/

„Pare de prisos[1]/ (*să*) *continuăm* discuția.[2]/

Atragem aici atenția asupra faptului că nu trebuie confundate expresiile verbale impersonale, care au funcție de predicat nominal, alcătuit dintr-un verb copulativ *a fi* la un mod personal și dintr-un nume predicativ exprimat prin adverb sau locuțiune adverbială, cu un predicat tot nominal, dar alcătuit dintr-un verb copulativ *a fi* la un mod personal și un nume predicativ exprimat prin adjectiv; greșeala ar fi dublă:

1. de natură morfologică
2. de grup regent al unor părți de propoziție sau subordonate diferite:

P **CI**

„El *este sigur*[1]/ (*că*) *pleacă*".[2]/ (**CI** este cerută de adjectivul *sigur* cu funcție de nume predicativ);

Scanned with OKEN Scanner

P **SB**

„*Este sigur*[1]/(*că*) *pleacă*.“[2]/

Expresiile verbale impersonale nu trebuie confundate, de asemenea, cu grupurile de cuvinte alcătuite din verbul *a fi* predicativ și substantive cu funcție de subiect ale acestui verb: *este* **liniște**, *este* **ger**, *este* **cazul**, *este* **voie**, *este* **nevoie**, altele sunt însoțite și de un pronume personal în cazul dativ, care este, din punct de vedere logic, subiect: îmi este **dor**, îți este **foame**, îi este **frig**, vă este **lene** etc. Aceste grupuri sunt urmate de alte subordonate decât subiective, adică de **CI**, de **AT** etc.:

P **CI**

„Lui îi *este teamă*[1]/ (*să*) *plece* pe întuneric“.[2]/

P **AT**

„*Ar fi cazul*[1]/ (*să*) *fim atenți* la substantivul «cazul»“.[2]/

e. adverbe predicative sau **locuțiuni adverbiale predicative**: *firește, bineînțeles, desigur, poate, pesemne, fără îndoială, cu siguranță* etc. Pentru ca acestea să fie predicate verbale, prima condiția este să fie urmate de una din conjuncțiile *că, să*. Sunt, de asemenea, predicative în propoziții incidente. Dacă nu este îndeplinită această condiție, aceste adverbe sau locuțiuni sunt, în propoziția regentă, complemente de mod ale unor verbe:

P **SB**

„*Poate*[1]/ că *va veni*“.[2]/ (*poate* este predicat verbal)

„Poate *va veni*.“[1]/ (*poate* este complement circumstanțial de mod în propoziția principală).

Se poate observa că aceste adverbe sau locuțiuni adverbiale predicative nu admit ocurența verbului copulativ impersonal *a fi* cu care formează o eventuală expresie verbală impersonală, în care adverbul să fie nume predicativ. Situația aceasta se întâmplă însă în cazul altor adverbe: *sigur, posibil, firesc* (nu *firește*!), *extraordinar* etc. care, dacă sunt urmate de conjuncțiile *că, să* (elemente de relație pentru subiectivele care urmează), capătă valoare predicativă, având funcția de nume predicativ al cărui verb copulativ *este, ar fi* etc. este subînțeles:

P **SB**

„(Este) *posibil*[1]/ (*să*) *aibă* dreptate“.[2]/

f. interjecții cu valoare predicativă, care exprimă: un îndemn (*hai, haide, haideți, hăis, nani* etc.), o adresare (*iată, iacă, iacătă*, nu și *ia*) sau care imită sunete și zgomote (onomatopee: *poc, bâldâbâc, zbrr* etc.). Atenție mai mare va trebui să avem la onomatopee: dacă în propoziție există un verb, aceste cuvinte nu au valoare predicativă; exprimând o caracteristică a acțiunii au o funcție de complement de mod:

„El *poc*! una în spinare.“ – *poc* este predicat verbal;

„El poc! îmi *dădu* una.“ – poc (cu zgomot“) este complement de mod al verbului *dădu*.

Scanned with OKEN Scanner

În concluzie, candidații trebuie să știe că orice propoziție are un predicat ori un **indice de predicativitate** (**intonație, pauză** – care subînțelege un predicat; „La tunuri!" este propoziția care subînțelege *Treceți*! prin intonația exclamativă; „El – poet." este o propoziție al cărei verb copulativ *a fi, a părea* etc. este subînțeles prin pauză, care aici este indice de predicativitate). Unele predicate sunt **subînțelese**, altele însă **par subînțelese**: este cazul în care sunt negate, într-o propoziție, alte părți decât predicatele sau verbele copulative personale:

„El era un om înalt, nu frumos." (adverbul *nu* pune în opoziție cuvintele *înalt* și *frumos*, care sunt atribute adjectivale, în singura propoziție, ale substantivului *om*).

„El nu era gras, ci slab,"; *„...nu era beat*, ci numai *cu chef*" – adverbul *nu* pune în opoziție două nume predicative ale unui singur verb copulativ cu care formează un singur predicat nominal. Ultimele două propoziții sunt negative ca formă, dar afirmative ca înțeles.

Unele verbe copulative au deci mai multe nume predicative; aceste verbe alcătuiesc un singur predicat nominal cu nume predicativ multiplu și ar fi o greșeală să apară predicate nominale câte nume predicative ar avea același verb copulativ, subînțelegându-se acolo unde lipsește: *„Ea este frumoasă, cochetă, elegantă și...veselă."*[1]/

Alteori, se confundă participiile verbelor de conjugat ale diatezei pasive cu numele predicative și este considerat un singur predicat nominal (cu nume predicativ multiplu exprimat prin participii), când, de fapt, sunt două sau mai multe predicate verbale în care *verbul auxiliar* (nu *copulativ*) *a fi* este subînțeles:

„Elevii au fost întâmpinați,[1]/ *transportați*,[2]/ *cazați*."[3]/

Referitor la analiza predicatelor, menționăm că pot apărea și alte **dificultăți**:

– Verbul *a putea* este predicativ personal și formează singur predicatul verbal al unei propoziții, fiind urmat de un complement direct (exprimat mai ales prin verb sau locuțiune verbală la infinitiv) sau de o completivă directă. Dificultatea constă în aceea că verbul la infinitiv este format uneori cu pronumele reflexiv neaccentuat în dativ sau acuzativ care este așezat înaintea verbului *a putea* și, de aceea, predicatul este luat împreună cu pronumele reflexiv (verbul *a putea* fiind considerat reflexiv personal, nu activ personal), ba chiar cu verbul sau locuțiunea verbală următoare:

„...mă puteam repezi", în care predicatul este *puteam* (nu *mă puteam* sau chiar *mă puteam repezi*) urmat de (*a*) *mă repezi*, verb la reflexiv infinitiv cu funcție de complement direct al verbului *puteam*: „...nu mă putui opri" (*nu putui* regent pentru complementul direct (*a*) *mă opri*); „...un om/ (de care) *să se poată agăța* învinuirile (*să poată* este predicat verbal, (*a*) *se agăța* este complement direct, iar *învinuirile* este subiect și pentru predicat și pentru infinitiv);

„Mi-am putut da seama" este o sintagmă în care predicatul verbal este *am putut* (diateza activă), iar (*a*)-*mi da seama* este locuțiune verbală cu funcție de complement direct.

Scanned with OKEN Scanner

– Verbul *a putea* cu forma *poate* (persoana a III-a, singular, indicativ prezent) are și formă reflexivă cu pronumele *se* în acuzativ, fiind reflexiv impersonal: „*Se poate discuta*" în care (*a*) *se discuta* este subiect exprimat prin infinitiv. Bineînțeles, nu trebuie confundat verbul *poate* cu adverbul de mod (uneori, predicativ) *poate*:

P **S**

„*Poate*[1]/ (că) *venim.*"[2]/

– Verbul *a avea* este predicativ și are uneori sensul „a putea" (este socotit un auxiliar de modalitate, predicativ însă); când este urmat de un conjunctiv, acesta introduce o **CD**, dar, dacă nu este un conjunctiv, grupul de cuvinte următor este alcătuit dintr-un conectiv gramatical (pronume, adjectiv, adverb relativ) și un verb la infinitiv care formează o construcție cu funcție de complement direct al verbului *a avea* (construcția infinitivală relativă respectivă poate fi dezvoltată și cu alte cuvinte cu funcție de părți ale verbului la infinitiv):

„...*nu ai* ce lua...", în care *ce lua* este complement direct dezvoltat, alcătuit din *lua*, complement direct al verbului *ai* („poți" lua), iar *ce* este complement direct al verbului la infinitiv *lua*.

În secvențele de fraze citate mai jos, dorind să identificăm predicatele și subiectele, descoperim de la început propozițiile subiective ale unor predicate:

„*îi era greu* (predicat nominal – exprimat prin expresie verbală impersonală) *să se hotărască*" (propoziție subiectivă): „*s-ar putea* (verb cu sens pasiv)/ *să-i fure,*/ să-i ceri" (*propoziții subiective*); „*bine ar fi fost* (predicat nominal – expresie verbală impersonală)/ *să fi trimis*" (propoziție subiectivă); „*pesemne* (predicat verbal)/ *că nu găsea fata, adică una... și de aceea era posomorât*" (propoziții subiective); „*ar fi absurd* (predicat nominal – expresie verbală impersonală)/ *să se presupună* (propoziție subiectivă – verb reflexiv pasiv impersonal)/ *că scriitorii sunt niște automați*" (propoziție subiectivă); „*se cade* (predicat verbal – verb impersonal)/ *o istorie... să fie puțin retrogradă*" (propoziție subiectivă); „*nu* totdeauna *e plăcut* (predicat nominal – expresie impersonală)/ *să te vezi așa*" (propoziție subiectivă); „și-mi *vine* predicat verbal – verb impersonal)/ *să râd* (propoziție subiectivă), „*îmi pare* (predicat verbal – verb impersonal)/ *că mă cuprinde o vrajă dulce*" (propoziție subiectivă); „*să-ți mai scriu despre D.* (propoziție subiectivă)/ *mi-ar fi greu*" (predicat nominal – expresie verbală impersonală); „*adevărat să fie* (predicat nominal – expresie verbală impersonală)/ *că înseamnă ceva acele slove*" (propoziție subiectivă); „dar *nu-i totuna* (predicat nominal)/ *leu să mori...*" (propoziție subiectivă); „că-*i* tot *aceea* (predicat nominal)/ *de te razimi de o umbră/ sau de crezi...*" (propoziții subiective), „*e în interesul* (predicat nominal) lui/ *să mă îndrumeze acolo*" (propoziție subiectivă) etc.

Alteori, descoperim subiecte mai greu de sesizat mai târziu, dacă am evita această etapă: „*Se vor face* (predicat verbal – verb reflexiv cu sens pasiv) cuvenitele **împliniri**" (subiect); „*să i se pună* în față (predicat verbal – verb reflexiv pasiv) **o oglindă**" (subiect); „*se încep* (predical verbal – reflexiv pasiv) **muncile**"

Scanned with OKEN Scanner

(subiect); „*îmi era* (predicat verbal) **milă** (subiect) de el"; „mai *e* (predicat verbal) **vorbă**?" (subiect); „mii de lei/ **ce** se cuveneau" (ce = subiect); „știam/ **ce**-l așteaptă" (ce = subiect). Nu orice predicat are subiectul exprimat, existând chiar expresii verbale impersonale fără subiective: „i-*a fost penibil*" etc.

III. Identificarea conectivelor gramaticale ale frazei (sau identificarea elementelor de relație):

a) care leagă părți de propoziție și propoziții de același fel: conjuncții și locuțiuni conjuncționale coordonatoare:

– **copulative:** *și; nici; precum și, nu numai..., ci și; nu numai..., dar și; și..., și; nici..., nici*;

– **adversative**: *dar, iar, însă, ci, și, or, numai că*;

– **disjunctive**: *fie... fie; ori, ori..., ori; sau, sau... sau; ba..., ba*;

– **conclusive**: *deci, așadar, prin urmare, în concluzie, or*;

b) care introduc propoziții subordonate:

– **conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare**: *că, să, dacă, de, ca să, ca...să, fiindcă, întrucât, deoarece, căci, încât, deși, până, cum că, precum că, în timp ce, în vreme ce, o dată ce, până să, până ce, după ce, fără să, fără ca să, fără ca...să, cu cât, după cât, pe cât, după cum, ca și cum, ca și când, pentru că, așa că, astfel că, astfel încât, din cauză că, de vreme ce, din moment ce, pentru ca să, pentru ca...să, în caz că, cu toate că, măcar că, măcar de, măcar dacă, chiar dacă, chiar de, chiar să* etc. Atenție: grupurile *așa cum, acolo unde, atunci când, atât cât* trebuie separate în **adverbe** corelative (*așa, acolo, atunci, atât*) care aparțin regentei și în adverbe **relative** (*cum, unde, când, cât*) care introduc subordonatele circumstanțiale imediat următoare.

– **pronume** sau **adjective relative**:

– **simple**: *care, cine, ce, cât, câtă, câți, câte, al câtelea, a câta, de*;

– **compuse**: *cel ce, ceea ce, cei ce, cele ce.*

Atenție la grupurile *cel care, cea care, cei care, cele care* sau *tot ce, toți care* etc., în care relativ este numai pronumele *care* sau *ce*, iar celelalte pronume *cel, cea, cele* (demonstrative), *tot, toți* (nehotărâte, considerate adjective substantivizate) aparțin propoziției precedente, fiind elementele regente pentru propozițiile subordonate atributive care urmează imediat:

P **AT**

„*A spus* adevărul doar **cel**[1]/ (**care**) a fost acolo"[2]/

P **AT** **P**

„Celui[1]/ (**care**) *știe*[2]/ i *se dă* notă foarte mare".[1]/

– există și o formă populară *de* cu sensul „care":

„*Am citit* cartea[1]/ (**de**) (=pe care) mi-*ai recomandat*-o."[2]/

– **pronume** sau **adjective nehotărâte compuse** cu *ori-: oricare, orișicare, oricine, orișicine, orice, orișice, oricât, orișicât, oricâtă, orișicâtă, oricâți, orișicâți, oricâte, orișicâte; al oricâtelea, a oricâta;*

– **adverbe relative:** *unde, când, cum, cât, încotro, precum, ce*;

Scanned with OKEN Scanner

– **adverbe nehotărâte** compuse cu *ori-: oriunde, orișiunde, oricând, orișicând, oricum, orișicum, oricât, orișicât, oriîncotro*;

– **alte adverbe**: *parcă, decât* (devenite conjuncții).

Conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale pun doar probleme de recunoaștere în text ca elemente de relație; toate celelalte conective gramaticale subordonatoare prezintă dificultăți nu numai în ceea ce privește statutul morfologic al cuvântului sau al grupului de cuvinte (este pronume relativ sau este adjectiv relativ, este adverb relativ ori nehotărât), ci și în ceea ce privește funcția sintactică în subordonata pe care o introduce (mai rar, în altă subordonată decât în cea pe care o introduce). Astfel, pronumele relative simple (excepție *cine*) sunt uneori adjective, iar *ce* este alteori adverb relativ:

P **CD**

„*Nu știu*[1]/ (**ce**) *s-a întâmplat.*“[2]/ (**ce** este relativ în P_2, cu funcție de subiect în subordonată):

P **CD**

„*Nu știu*[1]/ de (**ce**) om *să mă feresc*“[2]/ (*ce* este adjectiv relativ în Ac., cu funcție de atribut adjectival în subordonată);

P **CD**

„**Tu** știi[1]/ (**ce**) frumoasă s-a făcut Maria?“[2]/ (*ce* este adverb de mod relativ cu funcție de complement de mod în subordonată).

Elevii trebuie să fie atenți pentru a observa că nu orice pronume care stă lângă un substantiv este adjectiv relativ: substantivul și pronumele fac parte din propoziții diferite, nu din aceeași propoziție, astfel încât relativul să se acorde în gen, număr și caz și să devină adjectiv:

P **AT** **P**

„Omul[1]/ (**care**) *vine*[2]/ te *cunoaște.*“[1]/ (**care**) este pronume relativ – substituie substantivul **omul** – și este subiect al subordonatei pe care o introduce);

P **CD**

„*Am văzut*[1]/ pe (care) stradă *stai.*“[2]/ (*care* este adjectiv relativ în Ac. și este atribut adjectival care determină substantivul *stradă* din aceeași subordonată);

P **CD**

„*Nu știu*[1]/ (a cui) *fată* ești tu“ (*a cui* este pronume relativ – nu se acordă cu substantivul *fată* care este în N., de fapt pronumele *cine*, indiferent de caz, nu devine niciodată adjectiv – și este atribut pronominal genitival în propoziția pe care o introduce).

Rareori, pronumele relativ are rolul de a introduce o subordonată, iar funcția lui sintactică aparține unei subordonate următoare:

„... gospodine,[1]/ (**care**) *trebuie*[2]/ (*să*) *fi fugit*... prin pădure.“[3]/

– *care* introduce propoziția nr. 2 AT, dar este subiect al predicatului regent din propoziția nr. 3 (care este SB a verbului *trebuie* din propoziția nr. 2).

Și adverbele relative pun probleme uneori. De cele mai multe ori au funcție sintactică în propoziția pe care o introduc:

Scanned with OKEN Scanner

P **CD**

„*Nu știam*[1]/ (cum) *să procedez.*“[2]/ (*cum* este complement de mod);

P **CD**

„*Știam*[1]/ (*cum*) *ești.*“[2]/ (*cum* este nume predicativ)

Alteori însă, fiind echivalente cu conjuncții sau locuțiuni conjuncționale subordonatoare, nu au funcție sintactică în propoziția subordonată și nici în altă propoziție, ci au rolul de a introduce o subordonată, ca orice conjuncție; este vorba despre *cum* (cauzal „pentru că“ sau temporal, „îndată ce, imediat ce“), despre *unde* (cauzal „pentru că“), *când* (condițional „dacă“, concesiv „deși“, cauzal, „fiindcă“):

CT **P**

„(Cum) *venirăm*,[1]/ *se făcură* **toți** *o apă și-un pământ.*“[2]/

CZ **CD** **P**

(Unde) *știa*[1]/ (că) *are* notă[2]/ *nu a învățat* la fizică.[3]/

Într-o frază, pot sta unul lângă altul chiar trei elemente de relație: unul coordonator și două subordonatoare; ele aparțin la două subordonate sau la trei propoziții (una principală și două subordonate):

P **CZ** **CZ** **CT**

„*Citesc*[1]/ (deoarece) îmi *place*[2]/ (și) (deoarece),[4]/ (când) *sunt liber*,[3]/ *am* mai mult timp.“[4]/

CT **CZ** **P**

Și,[3]/ (deoarece),[2]/ (când) *am* timp liber,[1]/ *citesc mai mult*,[2]/ *mă simt* minunat [3]./

Locul conectivelor gramaticale este aproape numai la începutul subordonatelor sau al propozițiilor principale. Excepțiile se referă la conjuncțiile *însă, dar* care pot apărea și în interiorul sau la sfârșitul propoziției, ba chiar în interiorul altei propoziții subordonate:

CZ **P**

„(Cum)[1]/ (însă)[2]/ *nu am* timp,[1]/ *nu* mai *plec.*“[2]/

Alte excepții privesc pronumele *care* în genitiv, când este atribut pronominal genitival care determină un substantiv, de obicei prepozițional, din aceeași subordonată:

AT **P**

„*Casa*,[1]/ de pe acoperișul (căreia) te-*am privit cândva*,[2]/ *a dispărut.*“[1]/

În sfârșit, atragem atenția asupra faptului că nu sunt relative, deci nu trebuie încercuite, anumite pronume și adjective, adverbe interogative sau conjuncția *să*, în propoziții principale interogative sau exclamative, imperative (sau, așa cum am discutat, formează o construcție infinitivală relativă cu funcție de complement direct sau de subiect dezvoltat).

IV. Delimitarea și numerotarea propozițiilor. Propozițiile sunt **principale** și **secundare**, sunt **regente** pentru una sau mai multe **subordonate** sau **subordonate** față de o anumită regentă (ori chiar față de două regente), sunt **suficiente** sau **insuficiente** ca înțeles. Unele propoziții sunt **dislocate** (având

Scanned with OKEN Scanner

intercalate diferite propoziții), așa că atenție la „muzicalitatea" textului, adică la legătura sintactică dintre cuvinte, care, uneori, pot fi așezate înaintea altor cuvinte (adică sunt anticipate):

„Unde[3]/ ziceai[1]/ (că) trebuie[2]/ (să) pleci?"[3]/

„*Elevii clasei a VIII-a*[2]/ trebuie[1]/ (să) se maturizeze."[2]/

Propozițiile subordonate trebuie să aibă un conectiv gramatical subordonator. Acesta poate fi subînțeles: 1. dacă propoziția este coordonată cu altă subordonată precedentă, sau 2. dacă subordonata este în raport de juxtapunere (sau parataxă) cu regenta: vezi **condiționale juxtapuse, cauzale juxtapuse, concesive juxtapuse:**

CȚ P CV P

„*Ai* carte,[1]/ (*dacă*) *ai* parte".[2]/; „*Mănânci*,[1]/ tot *nu te saturi*."[2]/

În numerotarea propozițiilor, este bine să ținem seama, în primul rând, de locul predicatelor (exprimate sau subînțelese, acestea din urmă marcate în text prin √). Când însă o propoziție subordonată determină un regent care nu este predicat în propoziția regentă, ci subiect, atribut, complement etc., numerotarea începe tot de la cuvântul regent și continuă cu subordonata:

P CȚ

„*Aș* mai *citi*,[1]/ (dacă) *aș avea* cărți."[2]/ (numerotarea este făcută în ordinea apariției predicatelor);

CȚ P

„(Dar),[2]/ (dacă) *aș veni*,[1]/ *aș pleca* imediat."[2]/ (numerotarea este făcută tot în funcție de locul predicatelor, conjuncția *dar* nu este element regent al vreunei subordonate);

CD P

„Văzând[1]/ (că) *e greu*[2]/ *a plecat*."[1]/

AT P

„Câinele[1]/ (*care*) *latră*,[2]/ *nu mușcă*."[1]/ (numerotarea, în ultimele două fraze, s-a făcut în ordinea element regent – subordonată).

V. Stabilirea felului propozițiilor (principale sau diferite specii de subordonate): sub textul în care s-au efectuat toate cele patru operații menționate până acum, vom scrie unul sub altul toate numerele propozițiilor, iar în dreptul fiecărui număr vom menționa felul propozițiilor după înțeles și, în paranteză, numărul regentei, dacă propoziția respectivă este subordonată; de asemenea, la propozițiile coordonate, vom preciza și relația de juxtapunere sau joncțională.

În stabilirea felului unei propoziții subordonate pot apărea dificultăți mai mari sau mai mici. Pentru a nu greși, este bine ca elevii să aibă cunoștințe sigure despre corespondența dintre o propoziție subordonată și partea de propoziție corespunzătoare.

Propozițiile subordonate dintr-o frază îndeplinesc funcția unor părți de propoziție ale regentei, fiind identificate și denumite după această funcție. Denumirile propozițiilor secundare subordonate corespund denumirilor părților

Scanned with OKEN Scanner

de propoziție corespunzătoare, cu excepția predicativei care corespunde numai numelui predicativ, nu întregului predicat nominal sau unui predicat verbal.

Corespondența dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție corespunzătoare privește **definițiile, termenul determinat (regent), modul de identificare, clasificările interne, subspeciile**, uneori chiar și **felul construirii** celor două categorii sintactice. Astfel, în propoziția: „A plecat până la magazin.", complementul circumstanțial de loc determină verbul *a plecat*, răspunde la întrebarea (*până unde* a plecat?), este exprimat prin substantivul *magazin* precedat de prepoziția compusă *până la*; în fraza: „A plecat până unde l-am trimis.", propoziția circumstanțială de loc *până unde l-am trimis* determină același verb (*a plecat*), răspunde la aceeași întrebare (*până unde* a plecat?), este introdusă prin adverbul relativ *unde* precedat de prepoziția *până*.

De asemenea, în propoziția: „De asta a venit la noi, pentru a mă invita la teatru." și în fraza corespunzătoare: „De asta a venit la noi, pentru ca să mă invite la teatru.", complementul circumstanțial de scop (*pentru a mă invita*) și propoziția circumstanțială de scop (*pentru ca să mă invite la teatru*) răspund la aceeași întrebare (*Cu ce scop*...?) adresată aceluiași cuvânt determinat (verbul *a venit*), au cuvinte comune în elementele de legătură (*pentru* + infinitivul – la complementul circumstanțial de scop – și *pentru ca să*, locuțiune conjuncțională formată din prepoziția *pentru* și conjuncția *ca să* – la propoziția subordonată circumstanțială de scop). Corespondența dintre subordonată și partea de propoziție corespunzătoare se reflectă și asupra unor **elemente corelative identice**: locuțiunea adverbială *de asta* cu aceeași funcție sintactică (complement circumstanțial de scop) pe lângă verbul din propoziția sa, respectiv, pe lângă verbul din regentă. Se observă că verbul *a veni* are în propoziție două complemente de scop (*de asta..., pentru a invita*), iar, în frază, are o subordonată circumstanțială de scop și un complement de scop care, acesta din urmă, anunță (sau este în corelație cu) subordonata circumstanțială de scop. Corelativul *de asta* impune obligatoriu și o punctuație pentru celălalt complement de scop din propoziție sau pentru propoziția de scop din frază, adică prezența virgulei în fața lor. Dacă nu ar fi corelativul exprimat, aici, printr-o locuțiune adverbială de scop, atât la partea de propoziție, cât și la propoziția corespunzătoare, virgula nu ar trebui pusă.

Corespondența dintre o propoziție subordonată și partea de propoziție corespunzătoare permite **transformări** reciproce prin **contragerea** propozițiilor subordonate în părți de propoziție (corespunzătoare) și prin **dezvoltarea** sau **expansiunea** părților de propoziție în propoziții subordonate corespunzătoare (prin introducerea unui predicat și a unui element de relație). Pentru ca fenomenul contragerii și cel al dezvoltării să fie echivalente, e necesar ca unitățile sintactice în discuție să aibă aceeași funcție și aproximativ aceeași formă. Astfel, există contrageri greoaie, nespecifice, neechivalente. În fraza: „Nu se știe *cine vine*.", propoziția subiectivă subliniată este contrasă printr-un subiect exprimat prin verb la infinitiv *a veni*, încât propoziția rezultată „Nu se știe a veni." nu mai este echivalentă ca înțeles cu fraza. Este corect: „Nu se știe *nimic*." sau „Nu se

Scanned with OKEN Scanner

știe acest *lucru.*" „În fraza: „*După ce a plecat la țară*, ea nu s-a mai interesat de noi.", temporala poate fi corect contrasă într-un complement de timp exprimat prin verb la gerunziu („*Plecând* la țară, ea..."), sau printr-un substantiv precedat de prepoziția *după* (*După plecarea* la țară, ea..."), deși, la ultima contragere, se observă că substantivul *țară* precedat de prepoziția *la* este atribut substantival prepozițional. Altă contragere ne-ar conduce la un atribut adjectival (care determină pronumele *ea*) cu nuanță circumstanțială de timp (care determină verbul *nu s-a interesat*): „*Plecată* la țară, ea...".

Și transformările sau expansiunile unor părți de propoziție în propozițiile subordonate corespunzătoare pot fi greoaie, echivalente cel mult pe plan formal. Astfel, subiectul *Maria* din propoziția: „Maria citește mult." este transformat în subiective ca:

„*Cine este* Maria/ citește mult."

„*Pe cine o cheamă Maria*/ citește mult." în loc de:

„*Cine vrea*/ citește mult."

Alături de cele două fenomene discutate, contragerea și expansiunea, de un real folos la analiza propozițiilor subordonate circumstanțiale este **recunoașterea elementelor corelative**. Unele elemente de relație subordonatoare (conjuncții, locuțiuni conjuncționale, adverbe relative) se folosesc cu un corelativ adverbial în propoziția regentă. Acest corelativ apare într-o regentă „anunțând" o propoziție subordonată circumstanțială și având, *de obicei*, aceeași funcție sintactică, întrucât determină același cuvânt din propoziția regentă, ca și subordonata la care se referă.

Corelativele adverbiale (adverbe sau locuțiuni adverbiale) pot fi antepuse sau postpuse față de elementul relativ introductiv. Menționăm mai multe corelative în cadrul tuturor speciilor de subordonate circumstanțiale, întrucât, din observațiile noastre, am constatat că acestea nu se cunosc sau se confundă cu elemente de relație, astfel încât unii elevi încercuiesc elemente corelative în locul celor de relație. Pentru a evita confuzia, vom pune în paranteze elementele de relație, lăsând în afară corelativele.

– **circumstanțiale de loc**:
  (unde)..., acolo acolo... (unde)
  (de unde)..., de acolo acolo/ (unde)
– **circumstanțiale de timp**:
  (când)..., atunci atunci..., (când)
  (cum)..., cum atunci/ (când)
  (după ce)..., și (adverb) „imediat"
– **circumstanțiala de mod**:
  (cât)..., atât (cu cât)..., cu atât (mai)
  (pe cât)..., pe atât așa..., (cum)
  la fel/ (cum) așa/ (cum)
  (de ce)..., de ce (de ce)..., de aceea; de aia

Scanned with OKEN Scanner

– **circumstanțiala de cauză**:
(de vreme ce), (pentru că)..., de aceea; de aia; (o dată ce)
(din moment ce)..., apoi; atunci; (dacă)
– **circumstanțiala de scop**:
înadins (pentru ca să)..., de aceea; de aia
dinadins..., (că să)
într-adins..., (ca să)
– **circumstanțiala condițională**:
(dacă)..., apoi; atunci
– **circumstanțiala concesivă**:
(deși)
(cu toate că)..., tot, totuși, cu toate acestea
(chiar dacă)..., (că)..., și tot, și totuși, și încă
– **circumstanțiala consecutivă**:
astfel, așa, atât, în așa fel, până într-atât..., (încât)
destul, prea..., (pentru ca să, ca să, să)..., (astfel încât), (așa încât), (astfel că).

La aproape toate frazele analizate de noi, am recomandat o singură soluție, chiar dacă ne-a tentat și altă interpretare. La altele am recomandat, totuși, două sau trei soluții. Astfel, apar și texte care cuprind propoziții subordonate **predicative suplimentare**, pe care unii elevi nu le-au studiat, conform programei. Pentru a înțelege dubla referire a acestei subordonate (la predicat și subiect, la predicat și complement), trebuie, în această situație, să acceptăm trei răspunsuri ca valabile:

a. PRS (predicatvă suplimentară), conform **GA**;

b. CM, care răspunde la întrebarea *cum* adresată verbului (predicat sau nu) care are lângă el un complement direct, iar propoziția următoare nu mai poate fi luată **CD**:

c. CD. Pentru această interpretare, menționăm că unii specialiști consideră pronumele personale în acuzativ neaccentuate drept anticipări ale subiectelor din propoziția subordonată în propoziția regentă sub formă de complement direct:

„(Cum) **o** văzu[1]/ (că) l-a cunoscut[2]/ (și)-i zâmbește[3]/..." – este interpretată ca având forma următoare:

„(Cum) văzu[1]/ (că) **ea** l-a cunoscut[2]/ (și)-i zâmbește[3]/..., deci propozițiile 2 și 3 pot fi considerate CD.

VI. Alcătuirea schemei topice a frazei: în care numerele propozițiilor principale pot fi încadrate în pătrate, iar cele ale subordonatelor – în cerculețe, sau numerele propozițiilor principale ori subordonate pot apărea neîncadrate. Trebuie menționate relațiile de subordonare pe schemă și pot fi notate simbolurile **P** pentru principlă, iar **SB, PR, CD, CT** etc. pentru subordonate în dreptul fiecărui număr; pot apărea, în schemă, și elementele subordonatoare. În orice caz, este bine ca propozițiile subordonate de același rang sau ordin să apară pe același plan, iar propozițiile incidente să fie menționate în afara schemei.

Scanned with OKEN Scanner

1. Câteva dificultăți, precum și algoritmul analizei morfosintactice sunt specifice și le prezentăm în continuare:

Problemele dificile sunt cele legate de cazuri și funcții sintactice. Substantivele precedate de prepoziții și de locuțiuni prepoziționale stau în trei cazuri: genitiv, dativ și acuzativ.

Astfel, genitivul este cerut de prepoziții ca: *împotriva, contra, asupra* etc. și de locuțiuni prepoziționale ca: *în fața, din cauza, în ciuda, de-a lungul* etc. Substantivele precedate de aceste prepoziții și locuțiuni prepoziționale stau fără nici o excepție în genitiv:

„Lupta *împotriva* minciunii și (**atenție**!) a murdăriei este grea."

Tot în genitiv stau și părțile de vorbire care substituie substantivul:

– pronumele: *contra lui, împotriva cui, din cauza aceluia, în fața alor mei* etc.;

– numeralele (cu valoare substantivală): *contra celor doi, împotriva amândurora, din cauza primului* etc.

– adjectivele substantivate: *contra celor tari, împotriva celui leneș, din cauza celui mai leneș* etc.

– verbele la participiu substantivate: *contra celor loviți, din cauza celor răniți, în fața celor uciși* etc.

Când prepozițiile și locuțiunile prepoziționale cu regim de genitiv sunt urmate de pronume personale și, mai rar, de reflexive, forme neaccentuate, în dativ posesiv, aceste pronume sunt, normal, în dativ, dar sunt excepții de la cazul genitiv cerut de acele prepoziții și locuțiuni prepoziționale. De asemenea, pronumele posesive *meu, mea, tău, ta, sa, nostru, vostru, voastră* devin adjective posesive în acuzativ, excepții de la genitiv.

De aceea, cerințe de tipul:

A. „Alcătuiți enunțuri în care pronumele personale, formă neaccentuată, în dativ, să fie:

1. nume predicativ;
2. atribut pronominal în dativ;
3. complement indirect;
4. complement circumstanțial de loc;
5. complement circumstanțial de timp;
6. complement circumstanțial de cauză;
7. complement circumstanțial condițional;
8. complement concesiv."

B. „Alcătuiți enunțuri în care adjectivul pronominal posesiv să fie:

1. nume predicativ;
2. atribut pronominal prepozițional;
3. complement indirect;
4. complement circumstanțial de loc;
5. complement circumstanțial de timp;
6. complement circumstanțial de cauză;

Scanned with OKEN Scanner

7. complement condițional;
8. complement concesiv."

sunt foarte ușor de rezolvat, dacă ținem seama de cele menționate mai sus:

A.

1. Noi nu suntem *împotriva-ți.*

împotriva-ți = pronume personal, formă neaccentuată, persoana a II-a, singular, dativ posesiv (=**ta**), precedat de prepoziția *împotriva*, excepție de la cazul genitiv, nume predicativ, care formează un predicat nominal împreună cu verbul copulativ (*nu*) *suntem*;

2. Cărțile *din fața-i* sunt noi.

din fața-i = pronume personal, formă neaccentuată, persoana a III-a, singular, dativ posesiv (= **sa**), precedat de locuțiunea prepozițională „din fața", excepție de la genitiv, atribut pronominal prepozițional.

3. a) Ei luptă *împotriva-mi* (*împotriva-ți, împotriva-i* etc.).

împotriva-mi = pronume personal, forma neaccentuată, persoana I, singular, dativ posesiv (= **mea**), precedat de prepoziția *împotriva*, excepție de la genitiv, complement indirect;

Notă: Putem construi un enunț și cu pronumele reflexiv în dativ:

b) Ei iau vina *asupra-și.*

asupra-și = pronume reflexiv, forma neaccentuată, persoana a III-a, plural, cazul dativ posesiv (= **lor**), precedat de prepoziția *asupra*, excepție de la genitiv, complement indirect;

4. Ei stau *în fața-i* (*în juru-ți, înainte-ne* etc.).

in fața-i = pronume personal, formă neaccentuată, persoana a III-a, singular, dativ posesiv (= **sa**), precedat de locuțiunea prepozițională *în fața*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial de loc;

5. Voi ați sosit la școală *înainte-mi* (*înainte-i* etc.).

înainte-mi = pronume personal, forma neaccentuată, persoana I, singular, dativ posesiv (= **mea**), precedat de prepoziția *înaintea*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial de timp;

6. Ea plânge *din cauza-ți* (*din pricina-mi* etc.).

din cauza-ți = pronume personal, forma neaccentuată, persoana a II-a, singular, dativ posesiv (= **ta**), precedat de locuțiunea prepozițională *din cauza*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial de cauză;

7. *În locu-vă* (*în locu-ți, în locu-i* etc.) aș pleca.

în locu-vă = pronume personal, forma neaccentuată, persoana a II-a, plural, dativ posesiv (= **al vostru**), precedat de locuțiunea prepozițională *în locul*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial condițional;

8. *În ciuda-ți* (*în pofida-i* etc.), totuși voi veni.

în ciuda-ți = pronume personal, forma neaccentuată, persoana a II-a singular, dativ posesiv (= **ta**), precedat de locuțiunea *în ciuda*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial concesiv.

Scanned with OKEN Scanner

B.

1. Noi nu suntem *împotriva ta* (*contra voastră* etc.).

împotriva ta = adjectiv pronominal posesiv, persoana a II-a, singular, acuzativ, precedat de prepoziția *împotriva*, excepție de la genitiv, nume predicativ, formează predicatul nominal împreună cu verbul (*nu*) *suntem*;

2. Cărțile *din fața ta* sunt noi.

din fața ta = pronume posesiv, persoana a II-a, singular, acuzativ, precedat de locuțiunea prepozițională *din fața*, excepție de la genitiv, atribut pronominal prepozițional;

3. Ei luptă *împotriva mea* (*împotriva ta, împotriva sa* etc.).

împotriva mea = adjectiv pronominal posesiv, persoana I, singular, acuzativ, precedat de prepoziția *împotriva*, excepție de la genitiv, complement indirect.

4. Ei stau *în jurul nostru* (*în fața sa, înaintea sa* etc.).

în jurul nostru = adjectiv pronominal posesiv, ține locul mai multor posesori, persoana I, are formă de masculin, singular, acuzativ, precedat de locuțiunea prepozițională *în jurul*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial de loc;

5. Ei au sosit la școală *înaintea voastră* (*înaintea mea, înaintea ta* etc.).

înaintea voastră = adjectiv pronominal posesiv, ține locul mai multor posesori de persoana a II-a, are formă de feminin, singular, precedat de prepoziția *înaintea*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial de timp;

6. Ea plânge *din cauza ta* (*din pricina mea* etc.).

din cauza ta = adjectiv pronominal posesiv, ține locul unui singur posesor de persoana a II-a, are formă de feminin, singular, acuzativ, precedat de locuțiunea prepozițională *din cauza*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial de cauză;

7. *În locul vostru* (*în locul tău, în locul său* etc.), aș pleca.

în locul vostru = adjectiv pronominal posesiv, ține locul mai multor posesori de persoana a II-a, are formă de masculin, acuzativ, precedat de locuțiunea prepozițională *în locul*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial condițional;

8. *În ciuda sa* (*în pofida ta, în ciuda voastră* etc.), totuși voi veni.

în ciuda sa = adjectiv pronominal posesiv, ține locul unui singur posesor, persoana a III-a, are formă de feminin, singular, acuzativ, precedat de locuțiunea prepozițională *în ciuda*, excepție de la genitiv, complement circumstanțial concesiv.

Cerința de mai sus, de a alcătui enunțuri în care genitivul să îndeplinească cele opt funcții sintactice, poate fi – și este – extinsă la cele cinci părți de vorbire menționate:

1. *Nume predicativ*:

Noi suntem *împotriva minciunii*. (= substantiv)

împotriva lor, acelora. (= pronume)

împotriva celor doi. (= numeral cu valoare substantivală)

Scanned with OKEN Scanner

împotriva celor leneși (= adjectiv substantivat)
împotriva celor îmbogățiți pe nedrept.
(= verb la participiu substantivat).

2. *Atribut prepozițional*:
Îmi place statuia *din fața blocului* (*acelora, celor doi, celor harnici, celor lăudați*).

3. *Complement indirect*:
Ei luptă *împotriva minciunii* (*împotriva oricui, împotriva amândurora, împotriva celor leneși, împotriva celor îmbogățiți*).

4. *Complement circumstanțial de loc*:
Ei stau *în fața casei* (*în fața alor mei, în fața celor doi, în fața celui frumos, în fața celui ucis*).

5. *Complement circumstanțial de timp*:
Tu ai sosit la școală *în urma profesorilor* (*în urma acelora, în urma amândurora, în urma celor harnici, în urma celor bătuți* etc.)

6. *Complement circumstanțial de cauză*:
Eu plâng *din cauza bătăii* (*din cauza lui, din cauza ambilor, din cauza celor răi, din cauza celor uciși*).

7. *Complement circumstanțial condițional*:
În locul colegilor (*în locul dumitale, în locul celor doi, în locul celor leneși, în locul celor bătuți*), aș pleca imediat.

8. *Complement circumstanțial concesiv*:
În ciuda greutăților (*în ciuda acelora, în ciuda celui de al doilea, în ciuda celor mai leneși, în ciuda celor îmbogățiți*), totuși voi veni la timp.

Pronumele relative și cele nehotărâte compuse cu *ori-* în genitiv, formate cu prepoziții și locuțiuni prepoziționale, îndeplinesc și alte funcții sintactice, pe care substantivele nu le-ar putea avea. Astfel, în exemplele:

a) 1. „*Plânge*[1]/ **din cauza cui** l-a bătut.“[2]/
2. „*Plânge*[1]/ **din cauza a ce** i s-a întâmplat.[2]/

b) „*Stau*[1]/ **în fața cui** ne-a ajutat.“[2]/

c) „El *se ridică*[1]/ **împotriva oricui** îl nedreptățește.“[2]/

pronumele relative *cine, ce* și pronumele nehotărât *oricine* în genitiv, precedate de locuțiunile prepoziționale *din cauza, în fața* și de prepoziția *împotriva*, sunt subiecte (ale verbelor din P2), excepție de la cazul nominativ, întrucât pronumele relative *cine, ce* introduc o cauzală (ex. a1, a2) și o circumstanțială de loc (ex. b), iar pronumele nehotărât *oricine* introduce o completivă indirectă.

În enunțurile:

a) *Plânge*[1]/ (din cauza a ce) *a spart.*[2]/

b) *Stă*[1]/ (în fața a ce) *citește.*[2]/

c) **Ei** *protestează*[1]/ (împotriva a ce) *susține* **ea.**[2]/

pronumele relativ *ce* în acuzativ cu sens de genitiv, precedat de prepoziția *a* și de locuțiunea prepozițională *din cauza, în fața* sau de prepoziția *împotriva*,

Scanned with OKEN Scanner

este complement direct al verbului din P2, excepție de la modalitatea de exprimare a complementului direct, întrucât pronumele relativ *ce* introduce o cauzală ex. a) o circumstanțială de loc (ex. b) și o completivă indirectă (ex. c).

Cazul dativ este cerut de puține prepoziții: *datorită, grație, mulțumită, contrar, conform, aidoma, asemenea, potrivit,* deci în total opt. Ultimele, provenite din adverbe de mod comparative, sunt considerate de unii specialiști chiar adverbe de mod, nu prepoziții.

Între funcțiile părților de vorbire în dativ, precedate de niște prepoziții, includem numele predicativ și complementul circumstanțial de cauză, ultimul fiind contestat de mulți specialiști, în primul rând, ca o greșeală de exprimare și, în al doilea rând, ca funcție sintactică amintită.

Numele predicativ este precedat de prepozițiile *asemenea* și *aidoma.*

„Noi suntem *aidoma părinților* (*aidoma acelora, aidoma celor doi, aidoma celor buni, aidoma celor lăudați.*)", iar complementul circumstanțial de cauză este format cu prepozițiile *datorită, grație, mulțumită,* în construcții negative: „Nu a ajuns la timp *datorită zăpezii* (*datorită ție, datorită celor doi, datorită celor răi, datorită celor rătăciți*)". În acest ultim exemplu, se observă că *datorită zăpezii, datorită ție* etc. sunt complemente cauzale care ar fi trebuit exprimate cu ajutorul locuțiunilor prepoziționale cu regim de genitiv. „Nu am ajuns la timp *din cauza zăpezii* (*din cauza alor tăi* etc.)".

În mod greșit se consideră că și construcțiile negative cu prepozițiile *datorită, mulțumită* sunt complemente indirecte sau chiar complemente instrumentale, echivalente cu formele afirmative: „A reușit (să schieze) *datorită zăpezii.*" (*complement de cauză*).

Pronumele relative și nehotărâte compuse cu *ori-* în dativ îndeplinesc și alte funcții sintactice: subiect și complement direct. Astfel, în enunțurile:

a) Îi *dau*[1]/ **cui** *vine.*[2]/

b) *Câștig*[1]/ **datorită cui** *m-a sfătuit.*[2]/

c) *Am reușit*[1]/ **grație cui** m-a ajutat.[2]/

cui, datorită cui și *grație cui* sunt subiecte pentru verbele din P2, excepție de la cazul nominativ al subiectului, pentru că pronumele *cine* introduce o completivă indirectă (ex. a), o cauzală (ex. b) sau o circumstanțială instrumentală (ex. c).

În enunțurile:

a) „*Câștigă*[1]/ (datorită a ce) *a investit.*[2]/

b) „*Fac* și **eu**[1]/ (aidoma a ce) *faci* și **tu**."[2]/

datorită a ce și *aidoma a ce* (pronume relative în Ac. cu sens de dativ) sunt complemente directe pentru verbele din P2, excepții de la modalitatea de exprimare a complementului direct, pentru că pronumele *ce* introduce o cauzală (ex. a) și o modală (ex. b).

Scanned with OKEN Scanner

ALGORITMUL ANALIZEI MORFOSINTACTICE

Analiza morfologică poate fi prezentată printr-un **ALGORITM DESCRIPTIV** pentru fiecare parte de vorbire în parte:

Substantivul

– clasificare (comun/propriu, simplu/compus), genul, numărul (singular, plural, defectiv de număr, colectiv), cazul (precedat sau nu de prepoziție, locuțiune prepozițională, articol posesiv-genitival, adverb de mod comparativ: *cât, ca, decât*), formă articulată sau nearticulată, funcția sintactică, valoarea stilistică.

Adjectivul

– clasificare (propriu-zis sau provenit dintr-o altă parte de vorbire, variabil, cu una sau două terminații la singular – invariabil, simplu – compus), acordat în gen, număr și caz, gradul de comparație, formele articulate (cu articol hotărât sau demonstrativ-adjectival), funcția sintactică, valoarea stilistică.

Numeralul

– clasificare (cardinal: propriu-zis, multiplicativ, distributiv, colectiv, adverbial, fracționar – ordinal, simplu – compus), valoarea (substantivală, adjectivală, adverbială), genul, numărul, cazul (la valoarea substantivală și adjectivală), forme articulate (cu articol hotărât sau adjectival – demonstrativ), funcția sintactică.

Pronumele

– clasificare (pronume... sau adjectiv pronominal..., simplu – compus, accentuat – neaccentuat, de apropiere – de depărtare – identitate etc.), persoana, numărul, genul, cazul (precedat de prepoziție, locuțiune prepozițională, articol posesiv-genitival, adverb de mod comparativ), funcția sintactică (în propoziție sau de element subordonator – în frază).

Verbul

– clasificare (predicative – nepredicative, copulativ ori auxiliar, personal – impersonal, neregulat, defectiv, tranzitiv – intranzitiv), conjugarea, diateza (cu câteva repere privind forma, cazul și, eventual, funcția pronumelui reflexiv), modul, timpul, persoana, numărul, funcția sintactică, valoarea stilistică.

Adverbul

– clasificare (loc, timp, mod, cauză, scop, condițional, concesiv, consecutiv, simplu – compus; predicativ; relativ etc.), gradul de comparație, funcția sintactică (în propoziție sau element subordonator în frază/ori fără funcție sintactică).

Scanned with OKEN Scanner

Conjuncția

– clasificare (conjuncție sau locuțiune conjuncțională: *coordonatoare*: copulativă, adversativă, disjunctivă, conclusivă, ori *subordonatoare*: necircumstanțială sau circumstanțială, simplă sau compusă); funcția în propoziție (leagă...) sau în frază (cele coordonatoare *leagă*..., cele subordonatoare *introduc*...)

Prepoziția

– clasificare (prepoziții/simple – compuse, locuțiuni prepoziționale), cazul cerut.

Interjecția

– clasificare (propriu-zisă sau onomatopee), ce exprimă (o stare sufletească, o adresare, o poruncă, un îndemn) sau ce imită (sunete și zgomote, din natură, emise de diverse viețuitoare, care însoțește acțiuni sau acte fiziologice), funcția sintactică, valoarea stilistică.

Scanned with OKEN Scanner

ALGORITMUL ANALIZEI STILISTICE

Cele mai frecvente ipostaze ale compartimentului discutat în cadrul subiectelor de concurs sunt cele aplicative. Acestea, chiar dacă sunt formulate diferit, se circumscriu analizei stilistice (de cele mai multe ori pe texte beletristice). De aceea, vom prezenta un algoritm general al analizei stilistice, axat însă în special pe varianta literară, artistică a acestuia.

a) **citirea** repetată, integrală și pe fragmente logice, expresivă (ținând seama de semnele de punctuație) a textului;

b) recunoașterea mărcilor caracteristice și, implicit, a tipului (și a formei concrete) de compoziție și a stilului (eventual a substilului) funcțional dominant, precum și a inserțiilor altor categorii. În cazul stilului artistic se vor putea stabili: genul, subspecia, modul dominant (și cele integrate acestuia) de expunere;

c) **identificarea faptelor de limbă cu potențial stilistic:** fonetice (aliterații, asonanțe, armonii imitative, asocieri sonore, onomatopee, alte efecte sonore), lexicale (sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice, termeni de argou, cuvinte derivate, compuse, expresii și locuțiuni), gramaticale (părți de vorbire dominante, raporturi de coordonare și subordonare în propoziție și în frază, mijloace de legătură repetate, topică, izolări, intercalări, reveniri, tipul de structură a frazei: liniară, arborescentă, simetrică; semnele de ortografie și punctuație), stilistice (figuri de stil, elemente prozodice);

d) **identificarea elementelor de arhitectură a compoziției** (părți componente, secvențe narative, descriptive, expozitive, demonstrative; monolog, dialog, alineate, paragrafe, secțiuni, capitole, părți, volume, scene, tablouri, acte, strofe, cânturi, cicluri, refrene);

e) **stabilirea valorii stilistice a fiecăruia din aceste fapte de limbă și elemente arhitectonice** (cu referire permanentă la tipul compoziției și la specificul stilului funcțional);

f) **cumularea și corelarea efectelor stilistice** în calități generale și particulare de stil;

g) **corespondentele acestor efecte de convergență în mesajul și valoarea** (funcțională, de conținut, artistică etc.) **specifică a textului** (în funcție de tipul de compoziție și de stilul funcțional);

h) **stabilirea locului și a ponderii mijloacelor stilistice și de compoziție în marcarea tipologiei și a individualității** (pentru stilul artistic) **textului**;

i) **structura și redactarea comentariului stilistic** (care, deci, reprezintă numai o etapă, e drept esențială, a analizei stilistice).

Scanned with OKEN Scanner

II.a. SUBIECTE DATE LA ADMITEREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂMTUL SUPERIOR

Scanned with OKEN Scanner

A. LITERE

Universitatea din Cluj – Litere, 1997

I. Se dă textul:

Era așa de *firesc*[1]/ (*să*) *nădăjduiesc*[2]/ (ca) la cea dintâi ocazie *(să) fiu înaintat*,[3]/ (încât) *n-am stăruit* prin nimeni,[4]/ (ci) *am lăsat*[5]/ (ca) **lucrurile** (*să*)-*și urmeze* calea lor firească,[6]/ mai ales (că) *nu* mi-*a plăcut*[7]/ (*să*) *sap* nimănui groapa,[8]/ (iar) **o stăruință** din parte-mi în acest sens,[9]/ (când) încă *nu se știa* **nimic** *sigur* despre un loc vacant,[10]/ s-*ar fi putut* interpreta rău.[9]/

❑ *Cerințe:*

1. Analiza sintactică a frazei
2. Analiza sintactică și morfologică a cuvintelor subliniate

☑ *Rezolvare:*

1.

1. P
2. SB (1)
3. CD (2)
4. CNS (1)
5. CNS (1)
6. CD (5)
7. CZ (5)
8. SB (7)
9. CZ (5)
10. CT (9)

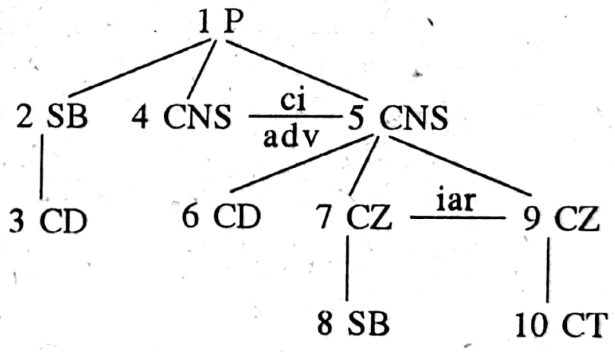

2.

firesc = nume predicativ, exprimat prin adverb de mod, simplu, gradul pozitiv
să fiu înaintat = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal,intranzitiv – dar la diateza activă verbul *a înainta* este tranzitiv –, conjugarea I, diateza pasivă, conjunctiv, prezent, persoana I, singular
prin nimeni = complement indirect (= instrumental), exprimat prin pronume negativ, simplu, acuzativ precedat de prepoziția simplă *prin*
lor = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, plural, genitiv
nimănui = complement indirect, exprimat prin pronume negativ, simplu, dativ; poate fi interpretat și ca atribut pronominal în dativ, întrucât are o valoare de dativ posesiv
din parte-mi = atribut pronominal prepozițional, exprimat prin pronume personal, forma neaccentuată, persoana I, singular, cazul dativ posesiv, precedat de locuțiunea prepozițională *din partea*, excepție de la cazul genitiv

Scanned with OKEN Scanner

când = complement circumstanțial de timp, exprimat prin adverb de timp, relativ, introduce o temporală
nimic = subiect, exprimat prin pronume negativ, simplu, nominativ
sigur = complement de mod, exprimat prin adverb de mod, provenit din adjectiv prin conversiune, gradul pozitiv
rău = complement de mod, exprimat prin adverb de mod, provenit din adjectiv prin conversiune, gradul pozitiv

II. Comentați următoarea strofă:
„Când privesc zilele de-aur a scripturilor române,
Mă cufund ca într-o mare de visări dulci și senine
Și în jur parcă-mi colindă dulci și mândre primăveri,
Sau văd nopți ce-ntind deasupră-mi oceanele de stele,
Zile cu trei sori în frunte, verzi dumbrăvi cu filomele,
Cu izvoare-ale gândirii și cu râuri de cântări."

☑ *Rezolvare*
Strofa face parte din poezia „Epigonii" de M. Eminescu. Ea realizează o imagine idilică a literaturii române anterioare perioadei în care scria poetul. Primul vers caracterizează global această epocă prin metafora explicită *de aur*, iar celelalte cinci versuri detaliază într-un crescendo retoric această imagine: sunt folosite epitete elogiative (*visări dulci și senine, dulci și mândre primăveri*), metafore hiperbolice (*o mare de visări, oceane de stele, zile cu trei sori în frunte, râuri de cântări*), personificări rar întâlnite (*nopți ce-ntind... oceanele de stele, zile cu trei sori în frunte*), cuvinte cu iz de prospețime și de taină (*mă cufund, senine, colindă, primăveri, dumbrăvi, izvoare*), nobil vetuste (scripturilor, filomele).

Universitatea „AL I. CUZA", Iași – Litere (Română A), 1997

Se dau următoarele nouă probleme și se cere ca:
a) la fiecare problemă să se aleagă ipoteza corectă din cele trei ipoteze prezentate; la ipoteza aleasă, să se pună în cerculețul din stânga cifra corespunzătoare, la ipotezele considerate incorecte trăgându-se, în cercuțele, câte o linioară orizontală:
b) să se motiveze – pe scurt – soluția aleasă în raport cu soluțiile considerate incorecte.

I. Literar se scrie:
1. nu fii neatent, nu cred să fii ajuns tu la timp, m-ai bine plecam înainte, nu-i greu a-ți găsi dușmani? (;)

Scanned with OKEN Scanner

2. nu fii neatent, nu cred să fii ajuns tu la timp, mai bine plecam înainte, nu-i greu ați găsi dușmani? (;)

3. nu fi neatent, nu cred să fi ajuns tu la timp, mai bine plecam înainte, nu-i greu a-ți găsi dușmani? (.)

II. Literar este:

1. marea majoritate a oamenilor merge pe jos, ambii doi sunt frumoși, imersiunea submarinului în apă, stresul are repercursiuni asupra tuturor? (;)

2. majoritatea oamenilor merge pe jos, ambii sunt frumoși, imersiunea submarinului, stresul are repercusiuni asupra tuturor? (;)

3. majoritatea oamenilor merg pe jos, ambii sunt frumoși, imersiunea submarinului, ștresul are repercusiuni asupra tuturor? (.)

III. Cuvintele *cap, sufix, hulub, apă, tramvai, polcovnic, pâine, cloroform, lapte, cruce, apăraie, femeie, cucuruz, mamă, bibliotecă, Dumnezeu, tată, moșneag, cacealma, aer, marțafoi, mână, caftan* aparțin:

1. unele vocabularului fundamental și altele masei vocabularului? care și de ce? (;)

2. vocabularului fundamental, toate? de ce? (;)

3. masei vocabularului, toate? de ce? (.)

IV. În contextul *copilul lui cântă, copilul meu ascultă, iar al tău dansează*:

1. *lui* și *meu* sunt adjective pronominale posesive în genitiv cu funcția de atribut și *al tău* este pronume posesiv în genitiv cu funcția de subiect? (;)

2. *lui* este pronume personal în genitiv – atribut, *meu* este adjectiv pronominal posesiv în genitiv – atribut și *al tău* este pronume posesiv în nominativ – subiect? (;)

3. *lui* este pronume personal în genitiv – atribut, *meu* este adjectiv pronominal posesiv în nominativ – atribut și *al tău* este pronume posesiv în nominativ – subiect? (.)

V. În contextul *de la casa ta se vede casa noastră, care se află în fața casei lor*:

1. *ta* este adjectiv posesiv în genitiv – atribut, *noastră* este adjectiv posesiv în nominativ – atribut, iar *lor* este pronume personal în genitiv – atribut? (;)

2. *ta* este adjectiv posesiv în acuzativ – atribut, *noastră* este adjectiv posesiv în nominativ – atribut, iar *lor* este pronume personal în genitiv – atribut? (;)

3. *ta* și *noastră* sunt adjective posesive în nominativ – atribute, iar *lor* este pronume posesiv în genitiv – atribut? (.)

VI. În contextul *primul tânăr vorbește de două ori, iar al doilea vorbește altă dată*:

1. *primul* și *al doilea* sunt adjective – numerale cu funcția de atribut adjectival, iar *de două ori* și *altă dată* sunt adverbe cu funcția de circumstanțial? (;)

2. *primul* este adjectiv – numeral cu funcția de atribut adjectival, *de două ori* este numeral adverbial cu funcția de circumstanțial, *al doilea* este

Scanned with OKEN Scanner

numeral ordinal cu funcția de subiect, iar *altă dată* este locuțiune adverbială cu funcția de circumstanțial? (;)

3. *primul* și *al doilea* sunt numerale ordinale cu funcția de subiect, iar *de două ori* și *altă dată* sunt numerale adverbiale cu funcția de circumstanțial? (.)

VII. În contextul *firește, e bine când se întâmplă să se realizeze ceea ce se cere*:

1. sunt patru propoziții; propozițiile a doua, a treia și a patra sunt subiective? (;)

2. sunt patru propoziții; propoziția a doua e temporală, iar propoziția a treia și a patra sunt subiective? (;)

3. sunt cinci propoziții; propozițiile a treia, a patra și a cincea sunt subiective? (;)

VIII. În contextul *ni se spune că cel care vine acum nu reușește să fie cum vrea el*:

1. propoziția a doua e subiectivă, propoziția a treia e atributivă, iar a cincea e predicativă? (;)

2. propoziția a doua și a patra sunt subiective, a treia e atributivă, iar a cincea e predicativă? (;)

3. propoziția a doua e subiectivă, propoziția a patra e completivă directă, iar propoziția a cincea e circumstanțială modală? (.)

IX. În contextul *tânărul așteaptă momentul când poate să accepte sau nu să ajungă ce vor ai lui*:

1. propoziția a doua este temporală, propoziția a treia, a patra și a cincea sunt completive directe, iar propoziția a șasea e predicativă? (;)

2. propoziția a doua este atributivă, propoziția a treia, a patra și a cincea sunt completive directe, iar propoziția a șasea e predicativă? (;)

3. propoziția a doua este temporală, iar propoziția a treia, a patra, a cincea și a șasea sunt completive directe? (.)

NOTĂ: Tratarea tuturor subiectelor este obligatorie.

☑ *Rezolvare – Motivații:*

I. Imperativul negativ, persoana a II-a singular, are forma *nu* + infinitiv: deci *nu fi!* (greșit *nu fii*); *să fi ajuns* este la diateza activă, nu pasivă (+ *de cineva*), deci *fi* este auxiliarul conjunctivului perfect activ, nu se scrie cu doi *i* decât dacă ar fi la conjunctivul prezent pasiv; *mai* este adverbul comparativ cu care se formează comparativul de superioritate, nu se scrie *m-ai* (ca în *m-ai văzut*); *ți* din *a-ți găsi* este pronume reflexiv în dativ, nu este vorba de auxiliarul *ați*.

II. *Marea majoritate* este o îmbinare pleonastică. Acordul corect în cazul formulei *Majoritatea oamenilor* este atât după înțeles, deci cu pluralul (*Majoritatea oamenilor merg*), cât și cel formal, deci singularul (*Majoritatea oamenilor merge*); *ambii doi* e un pleonasm; *imersiunea submarinului în apă* este pleonasm; forma *repercursiuni* este greșită (corect: *repercusiuni*); forma corectă este *stres*, nu *ștres*. Singura variantă ale cărei variante sunt integral literare este varianta 2.

Scanned with OKEN Scanner

III. Varianta 1 este corectă, întrucât aparțin vocabularului fundamental numai cuvintele *cap, apă, pâine, lapte, cruce, femeie, mamă, Dumnezeu, tată, aer, mână*, celelalte aparțin masei vocabularului: *sufix* e neologism terminologic, *hulub* e regionalism, *tramvai* e neologism tehnic, *polcovnic* e arhaism, *cloroform* e neologism tehnic, *apăraie* e termen popular, *cucuruz* e regionalism, *bibliotecă* e neologism, *moșneag* e regionalism, *cacialma* și *marțafoi* sunt elemente de argou, *caftan* este arhaism.

IV. *lui* este pronume (nu adjectiv) personal (nu posesiv) în G cu funcție de atribut pronominal genitival; *meu* este adjectiv pronominal posesiv acordat cu substantivul *copilul*: deci în cazul N – cu funcție de atribut adjectival; *al tău* este pronume posesiv în N (nu genitiv) cu funcție de subiect.

V. *ta* și *noastră* sunt adjective posesive acordate cu substantivele *de la casa* (în Ac.) și *casa* (în N), deci nu pot fi în G; *lor* este pronume personal (nu posesiv) în G – cu funcție de atribut.

VI. *primul* este numeral ordinal cu valoare adjectivală cu funcție de atribut adjectival, nu de subiect; *de două ori* este numeral cardinal adverbial, nu adverb, cu funcție de complement circumstanțial de mod; *al doilea* este numeral ordinal cu valoare substantivală (nu cu valoare adjectivală) cu funcție de subiect (nu de atribut adjectival); *altă dată* este locuțiune adverbială de timp, nu adverb sau numeral, cu funcție de complement de timp.

VII. Adverbul predicativ *firește* formează o propoziție incidentă, deși nu e urmat de conjuncția „că"; cele trei subiective depind de expresia verbală impersonală (P3), respectiv de două verbe impersonale (P4 și P5).

VIII. P2 e SB față de verbul impersonal *se spune*; P3 e atributivă față de pronumele demonstrativ *cel*; P4 este CD față de verbul tranzitiv, personal *nu reușește* (deci nu este SB); P5 este PR față de verbul copulativ *să fie*: deci nu este CD ori CM.

IX. P2 este AT (nu temporală) pentru că determină substantivul *momentul*; P3, P4 și P5 sunt CD, iar P6 este PR, nu CD, pentru că depinde de verbul copulativ *să ajungă*.

Universitatea „AL. I. CUZA" Iași – Litere (Română B), 1997

1. Se dau următoarele nouă probleme și se cere ca:

a) la fiecare problemă să se aleagă ipoteza corectă din cele trei ipoteze prezentate; la ipoteza aleasă, să se pună în cerculețul din stânga cifra corespunzătoare, la ipotezele considerate incorecte trăgându-se, în cercuțe câte o linioară orizontală;

b) să se motiveze – *pe scurt* – soluția aleasă, în raport cu soluțiile considerate incorecte.

Scanned with OKEN Scanner

I. În contextul *a venit să-i ajungă pe alții și să ajungă cum au fost înaintașii săi, dar a ajuns la ananghie*:

1. formele verbale *să ajungă* și *a ajuns* sunt predicative? (;)

2. primul *să ajungă* este predicativ, al doilea *să ajungă* este copulativ și *a ajuns* formează predicatul împreună cu *la ananghie*? (;)

3. cei doi *să ajungă* reprezintă verbe predicative, iar *a ajuns* formează predicatul împreună cu la ananghie? (.)

II. În contextul *băiatului îi plac mașinile, fetei îi place să citească și amândoi sunt acum cum au fost părinții lor altădată*:

1. *mașinile* este substantiv în cazul acuzativ – complement direct, *să citească* este propoziție completivă directă, *sunt* este verb predicativ și *cum au fost părinții lor altădată* propoziție circumstanțială de mod? (;)

2. *mașinile* este substantiv în nominativ – subiect, *să citească* este propoziție subiectivă, *sunt* este verb predicativ și *cum au fost părinții lor altădată* propoziție circumstanțială de mod? (;)

3. *mașinile* este substantiv în nominativ – subiect, *să citească* este propoziție subiectivă, *sunt* este verb copulativ și *cum au fost părinții lor altădată* este propoziție predicativă? (.)

III. În contextul *când ne văd, ei ne spun să ne gândim la prietenii comuni cu care nu ne-am văzut de mult*:

1. cei patru *ne* sunt pronume personale în acuzativ? (;)

2. primul *ne* este pronume personal în acuzativ, al doilea *ne* este pronume personal în dativ, al treilea și al patrulea *ne* sunt pronume reflexive în acuzativ? (;)

3. primul *ne* este pronume personal în acuzativ și ultimii trei *ne* sunt pronume reflexive în acuzativ? (.)

IV. În contextul *mie însămi îmi trebuie cărți ca să-mi pregătesc examenul de admitere*:

1. *însămi* este adjectiv de întărire, feminin, singular – atribut adjectival, *îmi* este pronume personal în dativ – complement indirect, *cărți* este substantiv în nominativ – subiect, iar *mi* este pronume reflexiv în dativ – atribut? (;)

2. *însămi* este adjectiv de întărire, masculin – atribut, *mi* este pronume personal în dativ – complement indirect, *cărți* este pronume personal în dativ – complement direct, iar *mi* este pronume personal în dativ – atribut? (;)

3. *însămi* este adjectiv de întărire, feminin singular – atribut, *cărți* este substantiv în nominativ – subiect și *mi* este pronume personal în dativ – complement indirect? (.)

V. În contextul *când m-a văzut că m-am supărat, mi-a spus că a întârziat datorită tramvaiului și din cauza unui prieten, de care a fost sfătuit să nu se grăbească niciodată*:

Scanned with OKEN Scanner

1. cei doi *m* sunt pronume personale în acuzativ, *datorită* este prepoziție pentru un dativ – complement indirect, *din cauza* este locuțiune prepozițională pentru un genitiv – circumstanțial de cauză, iar *de* este prepoziție pentru un acuzativ – complement de agent? (;)

2. primul *m* este pronume personal în acuzativ, al doilea *m* este pronume reflexiv în acuzativ, *datorită* este prepoziție pentru un dativ – circumstanțial de cauză, *din cauza* este locuțiune prepozițională pentru un genitiv circumstanțial de cauză și *de* este prepoziție pentru un complement de agent? (;)

3. cei doi *m* sunt pronume reflexive în acuzativ, *datorită* este prepoziție și *din cauza* este locuțiune prepozițională, amândouă pentru genitive cu funcție de complemente circumstanțiale de cauză, iar *de* este prepoziție pentru un acuzativ – complement indirect? (.)

VI. În contextul *se poate să nu vină nici unul din cei care sunt din alte localități, dar tu poți să vii*:

1. propoziția a doua este subiectivă, propoziția a treia este atributivă, propoziția a patra este principală și propoziția a cincea este completivă directă? (;)

2. propoziția a doua este subiectivă, propoziția a treia este atributivă, propoziția a patra este subiectivă și propoziția a cincea este completivă directă? (;)

3. propozițiile a doua și a cincea sunt completive directe, propoziția a treia este atributivă și propoziția a patra este principală? (.)

VII. În contextul *nu se știe când se va întâmpla să se producă ceea ce așteptăm de la cel care are puterea*:

1. propoziția a doua este temporală, a treia este subiectivă, a patra este completivă directă și a cincea este atributivă? (;)

2. propoziția a doua este subiectivă, a treia și a patra sunt completive directe și a cincea este completivă indirectă? (;)

3. propozițiile a doua, a treia și a patra sunt subiective și propoziția a cincea este atributivă? (.)

VIII. În contextul *cu siguranță că a citit atât încât acum trebuie să se odihnească pentru ca să fie cum vrea el în ziua când va da examenul*:

1. prima propoziție este modală, a doua este subiectivă, a treia este consecutivă, a patra este completivă directă, a cincea este circumstanțială de scop, a șasea este predicativă și a șaptea este atributivă? (;)

2. prima propoziție este principală, a doua și a patra sunt subiective, a treia este consecutivă, a cincea este circumstanțială de scop, a șasea este predicativă și a șaptea este atributivă? (;)

3. prima propoziție este principală, a doua și a patra sunt subiective, a treia este consecutivă, a cincea este circumstanțială de scop, a șasea este modală și a șaptea este temporală? (.)

Scanned with OKEN Scanner

IX. În contextul *îi pare bine că a luat hotărârea să devină ceea ce visa de când privea lumea cu ochii copilului care se bucură de viață*:

1. propoziția a doua este subiectivă, a treia este atributivă, a patra este completivă directă, a cincea este circumstanțială de timp și a șasea este atributivă? (;)

2. propoziția a doua este completivă indirectă, a treia și a șasea sunt atributive, a patra este predicativă și a cincea este circumstanțială de timp? (;)

3. propozițiile a doua și a patra sunt completive directe, propozițiile a treia și a șasea sunt atributive și propoziția a cincea este circumstanțială de timp? (.)

NOTĂ: Este obligatoriu să se rezolve toate cele nouă probleme.

☑ *Rezolvare – Motivații:*

I. primul *să ajungă* este verb predicativ, personal; al doilea *să ajungă* este verb copulativ, personal, al cărui nume predicativ este o predicativă; *a ajuns* este predicativ personal care formează o locuțiune verbală împreună cu substantivul *la ananghie*.

II. verbele *plac* și *place* sunt predicative impersonale: deci *mașinile* este în N și subiect, nu în Ac. și complement direct, iar *să citească* este SB, nu CD; *sunt* este verb copulativ urmat de *cum au fost...*, propoziție predicativă – *sunt* nu este predicativ urmat de o CM.

III. primii doi *ne* sunt pronume personale de persoana I plural, în Ac. și, respectiv, în D: nu sunt pronume reflexive pentru că verbele *văd* și *spun* sunt la persoana a III-a plural; ultimii doi *ne* sunt pronume reflexive în Ac., care se acordă în persoană și număr cu verbele *să gândim, nu am văzut*, deci nu sunt pronume personale.

IV. Adjectivul pronominal de întărire în dativ (acordat cu pronumele *mie*) are ori forma *însumi* (de masculin), ori forma *însemi* (nu *însămi* – de feminin) și are funcție de atribut adjectival; *îmi* este pronume personal în dativ, care determină verbul *trebuie*, și este complement indirect, nu atribut; *cărți* este substantiv în N, nu în Ac., cu funcție de subiect al verbului impersonal și intranzitiv *trebuie*, deci nu este complement direct; *mi-* este pronume reflexiv (nu personal) în dativ posesiv (echivalent cu adjectivul posesiv *meu*) și determină substantivul *examenul* – deci este atribut pronominal în dativ, nu complement indirect.

V. primul *m-* este pronume personal, persoana I singular, în acuzativ: nu se acordă cu verbul *a văzut*, deci nu este reflexiv; al doilea *m-* este pronume reflexiv în acuzativ: se acordă în număr și persoană (I singular) cu verbul *am supărat*, deci nu este pronume personal; *datorită* este prepoziție pentru dativul cu funcție de complement de cauză (construcția complementului de cauză cu prepoziția *datorită* este nerecomandabilă, greșită), nu urmează genitivul și nu formează, aici, un complement indirect; *din cauza* este locuțiune prepozițională cu regim de genitiv pentru substantivul cu funcție de complement de cauză; *de* este prepoziție pentru un acuzativ – complement de agent (nu indirect) al verbului *a fost sfătuit* la diateza pasivă.

Scanned with OKEN Scanner

VI. Verbul *se poate* este impersonal, deci P2 este SB, nu CD; P3 este atributivă care determină pronumele demonstrativ *cei*; P4 este principală, coordonată cu P1 prin conjuncția adversativă *dar*, deci nu este SB a verbului *se poate*; P5 este CD care determină verbul tranzitiv *poți*.

VII. P2 este SB care determină verbul reflexiv impersonal cu sens pasiv *nu se știe*, nu poate fi CT; P3 este SB pentru verbul impersonal și intranzitiv *se va întâmpla*, deci nu poate fi CD; P4 este SB a verbului predicativ intranzitiv, diateza reflexivă cu sens pasiv, *să se producă*, deci nu este CD; P5 este AT care determină pronumele demonstrativ *cel*, nu este completivă indirectă introdusă prin grupul *de la cel care* – numai *de la cel* este complement indirect, iar P5 introdusă prin *care* este AT.

VIII. P1 este principală, în care *cu siguranță* este predicat verbal exprimat prin locuțiune adverbială predicativă, deci nu este CM; P2 este subiectivă având ca regent locuțiunea adverbială predicativă *cu siguranță*; P3 este CNS pentru P2; P4 este SB care determină verbul impersonal și intranzitiv *trebuie*, deci nu este CD; P5 este CS; P6 este PR care depinde de verbul copulativ *să fie*, deci nu este CM; P7 este atributivă care determină substantivul *ziua* și este introdusă prin adverbul relativ *când*, însă nu este temporală.

IX. (Îi) *pare bine* este locuțiune verbală intranzitivă, impersonală ca formă, dar personală ca sens (= „mă bucur"), deci P2 este CI, nu CD ori SB; P3 și P6 sunt AT care determină substantivele *hotărârea* și *copilului*; P4 este PR pentru că îndeplinește funcția de nume predicativ pentru verbul copulativ – totdeauna intranzitiv – *să devină*: nu este deci CD; P5 este CT.

Universitatea din Ploiești – Litere (Română B), 1997

I. Să se determine felul propozițiilor subliniate, în următoarele contexte:

1. *Ai carte*, ai parte.
   a) principală
   b) cauzală
   c) condițională

2. „Și-atâtea oale au fărâmat băutorii, *de s-au crucit doi ani muierile* care se duceau la târg la Roman." (M. Sadoveanu)
   a) consecutivă
   b) atributivă
   c) finală

3. „Bătrânul Iuga făcu o sforțare cumplită *să nu-l plesnească imediat peste ochi, în loc de orice alt răspuns.*" (L. Rebreanu)

Scanned with OKEN Scanner

a) atributivă
b) finală
c) consecutivă

4. „Moromete se întoarce apoi spre grădină cu spatele la agent și la însoțitorul acestuia și strigă iarăși, *ca și când cei doi de pe prispă nici n-ar fi existat.*" (M. Preda)

a) modală propriu-zisă
b) modală comparativă-condițională
c) modală comparativă

5. „Părea de la sine înțeles că *singură mama rămânea* să aibă grijă ca ziua să sfârșească cum trebuie." (M. Preda)

a) subiectivă
b) predicativă
c) completivă directă

6. „Mă doare *că mărul e măr*, sunt bolnav de... și de pietre." (N. Stănescu)

a)completivă directă
b) cauzală
c) subiectivă

☑ *Rezolvare:*
1. c; 2. a; 3. b; 4. b; 5. a; 6. c.

II. Să se analizeze sintactic și morfologic cuvintele subliniate din următorul text:
„*În ciuda esteților* mofturoși, trebuie *afirmat* că *oricare* cetățean are, natural, trebuințe estetice și *prin urmare* un gust al lui adevărat. Cetățenii dintr-un *anume* timp și loc au cam aceleași trebuințe estetice și același gust. Depărtarea în timp și deosebirea de dezvoltare istorică sunt obstacole mari *în calea* înțelegerii."
(P. Zarifopol)

☑ *Rezolvare:*
în ciuda esteților = complement circumstanțial concesiv, exprimat prin substantiv comun, simplu, masculin, plural, genitiv precedat de locuțiunea prepozițională *în ciuda*, articulat cu articolul enclitic *-lor*
afirmat = subiect, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea I, diateza pasivă (cu verbul auxiliar *a fi* subînțeles), modul infinitiv, prezent
oricare = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât, compus, masculin, singular, nominativ
prin urmare = locuțiune conjuncțională coordonatoare conclusivă, fără funcție sintactică de parte de propoziție, leagă două propoziții subiective
anume = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv invariabil, provenit din adverb, neutru, singular, acuzativ, fără grade de comparație

Scanned with OKEN Scanner

în calea = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă *în*, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a*

III. Să se găsească câte un sinonim neologic, într-un context minimal, pentru următoarele cuvinte: isteț, trist, slujbaș, statornic, (a) povățui, (a) ruga, iute, răutăcios, copilăros.

Model: ciudat – bizar: om ciudat/ bizar

☑ *Rezolvare:*

isteț – *ager*: copil *isteț/ ager*

trist – *indispus*: E *trist/ indispus* de vestea primită.

slujbaș – *salariat*: *slujbaș/ salariat* la stat.

statornic – *consecvent*: *statornic/ consecvent* în sentimente.

(a) povățui – (a) *consilia*: L-am *povățuit/ consiliat* întotdeauna cu bună credință.

(a) ruga – (a) *implora*: Îl *ruga/ implora* să accepte.

iute – *rapid*: Aleargă *iute/ rapid*.

răutăcios – *malițios*: Uneori este *răutăcios/ malițios*.

copilăros – *infantil*: comportament *copilăros/ infantil*.

IV. Să se alcătuiască o scurtă compunere despre viața de liceu, în care să se folosească următoarele perechi de paronime:

iminent – eminent, posibil – pasibil, familial – familiar, a revela – a releva, carte – cartă, a colabora – a corobora

☑ *Rezolvare:*

Pot fi folosite următoarele sintagme: *pericol iminent, elev eminent, pasibil de pedeapsă, proiect posibil („acceptabil"), întâmplarea ne-a revelat aspecte necunoscute..., directorul a relevat („a arătat")..., carte de literatură, cartă a drepturilor tinerei generații, colabora la revista școlii, a coroborat faptul cu cele întâmplate anterior.*

V. Să se rescrie forma corectă (literară):

✓ a rămâne/ ~~a rămânea~~

✓ ~~sinfonie~~/ simfonie

✓ filozofie/ ~~filosofie~~

✓ ~~dizident~~/ disident

✓ ~~premiză~~/ premisă

✓ ~~inoportuna~~/ importuna

✓ competitivitate/ ~~competivitate~~

✓ ~~respeetos~~/ respectuos

✓ ~~meritos~~/ merituos

✓ ~~imfatuat~~/ infatuat

Scanned with OKEN Scanner

~~(a) încrusta~~/ (a) incrusta a incrusta
~~mixandră~~/ micsandră
a ticsi/ a tixi
~~progrom~~/ pogrom
~~fructă~~/ fruct
corupt/ ~~conrupt~~
aerian/ ~~aierian~~
trotuar/ ~~trotoar~~

☑ *Rezolvare:*
a rămâne, simfonie, filozofie, disident, premisă, imoportuna, competitivitate, respectuos, merituos, infatuat, a *incrusta, micsandră, a ticsi, pogrom, fruct, corupt, aerian, trotuar.*

Universitatea din Sibiu – Litere (Română A), 1997

1. Se dă textul:
(De)-*or trece* **anii**[1]/ (cum) *trecură*,[2]/
Ea tot mai mult îmi *va plăcé*,
(Pentru că)-n toat-a ei făptură
E-un „nu știu cum" ș-un „nu știu ce."[4]/

De-aceea *una*-mi *este* mie[5]/
(De) *ar vorbi*,[6]/ (de) *ar tăcé*;[7]/
(Dac)-al ei **glas** *e armonie*,[8]/
E și-n tăcere-i „**nu știu ce**."[9]/
(Mihai Eminescu)

❑ *Cerințe:*
a) precizați felul predicatelor și valoarea lor morfologică;
b) identificați felul propozițiilor (principale și natura subordonatelor);
c) analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate;
d) explicați raporturile sintactice din strofa a doua;
e) explicați utilizarea semnelor de punctuație și ortografice din strofa a doua;

☑ Rezolvare:
a) *or trece* = predicat verbal, verb predicativ
trecură = predicat verbal, verb copulativ
va plăcé = predicat verbal, verb predicativ
e = predicat verbal, verb predicativ

Scanned with OKEN Scanner

una... este = predicat nominal nehotărât, verb copulativ + nume predicativ, pronume
ar vorbi = predicat verbal, verb predicativ
ar tăcé = predicat verbal, verb predicativ
e armonie = predicat nominal, verb copulativ + nume predicativ, substantiv în N
e = predicat verbal, verb predicativ

b) 1. CV (3)
2. CM (1)
3. P
4. CZ (3)
5. P
6. SB (5) ⟩ juxt
7. SB (5) ⟩
8. CV (9)
9. P

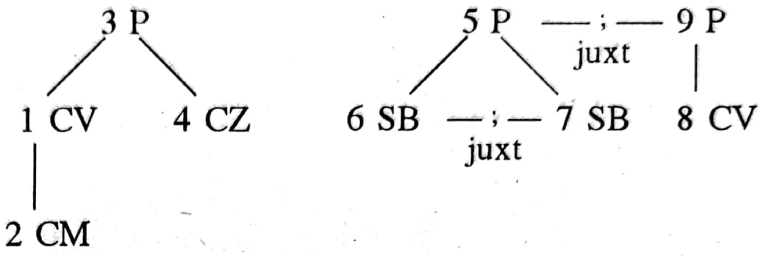

c) *cum* = complement de mod, exprimat prin adverb de mod, relativ, introduce o CM
tot = complement concesiv, exprimat prin adverb concesiv, corelativ al CV nr. 1
toat- = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și cinci forme flexionare, feminin, singular, acuzativ (este considerat și adjectiv pronominal nehotărât)
a ei = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, feminin, genitiv precedat de articolul posesiv-genitival *a*
un nu știu cum = subiect, exprimat prin substantiv compus, provenit din locuțiune adverbială, cazul nominativ
un nu știu ce = subiect, exprimat prin substantiv compus, provenit din locuțiune pronominală, cazul nominativ
armonie = nume predicativ, exprimat prin substantiv, comun, simplu, feminin, singular, nominativ, nearticulat
și = fără funcție sintactică, adverb de mod de întărire, întărește un complement indirect
în tăcere = complement indirect, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ cu prepoziția *în*, nearticulat
-i = atribut pronominal în dativ, exprimat prin pronume personal, forma neaccentuată, persoana a III-a, singular, feminin, dativ posesiv

d) Propozițiile subiective 6 și 7 sunt subordonate față de P5 și sunt introduse prin conjuncția subordonatoare *de*; concesiva (8) depinde de P9 și este introdusă prin conjuncția subordonatoare *dac(ă)*. Cele două principale (P5 și P9) sunt coordonate prin juxtapunere.

Scanned with OKEN Scanner

e) **Cratima**, semn ortografic, marchează pronunțarea împreună a cuvintelor *de* și *aceea* (și transformarea lui *e* final din *de* în semivocală), pronunțarea împreună a cuvintelor *una* și *îmi*, și elidarea vocalei *î* (*una-mi*), pronunțarea împreună a cuvintelor *dacă* și *al* și elidarea vocalei *ă* (*dac-al*); pronunțarea împreună a cuvintelor *și* și *în* și elidarea vocalei *î* (*și-n*); pronunțarea împreună a cuvintelor *tăcere* și *-i* (forma neaccentuată a pronumelui în dativ).

Virgula, semn de punctuație, marchează juxtapunerea unor părți de propoziție coordonate (*De ar vorbi, de ar tăcea*), respectiv desparte circumstanțiala (*Dac-al ei glas e armonie*) de regentă.

Punctul și virgula, semn de punctuație; marchează o pauză importantă în cadrul frazei, fără a o întrerupe (de altfel, arată în același timp relația de juxtapunere între propozițiile principale ale celor două părți ale frazei).

Ghilimelele, semn de punctuație, marchează sensul special al segmentului cuprins între ele („nu știu ce").

Punctul, semn de punctuație, semnalează sfârșitul unei fraze cu propoziții enunțiative.

2. Identificați cinci funcții sintactice ale verbelor la gerunziu (cu exemple).

☑ *Rezolvare:*

– atribut verbal: Au cumpărat niște lucruri *prezentând* defecțiuni grave.
– subiect: Se aude *tunând.*
– complement direct: Vedem *fulgerând.*
– complement de timp: *Mergând* pe stradă, am văzut o maimuță.
– complement de mod: Merge *șchiopătând.*
– complement de cauză: *Împiedicându-se*, a căzut într-o groapă.
– complement condițional: *Învățând* zilnic, aș termina materia.
– complement concesiv: *Învățând* zilnic, tot nu aș termina materia.
– element predicativ suplimentar: O văd *râzând.*

3. Vocabularul fundamental: concept, caracteristici și exemple; menționați zece cuvinte de origine latină din vocabularul fundamental românesc, precizând și forma lor originară.

☑ *Rezolvare:*

Vocabularul fundamental este redus cantitativ (numără circa 1500 de cuvinte), cuprinde cuvinte cunoscute și folosite de toți vorbitorii, pentru că exprimă noțiuni de imporatanță vitală pentru om. Acestea sunt, în regulă generală, cuvinte vechi în limbă, stabile, cu rol esențial în construirea enunțurilor și în formarea de derivate, compuse și locuțiuni. Ele reprezintă, de fapt, nucleul funcțional al limbii. Concret, cuvintele din vocabularul fundamental denumesc obiecte de uz general (*masă, casă, carte* etc); părți ale corpului omenesc (*ochi, cap, mână* etc); animale și păsări domestice (*câine, pisică, găină* etc.); arbori și fructele lor (*măr, păr, pară, prun, prună* etc.); însușiri, culori (*bun, rău,*

Scanned with OKEN Scanner

mare, mic, frumos, alb, negru, galben etc.); relații de rudenie (*tată, mamă, frate, soră, soț, soție, fiu, fiică* etc.) stări și acțiuni (*a merge, a munci, a vrea, a mânca, a ști, a putea, a face* etc.); diviziuni ale timpului (*an, lună, zi, ianuarie, luni, marți* etc.) și spațiului (*aici, acolo, sus, jos* etc.), cantități (*unu, doi, trei* etc.). La acestea se adaugă părțile de vorbire (articole, pronume, prepoziții, conjuncții, verbe auxiliare) cu rol de instrumente gramaticale, fără de care nu pot fi construite propoziții și fraze.

Exemple de cuvinte de origine latină din vocabularul fundamental românesc: *ochi* < lat. *oculus*, *deget* < lat. *digitus*, *frate* < lat. *frater*, *nepot* < lat. *nepos*, *vițel* < lat. *vitellus*, *câine* < lat. *canis*, *iarbă* < lat. *herba*, *prun* < lat. *prunus*, *câmp* < lat. *campus*, *timp* < lat. *tempus* .

4. Alcătuiți propoziții cu câte un nume predicativ în cazurile N, G, D, Ac.

☑ Rezolvare:

N: Tu ești *foarte bună/ a doua/ a noastră/ elevă.*

G: Suntem *împotriva fumatului/ împotriva lor/ împotriva celor trei.*

D. Noi suntem *aidoma părinților/ aidoma lor/ aidoma amândurora.*

Ac. Noi *suntem ca piatra/ ca tine/ ca amândoi.*

5. Alcătuiți propoziții cu câte un complement indirect în cazurile D, Ac, G.

☑ *Rezolvare:*

D: Le-am scris *colegilor* mei.

Ac: Ne-am gândit *la părinți.*

G: Ei s-au ridicat *împotriva tiraniei.*

6. Precizați funcția sintactică, valoarea morfologică și cazul – dacă au flexiune nominală – părților de propoziție subliniate:

a) *În jurul orașului* sunt trei lacuri.

b) El a privit *în juru-i*, dar *în jurul său* nu era *nimeni.*

c) *Nici una dintre cele* de acolo nu-*și* precizase opinia *despre ceea ce* s-a întâmplat.

d) Părerile *despre sine* erau exagerate, dar propunerea *în sine* nu se putea rezolva *de la sine.*

e) *Era imperios necesar* să caute *în sine* răspunsul așteptat *de toți.*

☑ *Rezolvare:*

a) *în jurul orașului* = complement circumstanțial de loc, substantiv în genitiv cu locuțiunea prepozițională *în jurul*

b) *în juru-i* = complement circumstanțial de loc, pronume personal în cazul dativ posesiv cu locuțiunea prepozițională *în jurul* – excepție de la genitiv

în jurul său = complement de loc, adjectiv pronominal posesiv în cazul acuzativ cu locuțiunea prepozițională *în jurul* – excepție de la genitiv

nimeni = subiect, pronume negativ, nominativ

Scanned with OKEN Scanner

c) *nici una* = subiect, pronume negativ

dintre cele = atribut pronominal prepozițional, pronume demonstrativ de depărtare, formă scurtă, acuzativ cu prepoziția *dintre*

-și = atribut pronominal în dativ, pronume reflexiv în cazul dativ posesiv

despre ceea ce = subiect, pronume relativ compus, acuzativ cu prepoziția compusă *despre*

d) *despre sine* = atribut pronominal prepozițional, pronume reflexiv, formă accentuată, acuzativ cu prepoziția compusă *despre*

în sine = atribut adjectival, locuțiune adjectivală

de la sine = complement de mod, pronume reflexiv, neaccentuat, acuzativ cu prepoziția compusă *de la*

e) *era necesar* = predicat nominal, format din *era*: verb copulativ, impersonal, și din *necesar*: nume predicativ, adverb de mod, provenit din adjectiv.

imperios = complement de mod, adverb de mod, fără grad de comparație.

în sine = complement de loc, substantiv provenit din pronume reflexiv, cazul acuzativ cu prepoziția *în*

de toți = complement de agent, adjectiv substantivizat (considerat și pronume nehotărât), acuzativ cu prepoziția *de*

7. Comentați, în maximum zece rânduri, stilul autorului:

„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris,
Încet gândită, gingaș cumpănită;
Ești ca o floare, anume înflorită
Mâinilor mele, care te-a deschis."

(Tudor Arghezi)

☑ *Rezolvare:*

Strofa are forma unei dedicații: este concentrată, „miniaturizată", „meșteșugită" cu grijă în stil arghezian. Personificarea, prin intermediul vocativului inițial, îi dă posibilitatea poetului să elogieze cu delicatețe autorul, pe care nu-l denumește ca atare, folosind pentru aceasta, cu sfială, ambiguitatea pronumelui (*cui*); în același registru se situează epitetele „de gradul întâi": *frumoasă, gândită, cumpănită, înflorită* și epitetele „de gradul doi" (epitetele epitetelor) *încet, gingaș*, ca și comparația *ca o floare*, ce polarizează efectul acestora.

Finalul strofei, prin pronumele *te*, revine la intimitatea cu „produsul" autorului, „declanșată" încă de la început prin vocativul *carte*. Construcția adaugă un aer litanic, iar rima îmbrățișată (1 cu 4 și 2 cu 3) creează impresia de incantație.

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea din Sibiu – Litere (Română B), 1997

1. (Și)[1]/ (**cine**) *nu înțelege* lupta aceasta de trei ori sfântă,[2]/ *trebuie*[1]/ (*să*) *se coboare* la locul[3]/ (**care**) *este mai potrivit* cu gradul lui de înțelegere a lucrurilor.[4]/ *Să se știe*[5]/ (că) **toate** *au* o margine chiar și în țara noastră binecuvântată[6]/ (și) (că) **pietrele** *s-ar ridica* singure[7]/ (*să*) ne *lovească*[8]/ (dacă) *am tolera*[9]/ (ca) **sângele** românilor (*să*) *plătească* incapacitatea guvernului."[10]/

(Liviu Rebreanu, *Răscoala*)

❑ *Cerințe:*

a) Identificați felul propozițiilor și precizați raporturile dintre ele;

b) Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate;

c) Extrageți din text și rescrieți cuvintele care conțin diftongi.

1. P
2. SB (3)
3. SB (1)
4. AT (3)
5. P
6. SB (5) \ și
7. SB (5) /
8. CS (7)
9. COND (8)
10. CD (9)

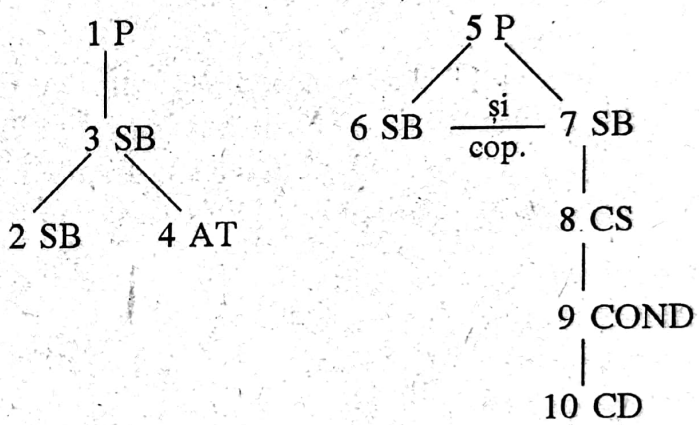

b) *aceasta* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere, feminin, singular, acuzativ

de trei ori = complement circumstanțial de mod, exprimat prin numeral cardinal adverbial

care = subiect, exprimat prin pronume relativ, simplu, substituie substantivul *locul*: neutru, singular, nominativ, introduce o atributivă

toate = subiect, exprimat prin adjectiv substantivizat, variabil cu două terminații și cinci forme flexionare, feminin – cu valoare neutră, plural, nominativ (este considerat și pronume nehotărât)

binecuvântată = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv provenit din verb compus la participiu, feminin, singular, acuzativ

guvernului = atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, singular, genitiv, articulat cu articolul hotărât enclitic *–lui*

c) *trei* = diftongul *-ei* (vocală + semivocală)

trebuie = diftongul *-ie* (s + v)

Scanned with OKEN Scanner

coboare = diftongul *-oa-* (s + v)
este = diftongul *ie-* (s + v)
mai = diftongul *-ai* (v + s)
lui = diftongul *-ui* (v + s)
toate = diftongul *-oa-* (s + v)
au = diftongul *au* (v + s)
noastră = diftongul *-oa-* (s + v)
pietrele = diftongul *-ie-* (s + v)
lovească = diftongul *-ea-* (s + v)
plătească = diftongul *-ea-* (s + v)
incapacitatea = diftongul *-ea* (s + v)
guvernului = diftongul *-ui* (v + s)

2. a) Indicați și exemplificați cinci funcții sintactice diferite ale supinului;
b) Alcătuiți subordonate diferite care să aibă ca element regent verbul *a rămâne*;
c) Exemplificați expresii sau locuțiuni care să cuprindă cuvintele: *lume*, *inimă*;
d) Alegeți forma corectă prin încercuirea cifrei de reper:
1. Nu fiii indolent când știi că trebuie să fii altfel.
2. Nu fi indolent când știi că trebuie să fii altfel.
3. Nu fii indolent când știi că trebuie să fi altfel.

☑ *Rezolvare:*
a) subiect: E ușor *de zis*, dar e greu *de făcut*.
nume predicativ: Aceste bănci sunt *de mutat*.
atribut verbal: Pasiunea *pentru citit* o are de la părinți.
complement direct: Are *de citit* multe romane.
complement indirect: S-a săturat *de studiat*.
complement de scop: S-a dus *la cumpărat* mere.
complement consecutiv: Învață *de speriat*.

b) SB: Nu ne rămâne *decât să repetăm*.
PR: El a rămas *cum a fost*.
CT: El a rămas acolo *când l-am trimis*.
CL: El a rămas *unde l-am trimis*.
COND: Eu aș rămâne la țară, *dacă aș putea*.
CV: El a rămas acolo, *deși n-ar fi vrut*.

c) a ieși în lume
gura lumii
a veni pe lume
de când lumea
parcă toată lumea e a lui
a pune la inimă
cu inimă mare
inimă rea
bun la inimă
a-și lua inima în dinți

Scanned with OKEN Scanner

a-și lua lumea în cap
a fi în rând cu lumea
a ajuns de râsul lumii

are un of la inimă
pe inima goală
a (mai) prinde inimă
cu dragă inimă
a-l unge (pe cineva) la inimă

Universitatea din Timișoara – Litere, Drept, 1997

I. Se dă textul:

„*Nu eram atent la el*,[1]/ (ci) $\sqrt{1}$ la fiica lui:[2]/ $\sqrt{2}$ *nu stătea* drept la masă,[3]/ (ci) $\sqrt{3}$ cu genunchii întorși spre mine.[4]/ *Îmi amintii*[5]/ (cum) la început *vrusesem*[6]/ (*să*) *verific*[7]/ (dacă) făcea la fel[8]/ (**cu oricine**) îi *era familiar*.[9]/ *Uitasem* acest gând,[10]/ (dar) acum *eram sigur*[11]/ (că) nu $\sqrt{4}$ [12]/ (și) *nu* mă *putui* stăpâni[13]/ (și) îi *mângâiai* ușor frumoasa ei tâmplă.”[14]/

$\sqrt{1}$ = *eram atent*
$\sqrt{2}$ = *fiindcă*
$\sqrt{3}$ = *stătea*
$\sqrt{4}$ = *făcea la fel*

❑ *Cerințe:*

a) Felul propozițiilor și relațiile dintre ele;

b) Analiza sintactică și morfologică a pronumelor;

c) Identificarea cuvintelor formate prin derivare, prin compunere și prin conversiune (schimbarea valorii gramaticale);

a) 1. P
2. P
3. CZ (2) \
4. CZ (2) / ci
5. P
6. CD (5) – (considerată și CI de unii specialiști)
7. CD (6)
8. CD (7)
9. CI (8)
10. P \
11. P / dar
12. CI (11)
13. P – coord. cu P11 prin conj. cop. *și*
14. P – coord. cu P13 prin conj. *și*

Scanned with OKEN Scanner

b) (*la*) *el* = complement indirect, exprimat prin pronume personal, forma accentuată, persoana a III-a, singular, masculin, acuzativ cu prepoziția *la*

lui = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, masculin, genitiv

(*spre*) *mine* = complement circumstanțial de loc, exprimat prin pronume personal, forma accentuată, persoana I, singular, acuzativ cu prepoziția *spre*

îmi = complement indirect (în cadrul verbului la diateza activă pronominală), exprimat prin pronume reflexiv, forma neaccentuată, persoana I, singular, dativ

(*cu*) *oricine* = subiect, exprimat prin pronume nehotărât compus, singular, acuzativ cu prepoziția *cu*, excepție de la cazul N pentru că pronumele *oricine* introduce o CI

îi = complement indirect, exprimat prin pronume personal, forma neaccentuată, persoana a III-a, singular, feminin, dativ

mă = complement direct (în cadrul verbului la diateza activă pronominală: (*a*) *mă stăpâni*), exprimat prin pronume reflexiv, formă neaccentuată, persoana I, singular, acuzativ

îi = atribut pronominal în dativ, exprimat prin pronume personal, forma neaccentuată, persoana a III-a, singular, feminin, cazul dativ posesiv

ei = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, feminin, genitiv

c) – *Cuvinte formate prin derivare*:

fiică = *fiu* (sau *fie*, ca în *fie-sa*) cuvânt de bază, + suf. *-ică*

(a) *aminti* = *aminte* (adverb compus) + suf. verbal *-i*

(a) *stăpâni* = *stăpân* (cuvânt de bază) + suf. verbal *-i*

NOTĂ: adjectivul *familiar* este împrumutat din franceză, nu este derivat în limba română

– *Cuvinte formate prin compunere*:

dacă = conjuncție simplă (dar la origine este compusă din *de* + *că*)

(a) *aminti* = *aminte* (= adverb compus din prepoziția *a* + substantivul *minte*) + suf. *-i*

oricine = *ori* (subst.) + *cine* (pronume relativ)

– *Cuvinte formate prin conversiune*

drept = adverb provenit din adjectivul *drept*

întors = adjectiv provenit din verbul la participiu *întors* (infinitiv: *a întoarce*)

început = substantiv (în cadrul locuțiunii adverbiale *la început*) provenit din verbul la participiu *început* (infinitiv: *a începe*)

acest = adjectiv pronominal demonstrativ provenit din pronumele demonstrativ *acesta*

ușor = adverb de mod provenit din adjectivul *ușor*

II. Declinarea pronumelui personal **eu** și exemple cu toate formele neaccentuate.

Scanned with OKEN Scanner

☑ *Rezolvare:*

N. eu
G. —
D. mie, îmi, mi, mi-, -mi, -mi-
Ac. (pe) mine, mă, mă-, -mă, -mă-, m-, -m-
V. —

Îmi place tot ce *mi* s-a dat.
Mi-a spus, văzându-*mi* fața, că este fericit.
Datu-*mi*-ai datoria?
Mă vedea cum *mă*-ntrebau profesorii.
Văzându-*mă*, lăsatu-*mă*-ai singur.
Lăsatu-*m*-ai să *m*-acuze.

III. Deosebiri între propoziția subiectivă și propoziția predicativă.

☑ *Rezolvare:*

1. Propoziția subiectivă corespunde subiectului, adică unei părți principale de propoziție; predicativa îndeplinește funcția unui nume predicativ, deci nu echivalează cu predicatul.

2. Propoziția subiectivă are ca regent un verb personal sau impersonal, la un mod personal sau nepersonal, fără subiect, ori un adverb predicativ; propoziția predicativă depinde de un verb copulativ, la un mod personal sau nepersonal, care nu are nume predicativ.

3. Propoziția subiectivă care are ca regent un verb personal stă, de obicei, înaintea regentei, iar cea care are ca regent un verb impersonal (predicativ sau în cadrul unei expresii verbale impersonale) ori un adverb predicativ stă după regentă; aceste cazuri de topică pot fi schimbate, dându-se enunțului o mai mare expresivitate; propoziția predicativă stă, de cele mai multe ori, după verbul copulativ, rar înainte: Cum ești tu sunt și eu.; Ce ești tu, același voi fi și eu.

IV.

❑ *Cerințe:*

a) Felul propoziției subordonate din frazele:
1. Cine cade în gârlă se îneacă.
2. Cum am ajuns prea târziu, nu am mai găsit bilet la spectacol.
3. Îi place foarte mult să facă sport.

b) Alcătuiți enunțuri care să ilustreze cerințele:
1. completarea punctelor de suspensie cu forma corectă a pronumelui *care* în genitiv;
2. complement de cauză exprimat prin adjectiv (cu prepoziție);
3. verb la viitorul II (anterior), diateza pasivă.

☑ *Rezolvare:*

a) 1. Cine cade în gârlă[1]/ se îneacă.[2]/ (1 = SB)

Scanned with OKEN Scanner

2. Cum am ajuns prea târziu,[1]/ nu am mai găsit bilet la spectacol.[2]/ (1 = CZ)
3. Îi place foarte mult[1]/ să facă sport.[2]/ (2 = SB)

b) Cunosc personal pe scriitorul *al cărui* volum a fost premiat.
De neatent ce-a fost, șoferul a făcut un accident.
Lucrările vor fi predate comisiei, după ce *vor fi fost elaborate* de către candidați.

V.

❑ *Cerințe:*

a) Despărțirea următoarelor cuvintelor în silabe, cu explicarea regulilor: *femeie, arctic, inoperant, mierlă, dezacord.*

b) Sinonime neologice (cel puțin două) pentru cuvintele din fondul vechi: *dascăl, a muri, amănunțit, cuminte, a înștiința, rost.*

☑ *Rezolvare:*

a) *femeie* = fe-me-ie (consoana între două vocale trece în silaba a doua; semivocala între două vocale formează diftong cu a doua vocală)
arctic = arc-tic (grupul de trei litere *rct* reprezintă o excepție, adică două consoane sunt în prima silabă, iar ultima trece în silaba a doua)
inoperant = in-o-pe-rant (prefixul *in-* se desparte de cuvântul de bază; o consoană între două vocale trece în silaba următoare)
mierlă = mier-lă (două consoane între două vocale se despart)
dezacord = dez-a-cord (prefixul *dez-* se desparte de radical; o consoană între două vocale trece la silaba următoare)

b) *dascăl* = profesor, magistru, institutor
a muri = a deceda, a sucomba
amănunțit = detaliat, minuțios
cuminte = docil, inteligent, serios
a înștiința = a anunța, a comunica, a aviza
rost = sens, regulă, logică

Universitatea „Spiru Haret" – Limbi și Literaturi Străine, iulie, 1997

I. Se dă textul:

„Și dacă bănuiala că el ar fi vinovat de câte se întâmplaseră de îndată ce își făcuse apariția printre sătenii din Plopeni devenise aproape certitudine, însemna că tot ce se spunea despre el era necesar să fie luat în seamă."

(Marin Preda)

Scanned with OKEN Scanner

❑ *Cerințe:*

1. Există în text propoziții subiective, predicative, completive directe și circumstanțiale ? Dacă există, le extrageți din text, le rescrieți arătând felul lor, indicând și calitatea morfologică a elementelor de relație care le introduc.

Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate din text.

Extrageți neologismele din text și rescrieți-le.

Identificați cuvintele derivate din text și arătați mecanismul lor de formare.

☑ *Rezolvare:*

1. În text nu sunt propoziții completive directe, dar sunt două subiective, o predicativă și o circumstanțială de timp:

– *„dacă bănuiala* [...] *devenise aproape certitudine"* = SB, introdusă prin conjuncția subordonatoare *dacă*

– *„tot să fie luat în seamă"* = SB, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să* (care este și morfemul conjunctivului)

– *„că* [...] *era necesar"* = PR, introdusă prin conjuncția subordonatoare *că*

– *„de îndată ce își făcuse apariția printre sătenii din Plopeni"* = circumstanțială temporală, introdusă prin locuțiunea conjuncțională *de îndată ce*

2. *de câte* = subiect, exprimat prin pronume relativ, cazul acuzativ cu prepoziția de, formă de feminin, plural

certitudine = nume predicativ, exprimat prin substantiv comun, feminin, plural, cazul nominativ, nearticulat

3. *apariție, devenise, certitudine, necesar*

4. – *bănuială* < bănui + suf. -eală
– *sătenii* < sat + suf. -ean
– *Plopeni* < plop + suf. -ean

II. Precizați valoarea morfologică a lui ***o*** în următoarele enunțuri:

Pe înserate, ***o*** birjă trecea în goana mare pe strada lui.

N-am văzut-***o*** azi pe prietena mea.

Când era de făcut treabă, ***o*** cam rărea de acasă.

*„**O** ! tu, gerule năpraznic, vin', îndeamnă calul meu"* – V. Alecsandri, *Gerul*

Ca să se frigă bine, le întorcea când pe ***o*** parte, când pe alta.

În casa asta așa de mare aveți numai ***o*** cameră de locuit ?

Când ***o*** cânta cocoșul a treia oară să fii sigur că m-ai trădat.

☑ *Rezolvare:*

1. articol nehotărât
2. pronume personal, persoana a III-a, singular, feminin, acuzativ
3. pronume personal în acuzativ cu valoare neutră
4. interjecție
5. adjectiv pronominal nehotărât

Scanned with OKEN Scanner

6. numeral cardinal
7. verb auxiliar, ajută la formarea viitorului popular

Universitatea „Spiru Haret" – Limbi și Literaturi Străine, septembrie, 1997

I. Se dă textul:

„Omul *e făcut* [1]/ (*să*) *domine* universul[2]/ (*și*) îl și *domină*,[3]/ (chiar dacă) fizic *este* pentru moment *complicat* pentru el[4]/ (*să*) *părăsească* planeta[5]/ (pe care) *s-a născut*.[6]/ De altfel nici *nu prea e clar* [7]/ (de ce) *ar trebui*[8]/ (*să*) *facă* acest lucru,[9]/ (când) cerul negru de catran de dincolo de atmosfera noastră *nu promite* nimic bun."[10]/

❑ *Cerințe:*

Împărțiți textul în propoziții. Există în text propoziții subiective, predicative, completive indirecte și circumstanțiale? Dacă există, extrageți-le din text, rescrieți-le și arătați felul lor, relațiile cu alte propoziții din frază.

Analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate din text.

Extrageți neologismele din text.

Explicați sensul următoarelor expresii idiomatice: „a-i veni apa la moară", „a-și aprinde paie în cap", „a-și lua inima-n dinți", „a sta ca pe ghimpi", „a bate apa-n piuă", „a pune paie pe foc".

☑ *Rezolvare:*

1. *Să domine universul* = finală, subordonată P^1, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*

chiar dacă fizic este pentru moment complicat pentru el = concesivă, subordonată P^3, introdusă prin locuțiunea conjuncțională *chiar dacă*, regentă pentru P^5

să părăsească planeta = subiectivă, subordonată propoziției 4, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*, regentă pentru P^6

de ce ar trebui = subiectivă, subordonată P^7, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*

să facă acest lucru = subiectivă, subordonată P^8, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*

când cerul negru de catran de dincolo de atmosfera noastră nu promite nimic bun = cauzală, subordonată P^8, introdusă prin conjuncția subordonatoare *când* – „fiindcă" – provenită din adverbul relativ *când*

2. *și* (îl *și* domină) = adverb de mod de întărire, fără funcție sintactică

pe care = pronume relativ, feminin, singular, acuzativ, precedat de prepoziția *pe*, complement circumstanțial de loc, în frază introduce o atributivă

Scanned with OKEN Scanner

de dincolo de atmosfera = substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ, precedat de locuțiunea prepozițională *de dincolo de*, articulat cu articolul hotărât *-a*, atribut substantival prepozițional

nu promite = verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea a III-a, diateza activă, indicativ, prezent, persoana a III-a, singular, predicat verbal

3. *să domine, univers, domină, fizic, moment, complicat, planetă, clar, atmosferă, promite*

4. *a-i veni apa la moară* = a se schimba situația în favoarea cuiva
a-și aprinde paie în cap = a-și crea singur o neplăcere
a-și lua inima-n dinți = a-și face curaj (să întreprindă ceva)
a sta ca pe ghimpi = a nu mai avea răbdare
a bate apa-n piuă = a vorbi mult și fără rost
a pune paie pe foc = a înrăutăți (a întărâta) un conflict

II. Formați familia lexicală a cuvântului „urmă"; explicați modul de formare a fiecărui component al familiei lexicale.

☑ *Rezolvare:*
– (*a*) *urma* < *urmă* + suf. *-a*
– *urmare* < *urma* + suf. *-re*
– (*a*) *urmări* < *urmare* + suf. *-i*
– *următor* < *urmă* + suf. *-ător*
– *urmăritor* < *urmări* + suf. *-tor*
– *urmărire* < *urmări* + suf. *-re*
– *urmărit* < *urmări* + suf. *-(i)t*
– *urmuliță* < *urmă* + suf. *-uliță*
– *urmușoară* < *urmă* + suf. *-ușoară*
– *urmaș* < *urmă* + suf. *-aș*

Universitatea din București – Litere, 1998

Se dă textul:

„– Draga tatei, iaca ce-mi tot spune mă-ta de tine: că n-o asculți, că ești rea de gură și înnărăvită și că nu este chip să mai stai la casa mea; de aceea du-te și tu încotro te-a îndrepta Dumnezeu, ca să nu se mai facă atâta gâlceavă la casa asta, din pricina ta.

Dar te sfătuiesc, ca un tată ce-ți sunt, ca, orișiude te-i duce, să fii supusă, blajină și harnică; căci la casa mea tot ai dus-o cum ai dus-o, c-a mai fost și mila părintească la mijloc, dar, prin străini, Dumnezeu știe peste ce soi de sămânță de oameni îi da și nu ți-or puté răbda câte ți-am răbdat noi."

Scanned with OKEN Scanner

I. Scoateți propozițiile din fraza (b), arătați felul lor și raporturile dintre ele.

☑ *Rezolvare:*

1. *Dar te sfătuiesc, ca un tată* = principală

2. *ce-ți sunt* = atributivă, subordonată la P [1], introdusă prin pronumele relativ *ce*

3. *ca, [...], să fii supusă, blajină și harnică* = completivă directă, subordonată la P [1], introdusă prin conjuncția *ca...să*

4. *orișiunde te-ai duce* = circumstanțială de loc, subordonată la P [3], introdusă prin adverbul nehotărât *orișiunde*

5. *căci la casa mea tot ai dus-o* = cauzală, subordonată la P [3], introdusă prin conjuncția *căci*

6. *cum ai dus-o* = modală, subordonată la P [5], introdusă prin adverbul relativ *cum*

7. *c-a mai fost și mila părintească la mijloc* = cauzală, subordonată la P [5], introdusă prin conjuncția *că* (*c-*)

8. *dar Dumnezeu știe* = cauzală, subordonată la P [3], introdusă prin conjuncția subînțeleasă *căci*, coordonată cu P [5] prin conjuncția adversativă *dar*

9. *prin străini... peste ce soi de sămânță de oameni îi da* = completivă directă, subordonată la P [8], introdusă prin adjectivul relativ *ce*

10. *și nu ți-or puté răbda* = completivă directă, subordonată la P [8], prin juxtapunere, coordonată cu P 9, prin conjuncția copulativă *și*

11. *câte ți-am răbdat noi* = completivă directă, subordonată la P [10], introdusă prin pronumele relativ *câte*

II. Identificați predicatele din fraza (a), arătați felul lor și analizați morfologic cuvintele prin care sunt exprimate:

☑ *Rezolvare:*

iaca = predicat verbal, exprimat prin interjecție predicativă

spune = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea a III-a, diateza activă, indicativ, prezent, persoana a III-a, singular

n'-[ ] ascultați = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea I, diateza activă, indicativ, prezent, persoana a II-a, singular, forma negativă

ești rea de gură și înnărăvită = predicat nominal, format din verbul copulativ *a fi* (personal, intranzitiv, conjugarea a IV-a, diateza activă, indicativ, prezent, persoana a II-a, singular) și numele predicativ multiplu *rea de gură* (locuțiune adjectivală, gradul pozitiv), și *înnărăvită* (adjectiv provenit din participiu, variabil cu două terminații, feminin, singular, nominativ, gradul pozitiv)

nu este chip = predicat nominal, exprimat prin expresie verbală impersonală, formată din verbul copulativ *a fi* (impersonal, intranzitiv, conjugarea a IV-a, diateza activă, indicativ, prezent, persoana a III-a, singular) și substantivul adverbalizat *chip*. (Predicatul poate fi considerat și verbal)

Scanned with OKEN Scanner

să stai = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, conjugarea I, diateza activă, conjunctiv, prezent, persoana a II-a, singular

du-te = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, conjugarea a II-a, diateza reflexivă, imperativ, persoana a II-a, singular

a îndrepta = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea I, diateza activă, indicativ, viitor, persoana a III-a, singular

să nu se facă = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, conjugarea a III-a, diateza reflexivă, conjunctiv, prezent, persoana a III-a, singular, forma negativă

III. Identificați și comentați trăsăturile vorbirii populare din text. (Comentariul să nu depășească o pagină). !

☑ *Rezolvare:*

Textul este bogat în trăsturi ale vorbirii populare, care conferă poveștii veridicitate și-i susțin sugestiile moralizatoare. Cele mai multe astfel de elemente sunt cuvinte și sensuri specifice vorbirii populare în general sau graiului moldovenesc care constituie principala sursă lingvistică a autorului (I. Creangă): *iaca, înnărăvită, chip, gâlceavă, pricina, supusă*, („ascultătoare") *a îndrepta* („a îndruma"), *blajină* („blândă"), *a o duce* („a trăi"), *mila, străini* („oameni din afara familiei și a satului"), *soi* („fel"), *sămânță* („neam") *a răbda* („a trece cu vederea, a suporta"). Un colorit aparte îl dau textului particularitățile fonetice (*mă-ta, orișiunde, părințească, or puté*) și morfologice (*te-a îndrepta, te-i duce, părințească; îi da, ți-or puté*). O puternică sugestie de oralitate o dau construcțiile sintactice, care funcționează ca unități frazeologice sau ca sintagme libere (*draga tatei, îmi tot spune, rea de gură, nu este chip, la casa mea, te-a îndrepta Dumnezeu, să nu se mai facă gâlceavă, din pricina, ca un tată ce-ți sunt, ai dus-o cum ai dus-o, a mai fost... la mijloc, mila părințească, prin străini, Dumnezeu știe, peste ce... oameni îi da, nu ți-or puté răbda*).

De remarcat că textul nu conține elemente neologice sau livrești de nici o natură, ceea ce creează terenul favorabil al rezonării convergente a numeroaselor caracteristici populare presărate de-a lungul poveței date de moșul din poveste fiicei sale.

Universitatea din Craiova – Litere (continuare de studii), 1998

I. a) Analiza sintactică a frazei (sublinierea predicatelor, încercuirea elementelor de relație, delimitarea și numerotarea propozițiilor, identificarea lor și exprimarea raporturilor acestora prin schemă):

„(Că) **ei** *nu vedeau* prea limpede[1]/ (la ce) le-*ar folosi*[2]/ (*să*) mai *învețe*...[3]/ *era adevărat* [4]/, (dar) *tot atât de adevărat era* [5]/ (că) **ei** *nu putuseră* [6]/ (*să*) *nu se*

gândească în cele din urmă [7]/ (că) *nu*-i *costă* mare lucru [8]/ (*s*)-o *asculte* [9]/ (și) (că)[10]/ (după cum) *făcuseră* foarte multe în viața lor,[11]/ (de ce) *n-ar face*-o și pe asta,[10]/ (o dată ce) *vedeau* bine cu ochii lor[12]/ (că) ea *bătea* drumurile după ei[13]/ (și) *se gândea* la soarta lor."[14]/

(Marin Preda)

☑ *Rezolvare:*

1. SB (4)
2. CD (1)
3. SB (2)
4. P
5. P
6. SB (5)
7. CD (6)
8. CI (7)
9. SB (8)
10. CI (7)
11. CM (10)
12. CZ (10)
13. CD (12)
14. CD (12)

I. b) Analiza morfosintactică a următoarelor cuvinte, (extrase din textul de la a).

☑ *Rezolvare:*

prea limpede = adverb de mod, simplu, provenit din adjectiv prin conversiune, gradul superlativ absolut, complement circumstanțial de mod

tot atât de adevărat = adverb de mod, simplu, provenit din adjectiv prin conversiune, gradul comparativ de egalitate, nume predicativ

în cele din urmă = locuțiune adverbială de timp, complement circumstanțial de timp

foarte multe = adjectiv propriu-zis substantivizat, variabil cu două terminații și cinci forme flexionare, feminin, plural, acuzativ, gradul superlativ absolut, complement direct (este analizat și ca pronume nehotărât)

o dată ce = locuțiune conjuncțională subordonatoare, fără funcție sintactică de parte de propoziție, introduce o cauzală

la soarta = substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă *la*, complement indirect

lor = pronume personal, persoana a III-a, plural, masculin, genitiv, atribut pronomunal genitival

III. a) Scrieți câte zece sufixe verbale și adjectivale, cu exemplificări.

Scanned with OKEN Scanner

☑ *Rezolvare:*

Sufixe lexicale verbale:
–a — înzestra
–ăi — măcăi
–ăni — clănțăni
–i — mări, răci
–iona — atenționa
–isi — istorisi
–iza — caricaturiza
–î — izvorî
–âi — mârâi
–ui — cerui, pălmui

Sufixe lexicale adjectivale:
–al — triumfal
–ar — originar
–at — moțat
–bil — citibil
–esc — tineresc
–iu — castaniu
–os — gălăgios
–nic — năvalnic
–tor — amăgitor
–ui — amărui

II. b) Câte litere și câte sunete sunt în cuvântul:
– **caraghioasei** = 12 litere și 10 sunete (cu două litere ajutătoare)
/k/ = consoană
/a/ = vocală
/r/ = consoană
/a/ = vocală
/ǵ/ = consoană
/oa/ = diftong ascendent alcătuit din semivocala *o* și vocala *a*
/s/ = consoană
/ei/ = diftong descendent din vocala *e* și semivocala *i*

Universitatea din Craiova – Litere și Teologie-Litere, septembrie, 1998

1. Litera „e” corespunde la trei sunete în cuvintele din seria:
a. piele, leagă, ea, cerui
b. ceainic, el, ceapă, gheară
c. ziceau, chenar, centru, general
d. geantă, nea, cer, gelatină
e. cercei, meargă, genă, teatru

2. În cuvântul ***chiulangiu*** există:
a. 5 consoane, 2 vocale
b. 4 consoane, 2 vocale, 1 semivocală
c. 4 consoane, 4 vocale, 1 semivocală
d. 4 consoane, 3 vocale, 1 semivocală
e. 4 consoane, 2 vocale, 2 semivocale

Scanned with OKEN Scanner

3. Care dintre cuvintele de mai jos sunt corelative ale finalei: 1. *anume*, 2. *într-adins*, 3. *cu scopul*, 4. *pentru ca să*, 5. *pentru asta*:
   a. toate
   b. 1, 2, 5
   c. 5
   d. 3, 4
   e. nici unul

4. În fraza: *Una e să înveți, și alta e să știi.*, subordonatele sunt, în ordine:
   a. PR, PR
   b. PR, SB
   c. SB, PR
   d. SB, SB
   e. CD, CD

5. Sunt derivate cu prefixul ***stră-*** cuvintele:
   1. ***strămoș*** 2. ***a străluci*** 3. ***străbunic*** 4. ***străvut*** 5. ***a (se) străduí*** 6. ***străfund*** 7. ***a străbate*** 8. ***strachinuță***
   a. 1, 2, 4, 5
   b. toate
   c. 1, 2, 5, 6, 8
   d. 1, 2, 3, 6, 7
   e. 2, 3, 4, 7

6. Sunt accentuate corect cuvintele din seria:
   a. nicidecum, intim, ordie, cenușiu
   b. pledoarie, pleiadă, pictoriță, acolo
   c. obârșie, nicidecum, ocru, deseori
   d. nutria, noroi, poți, platină
   e. acvilă, adicătelea, acadea, perpetuum

7. Rădăcina cuvântului ***a desfrunzi*** este corectă în:
   a. frunză
   b. frunz-
   c. desfrunz-
   d. desfrunzi
   e. frunzi

8. Litera „e" redă semivocala în toate cuvintele din seria:
   a. leoarcă, iei, cheamă
   b. neaua, păzeau, neaoș
   c. leagă, oaie, veac
   d. cheag, mieuna, leat
   e. deal, cafea, leucocitar

Scanned with OKEN Scanner

9. În fraza:

Mai au ei și alt năravː când le-a plăcut ceva, apoi se dau în vânt să-l dobândească există, în ordine, propozițiile:

a. P; CT; P; CS
b. P; COND; P; CZ
c. P; CT; AT apoz.; CZ
d. P; COND; AT apoz.; CS
e. P; CZ; AT apoz.; CS

10. Sunt corecte toate formele din seria:

a. salariu, a zăcea, servici
b. racursi, taxiu, incrustat
c. pitorească, grotescă, intrepid
d. încrustat, grotească, întrepid
e. a tace, a zace, salar

11. Propoziția introdusă prin conjuncția **că** din fraza: *Asta nu-mi place la tine, că nu ești atent.* este:

a. CZ
b. CD
c. CV
d. SB
e. AP

12. În enunțul: *Ea nu părea a fi crezută de nimeni* predicatul este:

a. nu părea a fi
b. nu părea crezută
c. nu părea a fi crezută
d. părea crezută
e. nu părea crezută

13. Precizați-ne cuvinte scrise incorect:

a. Adamclisi, Cluj-Napoca, Valea Călugărească
b. Alba-Iulia, Baia Mare, Anul Nou
c. Shakespeare, Bolliac, Byron
d. Biblioteca centrală universitară
e. triplu-salt, prim-ministru, Stockholm

14. Forme corecte sunt în seria:

a. elidarea problemelor; recensământ anuar; din punct de vedere al legii
b. eludarea problemelor; eu enumăr; recensământ anual
c. consoane dentale; desinență cauzală; summum de calități
d. eră glacială; consoane dentare; eu enumer
e. consoane dentale; desinență cazuală; eră glaciară

15. Același sunet este redat prin trei posibilități grafice în cuvintele din seria:

Scanned with OKEN Scanner

a. kaliu, chip, chel, kantian
b. kilocalorie, cheltui, cherestea, chemare
c. chipiu, kiwi, kilotonă, chiui
d. kilometru, chenar, chip, ochi
e. kilogram, chin, kilometraj, chiul

16. „O" este în enunțul de mai jos:
O vedeam o clipă, două, apoi dispărea și mă gândeam că n-o s-o mai întâlnesc decât într-o sală de curs.
a. pron. pers., Ac., cd; art. nehot.; pron. pers., Ac., cd; pron. pers., Ac., cd; art. nehot.
b. pron. pers., Ac., cd; art. nehot.
c. pron. pers., Ac., cd; numeral cu val. adj., atr. adj.; pron. pers., Ac., cd; pron., pers., Ac. cd; art. nehot.
d. art. nehot.; art. nehot.; vb. aux.; pron. pers., Ac., cd; art. nehot.
e. pron. pers., Ac., cd; numeral cu val. adj., Ac., atr. adj.; vb. aux.; pron. pers., Ac., cd; art. nehot.

17. În fraza: *Cum reușea el întotdeauna să pară ceea ce nu era era o minune pentru toți* există, în ordine, propozițiile:
a. CM; CD; SB; P
b. SB; CD; SB; P
c. SB; CD; CM; P
d. CM; CD; CM; P
e. SB; CD; PR; P

18. În enunțul *Aud **cântând o pasăre*** cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a. c.c.m.; c.d.
b. c.c.m.; sb
c. sb; sb
d. c.d.; sb
e. c.c.m.; c.c.m.

19. Sunt accentuate corect cuvintele:
1. a) ac*o*lo; b) acol*o*
2. a) c*a*is; b) c*a*is
3. a) încotr*o*; b) încotro
4. a) *a*ntică; b) ant*i*că
5. a) pr*o*pice; b) prop*i*ce

a. 1. b; 2 a; 3 a; 4 a; 5 a
b. 1. a; 2 b; 3. b; 4. b; 5. b
c. 1 a; 2. b; 3 a; 4. b; 5. b
d. 1. b; 2. a; 3 b; 4. a; 5. a
e. 1. b; 2. b; 3. a; 4. a; 5. b

Scanned with OKEN Scanner

20. Sunt compuse toate cuvintele din seria:
a. dulce-acrișor, deși, cale ferată
b. fiindcă, defel, op. cit.
c. debil, decât, gândac
d. electron-volt, centru de greutate, cincime
e. bineț, altcândva, indolent

21. Despărțirea în silabe este corectă în seria:
a. rău-tă-cios, pi-a-nis-tă, so-ți-oa-ră
b. spa-li-er, spa-țiu, pi-e-le
c. pi-as-tru, a-te-li-er, de-li-ci-os
d. as-tăzi, as-pec-tu-os, a-so-cia-ți-e
e. de-ta-liu, în-fi-in-ța, co-loc-viu

22. Câte greșeli de limbă sunt în enunțul:
Nuși amintii cei spusese iei, și nu se sfi săi întrebe din nou iarăși, cine este principalul protagonist al filmului anglofrancez.
a. 12
b. 6
c. 8
d. 7
e. 10

23. Care din cuvintele de mai jos introduc condiționala:
1. dacă, 2. să, 3. de, 4. în caz de, 5. cu condiția să, 6. în cazul că, 7. în caz când:
a. toate
b. nici unul
c. 1, 2, 3, 4, 7
d. 1, 3, 5, 6
e. 1, 3, 5, 6, 7

24. În enunțul *Cărțile **amândurora** erau pe masă* cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a. atrib. adj.; pred. nominal
b. atrib. adj.; pred. verbal; c. I.
c. atrib. subst. genitival; pred. nominal
d. atrib. adj.; pred. verbal
e. atrib. subst. genitival; pred. verbal; c.c.loc.

25. Sunt compuse toate cuvintele din seria:
a. bunătate, cincizeci, două sute de mii
b. globe-trotter, haide, indo-european
c. dublu-decalitru, la dreapta, P.S.
d. aseară, totuna, deunăzi
e. blândețe, de dukce, CP

Scanned with OKEN Scanner

26. Cuvântul ***epicen*** se referă la:
a. substantive defective de singular
b. patronime
c. substantive mobile
d. hidronime
e. substantive nume de ființă cu aceeași formă, indiferent de sex

27. În enunțurile de mai jos există subiecte:
1. *Mergeam pe stradă și mă gândeam la problemele mele.* 2. *Se grăbea să nu piardă trenul.* 3. *Ai carte, ai parte.*
a. **1.** 2 sb. subînțelese; **2.** 2 sb. incluse; **3.** 2 sb. incluse
b. **1.** 2 sb. subînțelese; **2.** 2 sb. subînțelese; **3.** 2 sb. incluse
c. **1.** 2 sb. incluse; **2.** 2 sb. subînțelese; **3.** 2 sb. nedeterminate
d. **1.** 2 sb. incluse; **2.** 2 sb. incluse; **3.** 2 sb. incluse
e. **1.** 2 sb. subînțelese; **2.** sb. incluse; **3.** 2 sb. subînțelese

28. În cuvintele *bolii* (1), *bolii* (2), ultimii doi ***i*** sunt, din punct de vedere morfologic:
a. desinență, articol (1); des., des. (2)
b. art., des. (1); des., des. (2)
c. sufix, des. (1); des., des. (2)
d. des., art (1); suf., des. (2)
e. des., sufix (1); des., art. (2)

29. În cuvintele ***castraveciori, ghiurghiuliu, reactopropulsor*** sunt în ordine:
a. 5 silabe; 5 silabe; 5 silabe
b. 4 silabe; 6 silabe; 5 silabe
c. 5 silabe; 4 silabe; 6 silabe
d. 4 silabe; 3 silabe; 6 silabe
e. 4 silabe; 4 silabe; 6 silabe

30. Sinonimul cuvântului ***ontic*** este:
a. ontologic
b. gnostic
c. agnostic
d. anticalofil
e. pecuniar

31. În fraza: *Când e să-i meargă omului rău, orice ar atinge se sparge* există, în ordine:
a. COND; CD; CD; P
b. CT; PR; CONC; P
c. CT; PR; CD; P
d. CT; SB; SB; P
e. CT; SB; CD; P

Scanned with OKEN Scanner

32. În fraza: *Și-a luat-o-n cap, unde l-am lăudat*, subordonata este:
a. CCL
b. CCZ
c. C. CONC
d. CI
e. CM

33. Sunt numai locuțiuni conjuncționale în seria de cuvinte:
a. de până, după ce, în caz când
b. de vreme ce, până să, în caz că
c. din cauză că, de pe lângă, față de care
d. ori de câte ori, în timp ce, de până
e. cine știe cine, nu știu câți, te miri unde

34. ***i*** are cinci valori morfologice în seria:
a. dă-i-i, copiii, mării
b. ce-i aici ? ce-i dai, venii, elevii
c. caii, răii, leii, mi-i sete
d. zi-i, ia-i, nu-i nimic, studenții
e. i-ai, i-al meu, copiii

35. Din formele:
1. două mingii;
2. doi noiembrie;
3. douăzeci și doi iulie
4. doi dublii decalitrii
5. doi arbitrii

sunt corecte:
a. 2, 3
b. 2, 3, 5
c. Nici una
d. 2, 3, 4
e. 1, 4

36. Termenul ***panteism*** aparține următorului domeniu:
a. drept
b. comerț
c. lingvistică
d. științele naturii
e. filozofie

37. Sunt triftongi în cuvintele din seria:
a. grecoaică, iubeau, voioasă
b. douăzeci, îndoială, păzeau
c. căprioară, perioadă, vorbească

Scanned with OKEN Scanner

d. ghioagă, pufoaică, rouă
e. oaie, ziceau, picioare

38. În enunțurile: 1. *A răbdat **de sete**.*, 2. *A murit **de sete**., **de sete*** este:
a. c.i. (1), cz. (2)
b. c.i. (1, 2)
c. cz. (1, 2)
d. c.i. (1), cns. (2)
e. sb. (1), cz. (2)

39. Cuvântul ***ce*** din enunțul: *De teamă **ce**-i era, îi clănțăneau dinții.* este:
a. adv. – n. pred.
b. pron. rel., N., – sb.
c. adv. – sb.
d. adj. rel., N., – sb.
e. adj. rel. – at. adj.

40. Sunt corecte toate formele din seria:
a. standard, a frustra, delicnent
b. a frusta, freșce, delincvent
c. oprobiu, estropia, excalada
d. dezinterie, extropia, oprobiu
e. oprobriu, estropia, dizenterie

41. Sunt derivate cu prefixul ***des-*** (***dez-***) toate cuvintele din seria:
a. destupa, desăinui, deshuma, desiș
b. descongestiona, desculț, descleia, desfide
c. descântec, descâlci, deschis, destul
d. descalifica, descriptiv, descuama, descătușare
e. descăleca, descentra, desprinde, deznoda

42. Sunt literare formele:
1. ***casa norei mele***; 2. ***casa nurorii mele***; 3. ***casa norii mele***; 4. ***casa iubitei mele mătușe***; 5. ***fetița sorei mele***; 6. ***fetița surorii mele***:
a. 2, 6
b. Toate
c. 2, 3, 5
d. 2, 3, 4, 6
e. 3, 4

43. Cuvintele subliniate din propoziția:
Toți cei din jurul meu au fost de față acolo. sunt, în ordine:
a. sb., at., adj., n. pred.
b. sb., at. pron., n. pred.
c. at. adj., sb., c.l.
d. at. adj., sb., n. pred.
e. at. adj., sb., c.m.

Scanned with OKEN Scanner

44. În exemplul:
Își pieptăna părul, pronumele reflexiv este:
a. în D., fără funcție
b. în D., atr. pron.
c. în D., c.i.
d. în D., c. instr.
e. în G., atr. pron.

45. Câte numerale sunt în enunțul *Unul dintre cei trei din clasa întâi era mai înalt.*:
a. 3 = sb., adj., at. adj.
b. 2 = at. subst. prep., at. subst. apoz.
c. 3 = sb., at. subst. prep., at. adj.
d. 2 = at. subst. prep., at. adj.
e. 3 = sb., at. subst. prep., at. subst. gen.

46. În enunțurile de mai jos există predicate:
1. *Nu-și dădea seama dacă are s-o mai vadă vreodată.* 2. *Casa fusese construită în secolul trecut și dotată cu tot ce era mai modern atunci, dar acum căzuse în paragină și era urâtă și mohorâtă.*
a. **1.** 3 p.v.; **2.** 1 pv.; 4 n.p.
b. **1.** 3 p.v.; **2.** p.v.; 3 p.n.
c. **1.** 2 p.v.; **2.** 1 p.v.; 5. p.n.
d. **1.** 2 p.v.; **2.** 3 p.v.; 2. p.n.
e. **1.** 2 p.v.; **2.** 3 p.v.; 3. p.n.

47. În cuvintele ***gherghef***, ***cioară*** sunt în ordine:
a. 5 consoane, 2 vocale; 1 consoană, 4 vocale
b. 6 consoane, 2 vocale; 2 consoane,1 4 vocale
c. 4 consoane, 2 vocale; 2 consoane, 1 semivocală, 2 vocale
d. 4 consoane, 2 vocale, 2 consoane, 2 vocale
e. 6 consoane, 2 vocale; 2 consoane, 4 vocale

48. Cuvântul ***cosmopolit*** este folosit corect în sintagma:
a. interogație cosmopolită
b. vulcan cosmopolit
c. căldură cosmopolită
d. oraș cosmopolit
e. rondel cosmopolit

49. Câte părți de propoziție sunt în enunțurile: A. *Voi toți de-acolo, ia citiți mai mult!*; B. *Măi băiete, fă-ți datoria!*
a. A = 5, B = 4
b. A = 4, B = 3
c. A = 6; B = 5
d. A = 4; B = 2
e. A = 6, B = 4

Scanned with OKEN Scanner

50. Rădăcinile cuvintelor ***încremenire***, ***înnădire*** sunt indicate corect în seria:
a. cremene, nădire
b. încremeni, înnădi
c. cremen-, nădire
d. cremen-, năd-
e. cremeni, nădi

51. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
a. marcheting, menigiment, best-seler
b. preelectoral, juristconsult, rusoturc
c. premiză, uzfruct, ecsagerat
d. exsudație, ortodocși, exacerbat
e. exeget, shou, laitmotiv

52. În cuvintele: 1. ***anii***, 2. ***basmale***, 3. ***familii***, 4. ***mării***, 5. ***baclava***, nu există articole hotărâte enclitice în:
a. 2, 3, 5
b. 2, 3, 4, 5
c. 1, 2, 3, 4, 5
d. 5
e. 1, 4

53. Cuvintele compuse prin contopire (sudare) există numai în seria:
a. ultrasunet, agerime, inișteț
b. bunăvoință, binemerita, scurtcircuit
c. mașină-unealtă, Delta Dunării, S.U.A.
d. casetofon, endocrinolog, muntean
e. Câmpulung, brădet, bostănărie

54. Cuvântul ***anume*** din enunțurile: 1. *A venit **anume**, ca să ne ajute.*; 2. *A venit un **anume** cetățean.*; 3. *El are trei calități.: **anume**...* este:
a. adverb (1, 2, 3)
b. adv. de cauză (1), adj. invar. (2), adj. var. (3)
c. adv. de scop (1), adj. invar. (2), adv. de mod (3)
d. adv. de scop (1), adj. invar. (2, 3)
e. adverb (1), subst. (2), adv. (3)

55. În fraza: ***Cum** veniră, **cum** ne și întrebară **cum** am muncit.*, cuvântul ***cum*** este:
a. adv. de timp (1, 2), adv. de mod (3)
b. adverbe relative (1, 2, 3)
c. conj. subord. (1), adv. de timp rel. (2), adv. de mod rel. (3)
d. conj. subord. (1, 3), adv. rel. (2)
e. conj. subord. (1), adv. de timp corel. (2), adv. rel. (3)

56. În fraza: *Nu știu **ceea ce** trebuia să-mi spună.*, cuvintele subliniate sunt:
a. pron. rel., N. – sb.

Scanned with OKEN Scanner

b. adj. rel., N. – sb.
c. pron. rel., N. – c.d.
d. pron. interog., Ac. – sb.
e. pron. rel., Ac. – c.d.

57. Precizați care serie conține numai substantive compuse prin abreviere:
a. ADAS, vagon-cisternă, loc. cit.
b. PNȚCD, Tarom, albatros
c. enciclopedie, contracandidat, junimist
d. tercot, aprozar, radar
e. getax, biocombustibili, taxi

58. Sunt diftongi în toate cuvintele din seria:
a. ceapă, rău, gheară
b. chior, iau, oul
c. gheață, ceai, real
d. chioară, nuiaua, treceau
e. ghioc, meandre, venea

59. Subordonatele introduse prin *să* sunt în ordine:
1. Nu-și aduce aminte să fi înapoiat cartea.
2. Să vorbești despre ea înseamnă să scrii un roman.
3. Venise la noi cu condiția să-i procurăm bilet la teatru.
4. Nu ți-ar fi împrumutat o carte, să-l tai.
a. **1.** CI; **2.** SB; PR; **3.** AT; **4.** CONC.
b. **1.** CD; **2.** SB; CD; **3.** COND; **4.** CONC.
c. **1.** CI; **2.** SB; PR; **3.** COND; **4.** COND
d. **1.** CD; **2.** CD; PR; **3.** AT; **4.** COND
e. **1.** CD; **2.** SB; CD; **3.** AT; **4.** CS

60. Termenul ***cazon*** este folosit corect în expresia:
a. mediu cazon
b. cer cazon
c. vegetație cazonă
d. plantă cazonă
e. soclu cazon

61. În enunțul *„Toți păreau a fi de față”*, cuvintele subliniate sunt:
a. vb. cop. + loc. adv. = n. p.
b. vb. pred. inf. (= n. p.) + loc. adj. (= e. p. s.)
c. vb. pred. inf. (= n. p.) + loc. adv. (= c. l.)
d. vb. cop. + loc. adj. = n. p.
e. vb. cop. (n. p.) + loc. adj. (e. p. s.)

62. Cuvântul ***o*** din enunțul: *O, el o să o ia la fugă dacă te-o vedea.* are, în ordine, următoarele valori morfologice:

Scanned with OKEN Scanner

a. interj., vb. aux., pron. pers. în Ac. cu val. neutră, vb. aux.
b. interj., pron. pers. în Ac.
c. interj., vb. aux., pron. pers. în Ac. cu val. neutră, pron. pers. în Ac. – fem.
d. interj., vb. aux.
e. interj., vb. aux., vb. aux., pron. pers. cu val. neutră

63. Sunt corecte formele de infinitiv:
1. ***a cade***; 2. ***a vede***; 3. ***a tace***; 4. ***a bătea***; 5. ***a țesea***; 6. ***a pare***; 7. ***a mergea***; 8. ***a place***; 9. ***a apare***; 10. ***a stătea***.
a. 3, 5, 6, 8, 9
b. Nici una
c. 1, 3, 4, 6, 8, 9
d. 1, 2,. 3, 3, 6, 8, 9
e. 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10

64. Rădăcinile cuvintelor ***reînființare, dezlănțuire, deștelenit*** sunt indicate corect în seria:
a. ființă, lanț, țelină
b. înființa, dezlănțui, deșteleni
c. înființ-, lanț, țelen-
d. fi, lănț-, țelen-
e. ființ, dezlănț-, deștelen-

65. În textul de mai jos există, în ordine, propozițiile:
– *Dacă au venit, spuse el, a fost pentru că voiau să ia tot ce le-am oferit.*
a. COND; P; P; PR; CD; CD
b. COND; P; P; CZ; CD; CD
c. CD; P; P; CZ; CD; AT
d. SB; P; P; CZ; CD; AT
e. CD; P; P; CZ; CD; AT

66. Din formele:
1. pieptăn
2. ferăstrău
3. petec
4. ii
5. cătușe
sunt corecte:
a. 1; 2; 5
b. 1; 2; 3
c. 2; 4; 5
d. 2; 3; 5
e. 2; 3; 4

67. În alfabetul limbii române actuale sunt:

Scanned with OKEN Scanner

a. 29 de litere
b. 28 de litere
c. 31 de litere
d. 33 de litere
e. 34 de litere

68. În frazele: 1. *Fie ce-o fi, eu tot nu mă las.*; 2. *Fie ce-o fi el, eu tot îl ajut.*, subordonatele sunt, în ordine:
a. PR (1); PR (2)
b. CV, SB (1); CV, PR (2)
c. SB (1); PR (2)
d. SB (1); SB (2)
e. COND, SB (1)

69. Semivocala (*i*) poate fi redată prin:
a. două litere
b. 3 litere
c. 4 litere
d. 1 literă
e. 5 litere

70. Sunt numai prepoziții compuse în seria de cuvinte:
a. de la, înspre, între, către
b. de către, înaintea, față de
c. fără de, față de, pe dinaintea
d. dinspre, deasupra, pe lângă, fără de
e. pe deasupra, în față, fără de, față de

71. În fraza *Dacă ai venit îndată a fost că te-a chemat directorul.*, subordonatele sunt, în ordine:
a. SB, CZ
b. SB, PR
c. COND, PR
d. COND, PR
e. PR, SB

72. Cuvântul ***sagace*** este folosit corect în sintagma:
a. elev sagace
b. interviu sagace
c. expoziție sagace
d. ritual sagace
e. a pricepe sagace

73. În fraza: *Unde a plecat, asta nu se știe nici astăzi.*, subordonata este:
a. CL
b. CD

Scanned with OKEN Scanner

c. AP
d. SB
e. AT

74. ***I(i)*** este în enunțul de mai jos:
„***I***-a dat cu gura până când ***i***-a enervat pe toți și ***i***-au spus că nu-***i*** frumos ce face în stilu-***i*** caracteristic."
a. pron. pers. în D., c.i.; pron. pers. în D., c.i.; pron. pers. în Ac., c.d.; vb. predicativ; pron. pers. în D., c.i.
b. pron. pers. în D., cu val. neutră; pron. pers. în Ac., c.d.; pron. pers. în Ac., c.d.; vb. predicativ; pron. pers. G., atr. pron.
c. pron. pers. în D. cu val. neutră; pron. pers. în Ac., c.d.; pron. pers. în D., c.i.; vb. predicativ; pron. pers. în G., atr. pron.
d. pron. în D. cu val. neutră; pron. pers. Ac., c.d.; pron. pers. D., c.i.; vb. cop.; pron. pers. în D., atr. pron.
e. pron. pers. în D. cu val. neutră; pron. pers. în Ac., c.d.; pron. pers. în Ac., c.d.; verb copulativ; pron. pers. în Ac., c.d

75. Elementul prim de compunere ***hipo-*** cu sensul „mai puțin" / „sub" apare în toate cuvintele din seria:
a. hipoclorit, hipologie, hipotracțiune, hipovitaminoză
b. hipofag, hipodrom, hipomobil, hipoglicemie
c. hipoaciditate, hipomobil, hipovitaminoză, hipopotam
d. hipoaciditate, hiposecreție, hipoglicemie, hipotensiune
e. hipoviraminoză, hipofag, hipomobil, hipologie

76. În care enunț sunt scrise corect toate cuvintele:
a. Toți acești simplii arbitrii sunt ca propriii noștri socri.
b. Toți acești simpli arbitri sunt ca propriii noștri socri.
c. Toți acești simplii arbitri sunt ca propriii noștri socri.
d. Toți acești simpli arbitrii sunt ca proprii noștri socri.
e. Toți acești simplii arbitrii sunt ca proprii noștrii socri.

77. Litere ajutătoare există în toate cuvintele din seria:
a. chenar, geamgiu, azi, piatră
b. cine, cere, geamlâc, coardă
c. chin, geam, ceai reasc
d. geniu, chirpici, ceară, gheară
e. chiar, gelatină, teamă, iarnă

78. Cuvântul ***cel*** din propoziția: *Tu nu ești **cel** care pari.* este:
a. pron. dem. – n. p.
b. pron. dem. – subiect
c. art. dem. – fără fcț. sint.
d. art. dem. – art. adj.
e. pron. dem. în Ac. – c.d

Scanned with OKEN Scanner

79. Cuvintele subliniate din fraza: ***În eventualitatea că vei lipsi,*** *te-aș pedepsi.* sunt:
a. COND
b. CT
c. c. cond. + AT
d. c. cond. + CI
e. CM

80. În fraza: *Ea plângea că nu era înțeleasă și mai ales ca să ne impresioneze.*, subordonatelre sunt, în ordine:
a. CZ, CS
b. CI, CS
c. CS, CS
d. CZ, CZ
e. CI, CZ

81. Cuvântul ***când*** din enunțurile: 1. ***Când*** *aș ști că mă vei părăsi, te-aș ucide!*; 2. *I-a dat totuși drumul,* ***când*** *putea să-l rețină mai mult timp.* este:
a. adv. de timp (1), adv. concesiv (2)
b. adv. cond. (1), adv. concesiv (2)
c. conj. cond. (1), adv. concesiv (2)
d. conj. subord. (1, 2)
e. adv. de timp (1, 2)

82. Sunt formate cu sufixe moționale cuvintele:
1. *mireasă*; 2. *doctoriță*; 3. *fetiță*; 4. *leoaică*; 5. *contesă*; 6. *voioasă*; 7. *rățoi*; 8. *gâscan*; 9. *pietroi*; 10. *crăiasă*
a. 1, 4, 5, 7, 8
b. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10
c. Toate
d. 2, 3, 4, 7, 9, 10
e. 1, 2, 4

83. Sunt corecte formele de genitiv-dativ articulate cu articol hotărât ale substantivelor din seria:
a. falei, lenii, jenii, gușei
b. rugii, jenei, vedrii, feții
c. lânei, tuii, gușii, rugei
d. lefii, trebii, pielei, silei
e. halvalei, lânii, sofalei, tuiei

84. În fraza: *Mi-a rămas să corectez textul, iar apoi trebuie să refac introducerea.* există, în ordine, propozițiile:
a. P; SB; P; SB
b. P; PR; P; CD
c. P; PR; P; SB

Scanned with OKEN Scanner

d. P; CD; P; SB
e. P; CD; P; CD

85. În versurile:
Părea că printre nouri s-a fost deschis o poartă,
Prin care trece albă regina morții moartă,
există, în ordine, propozițiile:
a. P; PR; AT
b. P; SB; CL
c. P; SB; AT
d. P; CD; AT
e. P; CD; CL

86. Litera „e" redă un singur sunet în toate cuvintele din seria:
a. gheb, gheţar, ceară
b. cer, ghepard, ceai
c. ceară, geam, ghete
d. cearceaf, gheaţă, gest
e. cerceta, ghemui, chenar

87. În enunțul:
*Cartea **nu fusese citită de nimeni** cu atenție* cuvintele subliniate sunt:
a. pred. nominal; c. de agent
b. pred. verbal; c. indirect
c. pred. nominal; c. indirect
d. pred. verbal; c. de agent
e. pred. verbal; c.c. de mod

88. Sunt numai locuțiuni prepoziționale în seria de cuvinte:
a. față în față, dincolo de, din cauza
b. fără de, alături de, zi de zi
c. de către, departe de, an de an
d. de pe sub, de dincolo, cât de cât
e. față de, pe deasupra, în numele, împreună cu

89. Pleonasme apar numai în seria:
a. atelier de blănărie; defect iremediabil
b. influență nefastă; debușeu de desfacere
c. scurtă alocuțiune; altercație verbală
d. nume toponimic; argument irefutabil
e. hemoragie de sânge; subescretar de stat

90. În limba română sunt:
a. 31 de sunete
b. 33 de sunete
c. 28 de sunete

Scanned with OKEN Scanner

d. 30 de sunete
e. 34 de sunete

91. Cuvântul subliniat din fraza: *Părerea **cui** era acolo nu m-a interesat*, este:
a. pron. rel. în D. – c.i.
b. pron. rel. în G. – atr. pron.
c. pron. rel. în G. – subiect
d. adj. rel. în G. – at. adj.
e. pron. rel. în D. – subiect

92. În fraza: *În fraza: „De cine ești ajutat tu, **de același** voi fi ajutat eu,* subordonata și cuvântul subliniat sunt:
a. CI;c. ag.
b. CI; c.i.
c. CAG; c.i.
d. CAG; c. ag.
e. SB; c. ag.

93. Sunt corecte toate formele din seria:
a. detașează, absolvesc, deșarte, despera
b. diseară, nimenea, lengerie, niscái
c. pioneză, absolvesc, nicăieria, deșerte
d. detașază, (să) lăfăiască, níscai, deșerte
e. nimenia, pioneză, dispera, asbsolvă

94. În fraza: *Nu s-a vrut să se știe că trebuie să fie mai atenți.* subordonatele sunt, în ordine:
a. CD, CD, SB
b. SB, SB, SB
c. CD, SB, SB
d. CD, SB, CD
e. CD, CD, CD

95. Sunt literare formele din enunțurile:
1. Am mâncat decât puțină pâine.
2. El nu vrea să-mi spuie adevărul.
3. Tu făcusei tot ce trebuie.
4. Însăși eu am susținut aceasta.
5. Ne întâlnim dupe masă.
a. 1, 2, 3
b. 1, 3, 5
c. 1, 3
d. 1, 5
e. Nici una

96. Structura morfologică a cuvântului ***încetățenirea*** este corectă în formele:

a. ***încetățenire*** (radical), ***-a*** (articol hot.)
b. ***în-*** (pref.), ***cetățean*** (cuv. de bază), ***-i***, ***-re*** (sufixe), ***-a*** (art. hot.)
c. ***încetățen-*** (radical), ***-i***, ***-re*** (suf.), ***-a*** (art.)
d. ***în-*** (pref.), ***cetate*** (cuv. de bază), ***-enirea*** (flectiv)
e. ***încetățenir-*** (radical), ***-e*** (des.), ***-a*** (art. hot.)

97. În propoziția: *Ei sunt **de partea mea.***, cuvintele subliniate sunt:
a. pron. pos. în G. cu loc. prep. – n. pred.
b. pron. pers. în G. cu loc. prep. – n. pred.
c. adj. pos. în Ac. cu loc. prep. – n. pred.
d. pron. pos. în D. cu loc. prep. – n. pred.
e. adj. pos. în G. cu loc. prep. – n. pred.

98. În cuvintele ***gingie***, ***cinci***, ***fierți***, litera „i" este în ordine:
a. literă ajutătoare, vocală, vocală, vocală, literă ajutătoare, vocală (i) scurt final, vocală
b. literă ajutătoare, vocală, literă ajutătoare, vocală, literă ajutătoare, vocală, literă ajutătoare, semivocală, (i) scurt final
c. vocală literă ajutătoare, vocală, vocală, vocală, literă ajutătoare, semivocală, semivocală
d. vocală, literă ajutătoare, vocală, semivocală, vocală, literă ajutătoare, vocală, (i) scurt final
e. literă ajutătoare, vocală, vocală, literă ajutătoare, vocală, literă ajutătoare, vocală, semivocală, (i) scurt final

99. În enunțul: *L-au întâlnit pe colegul **împotriva căruia** erau toți*, cuvintele subliniate sunt:
a. pron. rel. în D. cu prep., n. pred.
b. pron. rel. în G., atr. pron.
c. pron. relativ în G. cu prepoziție, n. pred.
d. pron. relativ în D. cu prep., atr. pron.
e. pron. relativ în D. cu prep., c.i.

100. În fraza: *Nu-mi vine a crede că a fost cu putință să se întâmple ce s-a întâmplat.* există, în ordine, propozițiile:
a. P; SB; SB; SB
b. P; CD; SB; SB
c. P; SB; CD; SB
d. P; CD; CM; CD
e. P; SB; CM; CD

☑ *Rezolvare:*

Înt.	a	b	c	d	e	Pct.
1.	x	-	-	-	-	1
2.	-	-	-	x	-	1
3.	-	x	-	-	-	1
4.	-	-	-	x	-	1
5.	-	-	-	x	-	1
6.	-	-	x	-	-	1
7.	-	x	-	-	-	1

Scanned with OKEN Scanner

7.	-	x	-	-	-	1
8.	-	x	-	-	-	1
9.	-	-	-	x	-	1
10.	-	-	x	-	-	1
11.	-	-	-	-	x	1
12.	-	-	x	-	-	1
13.	-	-	-	x	-	1
14.	-	-	-	-	x	1
15.	-	-	-	x	-	1
16.	-	-	-	-	x	1
17.	-	-	-	-	x	1
18.	-	-	-	x	-	1
19.	-	-	x	-	-	1
20.	-	x	-	-	-	1
21.	-	-	-	-	x	1
22.	x	-	-	-	-	1
23.	-	-	x	-	-	1
24.	-	-	-	-	x	1
25.	-	-	-	x	-	1
26.	-	-	-	-	x	1
27.	-	-	x	-	-	1
28.	-	-	-	x	-	1
29.	-	-	-	x	-	1
30.	x	-	-	-	-	1
31.	-	-	-	x	-	1
32.	-	x	-	-	-	1
33.	-	x	-	-	-	1
34.	-	x	-	-	-	1
35.	-	-	x	-	-	1
36.	-	-	-	-	x	1
37.	x	-	-	-	-	1
38.	x	-	-	-	-	1
39.	-	x	-	-	-	1
40.	-	-	-	-	x	1
41.	-	-	-	-	x	1
42.	x	-	-	-	-	1
43.	-	-	-	x	-	1
44.	-	x	-	-	-	1
45.	-	-	x	-	-	1
46.	-	-	-	x	-	1
47.	-	-	-	-	-	1
48.	-	-	-	x	-	1
49.	-	x	-	-	-	1
50.	-	-	-	x	-	1
51.	-	-	-	x	-	1
52.	x	-	-	-	-	1
53.	-	x	-	-	-	1
54.	-	-	x	-	-	1
55.	-	-	-	-	x	1
56.	-	-	-	-	x	1
57.	-	-	-	x	-	1
58.	-	-	-	x	-	1
59.	x	-	-	-	-	1
60.	x	-	-	-	-	1
61.	-	-	-	x	-	1
62.	x	-	-	-	-	1
63.	-	x	-	-	-	1
64.	-	-	-	x	-	1
65.	-	-	-	x	-	1
66.	-	-	x	-	-	1
67.	-	-	x	-	-	1
68.	-	x	-	-	-	1
69.	-	x	-	-	-	1
70.	-	-	-	x	-	1
71.	x	-	-	-	-	1
72.	x	-	-	-	-	1
73.	-	-	-	x	-	1
74.	-	-	-	x	-	1
75.	-	-	-	x	-	1
76.	-	x	-	-	-	1
77.	-	-	-	x	-	1
78.	x	-	-	-	-	1
79.	-	-	x	-	-	1
80.	x	-	-	-	-	1
81.	-	-	-	x	-	1
82.	-	x	-	-	-	1
83.	-	-	-	-	x	1
84.	x	-	-	-	-	1
85.	-	-	x	-	-	1
86.	-	-	-	-	x	1
87.	-	-	-	x	-	1
88.	-	-	-	-	x	1
89.	-	-	x	-	-	1
90.	-	-	-	-	x	1
91.	-	-	x	-	-	1
92.	-	-	-	x	-	1
93.	x	-	-	-	-	1
94.	-	x	-	-	-	1
95.	-	-	-	-	x	1
96.	-	-	-	-	x	1
97.	-	-	x	-	-	1
98.	-	x	-	-	-	1
99.	-	-	x	-	-	1
100	-	x	-	-	-	1

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea „Spiru Haret" – Limbi și Literaturi Străine, iulie, 1998

I. Se dă textul:

„Aceasta este povestea, iar înțelesul alegoric ce i-am dat este că, dacă geniul nu cunoaște nici moarte și numele lui scapă de noaptea uitării, pe de altă parte aici pe pământ nici e capabil de a ferici pe cineva, nici capabil de a fi fericit."

❑ *Cerințe:*

1. Identificați și rescrieți predicatele ultimelor două propoziții din text și precizați felul lor.
2. Rescrieți propoziția principală / propozițiile principale din text.
3. Există în text propoziții subiective, atributive, completive directe și indirecte? Dacă există, extrageți-le și rescrieți-le, arătând felul lor și indicând calitatea morfologică a elementelor de relație care le introduc.
4. Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate.
5. Identificați, extrageți și rescrieți neologismele din text.

☑ *Rezolvare:*

1. – (nu) e capabil = predicat nominal
   – (nu) e capabil = predicat nominal

2. 1. *Aceasta este povestea*
   2. *iar înțelesul alegoric... este*

3. În text nu sunt propoziții subiective, completive directe și indirecte, dar sunt două predicative și o atributivă:

ce i-am dat = propoziție atributivă, subordonată lui P^3 (*înțelesul*), introdusă prin pronumele relatic *ce*

că [...] *pe de altă parte aici pe pământ nu e capabil de a ferici pe cineva* = propoziție predicativă, subordonată lui P^3 (verbului copulativ *este*), introdusă prin conjuncția *că*

nici nu e capabil de a fi fericit = propoziție predicativă, subordonată lui P^3, introdusă prin conj. *că*, coordonată cu P^4 (*că... pe de altă parte...*), legată prin conj. coord. copulativă *nici ... nici*

4. *alegoric* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv variabil cu două terminații, masculin, singular, nominativ, pozitiv

lui = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, genitiv

pe de altă parte = complement circumstanțial de mod, exprimat prin locuțiune adverbială de mod

Scanned with OKEN Scanner

de a ferici = complement indirect, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea a IV-a, activă, infinitiv, prezent, precedat de prepoziția compusă *de a*

5. *alegoric, genial, capabil*

II. Despărțiți în silabe cuvintele: *analfabet, atlet, bojdeucă, binoclu, descrie, fiică, ființă, inedit, somnambul, sublimare.*

☑ *Rezolvare:*

an-al-fa-bet, a-tlet, boj-deu-că, bin-o-clu, de-scri-e, fii-că, fi-in-ță, in-e-dit, somn-am-bul, su-bli-ma-re

III. Indicați câte un sinonim neologic pentru următoarele substantive din fondul vechi al limbii: *amănunt, jertfă, nevinovat, vârstă, zestre*

☑ *Rezolvare:*

amănunt = detaliu
jertfă = sacrificiu
nevinovat = inocent
vârstă = etate
zestre = dotă

Universitatea din București, Facultatea de Litere (Română A), 1999

[A. LITERATURA ROMANĂ:

1. Mihai Eminescu – *Scrisoarea I*
2. Camil Petrescu – dramaturg. *Jocul ielelor*]

B. LIMBA ROMÂNĂ:

Se dă textul:

„(Pentru că) asemenea **controverse** *nu erau* niciodată între patru ochi, [1]/ *ar fi exclus*[2]/ (ca) **el** (*să*) *se fi decis* [3]/ (*să*)-și *sacrifice* deliberat socrul, om cu destule păcate, dar nu și cu acela de a nu fi fost patriot, pentru a face plăcere noilor conducători, [4]/ (a căror) companie o *căutase* într-o perioadă [5]/ (când) **aceștia** *erau preocupați* [6]/ (*să*) *găsească* intelectuali atașați apți [7]/ (*să*) *ocupe* posturi de conducere." [8]/

(Augustin Buzura)

1. Există în text subiective și predicative? Dacă există, rescrieți propozițiile, arătați felul lor, indicând și raporturile care se stabilesc.

Scanned with OKEN Scanner

În text, există o subiectivă:

P^3. *ca el să se fi decis* = propoziție subordonată subiectivă față de expresia verbală impersonală *ar fi exclus* din P^2, introdusă prin conjuncția compusă *ca... să*

În text, nu există nici o predicativă.

2. Există în text completive directe și indirecte? Dacă există, rescrieți propozițiile, arătați felul lor, indicați relațiile care se stabilesc.

În text, nu există nici o completivă directă.

Există 3 completive indirecte:

P^4 = *să-și sacrifice deliberat socrul, om cu destule păcate, dar nu și cu acela de a nu fi fost patriot, pentru a face plăcere noilor conducători* = propoziție completivă indirectă față de verbul intranzitiv *a se decide* (la conjunctiv perfect) din P^3;

P^7 = *să găsească intelectuali atașați, apți* = propoziție completivă indirectă față de adjectivul *preocupați* din P^6;

P^8 = *să ocupe posturi de conducere* = propoziție completivă indirectă față de adjectivul *apți* din P^7.

3. Ce alt tip (sau ce alte tipuri) de propoziții subordonate există în text? (Indicați numai felul lor, fără să le rescrieți și să le analizați).

În text, există și următoarele tipuri de subordonate:

P^1 = cauzală;

P^5 = atributivă

P^6 = atributivă

4. Extrageți cuvintele care funcționează ca instrumente gramaticale cu rol sintactic în frază, grupați-le pe părți de vorbire. (Pentru argumentare, exemplificați cu situațiile din text).

Instrumentele gramaticale cu rol sintactic în frază sunt:

a) pronume și adjective relative: *care, cine, ce, cât, câtă, câți, câte, al câtelea, a câta, cel ce, ceea ce, cei ce, cele ce, de* = „care"

Exemplu: P^5 = *a căror companie...*

a căror = pronume relativ simplu, substituie substantivul „conducători", masculin, plural, genitiv cerut de articolul posesiv-genitival *a*, atribut pronominal genitival, introduce o atributivă

b) pronume și adjective nehotărâte, compuse cu *ori-, orișî-: oricare, orișicare, oricine, orișicine, orice, orișice* etc.

Orice ai face, tot nu-l mulțumești.

I-am scris *oricui* mi-a răspuns la scrisori.

orice = pronume nehotărât compus, acuzativ, complement direct, introduce o concesivă

oricui = pronume nehotărât compus, dativ, subiect, excepție de la cazul nominativ al subiectului, pentru că pronumele nehotărât *oricine* introduce o completivă indirectă.

Scanned with OKEN Scanner

c) adverbe relative: *unde, când, cum, cât, încotro, ce*

P^6 = *când aceștia erau preocupați*

când = adverb de tip relativ simplu, complement circumstanțial de timp, introduce o atributivă

d) adverbe nehotărâte compuse cu *ori-, oriși-: oriunde, oricât, oricum* etc.

Oricum ar fi viața, ea tot trebuie trăită.

oricum = adverb de mod nehotărât compus, nume predicativ, introduce o concesivă

NOTĂ: Subordonatele sunt introduse și prin conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare, fără funcție sintactică. În text sunt conjuncțiile *să, ca... să* și locuțiunea conjuncțională *pentru că*. Ele doar introduc o subordonată, dar nu au și funcție sintactică de parte de propoziție.

II. 1.(a) Indicați cu ce valori gramaticale apare *a fi* în textul de la I

verb predicativ: (nu) *eram*

verb copulativ: *ar fi* (exclus), *a nu fi fost* (patriot), *erau* (preocupați)

verb auxiliar: (să se) *fi* (decis), (de a nu) *fi* (fost)

b) Analizați sintactic și morfologic părțile de propoziție în componența cărora apare *a fi*, indiferent de valoarea gramaticală a acestuia:

– *ar fi exclus* = expresie verbală impersonală cu funcție de predicat nominal, alcătuit din:

ar fi = verb copulativ impersonal, intranzitiv, conjugarea a IV-a, diateza activă, condițional, prezent, are formă de persoana a III-a, singular;

exclus = nume predicativ, exprimat prin adverb de mod, provenit din adjectiv prin conversiune;

– *să se fi decis* = predicat verbal exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv (la diateza activă *a decide* este tranzitiv), conjugarea a III-a, diateza activă pronominală cu pronumele reflexiv *se*, formă neaccentuată în acuzativ, complement direct, conjunctiv, perfect, persoana a III-a, singular.

– *de a nu fi fost patriot* = atribut verbal exprimat prin:

de a nu fi fost = verb copulativ, personal, modul infinitiv, perfect, precedat de prepoziția *de*, formă negativă cu adverbul de mod de negație *nu*;

patriot = nume predicativ, exprimat prin substantiv, cazul nominativ.

eram preocupați = predicat nominal, format din:

eram = verb copulativ, personal, indicativ, imperfect, persoana a III-a, singular.

preocupați = nume predicativ, exprimat prin adjectiv provenit din participiu, masculin, plural, nominativ, pozitiv.

2. a) Indicați un sinonim pentru cuvântul subliniat din textul de la I

companie = tovărășie, prietenie, apropiere

b) Stabiliți un omograf al acestuia și utilizați-l într-o propoziție

Compánia Națională de Electricitate este puternică.

Scanned with OKEN Scanner

3. Explicați semantic și/sau gramatical, în funcție de situație, în ce constă ambiguitatea următoarelor construcții:

a) *Oribilul cotidian*:

1. substantiv articulat + adjectiv

2. adjectiv cu formă articulată, preluată de la substantivul precedat + substantiv

b) *Criza continuă*:

1. substantiv + verb

2. substantiv + adjectiv

c) Acest drum *este ocolit*.

1. predicat verbal (diateza pasivă)

2. predicat nominal (verb + adjectiv)

d) Căutarea *profesorilor* a rămas fără rezultat.

1. genitiv obiectiv („caută pe profesori")

2. genitiv subiectiv („profesorii caută...")

III. Se dă textul:

„Un lup a trecut pe lângă soare, săltându-și labele peste sloiurile Dunării și tăind cu spinarea țepoasă și cu coada sură discul galben de pe cerul vânăt. Dintr-un loc ascuns și neștiut se auzea înfundat, ca un râs ferit, măcăit de rațe pitice. Un topor izbea rar pe undeva pe la marginile bălților – și răsuna surd printre pești în apa fluviului de sub gheață –, păsările de pe sticla albiei se mutau de pe-un picior pe altul și-și săltau capetele la izbiturile toporului, apoi își ciuguleau penele și-și vârau din nou ciocurile sub aripă. Toporul bătea din ce în ce mai rar și mai ostenit. Soarele s-a desprins de pe buza fluviului și s-a ridicat deasupra convoaielor albe ale plopilor subțiri de pe maluri. Dinspre bălți au venit pâlcuri mărunte de vrăbii, oprindu-se din loc în loc pe Dunăre, să ciugulească înșelate grăunțele de gheață care sclipeau pe dinții sloiurilor.

Pe creasta malului înalt dinspre câmpie au năvălit și s-au oprit brusc, în plin soare, piepturi și capete de cai, s-au așezat la rând, până ce dunga lungă și albă a malului, săltată pe cerul vânăt, s-a întesat toată de nări care aruncau abur peste golul de deasupra albiei."

(Ștefan Bănulescu)

1. Ce formă de expunere este reprezentată în text?

Forma de expunere este descrierea unui tablou din natură.

2. Identificați și exemplificați cu formele din text mijloacele stilistice utilizate; precizați și comentați funcția lor stilistică.

– *soare* = metonimie

– *tăind, sticlă, buză, de gheață* = metafore

– *țepoasă, sură, galben, vânăt, ferit, pitice, albe, subțiri, mărunte, înalt* etc. = epitete

– *convoaie ale plopilor, dinții sloiurilor* = personificări

Universitatea din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, 1999

I. Analizați din punctul de vedere al sintaxei frazei următoarele enunțuri (segmentați frazele în propoziții, numerotați și rescrieți propozițiile, stabiliți felul lor, indicând și raporturile dintre ele; nu este necesară și calificarea după scopul comunicării):

1. Mârșăvia [2]/ *nu se sfia* [1]/ (*să*) și-o *mărturisească* [2]/ (ori de câte ori) *avea* prilejul. [3]/

P[1]. *nu se sfia* = propoziție principală, regentă pentru P[2]

P[2]. *mârșăvia... să și-o mărturisească* = propoziție subordonată completivă indirectă, față de verbul intranzitiv *nu se sfia* din P[1];

P[3]. *ori de câte ori avea prilejul* = propoziție subordonată circumstanțială de timp, față de verbul *să* (*-și*) *mărturisească* din P[2].

2. Hotărându-se în familie [1]/ (ca) **băiatul** (*să*) *renunțe* la facultate, [2]/ **nimeni** *nu s-a* mai *gândit* la viitorul lui. [1]/

P[1]. *Hotărându-se în familie... nimeni nu s-a mai gândit la viitorul lui.*

P[2]. *ca băiatul să renunțe la facultate* = propoziție subiectivă față de verbul reflexiv impersonal *hotărându-se* din P[1]

3. (Cum) [1]/ (însă) [2]/ **speranțele** ne-*au fost spulberate*, [1]/ de-acum *fie* [2]/ ce-*o fi*. [3]/

P[1]. *cum... speranțele ne-au fost spulberate* = propoziție subordonată circumstanțială de cauză față de verbul *fie* din P[2]

P[2]. *însă... de-acum fie* = propoziție principală, regentă pentru P[1] și P[3]

P[3]. *ce-a fi* = propoziție subiectivă față de verbul impersonal *fie* (= să fie = *să se întâmple*) din P[2]

4. Decis [1]/ (*să*) *nu* mai *facă* nici un compromis, [2]/ *nu*-i mai *păsa* [1]/ (că) *va fi hulit* [3]/ (și) *persecutat* de vechii tovarăși. [4]/

P[1]. *Decis... nu-i mai păsa* = propoziție principală, regentă pentru P[2], P[3] și P[4]

P[2]. *să nu mai facă nici un compromis* = propoziție completivă indirectă față de adjectivul *decis* (provenit de la participiu) din P[1]

P[3]. *că va fi hulit* = propoziție completivă indirectă față de verbul impersonal *a nu* (-i) *păsa* din P[1]

P[4]. *și (că vă fi) persecutat de vechii tovarăși* = propoziție completivă indirectă față de verbul impersonal *a nu-i păsa* din P[1], coordonată copulativ cu P[3] prin conjuncția *și*

II. a) Din textul indicat la I, analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate; indicați, pentru fiecare, și alte valori morfologice decât cele din text, exemplificându-le:

Scanned with OKEN Scanner

(viitorul) *lui* = pronume personal, persoana a III-a, singular, genitiv, atribut pronominal genitival; cuvântu *lui* poate fi și:

pronume personal, formă accentuată, în dativ;

Lui i-am scris o scrisoare.

articol hotărât proclitic:

I-am dat *lui* Ion o sumă de bani.

interjecție:

Lui, lui! cântă el din caval.

(speranțele) *ne* (-au fost)...

ne = pronume personal, formă neaccentuată, persoana I, plural, cazul dativ posesiv, atribut pronominal în dativ

Cuvântul *ne* mai poate fi:

pronume personal în acuzativ:

Ne-au văzut.

pronume reflexiv în dativ sau în acuzativ:

Ne-am dat seama imediat. (în dativ)

Ne-am sculat devreme. (în acuzativ)

interjecție:

Ne! *ne*! *ne*!

Grupul *fie ce* este analizat astfel:

fie = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ impersonal, conjugarea a IV-a, diateza activă, intranzitiv, modul conjunctiv prezent cu valoare imperativă, are formă de persoana a III-a, singular;

ce = subiect, exprimat prin pronume relativ simplu, invariabil, nominativ, introduce o subiectivă

fie – poate fi și:

conjuncție coordonatoare disjunctivă (echivalentă cu *sau*):

(*Fie*) că vrei, (*fie*) că nu vrei, eu tot te ajut.

substantiv (= „fiică")

Fie-sa e harnică.

Cuvântul *ce* poate fi și:

pronume sau adjectiv interogativ:

Ce-ai citit? (= pronume)

Ce carte ai citit? (= adjectiv)

adverb interogativ-exclamativ sau relativ:

Ce frumoasă ești! (adverb interogativ-relativ)

Plânge de rea *ce* este. (adverb relativ)

substantiv:

Este *un ce* în legătură cu tine.

Scanned with OKEN Scanner

b) Se dau perechile:
numai – nu mai
decât – de cât
întruna – într-una
aceeași – aceiași
Arătați care sunt diferențele morfologice în cadrul unei perechi; dați câte un exemplu pentru fiecare formă (în total, opt exemple)
numai = adverb de mod de restricție compus:
Vreau *numai* un exemplar din această revistă.
nu mai = două adverbe: *nu* = de mod de negație; *mai* = adverb de mod de durată:
Nu *mai* stau nici un minut.
decât = adverb de mod restrictiv sau de excepție compus:
Nu vreau *decât* un exemplar din această revistă.
de cât = prepoziție + adjectiv interogativ sau relativ:
De cât pământ ai nevoie...
întruna = adverb de mod:
Vorbește *întruna*.
într-una = prepoziția „întru" + pronume nehotărât:
Într-una din zile te-am văzut la televizor.
aceeași = pronume sau adjectiv demonstrativ de identitate, feminin, singular:
Pe *aceeași* (fată) o văd zilnic.
aceiași = pronume sau adjectiv demonstrativ de identitate, masculin, plural:
Cu *aceiași* (colegi) mă întâlnesc mereu.

c) Alegeți definiția potrivită pentru neologismele de mai jos, tăind/ subliniind definițiile incorecte:
– *fastidios*: 1) luxos; 2) impozant; 3) plicticos
– *lucrativ* = 1) harnic; 2) rentabil, care aduce câștig; 3) de producție
– *mutual* = 1) reciproc; 2) tacit, pe tăcute; 3) care se poate muta
– *infailibil* = 1) fără faimă; 2) care nu poate greși, fără cusur; 3) bogat
– *fortuit* = 1) forțat, impus cu forța; 2) fortificat; 3) întâmplător
– *libertin* = 1) liber; 2) care iubește libertatea; 3) indecent, desfrânat; 4) îndrăznet

Universitatea din Craiova, Limba română – o limbă străină, 1999

I. Se dă textul:
Nu-i plăcea tot ce se cânta, dar, cum nimic din ce făcea el nu-l plictisea, nu încerca niciodată să-și spună vreo părere, de vreme ce el credea că e prea mic ca să se priceapă cât de cât."
a) Analizați propozițiile (după înțeles) și relațiile dintre ele (prin schemă):

Scanned with OKEN Scanner

☑ *Rezolvare:*

„*Nu*-i *plăcea* **tot** [1]/ (**ce**) *se cânta*, [2]/ (dar), [3]/ cum **nimic** [4]/ (din ce) *făcea* **el** [5]/ *nu*-l *plictisea*, [4]/ *nu încerca* niciodată [3]/ (*să*)-*și spună* vreo părere, [6]/ (de vreme ce) **el** *credea* [7]/ (că) *e prea mic* [8]/ (ca *să*) *se priceapă* cât de cât." [9]/

1. P
2. AT (1)
3. P
4. CZ (3)
5. AT (4)
6. CD (3)
7. CZ (3)
8. CD (7)
9. CNS (8)

b) Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate:

– *nimic* = subiect, exprimat prin pronume negativ, simplu, nominativ

– *din ce* = complement direct, exprimat prin pronume relativ, simplu, invariabil, acuzativ, precedat de prepoziția *din*, excepție de la modalitatea de exprimare a complementului direct, pentru că pronumele *ce* introduce o atributivă

– *niciodată* = complement circumstanțial de timp, exprimat prin adverb de timp compus

– *vreo* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât, compus, feminin, singular, acuzativ

– *de vreme ce* = locuțiune conjuncțională subordonatoare, fără funcție sintactică de parte de propoziție, introduce o cauzală

c) Alcătuiți 6 fraze, în care propoziția *că e prea mic* să fie, pe rând, SB, PR, AT, CI, CZ, CV

SB: Se vede [1]/ că e prea mic. [2]/

PR: Problema este [1]/ că e prea mic. [2]/

AT: S-a pus problema [1]/ că e prea mic. [2]/

CI: Nu m-am gândit [1]/ că e prea mic. [2]/

CZ: N-a câștigat concursul [1]/ că e prea mic. [2]/

CV: El, [1]/ că e prea mic, [2]/ și tot înțelege. [2]/

2. Indicați tipurile de sunete din cuvintele *trăgaci*, (*a*) *ciripi*, *chin*

☑ *Rezolvare:*

trăgaci = consoane: *t, r, g, č*
vocale: *ă, a*
(literă ajutătoare: *i*)

(a) *ciripi* = consoane: *č, r, p*
vocale: *i, i, i*

Scanned with OKEN Scanner

chin = consoane: *k'*, *n*
vocale: *i*
(literă ajutătoare: *h*)

3. Dați trei exemple de cuvinte derivate cu sufixe moționale diferite și trei exemple de cuvinte derivate cu sufixe diminutivale diferite:

☑ *Rezolvare:*
Sufixe moționale:
–ă = elevă, studentă, ingineră
–an = gâscan
–easă = împărăteasă
–oaică = ursoaică

Sufixe diminutivale:
–iță = fetiță
– el = vițel
– uță = căsuță

[LITERATURA ROMÂNĂ

1. Procedee realiste și moderne în romanul *Enigma Otiliei* de G. Călinescu
2. Recunoașteți și comentați versurile:
„Privitor ca la teatru
Tu în lume să te-nchipui."]

B. DREPT

Universitatea din Craiova – Drept, 1997

1. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
a. răzfrânge, dezaxa, deslănțui, dezpresura, îmbujora, desmăț
b. despresura, dezaxa, dezlănțui, dezmăț, răzbate, înota
c. dezaxa, răzfrânge, deslănțui, dezpresura, îmbujora, desmăț
d. deslipi, dezvăța, răzbate, înnoda, răzcroi, îmbujora
e. răscroi, dezlipi, înnoda, deslănțui, răsfrânge, desvăța

2. Cuvântul ***malgaș*** înseamnă:
a. privitor la Oman și la populația lui
b. privitor la Madagascar și la populația lui
c. privitor la Bahrein și la populația lui
d. privitor la Mali și la populația lui
e. nomad aparținând unor populații din Africa Sahariană

3. Sunt corecte formele din seria:
a. dă-i-i, să aibă, usuc, să îngrașe
b. usc, să aibe, dă-i-i, să îngrașă
c. să aibă, dă i-i, să îngrașe, usc

d. să îngrașe, usuc, dăi-i, să aibă
e. usuc, să aibă, să îngrașă, dăi-i

4. Cuvântul ***frig*** din ***mi-e frig*** este:
a. adjectiv-nume predicativ
b. adverb-nume predicativ
c. adverb-subiect
d. adjectiv-subiect
e. substantiv-subiect

5. Cuvântul ***ingerință*** este folosit corect în enunțurile:
a. S-a observat o ingerință nedorită în treburile altui stat.
b. A reclamat ingerința abuzivă a directorului în treburile secției.
c. Au existat ingerințe ale unor organe superioare în activitatea societății.
d. Tot timpul mesei a făcut ingerințe neavenite.
e. Ingerințele la mâncare au displăcut musafirilor.

6. Cuvântul ***lusitan*** înseamnă:
a. privitor la Andorra și la populația ei
b. privitor la regiunea sudică a Spaniei și la populația ei
c. privitor la regiunea sudică a Franței și la populația ei
d. privitor la Portugalia și la populația ei
e. termen din geologie desemnând al treilea etaj al jurasicului superior

7. Care este desinența de persoana a III-a singular indicativ prezent a verbelor: ***acoperi, suferi, oferi*** și ***preceda***:
a. -e
b. -ează
c. -ă
d. -este
e. -e (la ***acoperi, suferi, preceda***) și -ă (la ***oferi***)

8. Precizația rădăcina cuvântului ***înfățișare***:
a. înfăț-
b. -fățiș-
c. înfățiș-
d. -fățișa-
e. -făț-

9. În enunțul: *Na-ți-o frântă, că ți-am dres-o! o* este:
a. complement direct exprimat prin pronume personal în acuzativ
b. pronume personal cu valoare neutră, fără funcție sintactică
c. articol nehotărât
d. complement indirect exprimat prin pronume personal în acuzativ
e. pronume personal în dativul etic, fără funcție sintactică

Scanned with OKEN Scanner

10. În care din frazele următoare apare perfectul modului prezumtiv:
a. voi fi plecat demult, când vei veni tu
b. va fi terminat lucrarea, când va intra profesoara în clasă
c. va fi terminat treaba, dacă a plecat
d. vom fi adormiți, dacă veți veni după miezul nopții
e. vor fi pierdut orice speranță, până îi veți ajuta voi

11. Care este pronunțarea corectă a cuvântului ***pasteuriza***:
a. pasteuriza
b. pastioriza
c. pasteriza
d. pasturiza
e. pastöriza

12. Cuvântul ***sinologie*** înseamnă:
a. știință care studiază cultura japoneză
b. știință care studiază cultura coreeană
c. știință care studiază cultura chineză
d. analiză și interpretare a radiografiei sinusurilor
e. patologia inflamațiilor mucoasei sinusurilor nazale

13. Litera „i" corespunde la trei sunete diferite în seria:
a. cinci, poți, azi, in
b. cină, piatră, înalți, chiar
c. chipeș, iar, pin, unghi
d. zi, chin, iarbă, cioară
e. din, plin, chipiu, iepure

14. Precizați rădăcina cuvântului ***începețoșat***:
a. înceț-
b. cețo-
c. cețoș-
d. începețoș-
e. -ceț-

15. În enunțurile:
1. Nu-mi place ***a fura*** munca altuia.
2. Bucuria lui era ***de a fi băgat în seamă***.
3. Obligația ***de a învăța*** o are orice candidat.
4. Se aude ***plouând***.
5. S-a săturat ***de copiat*** exercițiile.

cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a. complement direct, nume predicativ, atribut verbal, complement direct, complement indirect

Scanned with OKEN Scanner

b. subiect, nume predicativ, atribut verbal, subiect, complement indirect
c. complement direct, complement direct, atribut verbal, complement circumstanțial de mod, complement indirect
d. complement direct, complement circumstanțial de mod, atribut verbal, complement direct, complement direct
e. complement direct, complement circumstanțial de mod, atribut verbal, subiect, complement direct

16. Care este seria în care toate îmbinările de cuvinte au formă corectă:
a. un prieten de-al meu, o prietenă de-a mea, niște prieteni de-ai mei, niște prietene de-ale mele
b. un prieten de-al meu, o prietenă de-ale mele, niște prieteni de-ai mei, niște prietene de-ale mele
c. un prieten de-ai mei; o prietenă de-ale mele, niște prieteni de-ai mei; niște prietene de-ale mele
d. un prieten de-a meu; o prietenă de-ale mele, niște prieteni de-ai mei, niște prietene de-a mele
e. un prieten de-ai mei, o prietenă de-a mea, niște prieteni de-ai mei, niște prietene de-ale mele

17. Care este sensul propriu al cuvântului ***inextricabil***:
a. solid
b. de nezdruncinat
c. fiabil
d. puternic
e. încurcat

18. Sunt corecte toate formulările din seria:
a. altercație verbală; mică alocuțiune; (a) avertiza din timp; atelier de blănărie
b. caligrafie frumoasă; coexistență pașnică; mare colos industrial; ceremonie protocolară
c. altercație frecventă; alocuțiune laudativă; aprobare imediată; (a) avertiza binevoitor
d. debușeu pe piață; debut inițial; echivalentă ca valoare; a extermina în masă;
e. altercație plăcută; (a) face supraetajări; evocare retrospectivă; ecranizare reușită

19. Ce este ***noastră*** din ***contra noastră*** din punct de vedere morfologic:
a. pronume personal în genitiv
b. pronume posesiv în genitiv
c. adjectiv posesiv în genitiv
d. pronume posesiv în acuzativ
e. adjectiv posesiv în acuzativ

Scanned with OKEN Scanner

20. În enunțurile:
1. S-a vorbit cu șefii ***fiecăruia***.
2. Acționează ***împotriva oricui***.
3. Lucrează ***pentru nu știu cine***.
4. I-a dat o carte ***te miri cui***.

cuvintele subliniate sunt:

a. 1. – pronume nehotărât, atribut pronominal genitival; 2 – pronume nehotărât, complement indirect; 3 – locuțiune pronominală nehotărâtă, complement circumstanțial de mod; 4 – locuțiune pronominală nehotărâtă, complement indirect

b. 1 – pronume relativ, atribut pronominal genitival; 2 – pronume nehotărât, complement circumstanțial de mod; 3 – pronume relativ precedat de prepoziție, complement circumstanțial de mod; verb, predicat verbal; 4 – verb, predicat verbal; pronume relativ, complement indirect

c. 1 – pronume nehotărât, atribut pronominal genitival; 2 – pronume nehotărât, complement indirect; 3 – pronume relativ precedat de prepoziție, complement circumstanțial de mod; 4 – verb, predicat verbal; pronume relativ, complement indirect

d. 1 – adjectiv pronominal nehotărât, atribut adjectival; 2 – pronume nehotărât, complement circumstanțial de mod; 3 – pronume relativ precedat de prepoziție, complement circumstanțial de mod; verb, predicat verbal; 4 – pronume personal, complement direct; verb, predicat verbal; pronume relativ, complement indirect

e. 1 – pronume nehotărât, atribut pronominal genitival; 2 – pronume nehotărât, complement indirect; 3, 4 – locuțiune pronominală nehotărâtă, complement indirect

21. Sunetul [i] are patru valori morfologice în seria:
a. auriii-i ochi, spune-i, codrii
b. spune-i, nu-i bine, codrii
c. auriii ochi, spune-i, nu-i bine
d. spune-i, codrii, aurii-i ochi
e. nu-i plac, spune-i, auriii ochi

22. Cuvântul ***sui-generis*** înseamnă:
a. imprevizibil; inopinant
b. general; abstract; universal
c. special; original; particular
d. subiacent
e. abscons

23. În propoziția: *L-am lăsat **extrem de bucuros***., cuvintele subliniate sunt:
a. complement indirect exprimat prin adverb la superlativ absolut
b. complement indirect exprimat prin adjectiv la comparativ de superioritate

Scanned with OKEN Scanner

c. element predicativ suplimentar exprimat prin adjectiv la superlativ absolut
d. element predicativ suplimentar exprimat prin adjectiv la superlativ relativ de superioritate
e. complement direct exprimat prin adjectiv la superlativ absolut

24. Care persoane ale verbului se exprimă prin câte o desinență identică la toate modurile și timpurile verbale personale (cu excepția conjunctivului perfect)?
a. persoanele 1 și a 2-a plural
b. persoanele 1 și a 2-a singular
c. persoana a 3-a singular și plural
d. persoana 1 singular și plural
e. persoana a 2-a singular și plural

25. În propoziția *Președintele țării este **un deschizător de drumuri***, cuvintele subliniate sunt:
a. complement direct exprimat prin substantiv și atribut substantival prepozițional exprimat prin substantiv
b. complement direct exprimat prin locuțiune substantivală
c. element predicativ suplimentar exprimat prin locuțiune substantivală
d. nume predicativ exprimat prin locuțiune substantivală
e. complement circumstanțial de mod exprimat prin substantiv și atribut substantival prepozițional exprimat prin substantiv

26. Sunt compuse cuvintele din seria:
a. bunăvoință, bunătate, bun de gură, SUA
b. bunică, zgârie-brânză, Poiana Brașov
c. fărădelege, IMGB, nu-mă-uita, Aviasan
d. dna, o dată ce, prim-ministru
e. băgare de seamă, CAR, d-ta, din cauză că

27. Termenul ***eurocrat*** înseamnă:
a. membru al Parlamentului European
b. element chimic din familia pământurilor rare
c. funcționar al organismelor europene
d. defect al cristalinului ochiului
e. membru al unei uniuni democrate europene

28. În enunțurile:
1. Are ***de învățat***.
2. N-are ce ***face***.
3. ***Învățând*** mult, vei reuși la facultate.
4. N-avea unde ***pleca*** în concediu.
5. ***Neștiind*** limba engleză, tot s-a descurcat.
cuvintele subliniate sunt în ordine:

Scanned with OKEN Scanner

a. complement direct, complement direct, complement circumstanțial concesiv, complement circumstanțial de mod, complement circumstanțial condițional

b. complement direct, complement direct, complement circumstanțial condițional, complement direct, complement circumstanțial concesiv

c. complement direct, complement indirect, complement circumstanțial de mod, complement direct, complement circumstanțial concesiv

d. complement indirect, complement direct, complement circumstanțial de mod, complement direct, complement circumstanțial condițional

e. complement indirect, complement direct, complement circumstanțial de mod, complement circumstanțial de mod, complement circumstanțial concesiv

29. În enunțul: *Fiind bolnav, n-a fost în stare să-i spună ce ar fi dacă ar fi ajutați zi de zi*, valorile gramaticale ale verbului ***a fi*** sunt în ordine:

a. auxiliar, predicativ, copulativ, copulativ

b. predicativ, predicativ, predicativ, copulativ

c. copulativ, predicativ, predicativ, auxiliar

d. copulativ, copulativ, predicativ, auxiliar

e. copulativ, predicativ, copulativ, copulativ

30. Care este sensul propriu al cuvântului ***condescendență***:

a. respect binevoitor din partea unei persoane situate pe o poziție superioară

b. invidie

c. bănuială

d. aroganță

e. dispreț

31. Ce reprezintă ***i*** din ***oricând***, ***ochi*** și ***oribil*** în ordinea dată:

a. sunetul [i] scurt; o literă fără valoare fonetică; vocală [i]

b. sunetul [i] scurt; desinență de plural; vocala [i]

c. o semivocală; desinență de plural; vocala [i]

d. o semivocală; sunetul [i] scurt; vocala [i]

e. sunetul [i] scurt; desinență de plural; sunetul [i] accentuat și sunetul [i] neaccentuat

32. Sunt perechi antonimice grupurile de cuvinte din seria:

a. crud/ proaspăt; emfatic/ afectat; culant/ zgârcit;

b. (a) frapa/ (a) șoca; curent/ frecvent; somptuos/ simplu;

c. nevinovat/ culpabil; revolut/ neîncheiat; rezistent/ fragil;

d. frenetic/ violent; (a) retroceda/ (a) remunera; rezervat/ nestăpânit

e. specios/ artificial; handicap/ avantaj; haotic/ ordonat

33. În ce caz este subiectul propoziției: *Ai mei au fost copleșiți de musafiri.*

a. genitiv

b. acuzativ

Scanned with OKEN Scanner

c. dativ
d. vocativ
e. nominativ

34. Semivocalele nescrise, dar pronunțate apar în toate cuvintele din seria:
a. eu, ea, ei, ele, erau
b. este, (a) sui, laudă, ei, ele
c. ea, laudă, sui, ie, ele
d. ești, ea, ei, ele, eram
e. el, ea, ei, ele, eu

35. Conțin triftongi toate cuvintele din seria:
a. ziceau, păzeau, ghioagă
b. leoarcă, turcoaică, oierit
c. ghioagă, mieuna, inimioară
d. turcoaică, cafeneaua, oierit
e. păzeau, inimioară, chiulangioaică

36. În enunțurile:
1. ***Ce*** se aude?
2. ***Ce*** este istoria?
3. ***Pe ce*** te bazezi?
4. ***Pentru ce*** înveți atâta?
5. ***Despre ce*** vorbiți?
cuvintele subliniate sunt:
a. 1 – subiect; 2, 3, 5 – complement indirect; 4 – complement circumstanțial de cauză
b. 1 – subiect; 2, 3 – complement direct; 4 – complement circumstanțial de cauză; 5 – complement indirect
c. 1, 3, 5 – complement direct; 2 – nume predicativ; 4 – complement circumstanțial de cauză
d. 1 – complement direct; 2 – nume predicativ; 3, 4, 5 – complement indirect
e. 1 – subiect; 2 – nume predicativ; 3, 5 – complement indirect; 4 – complement circumstanțial de scop

37. Precizați în care serie toate cuvintele sunt derivate simultan cu sufixe și prefixe:
a. răsfrângător, învederat, neajungere, conlucrare
b. zburător, neaoș, năzdrăvan, balonaș
c. repezeală, necăji, înființat, reface
d. străbătător, tânjală, îngălbenit, repejor
e. tândăli, neațos, vulturoaică, prespăla

38. Precizați în care serie sunt cuvinte derivate cu prefixul ***trans-***:
a. transalpin, transbordare, transfer

Scanned with OKEN Scanner

b. transcaucazian, transaminaze, transă
c. transcarpatic, transmediteranean, transrenan
d. transpira, transdanubian, transla
e. transperant, transsiberian, transmontan

39. Care este forma corectă din îmbinările cu pronume relativ?
a. eleva ai cărui părinți
b. eleva ale cărui părinți
c. eleva a cărui părinți
d. eleva a cărei părinți
e. eleva ai cărei părinți

40. Cuvintele sunt corect ordonate alfabetic în seria:
a. amalgam, amărât, amâna, bate, bântui, bănui
b. albastru, bărbat, curaj, clivaj, intrigă, întâi
c. acum, anterior, alteori, dintotdeauna, suprem, și
d. sincer, suprem, teamă, tânăr, vină, verde, zid
e. predestinat, presupus, pronume, repertoriu, șicană, șuiera, țipăt

41. Sunt scrise corect cuvintele din seria:
a. Măria voastră, Meritul Științific, România literară, Munții Pădurea Neagră, Ordinul „Mihai Viteazul"
b. Măria Voastră, Meritul științific, România Literară, munții Pădurea Neagră, ordinul „Mihai Viteazul"
c. meritul Științific, România Literară, munții Pădurea Neagră, ordinul „Mihai Viteazul", Măria voastră
d. România literară, meritul Științific, Munții Pădurea Neagră, Ordinul „Mihai Viteazul", Măria voastră
e. Ordinul „Mihai Viteazul", munții Pădurea Neagră, Meritul Științific, Măria Voastră, România Literară

42. Cuvântul ***lizieră*** are sensul de:
a. mijlocul unui câmp
b. haină de damă
c. șir de linii
d. marginea unei păduri
e. text ușor de citit

43. În enunțul: *Am văzut că* ***de bun*** *ce era, toți îl socoteau* ***prost.***, cuvintele subliniate sunt:
a. complement circumstanțial de mod exprimat prin adverb și complement circumstanțial de mod exprimat prin substantiv
b. complement indirect exprimat prin adjectiv și complement indirect exprimat prin adjectiv

Scanned with OKEN Scanner

c. complement circumstanțial de cauză exprimat prin adverb și complement indirect exprimat prin adjectiv
d. complement circumstanțial de cauză exprimat prin adjectiv cu prepoziție și element predicativ suplimentar exprimat prin adjectiv
e. complement circumstanțial de mod exprimat prin adjectiv și complement circumstanțial de mod exprimat prin substantiv

44. Substantivul ***legat*** înseamnă:
a. contract de asociație comercială
b. sistem de decontări fără numerar folosit în comerțul exterior
c. reprezentant al unei legații
d. decizie a unei instanțe supreme prin care unui condamnat i se comută pedeapsa
e. dispoziție testamentară prin care se lasă un bun cuiva

45. Sunt conjuncții coordonatoare toate cuvintele din seria:
a. și, iar, însă, căci
b. ori, sau, dar, deși
c. ci, și, iar, însă
d. și, însă, ci, deși
e. ori, căci, sau, iar

46. Cuvântul ***acrofobie*** are sensul de:
a. indispoziție
b. teamă de întuneric
c. spaimă de adânc
d. teamă patologică de înălțimi
e. teamă patologică de locuri închise

47. Cuvântul ***duopol*** înseamnă:
a. termen din muzică desemnând un interval cu 12 trepte
b. rezecție a duodenului
c. dominație a două companii asupra pieței unuia sau mai multor produse
d. inflamație a mucoasei duodenului
e. guvernare exercitată de doi regi

48. În enunțurile:
1. ***Cei*** trei elevi ai clasei au participat la concurs.
2. ***Cei*** de acolo nu sunt prietenii mei.
3. ***Cei*** oameni așteaptă trenu. (Exprimare populară)
4. Ștefan ***cel*** Mare a purtat multe războaie.
5. ***Cei*** care ascultă sunt mai înțelepți.
6. Am primit cărțile de la ***cei*** din țară.
7. Cât ***cei*** pe dânsa? (Exprimare populară)
8. Am vorbit cu ***cel*** de-al doilea.
9. El este ***cel*** mai frumos.

Scanned with OKEN Scanner

cuvintele subliniate sunt:

a. 1, 2, 5, 6 – pronume demonstrativ; 3, 4 – adjectiv pronominal demonstrativ; 7, 8 – articol demonstrativ

b. 1, 4, 8, 9 – articol demonstrativ; 2, 5, 6 – pronume demonstrativ; 3 – adjectiv pronominal demonstrativ; 7 – verb

c. 1, 4, 8, 9 – articol demonstrativ; 2, 3, 5, 6 – pronume demonstrativ; 7 – verb

d. 1, 8, 9 – articol demonstrativ; 2, 3 – adjectiv pronominal demonstrativ; 4, 5, 6 – pronume demonstrativ; 7 – verb

e. 1, 4, 8, 9 – articol demonstrativ; 5, 6 – pronume demonstrativ; 2, 3 – adjectiv pronominal demonstrativ; 7 – verb

49. Numiți părțile de vorbire subliniate în ordinea în care apar în următorul text: Simțindu-***mă*** slăbită, ***mi***-am întrerupt lucrul și ***m***-am gândit ***cui*** să-***i*** cer ajutor.

a. pronume reflexiv în acuzativ; pronume reflexiv în dativ; pronume reflexiv în acuzativ; pronumele relativ interogativ ***cine*** în dativ; pronume personal în dativ

b. pronume personal în acuzativ, pronume personal în dativ, pronume personal în acuzativ, pronumele relativ ***care*** în dativ, pronume personal în dativ

c. pronume reflexiv în acuzativ, pronume reflexiv în dativ, pronume reflexiv în acuzativ, pronumele relativ ***care*** în dativ, pronume personal în dativ

d. pronume reflexiv în acuzativ, pronume reflexiv în dativ, pronume reflexiv în acuzativ, pronumele relativ ***cine*** în dativ, pronume reflexiv în dativ

e. pronume reflexiv în acuzativ, pronume reflexiv în dativ, pronume personal în acuzativ, pronumele relativ ***care*** în dativ, pronume personal în dativ

50. Toate cuvintele sunt formate din două silabe în seria:

a. social, teatru, viață, pian, haos
b. ocean, social, piață, haos, pian
c. viață, pian, teatru, haos, ocean
d. social, teatru, pian, haos, viață
e. piață, social, viață, teatru, haos

51. Este corectă despărțirea în silabe a cuvintelor din seria:

a. di-zeur, ră-u-ta-te, pre-sti-gi-os, rău-fă-că-tor
b. di-ze-ur, ră-u-ta-te, pres-ti-gi-os, rău-fă-că-tor
c. di-ze-ur, rău-ta-te, pre-sti-gi-os, ră-u-fă-că-tor
d. di-zeur, ră-u-ta-te, pres-ti-gios, rău-fă-că-tor
e. diz-eur, ră-u-ta-te, pres-ti-gi-os, rău-fă-că-tor

52. Conțin diftongi toate cuvintele din seria:

a. îngheață, mieuna, inimioară, ceapă
b. treceau, chioară, ghionoaie, nuiaua
c. sui, inimioară, ceapă, treceau
d. mieuna, sui, inimoasă, chioară
e. nuiaua, ghionoaie, sui, ceapă

Scanned with OKEN Scanner

53. În cuvântul ***ghiocei*** sunt:
a. 2 consoane, 2 vocale, 2 semivocale
b. 3 consoane, 3 vocale, 1 semivocală
c. 2 consoane, 3 vocale, 1 semivocală
d. 2 consoane, 3 vocale, 2 semivocale
e. 3 consoane, 1 vocală, 3 semivocale

54. În enunțurile:
1. ***La cât*** o vinzi?
2. ***La cât*** mănânci?
3. ***La cât*** îi apreciezi valoarea?
cuvintele subliniate sunt:
a. 1 – complement indirect; 2 – complement circumstanțial de timp; 3 – complement circumstanțial de mod
b. 1, 3 – complement circumstanțial de mod; 2 – complement circumstanțial de timp
c. 1 – complement circumstanțial de mod; 2 – complement circumstanțial de timp; 3 – complement direct
d. 1, 3 – complemnt indirect; 2 – complement circumstanțial de mod
e. 1, 2 – complement circumstanțial de mod; 3 – complement indirect

55. Seriile de cuvinte:
1. colector/ conector – paron.
2. resentiment/ dușmănie – sinon
3. aversiune/ eversiune – paron
4. segmental/ segmentar – paron.
5. auxiliar/ anex – sinon.
sunt:
a. toate sinonime
b. 1, 4 – paronime; 3 – antonime; 2, 5 – sinonime
c. 1, 5 – sinonime; 3, 4 – paronime; 2 – antonime
d. 1, 3 paronime; 4 – sinonime; 2, 5 – antonime
e. 1, 3, 4 – paronime; 2, 5 – sinonime

56. Toate cuvintele sunt compuse în seria:
a. untdelemn, neștiut, descleia, străbate
b. atotștiință, înfloritor, cețos, biruitor
c. cumsecade, frunziș, încetini, reveni
d. deochi, preafin, dreptunghi, binevoi
e. destul, teleghida, înnoura, răsciti

57. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
a. borax, sforzando, ofsaid, bridge, oberliht
b. brigi, sforzando, off-side, oberliht, boracs

Scanned with OKEN Scanner

c. oberlicht, sforțando, ofsaid, brigi, boracs
d. sforzando, offsaid, oberlicht, borax, bridge
e. off-side, sforsando, oberlecht, bridge, borax

58. În enunțurile:
1) La olimpiadă au plecat Dan și Ion, ***doi*** dintre cei mai buni matematicieni.
2) Totul a fost o reușită ***datorită unuia*** din cei patru soldați
3) Am vorbit cu prietenii ***a câte trei*** dintre ei.
cuvintele subliniate sunt:
a. 1 – apoziție; 2 – complement circumstanțial de cauză; 3 – atribut substantival prepozițional exprimat prin numeral
b. 1 – subiect; 2 – complement indirect; 3 – atribut substantival genitival
c. 1 – subiect; 2 – complement circumstanțial de cauză; 3 – atribut substantival prepozițional
d. 1 – apoziție; 2 – complement indirect; 3 – atribut adjectival
e. 1 – subiect; 2 – complemnt circumstanțial de cauză; 3 – atribut adjectival

59. Sinonimul cuvântului ***trată*** este:
a. troliu
b. corrigenda
c. preaviz
d. cambie
e. carat

60. Sunt accentuate corect toate cuvintele din seria:
a. prevédere, scrutín, bólnav, furíe, fébruarie
b. prévedere, scrútin, bolnáv, fúrie, februárie
c. prevedére, scrútin, bólnav, furíe, februárie
d. prevedére, scrutín, bolnáv, fúrie, februárie
e. prevédere, scrutín, bolnáv, fúrie, februárie

61. Prin ce procedeu intern de formare a cuvintelor se explică prepozițiile ***mulțumită*** și ***datorită***:
a. derivare progresivă
b. derivare regresivă
c. împrumut
d. compunere
e. conversiune

62. În enunțul: *Cărțile **de la ai săi** erau noi*, cuvintele subliniate sunt:
a. complement circumstanțial de loc exprimat prin pronume posesiv în acuzativ
b. atribut pronominal prepozițional exprimat prin adjectiv pronominal posesiv în acuzativ
c. atribut pronominal prepozițional exprimat prin pronume posesiv în acuzativ

Scanned with OKEN Scanner

d. complement circumstanțial de loc exprimat prin adjectiv pronominal posesiv în acuzativ
e. atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal în acuzativ

63. În enunțurile:
1. ***În privința*** lor, am unele obiecții.
2. ***Cu totul*** erau șapte oameni.
3. Mânca, ***de parcă*** era hămesit.
4. ***De asta*** nu învăț, pentru că nu îmi place.
5. Au plecat toți, ***afară de*** Ion.
6. ***Relativ la*** bibliografie, am parcurs-o în întregime.
7. ***Față de cât*** învățase, merita nota zece.

cuvintele subliniate sunt:
a. 1, 6 – locuțiune prepozițională; 2, 4 – locuțiune adverbială; 3, 5, 7 – locuțiune conjuncțională
b. 1, 5, 6 – locuțiune adverbială; 2, 3, 4 – locuțiune adverbială; 7 – locuțiune conjuncțională
c. 1, 5 – locuțiune prepozițională; 2, 4, 6 – locuțiune adverbială; 3, 7 – locuțiune prepozițională
d. 1, 5, 6 – locuțiune prepozițională; 2, 4 – locuțiune adverbială; 3, 7 – locuțiune conjuncțională
e. 1, 6 – locuțiune adverbială; 2, 3, 4 – locuțiune prepozițională; 5, 7 – locuțiune adverbială

64. Precizați care cuvinte sunt derivate:

1. beteală	4. abține
2. consemna	5. moral
3. monopol	6. imprevizibil

a. 2, 4, 6
b. 1, 2, 4
c. 3, 5, 6
d. 4, 5, 2
e. 5, 1, 6

65. Sunt perechi sinonimice toate grupurile de cuvinte din seria:
a. maiestuos/grandios; reflecta/oglindi; (a) regiza/(a) dirija; neviabil/ nevralgic
b. regenera/reface; sordid/plăcut; (a) spicui/(a) bârfi; (a) specula/(a) folosi
c. major/important; (a) reintegra/(a) contopi; solidar/singuratic; solvent/ solvabil
d. nipon/japonez; regres/declin; spirit/glumă; referință/înclinație
e. reiterat/repetat; mălacof/crinolină; poetard/poetastru; nociv/dăunător

66. În propoziția: *El s-a schimbat **din alb** în roșu.*, cuvintele subliniate sunt:
a. element predicativ suplimentar exprimat prin adjectiv

b. complement circumstanțial de mod exprimat prin adjectiv
c. complement indirect exprimat prin adjectiv precedat de prepoziție
d. complement circumstanțial de mod exprimat prin adverb precedat de prepoziție
e. complement indirect exprimat prin adverb precedat de prepoziție

67. Care este sensul propriu al cuvântului ***mutual***:
a. tacit
b. liniștit
c. insistent
d. reciproc
e. perseverent

68. Cuvântul ***coluziune*** are sensul de:
a. ceartă
b. încăierare
c. dispută verbală în public
d. înțelegere secretă între două persoane în prejudiciul alteia
e. defavorizarea unei persoane într-o afacere

69. Care sunt formele de imperativ singular negativ ale verbelor ***a fi, a zice, a duce, a face***
a. nu fii, nu zi, nu duce, nu face
b. nu fi, nu zi, nu duce, nu fă
c. nu fii, nu zice, nu duce, nu fă
d. nu fii, nu zice, nu duce, nu face
e. nu fi, nu zice, nu duce, nu face

70. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
a. după-prânz, dis de dimineață, de-cu-seară, de cu vreme
b. dis-de-dimineață, de cu vreme, de cu seară, după-prânz
c. de-cu-seară, după prânz, dis de dimineață, de-cu-vreme
d. de cu vreme, dis-de-dimineață, de-cu-seară, după prânz
e. după-prânz, dis de dimineață, de-cu-vreme, de cu seară

71. Precizați relația dintre ***gera*** și ***gira***:
a. sinonime
b. omonime
c. variante fonetice
d. ***gera*** nu există
e. paronimie

72. Este corectă despărțirea în silabe a cuvintelor din seria:
a. pre-lu-diu, inf-la-ma, e-fu-ziu-ne, de-li-ci-os, co-loc-vi-u
b. pre-lu-di-u, in-fla-ma, e-fu-ziu-ne, de-li-ci-os, co-loc-vi-u

Scanned with OKEN Scanner

c. pre-lu-diu, in-fla-ma, e-fu-zi-u-ne, de-li-cios, co-loc-viu
d. pre-lu-di-u, in-fla-ma, e-fu-zi-u-ne, de-li-ci-os, co-loc-vi-u
e. pre-lu-di-u, in-fla-ma, e-fu-ziu-ne, de-li-cios, col-oc-viu

73. În enunțurile:
1. Nu știu ***al cui*** este caietul.
2. A aflat ***contra cui*** s-a pronunțat directorul.
3. Elevii ***cărora*** li s-a făcut observație nu mai lipsesc.
4. Nu se știe ***împreună cu cine*** a plecat în excursie
5. Planul ***potrivit căruia*** am acționat s-a dovedit bun.
cuvintele subliniate sunt:
a. 1 – nume predicativ; 2, 3, 5 – complement indirect; 4 – complement circumstanțial de mod.
b. 1 – nume predicativ; 2 – complement circumstanțial de mod; 3 – atribut pronominal genitival; 4 – complement circumstanțial de timp; 5 – complement indirect
c. 1 – nume predicativ; 2, 3 – complement indirect; 4 – complement indirect; 5 – complement circumstanțial de mod
d. 1, 2, 3 – complement indirect; 4, 5 – complement circumstanțial de mod
e. 1 – nume predicativ; 2, 4, 5 – complement circumstanțial de mod; 3 – atribut pronominal genitival

74. Litera „*e*" nu redă vocala în cuvintele din seria:
a. cheag, gherghef, cine, ceai
b. cer, ea, este, cearcăn
c. ghimpe, leac, bea, cercei
d. deal, cerc, cheală, pleacă
e. el, cheag, deal, cearcăn, gheață

75. În cuvintele ***executoriu, geografie, închipuire*** sunt:
a. șase silabe
b. patru silabe
c. șapte silabe
d. cinci silabe
e. trei silabe

76. În propoziția: ***Întârziind*** *trenul, nu am ajuns la timp acasă.*, cuvântul subliniat este:
a. complement circumstanțial de timp exprimat prin verb la gerunziu
b. complement circumstanțial de mod exprimat prin verb la gerunziu
c. complement circumstanțial de scop exprimat prin verb la gerunziu
d. complement circumstanțial de cauză exprimat prin verb la gerunziu
e. complement circumstanțial de timp exprimat prin verb la supin

Scanned with OKEN Scanner

77. În enunțurile:
1. ***Al cui*** este stiloul?
2. ***Contra cui*** suntem noi?
3. ***Care*** este cartea primită?
4. Cu ***al cui*** creion ai scris?
5. ***De cine*** ai fost bătut?

cuvintele subliniate sunt:
a. 1, 2 – nume predicativ; 3, 4 – complement indirect; 5 – complement de agent
b. 1, 2, 3, 5 – complement indirect; 4 – atribut pronominal genitival
c. 1, 2, 3 – nume predicativ; 4 – atribut pronominal genitival; 5 – complement indirect
d. 1, 2, 3 – nume predicativ; 4 – atribut pronominal genitival; 5 – complement de agent
e. 1 – nume predicativ; 2, 3, 5 – complement indirect; 4 – atribut pronominal genitival

78. Cuvântul ***intravilan*** are sensul de:
a. zonă situată între două orașe învecinate
b. zonă situată între un oraș și o localitate rurală
c. zonă care cuprinde suprafața unei așezări umane limitată administrativ
d. formă complexă de așezare umană alcătuită dintr-un mare oraș de care depind regiunile învecinate
e. zonă care cuprinde suprafața din afara unei așezări umane

79. În propoziția: *Câtă s-a vândut?*, cuvântul subliniat este:
a. subiect exprimat prin pronume interogativ în nominativ
b. complement circumstanțial de mod exprimat prin pronume interogativ în acuzativ
c. complement circumstanțial de mod exprimat prin pronume interogativ în nominativ
d. complement circumstanțial de mod exprimat prin adverb de mod
e. complement circumstanțial de mod exprimat prin pronume relativ

80. Cuvântul (*a*) ***refula*** are sensul:
a. (a-și) schimba concepțiile
b. (a-și) împlini aspirațiile
c. (a-și) asuma o răspundere
d. (a-și) înăbuși dorințe neîmplinite
e. (a) combate vehement o idee

Scanned with OKEN Scanner

☑ *Rezolvare:*

Într.	a	b	c	d	e	Pct.
1.	–	x	–	–	–	1
2.	–	x	–	–	–	1
3.	x	–	–	–	–	1
4.	–	–	–	–	x	1
5.	–	–	x	–	–	1
6.	–	–	–	x	–	1
7.	–	–	x	–	–	1
8.	–	–	–	–	x	1
9.	–	x	–	–	–	1
10.	–	–	x	–	–	1
11.	–	–	–	–	x	1
12.	–	–	x	–	–	1
13.	–	x	–	–	–	1
14.	–	–	–	–	x	1
15.	–	x	–	–	–	1
16.	–	–	x	–	–	1
17.	–	–	–	–	x	1
18.	–	–	x	–	–	1
19.	–	–	–	–	x	1
20.	–	–	–	–	x	1
21.	–	–	x	–	–	1
22.	–	–	x	–	–	1
23.	–	–	x	–	–	1
24.	x	–	–	–	–	1
25.	–	–	–	x	–	1
26.	–	–	x	–	–	1
27.	–	–	x	–	–	1
28.	–	x	–	–	–	1
29.	–	–	–	x	–	1
30.	x	–	–	–	–	1
31.	x	–	–	–	–	1
32.	–	–	x	–	–	1
33.	–	–	–	–	x	1
34.	–	x	–	–	–	1
35.	–	–	–	–	x	1
36.	–	–	–	–	x	1
37.	x	–	–	–	–	1
38.	–	–	x	–	–	1
39.	–	–	–	–	x	1
40.	–	–	–	–	x	1
41.	x	–	–	–	–	1
42.	–	–	–	x	–	1
43.	–	–	–	x	–	1
44.	–	–	–	–	x	1
45.	–	–	x	–	–	1
46.	–	–	–	x	–	1
47.	–	–	x	–	–	1
48.	–	x	–	–	–	1
49.	x	–	–	–	–	1
50.	–	–	x	–	–	1
51.	x	–	–	–	–	1
52.	–	x	–	–	–	1
53.	–	–	x	–	–	1
54.	x	–	–	–	–	1
55.	–	–	–	–	x	1
56.	–	–	–	x	–	1
57.	x	–	–	–	–	1
58.	x	–	–	–	–	1
59.	–	–	–	x	–	1
60.	–	–	–	x	–	1
61.	–	–	–	–	x	1
62.	–	–	x	–	–	1
63.	–	–	–	x	–	1
64.	x	–	–	–	–	1
65.	–	–	–	–	x	1
66.	–	–	x	–	–	1
67.	–	–	–	x	–	1
68.	–	–	–	x	–	1
69.	–	–	–	x	–	1
70.	–	x	–	–	–	1
71.	–	–	–	–	x	1
72.	–	–	x	–	–	1
73.	–	–	x	–	–	1
74.	–	–	–	–	x	1
75.	–	–	–	x	–	1
76.	–	–	–	x	–	1
77.	–	–	–	x	–	1
78.	–	–	x	–	–	1
79.	x	–	–	–	–	1
80.	–	–	–	x	–	1

Observații:

• La întrebarea 21: „Sunetul [i] are patru valori morfologice în ... ", sunt două răspunsuri corecte: *b* și *c*, întrucât în ambele ***i*** este:

– articol hotărât enclitic

– verb copulativ

– pronume personal, formă neaccentuată în D

– desinență

• La întrebarea 31, formularea corectă, fără echivocuri, ar fi trebuit să fie: „Ce reprezintă *din punct de vedere fonetic* ***i*** din *oricând*, (**un**) *ochi* și *oribil* în ordinea dată:"

Așa cum apare în textul propus, candidații ar fi putut opta și pentru varianta ***b***.

• La întrebarea 34: „Semivocalele nescrise, dar pronunțate apar în toate cuvintele din seria...", se operează cu noțiuni ce nu se studiază nici măcar la

Scanned with OKEN Scanner

liceele de specialitate (filologie, pedagogic). Este vorba despre pronunțarea unei semivocale *i, u* în cuvintele vechi, pentru evitarea hiatului: *su-(i)i, la-(u)udă*

• La întrebarea 54: „1. ***La cât*** o vinzi? 2. ***La cât*** mănânci? 3. ***La cât*** îi apreciezi valoarea?", ***la cât*** este considerat complement indirect în exemplul 1, ceea ce este o greșeală, întrucât exprimă *prețul*, care este un element *al modului, al cantității, al valorii* – deci este complement de mod echivalent cu *cu cât*. Pentru a fi fost considerat complement indirect, trebuia formulată astfel întrebarea: „***La cât*** te gândești dumneata (că face)?"

În această situație, răspunsul ***b*** este cel corect, nu ***a*** – ceea ce a dus la depunctarea candidaților bine pregătiți.

• La întrebarea 58, exemplul 2: „Totul a fost o reușită datorită unuia din cei patru soldați", *datorită unuia* este considerat greșit complement de cauză, în loc de complement circumstanțial instrumental (încadrat în școală la complementul indirect), întrucât este vorba de o realizare cu ajutorul unui instrument. Pentru a fi complement de cauză, trebuia folosit un verb care să exprime o nerealizare, un eșec, o negație: „*Nu a reușit* datorită unuia...".

De altfel, complementul de cauză cu prepoziția *datorită* este construcție greșită, așa cum se precizează și în cele două volume recomandate ca programă de concurs.

• ***Față de cât*** din grila 63 este considerată locuțiune conjuncțională; de fapt este pronumele relativ *cât, câtă, câți, câte* cu funcție de complement direct; este precedat de locuțiunea prepozițională *față de* pentru că introduce o modală comparativă.

Soluția corectă a grilei 69 este ***e***, nu ***d***, pentru că imperativul verbului *a fi* se scrie cu un singur *i* (nu cu doi), având structura infinitivului (a *fi*).

Universitatea din Iași – Drept, 1997

A. Pronumele reflexiv – forme și funcții

☑ *Rezolvare:*

Pronumele reflexiv exprimă identitatea dintre subiectul care îndeplinește acțiunea și obiectul asupra căruia se răsfrânge.

Pronumele reflexiv are forme proprii, accentuate și neaccentuate, numai la persoana a III-a singular și plural și numai pentru două cazuri: dativ și acuzativ.

Forme accentuate:

Dativ: *sieși, sie, șie, șieși* (ultimile două – ieșite din uz)

Acuzativ: (prep.*cu, pe, în*) *sine*

Forme neaccentuate:

dativ: *își, și* (*și-, -și, -și-*), *ș-*

acuzativ: *se, se-, -se, s-, -s-*

Scanned with OKEN Scanner

Aceste forme sunt identice la singular și plural, nu au gen.

Pentru persoanele I și a II-a singular și plural, formele pronumelor reflexive sunt identice cu formele neaccentuate ale pronumelor personale, la singular și la plural:

– singular dativ: *îmi, mi, îți, ți* (*îmi* închipui, *îți* speli, *mi*-amintesc, *ți*-ai adus);

– singular acuzativ: *mă, m-, te* (*mă* spăl, *m*-am dus, *te*-ai certat);

– plural dativ: *ne, vă* (*ne* scriem temele, *vă* spălați hainele);

– plural acuzativ: *ne, vă* (*ne* ducem, îmbrăcați-*vă*).

În general, pronumele reflexiv formă neaccentuată, în cazul acuzativ sau dativ, este considerat un morfem al verbului la diateza reflexivă – mai ales când are sensul impersonal, eventiv, dinamic sau pasiv: *se întâmplă, se bucură, își închipuie, se uită,* (pământul) *se ară* – deci este *fără funcție sintactică.*

Tot în cazul acuzativ, pronumele reflexiv neaccentuat însoțește un verb, putând fi înlocuit printr-un pronume personal sau un substantiv în acuzativ. În aceste situații, pronumele reflexiv funcționează ca un *complement direct*: (*mă*) *spăl*, (*se*) *sărută*, (*se*) *tunde*. Formele neaccentuate în dativ ale pronumelor reflexive sunt *complemente indirecte* pe lângă verbele pe care le însoțesc (marcând și *diateza activă pronominală* – când pot fi înlocuite printr-un pronume personal sau printr-un substantiv în dativ): *își* pune (întrebări), *își* cară (alimente).

Formele neaccentuate în dativ ale pronumelui reflexiv exprimă adesea sensul de posesie asupra unui obiect; în această situație pronumele reflexiv este în *cazul dativ cu valoare posesivă* și are funcția de *atribut pronominal în dativ*: *își* opri răsuflarea, *își* ajută colegii, *își* întinde gâtul. Formele neaccentuate de dativ pot avea o dublă valoare: *de dativ* – cu funcție de complement indirect pe lângă verb – și de *dativ posesiv* – cu funcție de atribut pronominal în dativ pe lângă un substantiv articulat: *își* scrie temele. Dativul posesiv cu prepoziție de genitiv este complement indirect: El ia vina *asupra-și.*

Formele accentuate de dativ sunt *complemente indirecte* (reluate sau anticipate de formele neaccentuate): *își* cumpără *sieși.*

Formele accentuate de acuzativ pot fi atribute pronominale prepoziționale (Lauda *de sine...*), complement instrumental (El trăia *prin sine*), complement direct (Se vede *pe sine*), complement indirect (Trăia *pentru sine*), complement circumstanțial de loc (Îl trage *spre sine*), nume predicativ (Fiecare este *pentru sine*).

B. Atributul pronominal

☑ *Rezolvare:*

Atributul pronominal determină un substantiv (*copiii* lui), un pronume (*aceia* ai lui) sau un numeral cu valoare substantivală (*cei trei* ai lui) și răspunde la întrebările cu care se află și atributul substantival: *care?/ ce fel de?/ al* (*a, ai, ale*) *cui?/ cât* (*câtă, câți, câte*)*/ al câtelea, a câta*?

Atributul pronominal este exprimat prin toate speciile de pronume, cu excepția celui de întărire (care, ca pronume, este subiect sau, rar, nume predicativ, iar ca adjectiv este atribut adjectival). Este de patru feluri:

Scanned with OKEN Scanner

1) *genitival*: Cărțile – *lui, ei, lor, dânsului...* (personale)
– *dumitale, dumneavoastră...* (de politețe)
– *alor mei, alor noștri...* (posesive)
– *aceluia, acestora...* (demonstrative)
– *unora, altora, câtorva...* (nehotărâte)
– *numănui, nici unuia, nici unora...* (negative)

Ale cui cărți...? Pe *a* (*cărui*) haină ai găsit insigna?... (interogative)
Nu știu/ (*ale cui*) cărți../; Spune-mi/ pe *a* (*cărui*) haină ai găsit insigna.../ (relative)

2) *prepozițional* cu prepoziții și locuțiuni prepoziționale cu regim de:

a) *genitiv*: cărțile *din fața lui* (*ei, lor, dânsului...*)
din fața dumitale (*dumneavoastră*)
din fața alor mei (*alor noștri...*)
din fața aceluia (*acestora...*)
din fața unora (*altora, altcuiva...*)
din fața nimănui (*nici unuia...*)

b) acuzativ: cărțile *de lângă el* (*mine, tine...*)
de lângă dumneavoastră (*dumneata...*)
de lângă ai mei (*ai săi...*)
de lângă aceia (*acesta...*)
de lângă unii (*alții, oricare...*)
de lângă nici unul (*nici una...*)

c) (chiar și de) *dativ*: Reușita *datorită dumitale* (*dânsului, alor mei, acelora, unora, nici unuia*)

3. *apozițional*: Maria, *ea*...; Ilenei, *ei*...
Am cumpărat o carte, adică *pe aceea* etc.

4. *în dativ* exprimat prin formele neaccentuate de dativ ale pronumelor personale:
Frumoasa-*ți* comportare; Haina-*i* era ruptă
sau ale pronumelor reflexive:
Ochi-*și* negri arunca; *Își* salută colegii etc.
dar și prin celelalte forme de dativ: Nepot *lui* (*aceluia, alor mei, fiecăruia* etc.).
Trimiterea de ajutoare *lor* (*acelora, alor mei, oricui* etc.)

C. Se dau următoarele șase probleme și se cere ca:

a) la fiecare problemă să se aleagă ipoteza corectă din cele trei ipoteze prezentate; la ipoteza aleasă, să se pună în cerculețul din stânga cifra corespunzătoare, la ipotezele considerate incorecte trăgându-se, în cerculețe, câte o linioară orizontală

b) să se motiveze – pe scurt – soluția aleasă, în raport cu soluțiile considerate incorecte.

NOTĂ: Nu se copiază problemele de la punctul C, ci pe teză se trece numai „indicativul" (cifra romană, cifra arabă și cercuțelele corespunzătoare), după care se răspunde la punctele *a* și *b*

Scanned with OKEN Scanner

De exemplu: C,I,a: O 1
O 2
O 3
Motivație: ...

I. Despărțirea corectă în silabe este:
1. i-nel, i-ne-fi-ca-ce, de-se-na, de-sfa-ce, de-za-stru, de-za-si-mi-la, pos-tav, pos-ta-prin-de-re? (;)
2. i-nel, in-e-fi-ca-ce, de-se-na, des-fa-ce, de-zas-tru, dez-a-si-mi-la, pos-tav, post-a-prin-de-re? (;)
3. in-el, in-e-fi-ca-ce, des-e-na, des-fa-ce, dez-astru, dez-a-si-mi-la, pos-tav, post-a-prin-de-re? (.)

Motivație: Ipoteza 2 nu conține greșeli. Celelalte două – da: nerespectarea regulii consoanei intervocalice (in-el, des-e-na, dez-as-tru), a celor două consoane intervocalice (de-sfa-ce) și a celei morfologice (i-ne-fi-ca-ce, de-za-si-mi-la, pos-ta-prin-de-re

II. Cuvintele *zăpadă, capră, mic, frumos, broască, familial, omăt, praf, familiar, colb, urât, imanent, rău* pot fi:
1. sinonime toate? de ce? (;)
2. unele sinonime și altele omonime? care și de ce? (;)
3. unele sinonime, altele omonime, altele antonime și altele paronime? care și de ce? (.)

Motivație: Pot fi: sinonime (*zăpadă – omăt, praf – colb*), omonime (*capră* – animal și dispozitiv; *broască* – animal și dispozitiv), antonime (*mic – mare*; *frumos – urât, rău – bun*) și paronime (*familial – familiar, imanent – iminent*).

III. În contextul *care om nu vede ceea ce se întâmplă cu cel care este învins*?:
y 1. *care* este adjectiv relativ – atribut, *ceea ce* este pronume relativ – complement direct, iar *cel care* este relativ – subiect? (;)
y 2. primul *care* este adjectiv interogativ – atribut, *ceea ce* este pronume relativ – complement direct, iar ultimul *care* este pronume interogativ – subiect? (;)
y 3. primul *care* este adjectiv interogativ – atribut, *ceea ce* este pronume relativ – subiect, iar ultimul *care* este pronume relativ – subiect? (.)

Motivație: primul *care* este adjectiv interogativ într-o propoziție principală, deci devine un relativ (când introduce o secundară); *ceea ce* este subiectul verbului impersonal *se întâmplă*, nu este complement direct (dar introduce o completivă directă); ultimul *care* este pronume relativ, nu interogativ, cu funcție de subiect, nu de complement direct și care introduce o secundară atributivă.

IV. În versul „De treci codri de aramă de departe vezi albind". (M. Eminescu)
1. primii doi *de* sunt prepoziții și al treilea *de* este conjuncție? (;)

Scanned with OKEN Scanner

2. cei trei *de* sunt prepoziții? (;)
3. primul *de* este conjuncție, iar ultimii doi *de* sunt prepoziții? (.)

Motivație: primul *de* este conjuncție, nu prepoziție, și introduce o condițională; ultimii doi *de* sunt prepoziții care precedă un substantiv în Ac. și respectiv, un adverb de loc.

V. În contextul *i-a plăcut să ajungă cum au fost și cei care îi sunt apropiați*:
1. propoziția a doua e CD, propoziția a treia e CM, și propoziția a patra e atributivă? (;)
2. propoziția a doua e SB, propoziția a treia e PR și propoziția a patra e atributivă? (;)
3. propoziția a doua e SB, propoziția a treia e CD și propoziția a patra e atributivă? (.)

Motivație: propoziția a doua este SB care determină verbul impersonal (*i*)-*a plăcut*; nu este CD, pentru că verbul *a* (-*i*) *plăcea* este impersonal intranzitiv, nu personal și tranzitiv, propoziția a treia este PR care are ca regent verbul copulativ *să ajungă*, nu este CM sau CD – verbul este predicat nominal incomplet și nu este tranzitiv; propoziția a patra este atributivă care determină pronumele demonstrativ de depărtare, forma scurtă, *cei*

VI. În contextul *se zice că nu-i cum vrea omul, ci-i cum vrea Domnul*:
1. propoziția a doua e CD, a treia e CM, a patra e P și a cincea e SB?(;)
2. propoziția a doua și a treia sunt SB, a patra și a cincea sunt principale? (;)
3. propozițiile a doua , a treia, a patra și a cincea sunt subiective? (.)

Motivație: P2 este SB care determină un verb impersonal, deci nu este CD; P3 este PR care determină verbul copulativ (*nu*-)*i*, deci nu este CM ori SB; P4 este SB coordonată cu P2 prin conjuncția adversativă *ci* și care determină verbul impersonal *se zice*, deci nu este CM ori principală – coordonată cu P1; P5 este PR care determină verbul copulativ *i* (= este), deci nu este SB. În caz că am considera că verbul *i* (= a fi) este impersonal cu sensul „a se întâmpla", P3 și P5 ar fi CM, nu subiective.

Universitatea din Sibiu – Drept, 1997

1. Se dă textul:

„Ne *pare* folositor[1]/ (*să*) *arătăm* prin mai multe citări[2]/ (că) această glorioasă **încredere** în sine *nu se mărginește* la câteva exemple izolate,[3]/ (ci) *se produce* așa de des în scrierile române,[4]/ (încât) *pare*[5]/ (*să*) *fie una* din tendințele caracteristice ale spiritului public.[6]/

(Titu Maiorescu)

❑ *Cerințe:*

a) Precizați felul predicatelor și valoarea lor morfologică;

b) Identificați felul propozițiilor din frază (principale și natura subordonatelor);

c) Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate;

d) Contrageți a doua propoziție și ultima propoziție din frază;

e) Alcătuiți o propoziție în care structura *în sine* să aibă altă valoare morfologică decât cea din această frază, apoi precizați funcția sintactică în noul context.

☑ *Rezolvare:*

a) *pare folositor* = predicat nominal exprimat prin expresie verbală impersonală, alcătuită din verbul copulativ, impersonal *pare* și numele predicativ exprimat prin adverb provenit din adjectiv

să arătăm = predicat verbal exprimat prin verb predicativ, personal

nu se mărginește = predicat verbal, formă negativă, exprimat prin verb predicativ personal, diateza reflexivă

se produce = predicat verbal exprimat prin verb predicativ personal, diateza reflexivă

pare = predicat nominal incomplet (al cărui nume predicativ este propoziția predicativă nr. 6), exprimat prin verb copulativ, personal

să fie una = predicat nominal, format din verbul copulativ, personal *să fie* și numele predicativ *una*, exprimat prin pronume nehotărât în nominativ

b) 1. P
2. SB (1)
3. CD (2)
4. CD (2)
5. CNS (4)
6. PR (5)

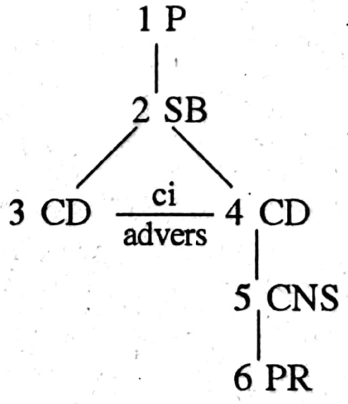

c) *ne* = complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana I, plural, forma neaccentuată

folositor = nume predicativ, exprimat prin adverb de mod provenit din adjectiv prin conversiune, gradul pozitiv

mai multe = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și cinci forme flexionare, feminin, plural, acuzativ, gradul comparativ de superioritate

această = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere, feminin, singular, nominativ

în sine = atribut pronominal prepozițional, exprimat prin pronume reflexiv, forma accentuată, persoana a II-a, singular, acuzativ precedat de prepoziția *în*

Scanned with OKEN Scanner

la... exemple = complement indirect, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, plural, acuzativ cu prepoziția *la*, nearticulat

câteva = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât compus, neutru, plural, acuzativ

des = complement de mod, exprimat prin adverb de mod, provenit din adjectiv prin conversiune, gradul pozitiv

una = nume predicativ, exprimat prin pronume nehotărât simplu, feminin, singular, nominativ

public = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și patru forme flexionare, neutru, singular, genitiv, fără grade de comparație

d) 2. *să arătăm prin mai multe citări* = subiectivă care devine:
a arăta prin mai multe citări = subiect
6. *să fie una din tendințele...* = predicativă care devine:
a fi una... = nume predicativ

e) Propunerea *în sine* era bună, dar nu era clar formulată și susținută.
în sine = locuțiune adjectivală cu funcție de atribut adjectival

2. Alcătuiți fraze cu propoziții subordonate concesive introduse prin *de, dacă, să, cât, fără să, orice.*

☑ *Rezolvare:*

de	*De-ai fi cu stea în frunte*, și tot nu mă ajungi.
dacă.	*Dacă ai avea milioane*, tot nu te-aș iubi.
să	*Să fii tu și ministru*, tot nu mă obligi.
cât	*Cât ar fi de puternic*, și tot îl învinge.
fără să	*Fără să mă fi grăbit*, și tot aș fi prins trenul.
orice	*Orice aș face*, tot nu-l mulțumesc.

3. Alcătuiți propoziții cu atribute pronominale exprimate prin șapte pronume diferite, în cazul genitiv.

☑ *Rezolvare:*
Casa *lui* este mare. (personal)
Părinții *dumneavoastră* sunt fericiți. (de politețe)
Apartamentul *alor mei* este spațios. (posesiv)
Cărțile *acestuia* sunt curate. (demonstrativ)
Ai cui copii sunteți? (interogativ)
Știm pe *ai cărei* copii i-ai ajutat. (relativ)
Gândurile *fiecăruia* sunt îndreptate asupra copiilor. (nehotărât)
Părerea *nimănui* nu a fost corectă. (negativ)

4. Alcătuiți propoziții cu câte un sinonim neologic al cuvintelor sau al grupurilor de cuvinte: *bănuială, reținere, orășenesc, pământesc, băștinaș, neprofesionist,*

Scanned with OKEN Scanner

mărturisire, prevăzut din timp, de primă importanță, cel mai apropiat (în timp și spațiu).

☑ *Rezolvare:*

bănuială = presupunere: Aceasta era doar o *presupunere*.

reținere = arest: A suportat un *arest* de câteva zile.

orășenesc = citadin: Peisajul *citadin* nu-l atrăgea.

pământesc = terestru: Globul *terestru* este înconjurat de atmosferă.

băștinaș = indigen: Era un obicei *indigen*.

neprofesionist = amator: Recunoaște că în acest domeniu e un *amator*.

mărturisire = confesiune: I-a făcut o *confesiune* foarte importantă.

prevăzut din timp = anticipat: Fenomenul fusese *anticipat* de savanți cu câteva luni înainte.

de primă importanță = marcant: Era o persoană *marcantă* în comunitatea respectivă.

cel mai apropiat (în timp și spațiu) = proxim: Prilejul *proxim* va fi săptămâna viitoare.

5. Construiți propoziții cu cinci omonime ale cuvântului *obiectiv*, menționând și sensurile acestora în context.

☑ *Rezolvare:*

obiectiv [1]: Își propusese un *obiectiv* foarte clar.

obiectiv [2]: Și-a cumpărat un nou *obiectiv* la aparat.

obiectiv [3]: Lumea *obiectivă* este reflectată în gândire.

obiectiv [4]: Era un om foarte *obiectiv*.

obiectiv [5]: Judecând *obiectiv*, trebuie să-i dăm dreptate.

6. Precizați funcția sintactică, valoarea morfologică și cazul părților de vorbire din segmentele subliniate:

a) Poeziile de aici sunt citite de colegii mei.

b) Prietenia dintre ei a depășit intervenția unora dintre cei de acolo împotriva lor și contra noastră.

c) El și-a spus părerea și despre ai noștri, fără a se gândi la ceea ce va urma.

☑ *Rezolvare:*

a) *de aici* = atribut adverbial, adverb de loc cu prepoziția *de*.

sunt citite = predicat verbal, verbul predicativ *a citi* la indicativ prezent.

de colegii = complement de agent, substantiv în acuzativ cu prepoziția *de*

mei = atribut adjectival, adjectiv posesiv, cazul acuzativ.

b) *dintre ei* = atribut pronominal prepozițional, pronume personal în Ac. cu prepoziția *dintre*.

unora = atribut pronominal genitival, pronume nehotărât în G.

dintre cei = atribut pronominal prepozițional, pronume demonstrativ de depărtare, în Ac. cu prepoziție.

Scanned with OKEN Scanner

de acolo = atribut adverbial, adverb de loc cu prepoziție.

împotriva lor = atribut pronominal prepozițional, pronume personal în G. cu prepoziția *împotriva*

contra noastră = atribut pronominal prepozițional, adjectiv posesiv în Ac. cu prepoziția *contra*, excepție de la cazul G

c) *și* = atribut pronominal în dativ, pronume reflexiv în cazul dativ posesiv

și = adverb de mod de întărire, fără funcție sintactică, fără caz

despre ai noștri = atribut pronominal prepozițional, pronume posesiv în acuzativ cu prepoziția compusă *despre*

fără a se gândi = complement de mod, verb la diateza reflexivă, modul infinitiv cu prepoziția *fără*, nu are caz

la ceea ce = subiect, exprimat prin pronume relativ compus, acuzativ cu prepoziția *la*, introduce o completivă indirectă.

Universitatea din Ploiești – Administrație Publică, 1997

I. Se dă textul:

(**Ce**) *e regretabil* pentru mine[1]/ *e*[2]/ (că) totdeauna,[3]/ (după ce) *am urmat* pe unul,[4]/ (când) *mă uit* înapoi[5]/ *mă căiesc*[3]/ (că) *n-am urmat* povața celuilalt,[6]/ de aceea *trebuie*[7]/ (*să*) *stau* așteptând singur, în zadar, o împăcare[8]/ (**care**) *este imposibilă.*[9]/

Identificați prin rescriere propozițiile; stabiliți felul lor și relațiile dintre ele.

NOTĂ: Delimitarea propozițiilor apare pe text, deci nu rescriem propozițiile.

☑ *Rezolvare:*

1. SB (2)
2. P
3. PR (2)
4. CT (3)
5. CT (3) } juxt
6. CI (3) }
7. P
8. SB (7)
9. AT (8)

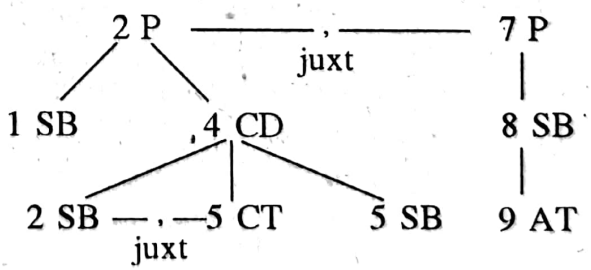

II. Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate în text.

☑ *Rezolvare:*

ce = subiect, exprimat prin pronume relativ simplu, invariabil, nominativ; introduce o SB

pentru mine = complement indirect (= de relație), exprimat prin pronume personal, forma accentuată, persoana I, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă *pentru*

pe unul = complement direct, exprimat prin pronume nehotărât simplu, masculin, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă *pe*

mă căiesc = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, conjugarea a IV-a, diateza reflexivă – cu pronumele reflexiv *mă*, formă neaccentuată în Ac., fără funcție sintactică – indicativ, prezent, persoana I, singular

de aceea = complement circumstanțial de cauză, exprimat prin locuțiune adverbială de cauză

în zadar = complement circumstanțial de mod, exprimat prin locuțiune adverbială de mod

III. Indicați antonimele următoarelor cuvinte: *pedeapsă, benefic, beligerant, introvertit, clandestin, autentic, culpabil, adevăr, definitiv.*

☑ *Rezolvare:*

pedeapsă – *recompensă*; benefic – *malefic, dăunător*
beligerant – *pacific, conciliant;* introvertit – *extravertit*
clandestin – *oficial;* autentic – *fals*
culpabil – *nevinovat;* adevăr – *minciună*
definitiv – *provizoriu*

IV. Alcătuiți contexte cu următoarele perechi de paronime: *a recuza – a refuza, a judeca – a adjudeca, conjunctură – conjectură, a preleva – a prevala, alienare – alienație.*

☑ *Rezolvare:*

a recuza – a refuza:
Echipa l-*a recuzat* pe arbitru.
Jucătorul *a refuzat* să joace.
a judeca – a adjudeca:
Instanța *a judecat* cauza.
Obiectul a fost *adjudecat* primului ofertant.
conjunctură – conjectură:
Era o *conjunctură* favorabilă.
Afirmațiile lui sunt simple *conjecturi*.
a preleva – a prevala:
Au *prelevat* probe de la fața locului.
El se *prevalează* de imunitatea parlamentară.
alienare – alienație:
Alienarea bunurilor s-a făcut ilegal.
Alienația de care suferă de mult s-a agravat.

Scanned with OKEN Scanner

V. Rescrieți textul, corectând greșelile de orice natură:

„Într-un birou de avocatură, adresându-se juristconsultului, acesta i-a detailat motivele privind indicile unei infracțiuni al cărui bilanț ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea într-o cauză civică. Or, în raport cu cele arătate, instanța poate suspenda judecata potrivit dispozițiilor care le stipulează articolul al 115-lea."

☑ *Rezolvare:*

Rescris corect: „Într-un birou de avocatură, adresându-se *jurisconsultului*, acesta i-a *detaliat* motivele privind *indiciile* unei infracțiuni al *căror* bilanț ar avea o înrâurire *decisivă* asupra hotărârii ce urmează să se dea într-o cauză *civilă*. Or, în raport cu cele arătate, instanța poate suspenda judecata, potrivit dispozițiilor *pe care* le stipulează articolul 115."

Universitatea „Spiru Haret" – Facultatea de Drept, iulie, 1997

1. Ce fel de propoziții introduce conjuncția subordonatoare ***de*** în următoarele enunțuri ?

a. *Vino, mamă, de mă vezi / Cât mai sunt grânele verzi.*
– subordonată circumstanțială finală

b. *Ne pune dracul de urnim stânca din loc.*
– subordonată completivă indirectă

c. *Viscolul ridica omătul, de nu se mai vedea nici cerul, nici pământul.*
– subordonată circumstanțială consecutivă

d. *S-a întâmplat de-a rămas acasă tabloul cel mai prețios.*
– subordonată subiectivă

e. *De mă vei anunța, voi fi și eu acolo.*
– subordonată circumstanțială condițională

2. Indicați câte un singur sinonim neologic pentru fiecare dintre locuțiunile verbale următoare:

a. *a băga de seamă* = a observa
b. *a pune foc* = a incendia
c. *a da sfaturi* = a consilia
d. *a-i părea rău* = a regreta
e. *a face rămășag* = a paria

3. Precizați sensurile diferite ale cuvântului *cap* din expresiile sau din locuțiunile utilizate în fiecare dintre cele cinci enunțuri pe care le construiți (și care trebuie să conțină acest cuvânt).

Scanned with OKEN Scanner

☑ *Rezolvare:*

a. Vecinul meu este un om *cu scaun la cap*. (= chibzuit)
b. Dușmanii cădeau în luptă *pe capete*. (= numeroși)
c. *Își bate capul* cu exercițiile de algebră. (= se străduiește)
d. A plecat la gară *cu noaptea-n cap*. (= devreme)
e. Din neglijență, *a dat peste cap* toată lumea. (= a încurcat)

4. Extrageți și rescrieți pleonasmele și neologismele din textul:

„Marele magnat a fost copărtaș la multe afaceri ilicite și, deși faptul acesta este de notorietate publică, el își continuă imperturbabil activitatea, iar averea sa proprie, deja imensă, continuă să ia proporții."

☑ *Rezolvare:*

a. Pleonasmele: *marele magnat, copărtaș, notorietate publică, (averea) sa proprie, continuă să ia proporții.*

b. Neologisme: *magnat, ilicit, notorietate, publică, imperturbabil, activitate, proprie, imensă, continuă, proporții.*

5. Corectați greșelile de orice natură din enunțurile:

a. Cartea va apare (*va apărea*) în curând.
b. Dorim să urmăm acelaș (*același*) drum.
c. A creeat (*creat*) ceea ce nimeni nu mai creează astăzi.
d. Cărbunii degajează (*degajă*) multă căldură.
e. Am admirat zborul păsărei aceia (*păsării aceleia*).
f. Nu are de loc (*deloc*) grije (*grijă*) de sănătatea lui.
g. Colega la care (*căreia*) i-am împrumutat cartea a lipsit.
h. Nu fii (*fi*) indolent, ca să nu fii criticat,
i. Ideea apare în primul aliniat (*alineat*) al textului.
j. Noi am convenit să ne reîntoarcem (*întoarcem*) din nou la uneltele noastre. (O altă variantă corectă: *Să ne reîntoarcem* la uneltele noastre).

6. Încercuiți litera în dreptul căreia ați identificat sensul neologismului ***a abroga:***

a. „a modifica o lege"
b. „a promulga"
(c.) „a suprima o lege, o dispoziție oficială" (variantă corectă).

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea „Spiru Haret" – Facultatea de Drept, septembrie, 1997

I. Se dă textul:

„Nu era dureros pentru autorul acestei idei să se afle în fața luptei celor ce-l combăteau, ci să rămână în mijlocul indiferenței celor ce l-ar fi putut înțelege, și mai dureros era să nu audă răsunetul din inimile înrudite, ci să simtă că opinia lui era amenințată să piară în propria ei singurătate."

❑ *Cerințe:*

1. Există în text propoziții subiective, predicative, completive directe, completive indirecte și circumstanțiale? Dacă există, extrageți-le din text, rescrieți-le arătând felul lor.
2. Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate din text.
3. Extrageți neologismele din text și rescrieți-le.
4. Identificați cuvintele derivate din text și arătați mecanismul lor de formare.
5. Grupați următoarele cuvinte în perechi sinonimice: *a bănui, folositor, împrejurare, a coti, lacom, a îngădui, a oglindi, a pedepsi, pământesc, a reflecta, a mări, a presupune, a vira, terestru, avid, a accepta, a sancționa, a amplifica, circumstanță, util*

☑ *Rezolvare:*

1. Nu există predicative și circumstanțiale, dar există 4 subiective, o completivă directă și o completivă indirectă:

să se afle în fața luptei (*celor*) = subiectivă
ci să rămână în mijlocul indiferenței (*celor*) = subiectivă
să nu audă răsunetul din inimile înrudite = subiectivă
ci să simtă = subiectivă
că opinia lui era amenințată = completivă directă
să piară în propria ei singurătate = completivă indirectă

2. *înțelege* = complement direct, exprimat prin verb predicativ, autonom, tranzitiv, conjugarea a III-a, diateza activă, infinitiv, prezent, forma afirmativă
propria = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv, variabil cu două terminații, feminin, singular, Acuzativ, formă articulată cu articol hotărât *-a* (care aparține, de fapt, substantivului *singurătate*, pe care adjectivul îl precedă)

3. *autor, idei, combate, indiferenței, opinia, propria*

4. *dureros* < subst. *durere* + sufixul *-os* (*durere* = *durea* + suf. *-re*)
răsunet < verbul (*a*) *răsuna* + sufixul *-et*
înrudit < prefixul *în-* + subst. *rud*(*ă*) + sufixul *-i*
singurătate < adj. *singur* + sufixul *-ătate*

Scanned with OKEN Scanner

5. *a bănui – a presupune*
folositor – util
împrejurare – circumstanță
a coti – a vira
lacom – avid
a îngădui – a accepta
a oglindi – a reflecta
a pedepsi – a sancționa
pământesc – terestru
a mări – a amplifica

Universitatea din București – Facultatea de Drept, 1998

1. Precizați ce fel de subordonate sunt propozițiile nr. 1 și nr. 2. din cunoscutele versuri eminesciene:

„Și [3]/ dacă ramuri bat în geam[1]/ Și se cutremur plopii[2]/ E[3]/ ca în minte să te am[4]/ Și-ncet să te apropii."[5]/

a. condiționale
b. temporale
c. subiective

2. Precizați, de asemenea, ce fel de subordonate sunt propozițiile nr. 4 și nr. 5 din aceeași frază:

a. predicative
b. finale
c. cauzale

3. Ce fel de verb este ***a fi*** (în text: ***e***) din propoziția nr. 3 ?

a. copulativ
b. predicativ
c. auxiliar

4. Precizați modul verbului ***a juca*** din următoarele versuri: „***Joace*** unul și pe patru, / Totuși tu ghici-vei chipu-i/ Și, de plânge, de se ceartă,/ Tu în colț petreci în tine..."

a. condițional-optativ
b. imperativ
c. conjunctiv
d. indicativ

Scanned with OKEN Scanner

5. În cadrul propoziției a doua din fraza de mai sus, *-i* îndeplinește funcția sintactică de:
   a. atribut adjectival
   b. atribut pronominal genitival
   c. atribut pronominal în dativ
   d. complement indirect

6. Arătați care este funcția sintactică a substantivului subliniat din fraza: *Frate, **frate**, dar brânza-i pe bani*:
   a. subiect
   b. nume predicativ
   c. atribut subst. apozițional

7. În fraza: *Deși absolvea a doua facultate, familia lui nu știa încă **ce** ar vrea să se facă*, pronumele relativ ***ce*** are funcția sintactică de:
   a. subiect
   b. complement direct
   c. nume predicativ

8. Fraza: *Pân-la proba contrarie, se poate creea impresia că, din punct de vedere al legislației în vigoare, dreptatea este de partea lui.* conține:
   a. două greșeli (indiferent de natura lor)
   b. trei greșeli (indiferent de natura lor)
   c. patru greșeli (indiferent de natura lor)

9. Alegeți forma corectă a pronumelui relativ ***care*** din fraza: *Aceasta este o acțiune . . . . . efect va fi resimțit mult mai târziu*:
   a. a cărei
   b. al cărei
   c. a cărui
   d. al cărui

10. Stabiliți cazul cuvântului subliniat din propoziția: *Fiecărui scriitor **genial** i se recunoaște cel puțin o capodoperă*:
   a. nominativ
   b. acuzativ
   c. dativ

11. Precizați categoria lexico-gramaticală a lui ***ce*** din următorul context: ***Ce** frumos curge Oltul înainte de vărsarea lui în Dunăre!*
   a. pronume relativ
   b. adjectiv
   c. adverb

Scanned with OKEN Scanner

12. Arătați care dintre următoarele serii conține exclusiv „variante literare libere" (ceea ce înseamnă că ambele forme sunt considerate corecte):
a. anticipă /anticipează, ignoră / ignorează, înseamnă / însemnează
b. bănuie / bănuiește, cheltuie / cheltuiește, îndrumă / îndrumează
c. înconjură / înconjoară, stăruie / stăruiește, trebuie / trebuiește

13. Identificați seria care conține exclusiv forme adjectivale corecte de feminin singular:
a. burlească, dantescă, grotească, livrească, pitorească;
b. burlescă, dantescă, grotescă, livrescă, pitorescă;
c. burlească, dantească, grotească, livrească, pitorească;
d. burlescă, dantescă, grotescă, livrescă, pitorească;
e. burlescă, dantescă, grotească, livrească, pitorescă

14. Care dintre următoarele forme ale numeralului ***18*** este considerată corectă?
a. optusprezece
b. optâsprezece
c. optsprezece
d. optisprezece
e. optsprece

15. Identificați în lista de mai jos derivatele care aparțin familiei lexicale a substantivului ***floare***:
a. floră
b. florar
c. florilegiu
d. florăreasă
e. floricultură

16. Precizați care dintre următoarele cuvinte este format (ori sunt formate) în limba română cu ajutorul sufixului ***-tor***:
a. atacator
b. amator
c. dansator
d. orator
e. spectator

17. Din cele trei serii cu elemente lexicale ***arhaice***, ***regionale*** și ***populare***, identificați-o numai pe aceea care conține regionalisme:
a. dropică, gălbinare, muiere, oftică, vraci, rărunchi
b. armie, armaș, cneaz, voievod, rigă, vornic, caimacan
c. arină, barabulă, cătană, curechi, pită, perjă, sămădău

18. Indicați propoziția sau fraza în care adjectivul subliniat este corect utilizat:
a. Unele profesiuni sau simple îndeletniciri sunt *foarte* ***lucrative***.

Scanned with OKEN Scanner

b. La guvern a avut loc o ședință ***lucrativă*** de două ore.
c. În marile orașe există numeroase ateliere ***lucrative***.
d. Sunt oameni pe care atmosfera ***lucrativă*** îi stimulează în muncă.

19. Recunoașteți contextul (sau contextele) în care verbul ***a servi*** este corect folosit:
a. De multă vreme ***n-am*** mai ***servit*** masa la restaurant.
b. Când sunt la hotel, ***servesc*** micul dejun în cameră.
c. ***Serviți-vă*** cu friptură ! E delicioasă.
d. În unele restaurante, chelnerii ***servesc*** ireproșabil.
e. Masa pe care o ***servim*** seara trebuie să fie cât mai frugală.

20. Identificați enunțul în care adjectivul ***umanitar*** este greșit folosit:
a. După 1989, învățământul nostru ***umanitar*** s-a schimbat aproape umanitar.
b. Tot după 1989, am beneficiat de numeroase ajutoare ***umanitare***.
c. Organizațiile ***umanitare*** internaționale sunt pătrunse de iubire față de oameni.
d. Nu toți bogații dau dovadă de sentimente ***umanitare***.

21. Depistați enunțul în care neologismul ***funcționalitate*** este corect întrebuințat:
a. Măsurile adoptate vizează îmbunătățirea ***funcționalității*** unor unități sanitare.
b. La unele policlinici este afișat orarul de ***funcționalitate***.
c. Într-o operă literară, arhaismele se justifică numai dacă sunt utilizate cu o ***funcționalitate*** stilistică.
d. Anumite cuvinte au prin ele însele o ***funcționalitate*** estetică.
e. ***Funcționalitatea*** unei clădiri este determinată de foarte mulți factori.

22. Precizați care dintre cele trei enunțuri este corect:
a. Foarte puțini oameni au o scriere ***caligrafică***.
b. Pentru a realiza o ***caligrafie*** frumoasă este nevoie de talent și de exercițiu.
c. Mai ales în primele clase, exercițiile ***caligrafice*** sunt absolut necesare.

23. Identificați singurul enunț în care adjectivul ***potabil*** este corect folosit:
a. Mulți sportivi beau numai apă minerală, nu și ***potabilă***.
b. Apa ***potabilă*** de băut nu este suficient de filtrată.
c. Există regiuni pe glob unde apa ***potabilă*** se aduce de la mari distanțe.
d. Apa ***potabilă*** poate fi băută, însă în cantități limitate.

24. Recunoașteți contextul în care verbul subliniat este corect întrebuințat:
a. La un moment dat, drumul ***se bifurcă*** și, pe căi diferite, se poate ajunge la același punct.
b. Ramurile copacilor ***se bifurcă***, de obicei, în două.
c. Înainte de a se vărsa în mări sau în oceane, unele fluvii ***se bifurcă*** în două, în trei sau chiar în mai multe brațe, formând așa-zisele „delte".

25. Arătați în care dintre cele trei contexte verbul subliniat este corect întrebuințat:

Scanned with OKEN Scanner

a. Nu poți ***ortografia*** corect decât cuvintele pe care le cunoști foarte bine.
b. Multe neologisme ***sunt ortografiate*** greșit.
c. Unele cuvinte ***se ortografiază*** ca în limba din care provin.

26. Indicați enunțul în care sintagma latinească subliniată este utilizată în formă corectă:
a. Cetățenii străini implicați în afaceri de spionaj sunt declarați ***persoane non grata***.
b. Prin acțiunile sale, diplomatul a devenit ***persona non grata***.
c. Orice ***persoană non grata*** este rechemată în țara care a trimis-o în misiune diplomatică.

27. Recunoașteți seria în care există numai neologisme scrise corect:
a. bleumarine, calcio-vechio, design, kitsch, rendes-vous
b. cow-boy, design, happy-end, intermezzo, kitsch, western
c. cozeur, designer, marihuana, outsider, rumy, week-end

28. Care dintre următoarele serii conține exclusiv cuvinte și forme gramaticale scrise corect ?
a. chiar, chiamă, ghiaur, dugheană, gheară, îngheață
b. chiar, cheamă, ghiață, ghiaur, dughiană, ghiară, îngheață
c. chiar, cheamă, gheață, ghiaur, dugheană, gheară, îngheață
d. chiar, chiamă, gheață, ghiaur, dughiană, gheară, înghiață
e. chear, chiamă, ghiață, gheaur, dugheană, ghiară, înghiață

29. Recunoașteți seria alcătuită numai din grafii și pronunțări incorecte:
a. extrage, excava, excroca, extorca, extompa
b. excroc, excortă, excalator, excadrilă, explanadă
c. excavație, exploatare, excadrilă, excrocherie, expadrilă

30. Precizați care dintre cele cinci pronunțări este corectă sau literară:
a. seif (rostire monosilabică)
b. seif (în două silabe, cu hiatul ***e-i***)
c. sef
d. safe (în două silabe și cu accentul pe ***e*** final)
e. safeu (în două silabe și cu diftongul ***eu***)

31. Alegeți forma corectă dintre următoarele patru variante ale aceluiași termen juridic:
a. delicvent
b. delingvent
c. delincvent
d. delictvent

Scanned with OKEN Scanner

32. Arătați care dintre cele cinci pronunțări este corectă sau literară:
a. inteprindere
b. întreprindere
c. interprindere
d. inteprindere
e. înteprindere

33. Indicați unica pronunțare acceptată de normele ortoepice în vigoare:
a. rugbi
b. ragbi
c. rögbi
d. ruibi
e. roibi

34. Precizați care dintre următoarele serii conține exclusiv nume proprii de persoană corect accentuate:
a. Cezar Bólliac, Elena Farágo, Prócust, Senéca
b. Alecu Rússo, Petru Máior, Spiru Harét, Napoleón
c. Ármand, Bálaci, Carágea, Alfred Nóbel

Variante corecte:
1c, 2b, 3b, 4c, 5c, 6a, 7c, 8b, 9b, 10c, 11c, 12a, 13d, 14c, 15b și d, 16a și c, 17c, 18a, 19c și d, 20b, c și d, 21e, 22c, 23c, 24a, 25c, 26b, 27b, 28c, 29b, 30a, 31c, 32b, 33a, 34b.

Universitatea din Craiova – Facultatea de Drept, septembrie 1998

1. Sinonimele neologice ale cuvintelor ***chezaș, folosință, sfetnic, zestre, a plăti*** sunt:
a. gaj, uz, slujitor, dotă, a achita
b. ostatic, întrebuințare, sfătuitor, avere, a lichida
c. garant, uz, îndrumător, dotație, a onora
d. girant, folos, ajutor, dotă, a număra
e. garant, utilitate, consilier, dotă, a achita

2. Sunt derivate cu prefixul ***răs-, răz-*** cuvintele: 1. ***răzgândi***; 2. ***a răzui***; 3. ***a răscoace***; 4. ***a răspunde***; 5. ***a răsfoi***; 6. ***a răsfira***; 7. ***a răspopi***; 8. ***a răzbate***; 9. ***a răscumpăra***; 10. ***a răscroi***
a. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
b. 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10

Scanned with OKEN Scanner

c. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10
d. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10
e. Toate

3. În enunțul *Vin la tine, cu condiția să-mi dai o carte bună* există
a. P; AT
b. P; CDT
c. P; CS
d. P; CZ
e. P; CI

4. Există hiat în toate cuvintele din seria:
a. mistui, nea, ceapă, rouă, oază, obiect
b. glorie, goeletă, teatru, ideolog, tehnician, coagula
c. real, toată, această, toacă, ireal
d. reacționa, realinia, coopera, copie, pianină, glaciație
e. obiect, neapărat, coală, teatru, ideolog

5. În textul *Când ajungi să nu mai deosebești ce e bine de ce e rău e ca și cum ți-ai pierde mințile și ai fi un pericol pentru cei din jur.* există printre alte subordonate și:
a. o CT și două CD
b. două CD și o CM
c. o SB și două PR
d. o CT și două CM
e. o SB și trei PR

6. Formează pluralul în *-i* substantivele din seria:
a. adagiu, ghidon, mătușă, răsplată
b. sanie, sacoșă, trahee, orhidee
c. rugină, așchie, bancă, femur
d. ebuliție, boxer, ananas, panaceu
e. parte, lipan, epopee, linx

7. În enunțul: *Tu ești **împotriva lui**.* cuvintele subliniate sunt:
a. c. d.
b. c. c. m.
c. c. i.
d. e. p. s.
e. n. p.

8. Sunt derivate cu prefixul ***co-*** cuvintele: 1. ***coautor***; 2. ***cobai***; 3. ***cocoș***; 4. ***codaș*** 5. ***comesean***; 6. ***colateral***; 7. ***corect***; 8. ***coacuzat***; 9. ***conațional***; 10. ***coechipier***
a. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
b. Toate

c. 1, 2, 4, 6, 8, 9, 10
d. 2, 3, 4, 6, 7, 9
e. 1, 5, 6, 8, 9, 10

9. Sinonimele cuvântului ***imuabil*** sunt:
a. motivat, justificat
b. permanent, neschimbat
c. legalizat, autentificat
d. schimbător
e. inexplicabil

10. În cuvintele ***ceai, ea, cere, eram, deal***, litera „e" este, în ordine:
a. semivocală; semivocală; vocală; literă ajutătoare; semivocală
b. vocală; literă ajutătoare; semivocală; vocală; literă ajutătoare
c. literă ajutătoare; semivocală; literă ajutătoare, vocală, vocală; diftong; semivocală
d. vocală; literă ajutătoare; vocală; diftong; semivocală
e. semivocală; literă ajutătoare; vocală; diftong; vocală

11. Cuvintele de bază ale derivatelor ***supraîncălzit, înghesuială, neștiințific, încunoștințare, încetățenit, împărtăși*** sunt în ordine:
a. încălzit, înghesuit, științific, încunoștința, încetățeni, împărți
b. supraîncălzi, înghesui, știință, cunoștință, cetățean, părtaș
c. căldură, înghesui, știință, cunoaștere, cetățean, împărți
d. cald, înghesui, ști, cunoaște, cetățean, părtaș
e. cald, ghes, ști, cunoaște, cetate, parte

12. Locuțiunile ***târâș-grăpiș; pe cinste; într-o ureche; de-a valma*** sunt în ordine:
a. substantivală; adjectivală; adjectivală; adverbială
b. adverbială; adjectivală; adjectivală; adverbială
c. substantivală; adverbială; substantivală; adjectivală
d. substantivală; substantivală; adjectivală; adverbială
e. adverbială; adverbială; adjectivală; adjectivală

13. Cuvântul ***forfetar*** este folosit corect în expresia:
a. sumă forfetară
b. administrație forfetară
c. legislație forfetară
d. director forfetar
e. lege forfetară

14. În versurile:
„***Lacul*** codrilor albastru
Nuferi galbeni îl încarcă..."
cuvintele subliniate sunt:

Scanned with OKEN Scanner

a. sb.; c.d.
b. sb.; sb.
c. c.d; sb.
d. c.i; sb.
e. sb.; e.p.s.

15. Sunt corecte formele de plural din seria:
a. luntri, petece, nuclee, ciubucuri
b. trâmbiți, jumări, topazuri, metronomuri
c. nuclei, rubine, spasme, metronoame
d. luntre, lăstari, trâmbițe, jumări, topaze
e. lăstare, jumere, trâmbiți, nuclei, neghine

16. Sunt triftongi în toate cuvintele din seria:
a. leonin, căprioară, nuiaua, grecoaică
b. chlioară, păzeau, iubeau, nemțoaică
c. leoaică, lăcrămioară, chiulangioaică, leoarcă
d. prânzeau, cioară, ghioagă, mieuna
e. mioară, nuiaua, treceau, nemțoaică

17. Din punct de vedere morfologic, cuvântul ***pendinte*** este:
a. adjectiv
b. adverb
c. substantiv
d. prepoziție
e. verb

18. În cuvântul ***îndrăgită*** rădăcina este:
a. drăgit-
b. îndrăg-
c. îndrăgit-
d. drăgi-
e. drăg-

19. În cuvintele ***dreptunghiular, extrateritorialitate, podium*** sunt în ordine:
a. 5 silabe, 9 silabe, 2 silabe
b. 3 silabe, 9 silabe, 3 silabe
c. 4 silabe, 10 silabe, 3 silabe
d. 3 silabe, 9 silabe, 2 silabe
e. 4 silabe, 10 silabe, 2 silabe

20. Sunt derivate cu sufixe toate cuvintele din seria:
a. păpușă, castelan, croitor, capac
b. împărtășanie, mireasmă, cuget, pian
c. scaiete, pănușă, cuvios, grunjos

Scanned with OKEN Scanner

d. stacojiu, mârâi, haihui, agale
e. macagiu, chilipir, binevoitor, relicvă

21. Despărțirea în silabe este corectă în seria:
a. cin-ci, o-chi-os, plo-u-a, car-tea
b. mear-gă, un-ghi-e, po-a-lă
c. le-an-dru, scri-i-toa-re, me-an-dru, po-di-um
d. hâr-ti-e, dic-ți-o-nar, neo-lo-gic, floa-re
e. ne-o-lo-gic, un-ghi-e, po-a-lă, hâr-ti-e

22. În exemplul *Nu-mi amintesc* ***ce-i place,*** cuvântul ***ce*** este în ordine:
a. pron. rel., Ac., c.d., el. de relație
b. pron. rel., N., sb., el. de relație
c. pron. rel., Ac., c.i., el. de relație
d. pron. rel., N., e.p.s., el. de relație
e. pron. rel., Ac., c.c.m., el. de relație

23. În enunțul *Se știe împotriva cui era el* pronumele relativ este:
a. în Dativ + prep., c.i
b. în Genitiv + prep., nume pred.
c. în Genitiv, atribut pronominal
d. în Genitiv + prep., c.i.
e. în Dativ + prep., nume pred.

24. Sinonimul cuvântului ***peiorativ*** este:
a. laudativ
b. constatator
c. depreciativ
d. ciudat
e. original

25. În cuvântul ***ghiveci*** sunt:
a. 4 consoane, 3 vocale
b. 3 consoane, 2 vocale
c. 4 consoane, 2 vocale
d. 3 consoane, 2 vocale, [i] final scurt
e. 4 consoane, 1 vocală, [i] final scurt

26. Sunt corecte formele de plural din seria:
a. pârâuri, limanuri, preambule
b. boiale, lunce, preavize
c. cazarme, licori, plăji
d. pâraie, cazărmi, preambuluri
e. boieli, preavizuri, lunci

Scanned with OKEN Scanner

27. Subordonata din fraza: *Și tocmai de asta mă bucur, că nu voi mai învăța atât de mult.* este:
a. CZ
b. CI
c. CD
d. CM
e. AP

28. Litere ajutătoare există în toate cuvintele din seria:
a. ceară, kaliu, gingie
b. karate, cherestea, gem
c. heliostat, ochi, ghindă
d. cifră, hematit, ghiocel
e. kenyan, cină, chef

29. Din punct de vedere morfologic cuvintele ***liliput, anapoda, potir, musai*** sunt în ordine:
a. substantiv, substantiv, substantiv, adverb
b. adjectiv, adverb, substantiv, adverb
c. adverb, adverb, substantiv, substantiv
d. adverb, adjectiv, adjectiv, substantiv
e. adjectiv, substantiv, adverb, adverb

30. Sunt compuse cuvintele din seria:
a. coate-goale, cecitate, CEC
b. egumen, solicitudine, redactor-șef
c. aragaz, pronosport, laser
d. UEFA, mixaj, bicefal
e. instituționalizare, boxer, dumping

31. Cuvântul ***cincizecilea*** este alcătuit:
a. 4 silabe
b. 3 silabe
c. 5 silabe
d. 6 silabe
e. 7 silabe

32. În cuvântul ***cearcăn*** sunt:
a. 3 consoane, 1 semivocală, 2 vocale
b. 4 consoane, 1 semivocală, 2 vocale
c. 3 consoane, 2 vocale
d. 4 consoane, 2 vocale
e. 4 consoane, 1 semivocală, 1 vocală

Scanned with OKEN Scanner

33. Sunt literare formele de imperativ negativ: 1. ***Nu te du** acolo!* 2. ***Nu fă!*** 3. ***Nu** zi asta!* 4. ***Nu fii** obraznic!* 5. ***Nu adu!*** 6. ***Nu condu tu** mașina!*
a. Toate
b. 2, 3, 5
c. Nici una
d. 2, 3, 6
e. 1, 3, 6

34. Cuvântul ***mural*** este folosit corect în enunțurile:
a. pictură murală
b. alocație murală
c. gestiune murală
d. debitor mural
e. creditor mural

35. În cuvântul ***cercevea***, litera *„e"* este în ordine:
a. literă ajutătoare, vocală, vocală
b. vocală, vocală, literă ajutătoare, vocală
c. literă ajutătoare, literă ajutătoare, vocală
d. vocală, literă ajutătoare, vocală
e. literă ajutătoare, vocală, literă ajutătoare, vocală, semivocală

36. Formele de singular corespunzătoare pluralelor ***devize; dogi; maxime*** pot fi:
a. deviz; dog; maxim
b. deviz, deviză; dog, doge; maxim, maximă
c. deviz; deviză; dog, doge; maximă
d. deviz; doge; maximă
e. deviză; dog, doge; maxim

37. Termenul ***merceologie*** aparține următorului domeniu:
a. drept
b. economie
c. geografie
d. filozofie
e. științele naturii

38. Semivocalele din limba română există în toate cuvintele din seria:
a. ghioagă, cercei, oaspete, real
b. leagăn, ceainic, nouă, pleoapă
c. oală, orgie, geană, cheamă
d. ciung, chenar, cheală, noapte
e. soare, pleacă, chip, geme

39. Formează pluralul în ***-e*** substantivele din seria:
a. ilic, doagă, dojană

Scanned with OKEN Scanner

b. firman, gaică, edem
c. egidă, antract, simptom
d. șrapnel, scuar, rădașcă
e. sarcom, nervură, căuș

40. Numele de locuitori corespunzătoare numelor proprii geografice ***Târgu-Jiu, Sofia, Geneva, Moscova*** sunt:
a. târgu-jian, sofian, genovez, moscovean
b. jian, sofian, genovez, moscovez
c. jian, sofiez, genovez, moscovit
d. târguian, sofiot, genovez, moscovit
e. târgujian, sofiot, genevez, moscovit

41. Formele literare ale substantivelor la genitiv-dativ articulate cu articol hotărât sunt în seria:
a. foamii, jenei, savorii
b. sforii, rugii, lenii
c. nugalei, ruginei, răsplății
d. zacuștei, traheii, trebii
e. rumenelii, tihnii, gușei

42. Sunt corecte formele: 1. ***(tu) venisei***; 2. ***(ea) ar țesea***; 3. ***(voi) spuseseți***; 4. ***(eu) aș cade***; 5. ***(el) ar vede;*** 6. ***(el) ar tace***; 7. ***(el) ar bătea***; 8. ***tu făcusei***; 9. ***el ar mergea***; 10. ***ea ar cosea***
a. Nici una
b. 1, 3, 4, 6, 8, 10
c. 1, 2, 4, 6, 7, 8
d. 1, 2, 4, 8, 10
e. 2, 3, 6, 8, 10

43. Sunt derivate cu sufixe de agent substantivele: 1. ***muncitor***; 2. ***motor***; 3. ***vânzător***; 4. ***tractorist***; 5. ***acar***; 6. ***poștaș***; 7. ***fluieraș***; 8. ***geamgiu***; 9. ***miner***; 10. ***sondor***
a. 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
b. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9
c. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
d. Toate
e. 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10

44. Cuvintele ***cătinel; dihai; ducă-se-pe-pustii; de abia*** corespund următoarelor părți de vorbire:
a. substantiv; adjectiv; verb + prepoziție + substantiv; prepoziție + adverb
b. adjectiv; adjectiv; locuțiune verbală; adverb
c. substantiv; substantiv; locuțiune verbală; adverb
d. substantiv; adjectiv; locuțiune adverbială; adverb
e. adverb, adverb, substantiv; locuțiune adverbială

Scanned with OKEN Scanner

45. Sunt corecte formele din seria:
a. servici, ultraj, paleativ
b. reșou, patrat, prosodie, tomnatec
c. ultragiu, împieta, reșeu, paleativ
d. tomnatic, serviciu, paliativ, reșou
e. pătrat, ultraj, capod, prosodie

46. Sunt formate în limba română prin derivare cu sufixe cuvintele din seria:
a. arierate, baraj, bandaj
b. chezășie, puiet, tăcăi
c. categoric, dentist, fervent
d. împăturit, păstrător, principal
e. mătreață, maniac, îngădui

47. Cuvântul ***bleumarin*** se pronunță corect:
a. blemarin
b. blemaren
c. blömarin
d. blömaren
e. bleomaren

48. Formele de singular corespunzătoare pluralelor ***rugi, grupe, arce*** pot fi:
a. rug; grup; arc
b. rug, rugă; grup, grupă; arc, arcă
c. rug, rugă; grupă; arc, arcă
d. rugă; grupă; arc, arcă
e. rug, rugă; grup; arc

49. Litera *„i”* redă trei sunete în cuvintele din seria:
a. cină, tei, iarbă, din
b. cercei, iute, icoană, iubi
c. cui, țapi, piatră, inel, pin
d. piatră, tei, iarbă, din
e. tei, iarbă, din, piatră

50. Sunt scrise corect cuvintele din seria:
a. bună-credință, niciunul, nicicum
b. bunăoară, bunăvoie, bun-simț
c. bun gust, bună-voință, bună-stare
d. bună-cuvință, niciuna, decât
e. bună-purtare, bun-rămas, proces verbal

51. În exemplul: *Camionul nu putea **fi ocolit** decât prin dreapta.* cuvintele subliniate sunt:
a. c. d.

Scanned with OKEN Scanner

b. sb
c. c. i.
d. n. p.
e. c. c. m.

52. Pluralul substantivelor ***balangă, bardă, caiac, ceainic, ferestrău*** este:
a. balange, barde, caiacuri, ceainicuri, ferăstraie
b. balange, bărzi, caiacuri, ceainice, ferestrăuri
c. bălăngi, bărzi, caiace, ceainice, ferăstraie
d. balange, barde, caiace, ceainicuri, ferăstraie
e. balange, barde, caiace, ceainice, ferăstrăuri

53. Forma corectă a numeralului este:
a. ***al obzecilea***
b. ***al optzecelea***
c. ***al optzecilea***
d. ***al opzecelea***
e. ***al obtzecilea***

54. În fraza: *Dacă vine astăzi înseamnă că nu-i trece prin cap că s-ar putea să nu mai fie nevoie de ea* există, în ordine, propozițiile:
a. CDT; PR; CD; SB
b. SB; P; SB; SB; CD
c. SB; P; PR; SB; SB
d. CDT; P; PR; SB; CD
e. PR; P; SB; CD; SB

55. Nu au grade de comparație toate adjectivele din seria:
a. *rotund, eroic, mort, gol*
b. *strămoșesc, absent, fructifer, pătrat*
c. *viu, maxim, egal, viteaz*
d. *superior, verde, înalt, extern*
e. *alb, amar, vioi, optim*

56. În exemplul de mai jos există predicate verbale și nominale:
1. Lecția a fost învățată bine și repetată cu atenție.
2. El nu avea ce face în această situație.
3. Fetele acestea păreau vesele și bucuroase.
4. Ea se făcea a nu vedea și a nu auzi nimic.
5. Tema părea scrisă cu atenție.

a. **1.** 1 p. n.; **2.** 2 p. v.; **3.** 1 p. n.; **4.** 1 p. n.; **5.** 1. p. v.
b. **1.** 2 p. v.; **2.** 1 p. v.; **3.** 1 p. n.; **4.** 1 p. n. **5.** 1 p. n.
c. **1.** 2 p. v.; **2.** 2 p. v.; **3.** 2 p. n.; **4.** 2 p. n.; **5.** 1 p. v.
d. **1.** 2. p. v.; **2.** 1 p. v.; **3.** 2 p. n.; **4.** 1 p. n.; **5.** 1 p. v.
e. **1.** 1 p. v.; **2.** 1 p. n.; **3.** 1 p. n.; **4.** 2 p. n.; **5.** 1 p. n.

Scanned with OKEN Scanner

57. Antonimele neologice ale cuvintelor ***a înrăutăți, sigur, bunătate, dreptate*** sunt:
a. a îmbunătăți, nesigur, răutate, nedreptate
b. a agrava, normal, omenie, corectitudine
c. a îmbunătăți, nesigur, omenie, injustețe
d. a ameliora, incert, maliție, injustețe
e. a înlesni, nesigur, răutate, justiție

58. Sunt corecte formele din seria:
a. magaziner, greiere, dizident, foarfecă, piepten
b. pipera, pieptene, magaziner, plapumă, greier, disident
c. dicțiune, magazioner, maiestate, talaș, foarfecă
d. plapomă, greiere, dizident, pipăra, pieptăn, talaj
e. pipăra, piepten, plantațiune, disident, dicție, foarfece

59. Elementul prim de compunere din cuvântul ***ecologie*** se regăsește în toate cuvintele din seria:
a. ecolog, ecografie
b. ecologic, ecosistem, ecosez
c. ecosistem, econom
d. ecotip, ecolog, economie
e. ecolog, ecologic, ecosistem, ecotip

60. Pot introduce propoziție subordonată cauzală: 1. ***că***; 2. ***de vreme ce***; 3. ***în vreme ce;*** 4. ***căci***; 5. ***din cauza***; 6. ***din pricină că***; 7. ***încât***; 8. ***întrucât***; 9. ***fiindcă***; 10. ***în caz de***
a. Toate
b. 1, 3, 4, 5, 7, 8
c. 2, 3, 4, 6, 9
d. 1, 2, 4, 6, 8, 9
e. 2, 4, 5, 7, 8, 10

61. Cratima marchează lipsa unui sunet în cuvintele din seria:
a. m-am dus, ne-am certat, le-a dat, țiam spus, te-a lovit
b. într-o zi, dac-ai ști, m-a dus, c-o floare, n-am știut
c. spune-i, să-mi dai, m-a văzut, te-a văzut, ne-am dus
d. mi-o dai, spune-o, haina-i, dintr-o, arunc-o
e. și-o ia, prinde-i, nu-i da, dintr-acolo, într-asta

62. Cuvintele subliniate din enunțul: *Sunt **cum** ar trebui să fie toată lumea care știe **ce** înseamnă munca.* sunt în ordine:
a. c. c. m. – adverb; c. d. – pronume
b. c. d. – adverb; sb. – pronume
c. c. c. m. – adverb; c. c. m. – adverb

d. n. p. – adverb; n. p. – pronume
e. adverb fără funcție sintactică; sb. – adverb

63. Cuvântul ***introspecție*** este folosit corect în enunțurile:
a. Introspecția proprie nu este necesară.
b. Introspecția stărilor sale e subiectivă.
c. A efectuat o introspecție obiectivă.
d. Introspecția propriilor trăiri e bine venită.
e. A realizat o introspecție psihologică.

64. Sunt corecte formele:
1. A) rețou / B) rețeu
2. A) acólo / B) acoló
3. A) adaos / B) adaus
4. A) chelnăr / B) chelner
a. 1A; 2B; 3A; 4A
b. 1B; 2A; 3A; 4A
c. 1A; 2B; 3B; 4B
d. 1A; 2A; 3B; 4B
e. 1A; 2A; 3A; 4B

65. Sunt derivate cu sufixe diminutivale cuvintele: 1. ***fetiță***; 2. ***scăunel***; 3. ***măgăruș***; 4. ***inel***; 5. ***doctoriță***; 6. ***fecioraș***; 7. ***cățel***; 8. ***cosaș***; 9. ***fetică***; 10. ***romîncă***
a. Toate
b. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9
c. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9
d. 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10
e. 1, 2, 3, 6, 9

66. În textul:
– Nu mă interesează ce faci! zise colega mea, căreia nu-i plăcea să se amestece în treburile altora. există:
a. P; CD; P; AT; CD
b. CD; CD; P; AT; SB
c. CD; SB; P; AT; SB
d. CD; SB; P; CI; CD
e. P; SB; P; AT; SB

67. Subordonatele și cuvântul subliniat din textul: *Sigur că se poate, cum să nu se poată să rămână ce și-a pus în gând.* sunt:
a. CD; CM; CD; CD; c. d.
b. SB; CM; CD; CD; c. d.
c. CD; CM; PR; CD; sb.
d. SB; SB; PR; c. d.
e. PR; SB; PR; sb.

Scanned with OKEN Scanner

68. Sunt diftongi în toate cuvintele din seria:
a. cafeneaua, leagăn, iute, cădea, socoteală
b. cearceaf, geam, iubi, cădea
c. scriind, scoțian, scotoceală, iubi
d. reambala, reaminti, reapare, scrisoare
e. iubi, pianină, recepție, seară

69. În exemplul *Cartea nu părea a fi editată de curând* predicatul este:
a. *nu părea a fi*
b. *nu părea editată*
c. *nu părea a fi editată*
d. *părea editată*
e. *părea fi editată*

70. Litera „i" nu redă pe (i) scurt final în toate cuvintele din seria:
a. toți, terci, pomi, schi
b. maci, unchi, hoți, taxi
c. reci, perechi, poți, pleci
d. poți, maci, cinci, stupi
e. ciuperci, taxi, colibri, schi

71. În enunțurile de mai jos există complemente directe:
1. Vorbea românește. 2. Aud cântând. 3. N-am ce zice. 4. Nu pot merge mâine. 5. Am întâlnit-o pe prietena ta. 6. A ieșit pe ușă. 8. Merge cu autobuzul. 9. Mânca din pâine. 10. Vorbea pe șleau.
a. 1, 2, 3, 5, 6, 9
b. în toate
c. 2, 3, 5, 9, 10
d. 1, 2, 3, 4, 5
e. 1, 2, 4, 5, 9

72. Sunt derivate în română cu sufixul ***-iza*** verbele: 1. ***a memoriza***; 2. ***a electriza***; 3. ***a specializa***; 4. ***a ironiza***; 5. ***a caracteriza***; 6. ***a analiza***; 7. ***a cristaliza***; 8. ***a paraliza***; 9. ***a totaliza***; 10. ***a concretiza***
a. 1, 4, 5, 7, 9
b. Toate
c. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10
d. 2, 3, 5, 9, 10
e. 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10

73. Sunt derivate cu sufixe colective substantivele: 1. ***tineret***; 2. ***puștime***; 3. ***doime***; 4. ***secret***; 5. ***bănet***; 6. ***stufăriș***; 7. ***cânepiște***; 8. ***argintărie***; 9. ***prostie***; 10. ***pietriș***
a. 1, 2, 3, 5, 7, 8, 10
b. Toate

Scanned with OKEN Scanner

c. 1, 2, 3, 5, 7, 8
d. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10
e. 2, 3, 4, 6, 9, 10

74. Litera „e" redă semivocala în cuvintele din seria:
a. seară, realitate, realinia, cafea
b. leagăn, cafeaua, leac, seară, searbăd
c. searbăd, serios, scrijeli, realipi
d. reaminti, realiza, leac, seară
e. seif, segregație, segment, secure

75. Sunt accentuate corect cuvintele din seria:
a. mârșav, mijloc, mafie, plictis, gogoriță
b. ocniță, mafie, gogoriță, revizor, mârșav
c. gogoriță, cintez, mafie, revizor, gheișă
d. maliție, intim, pate, obcină, revizor
e. mafie, podgorie, revizor, gheișă, ocniță

76. În enunțul:
Ceea ce e bine pentru tine e rău pentru mine. cuvântul subliniat este:
a. n. p.
b. c. d.
c. sb.
d. c. c. m.
e. e. p. s.

77. Rădăcina cuvântului ***înfrumusețat*** este:
a. frum-
b. înfrum-
c. înfrumus-
d. înfrumusеț-
e. frumus-

78. Cuvântul ***altfel*** din enunțurile de mai jos este în ordine:
a. 1. adv. de mod, c. c. m.; adv. de mod, atr. adverbial; 3. adv. cond., compl. condițional
b. 1. adv. de mod, c. c. m.; 2. adj. invariabil, atr. adj.; adv. de mod, c. c. m.
c. 1 adv. de mod, c. c. m.; 2. adv. de mod, c. c. m.; 3. adv. de mod, c. c. cz.
d. 1 adv. de mod, c. c. m.; 2. adv. de mod, atr. adj.; adv. de mod, c. c. concesiv
e. 1. adv. de mod, c. c. m.; 2. adj. invar., atr. adj.; 3. adv. de mod, c. c. scop
1. El se purta ***altfel*** cu lumea decât ea.
2. I-a dat o ***altfel*** de problemă.
3. Învață bine lecția, ***altfel*** vei lua o notă mică!

Scanned with OKEN Scanner

79. Există atribute substantivale în enunțurile:
1. Cartea celuilalt s-a pierdut.
2. Lucrările amândurora au luat nota zece.
3. Unul din cei trei este fratele meu.
4. Notele acestui elev sunt foarte bune.
5. Nimic din cartea asta nu mi-a plăcut.

a. În toate
b. 2, 3
c. 4
d. 2, 3, 4, 5
e. 2, 5

80. Cuvântul ***foame*** din ***mi-e foame*** este:
a. adv., e. p. s.
b. subst., N., sb.
c. subst., N., n. p.
d. subst., Ac., c. d.
e. subst., Ac., c. c. m.

Răspunsuri:
1e, 2d, 3a, 4d, 5e, 6e, 7e, 8e, 9b, 10c, 11e, 12b, 13a, 14c, 15d, 16d, 17a, 18e, 19c, 20c, 21c, 22b, 23b, 24c, 25b, 26d, 27e, 28e, 29b, 30c, 31a, 32d, 33c, 34a, 35e, 36c, 37b, 38b, 39c, 40e, 41d, 42a, 43a, 44e, 45d, 46b, 47c, 48c, 49c, 50b, 51a, 52c, 53c, 54c, 55b, 56b, 57d, 58b, 59e, 60d, 61b, 62d, 63c, 64e, 65e, 66e, 67d, 68a, 69c, 70e, 71d, 72c, 73d, 74b, 75e, 76c, 77e, 78a, 79a, 80b.

Universitatea din Craiova – Facultatea de Drept, Colegiul de Administrație Publică, septembrie, 1998

1. Antonimele neologice ale cuvintelor ***a înrăutăți, sigur, bunătate, dreptate*** sunt:
a. a îmbunătăți, nesigur, răutate, nedreptate
b. a agrava, normal, omenie, corectitudine
c. a îmbunătăți, nesigur, omenie, injustiție
d. a ameliora, incert, maliție, injustețe
e. a înlesni, nesigur, răutate, justiție

2. Sunt derivate cu prefixul ***răs-, răz-*** cuvintele: 1. ***răzgândi***; 2. ***a răzui***; 3. ***a răscoace***; 4. ***a răspunde***; 5. ***a răsfoi***; 6. ***a răsfira***; 7. ***a răspopi***; 8. ***a răzbate***; 9. ***răscumpăra***; 10. ***a răscroi***

a. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
b. 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10
c. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10
d. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10
e. Toate

3. Formele literare ale substantivelor la genitiv-dativ articulate cu articol hotărât sunt în seria:
a. foamii, jenei, savorii
b. sforii, rugii, lenii
c. nugalei, ruginei, răsplății
d. zacuștei, traheii, trebii
e. rumenelii, tihnii, gușei

4. Sunt corecte formele de plural din seria:
a. pârâuri, limanuri, preambule
b. boiale, lunce, preavize
c. cazarme, licori, plăji
d. pâraie, cazărmi, preambuluri
e. boieli, preavizuri, lunci

5. Subordonata din fraza: *Și tocmai de asta mă bucur, că nu voi mai învăța atât de mult.* este:
a. CZ
b. CI
c. CD
d. CM
e. AP

6. Sunt formate în limba română prin derivare cu sufixe toate cuvintele din seria:
a. arierate, baraj, bandaj
b. chezășie, puiet, tăcăi
c. categoric, dentist, fervent
d. împăturit, păstrător, principal
e. mătreață, maniac, îngădui

7. Sunt derivate cu sufixe colective substantivele: 1. ***tineret***; 2. ***puștime***; 3. ***doime***; 4. ***secret***; 5. ***bănet***; 6. ***stufăriș***; 7. ***cânepiște***; 8. ***argintărie***; 9. ***prostie***; 10. ***pietriș***
a. 1, 2, 3, 5, 7, 8, 10
b. Toate
c. 1, 2, 3, 5, 7, 8
d. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10
e. 2, 3, 4, 6, 9, 10

Scanned with OKEN Scanner

8. Sunt derivate cu sufixe de agent substantivele: 1. ***muncitor***; 2. ***motor***; 3. ***vânzător***; 4. ***tractorist***; 5. ***acar***; 6. ***poștaș***; 7. ***fluieraș***; 8. ***geamgiu***; 9. ***miner***; 10. ***sondor***

a. 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
b. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9
c. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
d. Toate
e. 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10

9. În cuvântul ***cearcăn*** sunt:

a. 3 consoane, 1 semivocală, 2 vocale
b. 4 consoane, 1 semivocală, 2 vocale
c. 3 consoane, 2 vocale
d. 4 consoane, 2 vocale
e. 4 consoane, 1 semivocală, 1 vocală

10. Sunt corecte formele:

1. A) reșou / B) reșeu
2. A) acólo / B) acoló
3. A) adaos / B) adaus
4. A) chelnăr / B) chelner

a. 1A; 2B; 3A; 4A
b. 1B; 2A; 3A; 4A
c. 1A; 2B; 3B; 4B
d. 1A; 2A; 3B; 4B
e. 1A; 2A; 3A; 4B

11. Sunt literare formele de imperativ negativ: 1. ***Nu te du acolo!*** 2. ***Nu fă!*** 3. ***Nu zi asta!*** 4. ***Nu fii obraznic!*** 5. ***Nu adu!*** 6. ***Nu condu mașina!***

a. Toate
b. 2, 3, 5
c. Nici una
d. 2, 3, 6
e. 1, 3, 6

12. Cratima marchează lipsa unui sunet în cuvintele din seria:

a. m-am dus, ne-am certat, le-a dat, ți-am spus, te-a lovit
b. într-o zi, dac-ai ști, m-am dus, c-o floare, n-am știut
c. spune-i, să-mi dai, m-a văzut, te-a văzut, ne-am dus
d. mi-o dai, spune-o, haina-i, dintr-o, arunc-o
e. și-o ia, prinde-i, nu-i da, dintr-acolo, într-asta

13. În textul *Când ajungi să nu mai deosebești ce e bine de ce e rău e ca și cum ți-ai pierde mințile și ai fi un pericol pentru cei din jur.* există printre alte subordonate și:

a. o CT și două CD
b. două CD și o CM
c. o SB și două PR
d. o CT și două CM
e. o SB și trei PR

14. Despărțirea în silabe este corectă în seria:
a. cin-ci, o-chi-os, plo-u-a, car-tea
b. mear-gă, un-ghi-e, po-a-lă
c. le-an-dru, scri-i-toa-re, me-an-dru, po-di-um
d. hâr-ti-e, dic-ți-o-nar, neo-lo-gic, floa-re
e. ne-o-lo-gic, un-ghie, po-a-lă, hâr-ti-e

15. Cuvintele ***cătinel; dihai; ducă-se-pe-pustii; de abia*** corespund următoarelor părți de vorbire:
a. substantiv; adjectiv; verb + prepoziție + substantiv; prepoziție + adverb
b. adjectiv; adjectiv; locuțiune verbală; adverb
c. substantiv; substantiv; locuțiune verbală; adverb
d. substantiv; adjectiv; locuțiune adverbială; adverb
e. adverb; adverb; substantiv; locuțiune adverbială

16. Există hiat în toate cuvintele din seria:
a. mistui, nea, ceapă, rouă, oază, obiect
b. glorie, goeletă, teatru, ideolog, tehnician, coagula
c. real, toată, această, toacă, ireal
d. reacționa, realinia, coopera, copie, pianină, glaciație
e. obiect, neapărat, coală, teatru, ideolog

17. Termenul ***merceologie*** aparține următorului domeniu:
a. drept
b. economie
c. geografie
d. filozofie
e. științele naturii

18. În cuvântul ***îndrăgită*** rădăcina este:
a. drăgit-
b. îndrăg-
c. îndrăgit-
d. drăgi-
e. drăg-

19. Cuvântul ***foame*** din ***mi-e foame*** este:
a. adv., e. p. s.
b. subst., N., sb.

c. subst., N., n. p.
d. subst., Ac., c. d.
e. subst., Ac., c. c. m.

20. În enunțurile de mai jos există complemente directe: 1. Vorbea românește. 2. Aud cântând. 3. N-am ce zice. 4. Nu pot merge mâine. 5. Am întâlnit-o pe prietena ta. 6. A ieșit pe ușă. 8. Merge cu autobuzul. 9. Mânca din pâine. 10. Vorbea pe șleau.
a. 1, 2, 3, 5, 6, 9
b. în toate
c. 2, 3, 5, 9, 10
d. 1, 2, 3, 4, 5
e. 1, 2, 4, 5, 9

21. Cuvântul ***cincizecilea*** este alcătuit:
a. 4 silabe
b. 3 silabe
c. 5 silabe
d. 6 silabe
e. 7 silabe

22. Litera „***e***" redă semivocala în cuvintele din seria:
a. seară, realitate, realinia, cafea
b. leagăn, cafeaua, leac, seară, searbăd
c. searbăd, serios, scrijeli, realipi
d. reaminti, realiza, leac, seară
e. seif, segregație, segment, secure

23. În enunțul ***Vin la tine, cu condiția să-mi dai o carte bună*** există
a. P; AT
b. P; CDT
c. P; CS
d. P; CZ
e. P; CI

24. Sinonimele neologice ale cuvintelor ***chezaș, folosință, sfetnic, zestre, a plăti*** sunt:
a. gaj, uz, slujitor, dotă, a achita
b. ostatic, întrebuințare, sfătuitor, avere, a lichida
c. garant, uz, îndrumător, dotație, a onora
d. girant, folos, ajutor, dotă, a număra
e. garant, utilitate, consilier, dotă, a achita

25. Din punct de vedere morfologic cuvintele ***liliput, anapoda, potir, musai*** sunt în ordine:

Scanned with OKEN Scanner

a. substantiv, substantiv, substantiv, adverb
b. adjectiv, adverb, substantiv, adverb
c. adverb, adverb substantiv, substantiv
d. adverb, adjectiv, adjectiv, substantiv
e. adjectiv, substantiv, adverb, adverb

26. Formele de singular corespunzătoare pluralelor ***rugi, grupe, arce*** pot fi:
a. rug; grup; arc
b. rug, rugă; grup, grupă; arc, arcă
c. rug, rugă; grupă; arc, arcă
d. rugă; grupă; arc, arcă
e. rug, rugă; grup; arc

27. Sunt derivate în română cu sufixul ***-iza*** verbele: 1. ***a memoriza***; 2. ***a electriza***; 3. ***a specializa***; 4. ***a ironiza***; 5. ***a caracteriza***; 6. ***a analiza***; 7. ***a cristaliza***; 8. ***a paraliza***; 9. ***a totaliza***; 10. ***a concretiza***
a. 1, 4, 5, 7, 9
b. Toate
c. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10
d. 2, 3, 5, 9, 10
e. 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10

28. Sunt derivate cu sufixe diminutivale cuvintele: 1. ***fetiță***; 2. ***scăunel***; 3. ***măgăruș***; 4. ***inel***; 5. ***doctoriță***; 6. ***fecioraș***; 7. ***cățel***; 8. ***cosaș***; 9. ***fetică***; 10. ***românică***
a. Toate
b. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9
c. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9
d. 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10
e. 1, 2, 3, 6, 9

29. Pluralul substantivelor ***balangă, bardă, caiac, ceainic, ferestrău*** este:
a. balange, barde, caiacuri, ceainicuri, ferăstraie
b. balange, bărzi, caiacuri, ceainice, ferestrăuri
c. bălăngi, bărzi, caiace, ceainice, ferăstraie
d. balange, barde, caiace, ceainicuri, ferăstraie
e. balange, barde, caiace, ceainice, ferăstrăuri

30. Sunt triftongi în toate cuvintele din seria:
a. leonin, căprioară, nuiaua, grecoaică
b. chlioară, păzeau, iubeau, nemțoaică
c. leoaică, lăcrămioară, chiulangioaică, leoarcă
d. prânzeau, cioară, ghioagă, mieuna
e. mioară, nuiaua, treceau, nemțoaică

31. În cuvintele ***dreptunghiular, extrateritorialitate, podium*** sunt în ordine:

Scanned with OKEN Scanner

a. 5 silabe, 9 silabe, 2 silabe
b. 3 silabe, 9 silabe, 3 silabe
c. 4 silabe, 10 silabe, 3 silabe
d. 3 silabe, 9 silabe, 2 silabe
e. 4 silabe, 10 silabe, 2 silabe

32. Cuvintele subliniate din enunțul: *Sunt **cum** ar trebui să fie toată lumea care știe **ce** înseamnă munca.* sunt în ordine:
a. c. c. m. – adverb; c. d. – pronume
b. c. d. – adverb; sb. – pronume
c. c. c. m. – adverb; c. c. m. – adverb
d. n. p. – adverb; n. p. – pronume
e. adverb fără funcție sintactică; sb. – adverb

33. Formează pluralul în ***-i*** substantivele din seria:
a. adagiu, ghidon, mătușă, răsplată
b. sanie, sacoșă, trahee, orhidee
c. rugină, așchie, bancă, femur
d. ebuliție, boxer, ananas, panaceu
e. parte, lipan, epopee, linx

34. În exemplul de mai jos există predicate verbale și nominale:
1. Lecția a fost învățată bine și repetată cu atenție.
2. El nu avea ce face în această situație.
3. Fetele acestea păreau vesele și bucuroase.
4. Ea se făcea a nu vedea și a nu auzi nimic.
5. Tema părea scrisă cu atenție.
a. **1.** 1 p. n.; **2.** 2 p. v.; **3.** 1 p. n.; **4.** 1 p. n.; **5.** 1. p. v.
b. **1.** 2 p. v.; **2.** 1 p. v.; **3.** 1 p. n.; **4.** 1 p. n. **5.** 1 p. n.
c. **1.** 2 p. v.; **2.** 2 p. v.; **3.** 2 p. n.; **4.** 2 p. n.; **5.** 1 p. v.
d. **1.** 2. p. v.; **2.** 1 p. v.; **3.** 2 p. n.; **4.** 1 p. n.; **5.** 1 p. v.
e. **1.** 1 p. v.; **2.** 1 p. n.; **3.** 1 p. n.; **4.** 2 p. n.; **5.** 1 p. n.

35. Sunt corecte formele: 1. ***(tu) venisei***; 2. ***(ea) ar țesea***; 3. ***(voi) spuseseți***; 4. ***(eu) aș cade***; 5. ***(el) ar vede;*** 6. ***(el) ar tace***; 7. ***(el) ar bătea***; 8. ***tu făcusei***; 9. ***el ar mergea***; 10. ***ea ar cosea***
a. Nici una
b. 1, 3, 4, 6, 8, 10
c. 1, 2, 4, 6, 7, 8
d. 1, 2, 4, 8, 10
e. 2, 3, 6, 8, 10

36. Subordonatele și cuvântul subliniat din textul: *Sigur că se poate, cum să nu se poată să rămână **ce** și-a pus în gând.* sunt:

Scanned with OKEN Scanner

a. CD; CM; CD; CD; c. d.
b. SB; CM; CD; CD; c. d.
c. CD; CM; PR; CD; sb.
d. SB; SB; PR; c. d.
e. PR; SB; PR; sb.

37. În enunțul *„Se știe împotriva cui era el”* pronumele relativ este:
a. în dativ + prep.., c.i
b. în Genitiv + prep., nume pred.
c. în Genitiv, atribut pronominal
d. în Genitiv + prep., c.i.
e. în Dativ + prep., nume pred.

38. În exemplul ***Cartea nu părea a fi editată de curând*** predicatul este:
a. ***nu părea a fi***
b. ***nu părea editată***
c. ***nu părea a fi edidată***
d. ***părea editată***
e. ***părea fi editată***

39. Cuvântul ***bleumarin*** se pronunță corect:
a. blemarin
b. blemaren
c. blömarin
d. blömaren
e. bleomaren

40. Sunt derivate cu prefixul ***co-*** cuvintele: 1. ***coautor***; 2. ***cobai***; 3. ***cocoș***; 4. ***codaș*** 5. ***comesean***; 6. ***colateral***; 7. ***corect***; 8. ***coacuzat***; 9. ***conațional***; 10. ***coechipier***
a. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
b. Toate
c. 1, 2, 4, 6, 8, 9, 10
d. 2, 3, 4, 6, 7, 9
e. 1, 5, 6, 8, 9, 10

41. Sunt diftongi în toate cuvintele din seria:
a. cafeneaua, leagăn, iute, cădea, socoteală
b. cearceaf, geam, iubi, cădea
c. scriind, scoțian, scotoceală, iubi
d. reambala, reaminti, reapare, scrisoare
e. iubi, pianină, recepție, seară

42. În cuvântul ***ghiveci*** sunt:
a. 4 consoane, 3 vocale

Scanned with OKEN Scanner

b. 3 consoane, 2 vocale
c. 4 consoane, 2 vocale
d. 3 consoane, 2 vocale, [i] final scurt
e. 4 consoane, 1 vocală, [i] final scurt

43. Cuvintele de bază ale derivatelor ***supraîncălzit, înghesuială, neștiințific, încunoștințare, încetățenit, împărtăși*** sunt în ordine:
a. încălzit, înghesuit, științific, încunoștința, încetățeni, împărți
b. supraîncălzi, înghesui, știință, cunoștință, cetățean, părtaș
c. căldură, înghesui, știință, cunoaștere, cetățean, împărți
d. cald, înghesui, ști, cunoaște, cetățean, părtaș
e. cald, ghes, ști, cunoaște, cetate, parte

44. Forma corectă a numeralului este:
a. ***al obzecilea***
b. ***al optzecelea***
c. ***al optzecilea***
d. ***al opzecelea***
e. ***al obtzecilea***

45. În versurile:
„***Lacul*** codrilor albastru
Nuferi galbeni îl încarcă..."
cuvintele subliniate sunt:
a. sb.; c.d.
b. sb.; sb.
c. c.d; sb.
d. c.i; sb.
e. sb.; e.p.s.

46. Sunt corecte formele din seria:
a. servici, ultraj, paleativ
b. rețou, patrat, prosodie, tomnatec
c. ultragiu, împieta, rețeu, paleativ
d. tomnatic, serviciu, paliativ, rețou
e. pătrat, ultraj, capod, prosodie

47. Formează pluralul în *-e* substantivele din seria:
a. ilic, doagă, dojană
b. firman, gaică, edem
c. egidă, antract, simptom
d. șrapnel, scuar, rădașcă
e. sarcom, nervură, căuș

48. Nu au grade de comparație toate adjectivele din seria:

Scanned with OKEN Scanner

a. ***rotund, eroic, mort, gol***
b. ***strămoșesc, absent, fructifer, pătrat***
c. ***viu, maxim, egal, viteaz***
d. ***superior, verde, înalt, extern***
e. ***alb, amar, vioi, optim***

49. Pot introduce propoziție subordonată cauzală: 1. ***că***; 2. ***de vreme ce***; 3. ***în vreme ce***; 4. ***căci***; 5. ***din cauza***; 6. ***din pricină că***; 7. ***încât***; 8. ***întrucât***; 9. ***fiindcă***; 10. ***în caz de***
a. Toate
b. 1, 3, 4, 5, 7, 8
c. 2, 3, 4, 6, 9
d. 1, 2, 4, 6, 8, 9
e. 2, 4, 5, 7, 8, 10

50. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
a. bună-credință, niciunul, nicicum
b. bunăoară, bunăvoie, bun-simț
c. bun gust, bună-voință, bună-stare
d. bună-cuviință, niciuna, decât
e. bună-purtare, bun-rămas, proces verbal

☑ *Rezolvare:*

Într.	a	b	c	d	e	Pct.
1.	–	–	–	x	–	1
2.	–	–	–	x	–	1
3.	–	–	–	x	–	1
4.	–	–	–	x	–	1
5.	–	–	–	–	x	1
6.	–	x	–	–	–	1
7.	–	–	–	x	–	1
8.	x	–	–	–	–	1
9.	–	–	–	x	–	1
10.	–	–	–	–	x	1
11.	–	–	x	–	–	1
12.	–	x	–	–	–	1
13.	–	–	–	–	x	1
14.	–	–	x	–	–	1
15.	–	–	–	–	x	1
16.	–	–	–	x	–	1
17.	–	x	–	–	–	1
18.	–	–	–	–	x	1
19.	–	x	–	–	–	1
20.	–	–	–	x	–	1
21.	x	–	–	–	–	1
22.	–	x	–	–	–	1
23.	x	–	–	–	–	1
24.	–	–	–	–	x	1
25.	–	x	–	–	–	1
26.	–	–	x	–	–	1
27.	–	–	x	–	–	1
28.	–	–	–	–	x	1
29.	–	–	x	–	–	1
30.	–	–	x	–	–	1
31.	–	–	x	–	–	1
32.	–	–	–	x	–	1
33.	–	–	–	–	x	1
34.	–	x	–	–	–	1
35.	x	–	–	–	–	1
36.	–	–	–	x	–	1
37.	–	x	–	–	–	1
38.	–	–	x	–	–	1
39.	–	–	x	–	–	1
40.	–	–	–	–	x	1
41.	x	–	–	–	–	1
42.	–	x	–	–	–	1
43.	–	–	–	–	x	1
44.	–	–	x	–	–	1
45.	–	–	x	–	–	1
46.	–	–	–	x	–	1
47.	–	–	x	–	–	1
48.	–	x	–	–	–	1
49.	–	–	–	x	–	1
50.	–	x	–	–	–	1

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea „Spiru Haret" – Facultatea de Drept, iulie 1998

I. Se dă textul:

„Constatând că nu se obținuseră rezultate convingătoare, patronul a renunțat să mai finanțeze proiectul, hotărându-se ca, în timpul cel mai scurt, să-și orienteze fondurile spre alți cercetători în stare să obțină câștiguri rapide și mai mărișoare."

❑ *Cerințe:*

1. Rescrieți propoziția principală / propozițiile principale din text.
2. Analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate din text.
3. Contrageți propoziția „Să mai finanțeze proiectul"
4. Alegeți din text două cuvinte formate prin derivare și arătați cum s-au format.

II. La ce cazuri poate apărea pronumele reflexiv în limba română?

III. Extrageți și rescrieți patru neologisme din text.

IV. Indicați câte un sinonim pentru următoarele locuțiuni substantivale: băgare de seamă, dare în primire.

V. Rescrieți forma corectă din următoarele perechi de cuvinte: *repercusiune/ repercursiune, președenție/ președinție, premiză/ premisă, pioneză/ piuneză*

☑*Rezolvare:*

I. 1. „*Constatând* [...] *patronul a renunțat* [...] *hotărându*-se."

2. – *alți* = adjectiv pronominal nehotărât, plural, masculin, acuzativ, atribut adjectival

– *în stare* = locuțiune adjectivală, atribut adjectival

3. Forma contrasă: „*la finanțarea* (*proiectului*)" (sau „*la a mai finanța* (*proiectul*). = complement indirect

4. – convingător = *convinge* + suf. *-(ă)tor*

– cercetător = *cerceta* + suf. *-(ă)tor*

– mărișor = *mare* + suf. *-işor*

II. – în acuzativ sau în dativ

III. – *constatând, obținuseră, rezultate, patronul, a renunțat, finanțeze, proiectul, fondurile, să orienteze*

IV. – băgare de seamă = *observație, grijă, atenție*

– dare în primire = *predare, încredințare*

V. Formele corecte sunt: *repercusiune, premisă, președinție, piuneză.*

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea din București, Facultatea de Drept, 1999

1. Se dă următorul text: „Cine mi-a dat cartea asta mi-a zis că atunci când o fi să plec din lume s-o las aceluia care va reuși să dureze între mine și el o punte."

Analizați acest text din punctul de vedere al sintaxei frazei și stabiliți câte propoziții există în ea.

a) cinci;
b) șase;
c) șapte

2. Stabiliți funcția sintactică a celor doi **i** din următoarea frază: După ce **i**-au sosit bagajele din străinătate, **i**-a venit inima la loc.

a) exclusiv atribut pronominal în dativ;
b) exclusiv complement indirect;
c) ambele funcțiuni sintactice (c.i. + at. pron. în D.)

3. Indicați propoziția în care adjectivul pronominal de întărire este incorect folosit:

a) Ele înșeși au formulat o serie de obiecții.
b) Ele înșile ne-au dat dreptate cu anumite rezerve.
c) Ele însele au întrevăzut mersul firesc al evenimentelor.

4. Dintre numeroasele realizări concrete, în vorbirea actuală, ale aceluiași neologism, alegeți-o pe aceea care este corectă sau literară:

a) cremvurșt (pl. cremvurști);
b) crenvurșt (pl. crenvurști);
c) crenvușt (pl. crenvuști);
b) crenvuș (pl. crenvuși);
e) cremviși (pl. cremviși)

5. Recunoașteți seria care conține numai neologisme scrise corect:

a) cow-boy, design, foehn, intermețo;
b) calcio-vechio, kaki, kitsch, meț o-forțe, pizza;
c) cow-boy, happy-end, marketing, pianissimo, shocking;
d) bleumarin, fortisimo, ketchup, kibutz, whisky.

6. Recunoașteți seria care conține exclusiv neologisme scrise incorect:

a) best-seller, copyright, mass-media, tuti-frutti;
b) cozeur, dizeur, imbrolio, speech, striptis, week-end;
c) bussines, bridgi, generalissim, kronprinț, yancheu.

Scanned with OKEN Scanner

7. Lista următoare conține opt locuțiuni și expresii cu statut de unități frazeologice sau „frazeologisme" verbale: *a lua parte, a se face de râs, a-și pune capăt zilelor, a bate apa în piuă, a nu-i fi boii acasă, a-i sări țâfna, a avea de gând* și *a-și lua valea.* Unele dintre aceste frazeologisme pot fi cuplate cu verbe sinonime din seria care urmează: a se compromite, a se grăbi, a intenționa, a se mânia, a muri, a participa, a pleca și a tremura. Câte perechi de sinonime lexico-frazeologice rezultă în urma acestui cuplaj?

a) trei;
b) patru;
c) cinci;
d) șase.

8. Dintre cele trei serii, alegeți-o pe aceea în care toate expresiile latinești apar cu forma lor corectă:

a) în extremis, in extenso și restitutio in integrum
b) in extremis, în extenso și restitutio în integrum;
c) in extremis, in extenso și restitutio in integrum.

9. Precizați originea următoarelor verbe: *a bea, a cânta, a (se) duce, a face, a mânca, a merge, a putea, a spăla, a vedea* și *a zice:*

a) exclusiv latinești moștenite;
b) latinești și de alte origini.

10. Alegeți seria care conține exclusiv combinații lexicale corecte cu paronimele arbitral și arbitrar:

a) acțiune arbitrală, tribunal arbitrar, clasificare arbitrală;
b) interpretare arbitrală, apreciere arbitrală, decizie arbitrară;
c) comisie arbitrală, tribunal arbitral, alegere arbitrară, măsuri arbitrare.

11. Precizați câte dintre substantivele de mai jos pot fi considerate omonime lexicale parțiale, având în vedere că formele de plural ale unora dintre ele sunt diferențiate (specializate) semantic: *avatar, boală, colț, debușeu, fus, mădular, ochi, termen* și *voiaj:*

a) trei;
b) patru;
c) cinci;
d) șase

12. Recunoașteți singura definiție corectă dată omografelor lexicale:

a) cuvinte care se scriu la fel, dar diferă prin modul de accentuare (compánie – companíe etc.);

b) cuvinte care se scriu la fel și care pot să difere sau nu din punct de vedere fonetic (inclusiv în ceea ce privește accentul: *típic* și *tipíc*, față de *másă* „mobilă" și *másă* „mulțime").

13. Arătați care dintre cele trei fraze este incorect construită din punct de vedere sintactic:
a) Cine greșește de mai multe ori este aspru criticat.
b) Pe cel care greșește grav îl sancționăm sever.
c) Cine greșește grav îl sancționăm fără menajamente.

14. Se dă următoarea frază: *El i-a spus nevestii-mii că proprii noștrii copii sunt prost educați, iar proprii-i fii sunt bine-crescuți.* Greșelile pe care le conține fraza sunt în număr de:
a) trei;
b) patru;
c) cinci;
d) șase.

15. Recunoașteți enunțul în care nu există nici o greșeală de exprimare, de scriere sau de punctuație:
a) În apropiere de vărsarea în Marea neagră, Dunărea se bifurcă în trei brațe.
b) Deratizarea puricilor și a insectelor se impun de urgență.
c) Spre seară există chiar șansa unor averse de ploaie.
d) Limba literară este mijlocul cel mai important de comunicare între membrii unei societăți.

16. Depistați propoziția care conține un acord greșit:
a) Cei zece mii de lei au fost împrumutați până ieri;
b) Cele zece mii de lei au fost împrumutați până ieri;
c) Cele zece mii de lei au fost împrumutate până ieri.

17. Dintre cele patru serii cu forme de plural ale unor adjective compuse descoperiți-o și însemnați-o numai pe aceea care nu conține nici o greșeală:
a) clarvăzători, mic-burgheze, nou-născute, răufăcători;
b) liber-cugetători, noi-veniți, răuvoitori;
c) clarivăzători, mici-burghezi, răuplatnici;
d) drept-credincioși, noi-născuți, răi-platnici.

18. Indicați numărul greșelilor de limbă și de scriere existente în următoarea frază: *Cu timpul or să afle că el a fost un autentic și veritabil erudit, ale cărui cercetări asiduie în arehivele străine nu vor mai putea fi ignorate*;
a) două;
b) trei;
c) patru.

19. Din cele patru fraze, marcați numai una, care este în întregime corectă:
a) „Cu ocazia sondajelor de opinie, mulți cetățeni refuză să-și exprime opționalitățile".

Scanned with OKEN Scanner

b) „Masa de seară este recomandabil să fie servită cu cel puțin două ore înainte de culcare."

c) „Prin grija Executivului,... firma mixtă e obligată să plătească o diurnă de 555 dolari pe lună muncitorilor craioveni, care se instruiesc în Coreea."

d) De obicei se consideră că mijloacele de masă ale informării sunt a patra putere într-un stat de drept.

20. Identificați în textul de mai jos cuvintele formate în cadrul limbii române (indiferent de procedeu) și precizați numărul lor:

„Glasul veșniciei și al morții sunase din adâncimi spre pacea neclintită a cerului. Domnul izbutise să-și ție, sub zâmbetul batjocoritor din afară, zbuciumul lăuntric."

a) patru;
b) cinci;
c) șase;
d) șapte.

21. Identificați arhaismele (de orice fel) cuprinse în următorul text și precizați numărul lor:

„Adunându-și apoi toate puterile pământene, și roșiorii, și ferentarii, și lefegii,... Chiajna, în fruntea oștirii sale, apucă drumul înapoi către București, răsipind groaza înainte-i."

a) patru;
b) cinci;
c) șase;
d) șapte.

22. Indicați seria în care neologismele ilustrate apar exclusiv în forme (grafii sau rostiri) acceptate de lucrările normative în vigoare:

a) fermoar, ghips, lavoar, pasiență, respectuos;
b) fermuar, gips, lavuar, pasență, respectos;
c) fermoar, gips, lavoar, pasență, respectuos.

23. Indicați seria care cuprinde doar nume proprii corect accentuate:

a) Beirút, Míron, Procúst, Rotáriu, Ștefán;
b) Béirut, Mirón, Prócust, Rotaríu, Ștéfan;
c) Beirút, Mirón, Procúst Rotaríu, Ștéfan.

24. Indicați seria care conține exclusiv forme verbale recomandate de lucrările normative în vigoare:

a) (eu) aseamăn, enumăr, înfășur, leagăn;
b) (eu) asemăn, enumer, înfășor, legăn.
c) (eu) asemăn, enumer, înfășur, leagăn.

25. Stabiliți funcția sintactică a cuvântului evidențiat în enunțul următor:

Scanned with OKEN Scanner

Așteptând să dispară cu totul soarele, nu mă puteam sătura de asemenea priveliști, ce nouă, orășenilor, ne este dat arareori ***a le vedea****.*

a) complement direct;
b) subiect;
c) complement indirect.

26. Precizați funcția sintactică a cuvintelor evidențiate în următorul enunț:
„Văd poeți ce-au scris o limbă ca un fagure de miere:
.....
Văcărescu **cântând** dulce a iubirii primăvară,
Cantemir **croind** la planuri din cuțite și pahară."

a) complement de timp;
b) atribute verbale;
c) atribute adjectivale

27. Precizați pentru care cazuri are forme proprii pronumele reflexiv:
a) pentru toate cazurile;
b) pentru dativ și acuzativ;
c) pentru nominativ, genitiv, dativ și acuzativ;
d) pentru genitiv, dativ și acuzativ.

28. Indicați partea de vorbire căreia îi aparține cuvântul evidențiat în contextul următor:
„**Cum** n-oi mai fi pribeag
De-atunci înainte,
M-or troieni cu drag
Aduceri aminte."

a) adverb interogativ;
b) adverb relativ;
c) conjuncție subordonatoare.

29. Identificați în lista de mai jos cuvântul care nu aparține familiei lexicale a verbului **scrie:**

a) scriere; b) scriitor; c) scriptură; d) scrisoare.

30. Identificați neologismele utilizate în textul următor și precizați numărul lor:
Gramatica a fost mult timp confundată cu însăși cultivarea limbii, după cum rezultă din vechea ei definiție...

a) trei;
b) patru;
c) cinci;
d) șase.

31. Indicați seria care este formată exclusiv din neologismele scrise corect:
a) cuartet, quasar, cvintet, quiproquo, cvorum;

Scanned with OKEN Scanner

b) quartet, quasar, quintet, quiproquo, quorum;
c) cvartet, cuasar, cvintet, qui-pro-quo, cvorum.

32. Indicați soluția corectă pentru completarea spațiului liber din următorul enunț: *Te-am crezut... colaborator fidel.*
a) ca;
b) ca și;
c) ca virgulă;
d) –

33. Precizați care este varianta corectă de completare a spațiilor libere din enunțul următor: *Un băiat... la noi a fost accidentat de o mașină care mergea cu 150... kilometri... oră.*
a) după + – + la;
b) de pe + de + pe;
c) de pe + – + pe.

34. Se dă următorul text:
Dacă unele națiuni au rămas în urmă în privința culturii materiale și spirituale este pentru că au suferit un climat ucigător din pricina vitregiilor politice, cărora e greu să le ții piept.
Analizați această frază și stabiliți numai numărul propozițiilor din care este formată:
a) patru;
b) cinci;
c) șase.

Răspunsuri:
1c, 2c, 3b, 4b, 5c, 6c, 7c, 8c, 9a, 10c, 11d, 12b, 13c, 14c, 15d, 16b, 17a,18c, 19d, 20d, 21d, 22a, 23a, 24b, 25b,26b, 27b, 28c, 29c, 30c, 31a, 32d, 33b, 34b,

Universitatea din Craiova, Facultatea de Drept, 1999

1. Subordonatele din enunțul de mai jos sunt, în ordine:
1. Se grăbea să nu piardă trenul.
2. N-a venit, că n-avea chef.
3. E cu neputință să reușească.
4. A plâns atât, că l-a durut capul.
5. Că vrei, că nu vrei, noi tot mergem în excursie.

Scanned with OKEN Scanner

a) CZ; CZ; CD; CV; CNS, CNS
b) CZ; CI; SB; CNS; CȚ, CȚ
c) CS; CZ; SB; CNS; CV, CV
d) CS; CZ; CD; CNS; CV, CV
e) CS; CZ; SB; CV; CV, CV

2. Consoana în limba română poate fi redată prin:
a) 4 litere, 1 literă
b) 1 literă, 2 litere
c) 3 litere, 4 litere
d) 1 literă, 3 litere
e) 1 literă, 2 litere, 3 litere

3. Există complemente condiționale în enunțurile de mai jos:
1. Vin la tine cu condiția să-mi împrumuți atlasul.
2. Ia-ți umbrela, în caz că plouă!
3. S-a așezat înadins acolo.
4. Să-l văd venind, aș mai trăi o viață.
5. În caz de incendiu, chemăm pompierii.
a) În toate
b) 2, 4
c) 1, 5
d) În nici unul
e) 1, 3

4. Există subordonate predicative în enunțurile:
1. Ea a rămas ca să-și strângă lucrurile.
2. Fata s-a făcut că nu-l vede.
3. Băiatul părea că nu înțelege.
4. El a ajuns de-i plângi de milă.
5. Copilul însemnase ceea ce-l interesa pe caiet.
a) În toate
b) 2, 3
c) 2, 3, 4
d) 2, 4, 5
e) 1

5. Cuvintele subliniate din enunțul *Mă durea capul **de tare** ce vorbea* sunt din punct de vedere sintactic:
a) atrib. subst. prep.;
b) c.c.cz.;
c) atrib. adv.;
d) c.c.m.;
e) c.c.cns.

Scanned with OKEN Scanner

6. Sunt corecte formele de imperativ: 1. ***nu fă!*** 2. ***nu fii!*** 3. ***nu te du!*** 4. ***nu zi!*** 5. ***nu bei!*** 6. ***nu stai!*** 7. ***nu vezi!*** 8. ***nu cânți!*** 9. ***nu adu!*** 10. ***nu pui!***
   a) 1, 3, 4, 9
   b) 1, 3, 10
   c) nici una
   d) 2, 6, 7
   e) 9

7. Sensurile corecte ale expresiilor ***a fi din opincă*** și ***a se șterge pe bot*** sunt, în ordine, în seria:
   a) a fi durabil; a se curăța;
   b) a avea origine țărănească; a fi nevoit să renunțe;
   c) a fi rezistent; a fi obraznic;
   d) bădăran; a se păcăli;
   e) a fi neam de traistă; a minți în mod repetat.

8. Sunt diftongi descendenți în cuvintele din seria:
   a) dulău, tablou, iod, boală, iute
   b) aleargă, iată, argintiu, pui, leagă
   c) copii, cutii, proprii, haină, cercei
   d) trăia, pleacă, oi, grâu, poate
   e) studiu, ceilalți, suveică, tei, rea

9. Există circumstanțiale concesive în enunțurile:
   1. Nu i se spunea tot, că era prea curioasă.
   2. Va merge cu noi, că vrea, că nu vrea.
   3. I-a dat a înțelege, totuși, că o va ajuta.
   4. Procesul lor, deși pronunțat, nu se transcrisese încă.
   5. Că era talentată, asta o știam cu toții.
      a) 1, 3, 4
      b) 2, 3
      c) în toate
      d) 2, 4
      e) 1, 5

10. Există superlative absolute în toată seria:
   a) destul de bună, tare rea, foarte acră, mult iubită
   b) acrră, extraordinar de rea, foarte bună, tare bună, atotștiutor
   c) foarte frumos, tot atât de bun, cel mai înalt, extrafin
   d) ultraelegant, arhicunoscut, cea mai mare, teribil de bună
   e) extrafină, buună, cei mai buni, grozav de deștept

11. Sunt formate prin abreviere cuvintele din seria:
   a) tercot; poplin;
   b) intermezzo; șezlong;

Scanned with OKEN Scanner

c) CEE; diesel;
d) ASIROM; design;
e) laser; radar

12. Funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul *S-a oprit* ***în fața mea.*** este:
a) atrib. adv.;
b) c.c.cv.;
c) atrib. adj.;
d) c.c.l.;
e) c.i.

13. Sensurile corecte ale expresiilor ***status quo*** și ***tale quale*** sunt, în ordine, în seria:
a) cu elogii; subversiv;
b) în starea actuală; așa cum este, neschimbat;
c) statutar; regulamentar;
d) nestatutar; regulamentar;
e) pentru aceasta, în acest scop; în mod necesar.

14. Cuvântul subliniat din enunțul *S-a născut în comuna* ***Pielești*** este din punct de vedere sintactic:
a) sub.;
b) c.c.l.;
c) e.p.s.;
d) apoz.;
e) atrib. subst. prep.

15. Sensurile elementelor de compunere **neo-** și **pan-** sunt în seria:
a) rinichi; vânt;
b) spirit; negru;
c) vechi; egal;
d) pește; materie;
e) nou; peste tot.

16. Sensurile corecte ale expresiilor ***in extremis*** și ***in extenso*** sunt, în ordine, în seria:
a) în ultimă instanță; pe larg;
b) pe scurt; pe larg;
c) la extremitate; extensibil;
d) extrem; prognozabil;
e) predictibil; prognozabil.

17. Semivocala [i] poate fi redată prin:
a) 1 literă
b) 3 litere

Scanned with OKEN Scanner

c) 4 litere
d) un grup de litere
e) 2 litere

18. Sensurile corecte ale expresiilor ***grosso modo*** și ***ad litteram*** sunt, în ordine, în seria:
a) în mod gros; pe litere;
b) eronat; literal;
c) în linii mari, general; literă cu literă, textual;
d) grotesc; literar;
e) grosier; în starea actuală.

19. Sunt corecte formele:
1. ***duce-ți-vă***; 2. ***spuneți-le***; 3. ***aduceți-mi-le***
a) toate;
b) 2, 3;
c) 1, 2;
d) 1, 3;
e) nici una.

20. Genitivul pronumelui de politețe ***dumneata***, forma literară, este:
a) dumneata;
b) dumnitale;
c) dumneatale;
d) dumitale;
e) doamnitale.

21. Funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul ***Din vorbă*** *se face fapta și din faptă vorba.* este:
a) atrib. subst. prep.;
b) c.c.m.;
c) c.d.;
d) c.c.l.;
e) c.i.

22. Funcția sintactică a cuvântului subliniat din enunțul *Știe* ***ce*** *poate deveni colegul ei.* este:
a) c.d.;
b) c.i.;
c) e.p.s.;
d) n.p.;
e) sub.

23. În enunțul de mai jos sunt, în ordine, propozițiile:
Era prea mulțumit de ceea ce făcea, pentru ca să nu-și aplice în continuare ideile pe care le explica tuturor colegilor, spunându-le ce și cum.

Scanned with OKEN Scanner

a) P; CI; CNS; AT; CD; CD
b) P; CI; CS; AT; CD; CD
c) P; CD; CNS; AT; CD
d) P; CI; CS; AT; CD
e) P; CD; CNS; CI; CD

24. Sunt derivate cu sufixul **-iza** verbele: 1. ***realiza***, 2. ***remiza***, 3. ***computeriza***, 4. ***vaporiza***, 5. ***actualiza***, 6. ***nucleariza***, 7. ***analiza***
a) toate
b) 1, 3, 4, 5, 6
c) 1, 3, 4, 5, 6, 7
d) 1, 2, 4, 5, 6, 7
e) 1, 2, 5, 6, 7

25. Substantivele din enunțurile de mai jos sunt, în ordine:
1. S-a făcut o armă din teoria lui.
2. A venit profesorul Ionașcu.
3. Să-ți fie rușine obrazului!
a) 1. subst. com., N., sb; subst. com., Ac. cu prep., c.i.; 2. subst. com., N., sb., subst. propriu, N., at. ap.; 3. subst. com., N., sb., subst. com., D., c.l.
b) 1. subst. com, N., n.p.; subst. com., Ac. cu prep., c.i.; 2. subst. com., N., sb., subst. propriu, N., sb; 3. subst. com., N., n.p., subst. com., D., c.i.
c) 1. subst. com., N., n.p.; subst. com., Ac., cu prep., atr. subst.; 2. subst. com., N., sb., subst. propriu N., at. ap.; 3. subst. com., N., n.p., subst. com., D., c.l.
d) 1. subst. com., N., sb.; subst. com., Ac., atr. pr.; 2. subst. com., N., sb., subst. propriu, sb.; subst. com., N., sb., subst. com., G., atr. subst.
e) 1. subst. com. Ac., c.d.; subst. com., N., atrib.; 2. subst. propriu, N., sb., subst. propriu, N., atr. ap.; 3. subst. com., N., sb., subst. com., D., c.i.

26. Sunt paronime cuvintele din seria:
a) cazon / gazon; cuzinet / cuzism;
b) albastru / alabastru; decalaj / decalc;
c) elida / eluda; petrolier / petrolifer;
d) disensiune / disecare; cenzură / cezură;
e) oral / orar; efemer / efemina

27. Pronumele relativ din enunțurile de mai jos are următoarele funcții sintactice:
1. S-a prezentat la examenul în vederea căruia s-a pregătit.
2. Ei au găsit cartea din pricina căreia s-au certat.
3. Nu știa a cui era cartea.
4. S-a întors în orașul în care s-a născut.
5. Drumul, de-a lungul căruia se întindeau sate frumoase, șerpuia printre coline.

Scanned with OKEN Scanner

a) atr. pron.; atr. pron.; atr. pron; atr. pron.; atr. pron.;
b) atr. pron.; c.c.cz.; atr. pron.; atr. pron.; c.c.l.;
c) c.cs.; c.c.m.; c.d.; atr. pron.; c.c.l.;
d) c.cs.; c.c.cz.; n.p.; c.c.l.; c.c.l.;
e) c.cs.; c.c.cz.; n.p.; atr. pron.; c.c.l.

28. Sunt compuse cuvintele din seria:
a) gerontologie; făgăduință;
b) logopedie; corespondență;
c) CEC; mașină;
d) geometrie; meteorologie;
e) înfrumusețare; dacă.

29. Cuvântul subliniat din enunțul ***Ascultându-mă** cu atenție, mă vei înțelege* este din punct de vedere sintactic:
a) c.c.m.;
b) c.c.t.;
c) c.c.cdț.;
d) e.p.s.;
e) c.d.

30. Sunt derivate cu sufixul ***-isi*** verbele: 1. ***plictisi***, 2. ***folosi***, 3. ***economisi***, 4. ***istorisi***, 5. ***molipsi***, 6. ***zaharisi***
a) toate
b) 3, 4, 6
c) 1, 2, 3
d) 2, 3, 4, 6
e) 1, 2, 5

31. Sunt diftongi ascendenți în cuvintele din seria:
a) vrea, iepure, nouă, iod, studiu
b) uite, cafea, leafă, iarbă, coală
c) pleacă, noi, meargă, coală, ai
d) cucuvea, nouă, rai, iod, vedea
e) coală, iepure, ai, meargă, cucuvea

32. **Cum** este adverb relativ în enunțurile:
1. Cum n-a venit la timp, am pierdut spectacolul.
2. Nu știu cum e casa lui.
3. Am văzut cum a procedat.
4. Cum o fi, cum n-o fi, ne vom descurca.
5. Se arunca în pat cum intra pe ușă.
a) 2, 3, 4, 5
b) 1, 2, 3, 4, 5

Scanned with OKEN Scanner

c) 1, 2, 5
d) 2, 3
e) 1

NOTĂ: **Cum** din P^5 nu este adverb relativ, ci conjuncție temporală; răspunsul este deci 2, 3, 4.

33. Sunt accentuate pe ultima silabă cuvintele:
a) prevederi, agora, axion, prezumțios, albăstrui
b) prezumțios, alcool, adopție, abraziv, agora
c) cafegiu, adeseori, agat, albăstruie
d) abordaj, abiotic, acvariu, axion, agora
e) adopție, axion, abordaj, cafegiu, agat

34. Fac parte din aceeași familie lexicală cuvintele din seria:
a) rezident, rezidual, a rezida;
b) peritonită, perifrază, perineu;
c) altercație, alterație, alternant;
d) strămoșesc, moșioară, moș;
e) specie, specios, special.

35. Sensurile corecte ale expresiilor ***a bate șaua ca să priceapă iapa*** și ***a se culca pe lauri*** sunt, în ordine, în seria:
a) a persifla; a se ambiționa;
b) a spune vrute și nevrute; a se păcăli;
c) a face aluzie la ceva/cineva; a se mulțumi cu succesele obținute;
d) a propune ceva cuiva; a se amăgi;
e) a măguli pe cineva; a fi îngrijorat.

36. Sunt derivate cu sufixe moționale cuvintele: 1. ***rățoi***, 2. ***crăiasă***, 3. ***măturoi***, 4. ***elevă***, 5. ***copilandru***, 6. ***doctoriță***, 7. ***fetiță***, 8. ***bulgăroaică***, 9. ***rochiță***
a) 1, 2, 3, 4, 5
b) 1, 2, 4, 6, 8
c) 1, 3, 4, 5, 6
d) 1, 4, 5, 6
e) 2, 3, 4, 5, 7

37. În cuvintele ***cincinal***, ***chirpici***, ***ghiveci*** sunt, în ordine:
a) 5 consoane; 4 consoane; 3 consoane
b) 4 consoane; 3 consoane; 4 consoane
c) 5 consoane; 2 consoane; 4 consoane
d) 4 consoane; 4 consoane; 3 consoane
e) 5 consoane; 3 consoane; 4 consoane

38. Există subordonate subiective în enunțurile:
1. Îl durea că nu era acceptat de toți.

Scanned with OKEN Scanner

2. Se cade să-l refuzi.
3. Nu-i bine când copiii nu ascultă de părinți.
4. Desigur, va veni.
5. Nu-i place când este refuzat.

a) 1, 4, 5
b) În toate
c) 1, 2, 4
d) 3, 4
e) 1, 2, 3, 5

39. Forma corectă a numeralului este:
a) optusprezece;
b) optisprezece;
c) optsprezece;
d) optîsprezece;
e) optâsprezece.

40. Sunt anglicisme cuvintele din seria:
a) yterbiu, yankeu, xilofon;
b) wolfram, whisky, ytriu;
c) cofeină, hot-dog, western;
d) summum, start, stop;
e) summit, lobby, week-end.

41. Sunt scrise corect cuvintele din seria:
a) marțea, nici un, șaptezecilea, bun-simț, șaptesprezecelea
b) rămas bun, bun simț, răuvoitor, binevoitor, binevenit
c) Baba-Cloanța, Carul-Mare, bun simț, bunăvoință, general-maior
d) lunea, rămas bun, nitam-nisam, șaptesprezecilea, Carul Mare
e) nu-mă-uita, nici-un, marțea, azi dimineață, bunsimț

42. Sunt corecte formele: 1. ***doi arbitri***; 2. ***trei copiii***; 3. ***cinci membrii***; 4. ***doi decalitri***; 5. ***două solfegii***
a) toate;
b) 1, 5;
c) 1, 3, 5;
d) 1, 2, 4;
e) 2, 4, 5;

43. Cuvintele subliniate din enunțul *Zbura* ***ca vântul*** *și se ducea* ***ca gândul*** sunt din punct de vedere sintactic:
a) c.c.m.; e.p.s.;
b) e.p.s.; c.c.m.;
c) c.c.m.; c.c.cns.;

Scanned with OKEN Scanner

d) c.c.cns.; c.c.m.;
e) c.c.m.; c.c.m.

44. În enunțul de mai jos există, în ordine, propozițiile:
„Nu se știa când și unde va avea loc conferința pe care o ținea celebrul profesor ce fusese invitat și adus, desigur, cu mare fast în oraș."
a) P; SB; AT; AT
b) P; SB; SB; AT; AT; AT; P
c) P; SB; SB; AT; AT
d) P; SB; AT; AT; P
e) P; SB; SB; AT; P

45. Subordonata din enunțul *Ai carte, ai parte* este:
a) SB;
b) CT;
c) CZ;
d) M;
e) CT.

46. Cuvântul subliniat din enunțul *Știu ce mult a învățat* este din punct de vedere morfologic:
a) pron. rel.;
b) adv. rel.;
c) pron. interog.;
d) pron. neh.;
e) conj.

47. Există verbe dublu tranzitive în toată seria:
a) a cere, a asculta, a examina, a vedea
b) a auzi, a explica, a pretinde, a durea
c) a părea, a cânta, a saluta, a lăuda
d) a dori, a plăcea, a rezulta, a simți
e) a ruga, a sfătui, a trece, a învăța

48. Sunt compuse cuvintele din seria:
a) dantelărie; preîntâmpinat;
b) deontologie; sufragerie;
c) pedologie; istoriografie;
d) trepied; anuar;
d) învățământ; pauperizare.

49. Este completă și corectă analiza structurii morfologice a cuvântului din seria:
a) pietrui-t-ă
b) nepietr-ui-t-ă
c) ne-pietr-ui-t-ă

Scanned with OKEN Scanner

d) nepietrui-t-ă
e) ne-pietruit-ă

NOTĂ: *nepietruită* este adjectiv provenit din verb la participiu; structura morfologică este *nepietruit* (radical) + *-ă* (desinență).

50. Sensurile corecte ale expresiilor ***a lua în deșert*** și ***a lucra ca o cizmă*** sunt, în ordine, în seria:

a) a pleca în pustiu; a cârpi;
b) a exagera; a lucra foarte repede;
c) a imita; a lucra foarte mult;
d) a ironiza; a lucra foarte prost;
e) a ignora; a imita.

Răspunsuri:
1c, 2e, 3c, 4c, 5b, 6c, 7b, 8c, 9d, 10b, 11e, 12d, 13b, 14d, 15e, 16a, 17b, 18c, 19b, 20d, 21e, 22d, 23a, 24b, 25a, 26c, 27d, 28d, 29c, 30b, 31a, 32a, 33a, 34d, 35c, 36b, 37a, 38e, 39c, 40e, 41a, 42b, 43e, 44b, 45b, 46b, 47e, 48c, 49c, 50d

C. TEOLOGIE

Universitatea din Cluj – Teologie Reformată, 1997

I. Se dă fraza:

Fiind cam departe, cu toată dorința mea arzătoare,[1]/ mi-*era cu neputință*[2]/ (*să*) *surprind* măcar vreun fragment din conturul inteligibil al unei fraze,[1]/ (ca *să*) *pot* reconstitui convorbirea lor,[3]/ (ale cărei) **frânturi** abia *puteau* fi auzite din camera[4]/ (unde) *mă aflam*, [5]/ (dar),[6]/ (cum) îl *știam* pe el foarte inteligent,[7]/ (iar) pe ea, în pofida tuturor aparențelor, √1 extrem de emotivă,[8]/ *eram sigur* [6]/ (că) acolo *e* o devenire,[9]/ (în care) **eu** *aș fi fost de prisos*, [10]/ devenindu-mi clar[6]/ (că), [11]/ (și dacă) *aș fi fost acceptat* de cei doi „prieteni" ai noștri, [12]/ *aș fi avut parte* numai de compătimirea ei, fapt/[11] (**care**) *nu* mi-*ar fi convenit*, nici mie și, de altfel, nici unuia dintre cei[13]/ (pe care)-i *cunosc*, [14]/ prieteni ori dușmani; [13]/ *firește* [15]/ (că) aceste **susceptibilități** *sunt doar ale mele*.[16]/

√1 = (o) *știam*

❑ *Cerințe:*

1. Analiza sintactică a frazei;
2. Analiza sintactică a cuvintelor subliniate.

1. 1. SB (2)
2. P
3. CNS (1)
4. AT (3)
5. AT (4)
6. P coord. cu P2 prin conj. *dar*
7. CZ (6)
8. CZ (6) } iar
9. CI (6)
10. AT (9)
11. SB (6)
12. CV (11)
13. AT (11)
14. AT (13)
15. P coord. conclusivă cu P6 prin juxt.
16. SB (15)

2. *fiind* = complement de cauză – verb predicativ la modul gerunziu
cu toată dorința = complement concesiv – loc. prep + subst. în Ac.
mea = atribut adjectival – adjectiv posesiv în Ac.
vreun = atribut adjectival – adjectiv pronominal nehotărât compus, Ac.
lor = atribut pronominal genitival – pron. pers. în G
ale cărei = atribut pronominal genitival – pronume relativ în G
fi auzite = complement direct – verb la diateza pasivă, modul infinitiv prezent
tuturor = atribut adjectival – adjectiv propriu-zis (considerat și pronominal nehotărât)
sigur = nume predicativ – adjectiv în N
o devenire = subiect – substantiv în N, articulat nehotărât
clar = nume predicativ – adverb de mod provenit din adjectiv
aș fi fost acceptat = predicat verbal – verb la diateza pasivă, condițional perfect
ai noștri = atribut adjectival – adjectiv posesiv în Ac.
ei = atribut pronominal genitival – pronume personal în G
fapt = atribut substantival apozițional – substantiv în N
care =subiect – pronume relativ în N
dintre cei = atribut pronominal prepozițional – pronume personal în Ac. cu prepoziție
dușmani = atribut substantival apozițional – substantiv în N
ale mele = nume predicativ – pronume posesiv în N

II.1. Sufixele lexicale – clasificare și exemple.

☑ Rezolvare:

Derivarea cu sufixe este foarte productivă în limba română, care folosește pentru aceasta circa 500 de sufixe.

Scanned with OKEN Scanner

Derivatele obținute în urma atașării sufixelor pot fi clasificate, în funcție de părțile de vorbire cărora le aparțin, în ***substantivale*** (*învățător, știință*), ***adjectivale*** (*auriu, prietenesc*), ***verbale*** (*a întemeia, a pietrui*), ***adverbiale*** (*furiș, tinerește*), iar după înțeles (sau după criteriul semantic), în: ***augmentative*** (*copilandru, băiețoi*), ***diminutivale*** (*studențaș, fetiță, căsuță*), ***de agent*** (*fierar, croitor, buldozerist*), ***colective*** (*brădet, apăraie, studențime*), pentru denumirea unor ***abstracte*** (*lâncezeală, credință, mândrie*), ***persoane*** (*Ionescu, Deleanu*), ***locuri*** (*București, Cucuteni*).

2. a) Dați exemple cu adverbe și pronume relative nehotărâte în frază (două pentru adverbe, două pentru pronume).

☑ *Rezolvare:*
Merge *oriunde* vrea.
Oricum ar face, tot îl ajut. (*oriunde, oricum* = adverbe nehotărâte)
Vine *oricine* vrea.
Orice ai face, tot te iert. (*oricine, orice* = pronume nehotărâte)

b) Fie exemplul: *Ca dascăl, el acordă mai multă atenție copiilor altora.*
Cuvântul *altora* este pronume nehotărât sau adjectiv pronominal nehotărât? Argumentați-vă răspunsul și faceți analiza gramaticală a cuvântului dat.

☑ Rezolvare:
altora este pronume nehotărât în cazul genitiv, cu funcție de atribut pronominal genitival; este pronume pentru că are forma *altora* (ca adjectiv antepus ar fi avut forma *altor*), substituind un substantiv (= *străinilor*)

3. Se dă următorul text:
Primul gol al partidei, a fost marcat în repriza întâia, la o lovitură liberă ne mai pomenită, a cărui efect a surprins pe toată lumea. În partea doua a meciului, oaspeții au început aș ordona jocul și, ajutați și de cei trei arbitrii au preluat frânele partidei.
Fortuită de adversari, echipa noastră va dispare treptat din joc și va mai primii încă două goluri. E adevărat, că cele trei bări care le-am avut puteau asigura alor noștrii un happy-end fericit dar ineficacitatea e o boală mai veche, care a recidivat iarăși.
Mi-a displăcut arbitrajul și atitudinea publicului. Însăși antrenorul oaspeților a recunoscut că nu agrează această manieră de arbitraj. La conferința de presă el a reluat din nou ideia. Aceasta nu înseamnă că putem fii de acord cu acei suporteri care i-au făcut pe arbitrii excroci, delicvenți, etc. și care erau gata ai linșa, dacă nu interveneau organele de ordine.
Mi jenă să recunosc, dar însăși conducerii clubului îi revine o bună parte din vină pentru că a încitat într-una publicul spectator, așa cum a făcut și altă-dată. Să fii făcut altfel, atmosfera n-ar fi fost aceiași.

Scanned with OKEN Scanner

❑ *Cerințe:*

Identificați greșelile de limbă (lexicale, ortografice, de punctuație, gramaticale etc.), explicați în ce constau acestea și dați formele corecte. (Nu transcrieți textul în varianta corectă!)

☑ *Rezolvare:*

– *gol...., a fost marcat* = virgula apare greșit între subiect și predicat

– *întâia* = numeral ordinal cu valoare adjectivală, acordat cu substantivul *repriza*. Poate avea forma articulată când stă înaintea substantivului: *întâia* repriză; când stă după substantiv, are forma *întâi*: repriza *întâi*

– *ne mai pomenit* = este adjectiv compus prin contopire sau sudare; *nemaipomenit*

– *a cărui* = pronumele *cărui* în G substituie substantivul *lovitură*, deci are forma *cărei*, iar articolul posesiv-genitival *a* substituie substantivul *efort*, deci trebuie să aibă forma *al*; deci corect *al cărei*

– *doua* = numeral ordinal cu valoare adjectivală, obligatoriu se construiește cu articolul posesiv-genitival *a*: *a doua*

– *aș* = corect *a-și*, întrucât *a* este prepoziția infinitivului *a ordona*, iar *și* este pronume reflexiv în dativ posesiv

– *arbitrii* = este un substantiv nearticulat; corect: *arbitri*

– *, ajutați și de cei trei arbitri* este un grup participial izolat care trebuie pus între două virgule

– *frâne* este pluralul substantivului *frână*; corect trebuie folosit pluralul substantivului *frâu*, deci *frâie(le)*

– *fortuită* este un adjectiv cu sensul *neprevăzut*, *întâmpltător*; corect, trebuia participiul *forțată*.

– *va dispare* este un verb de conjugarea a II-a; corect: *va dispărea*

– *va primii* este verb la viitor, format din auxiliarul *a vrea* + infinitivul; corect: *va primi*

– *e adevărat, că*: subiectiva *că*... nu se desparte prin virgulă de regentul său *e adevărat*

– *bări*: pluralul substantivului *bară* este *bare*

– *care* este complement direct reluat prin pronumele *le*; obligatoriu se formează cu prepoziția *pe*: pe *care*

– *alor noștri* este un pronume posesiv la pluralul „nearticulat"; corect: *alor noștri* (*i* apare în locul desinenței *u* de la singular: nostr*u* – noștr*i*)

– *happy-end fericit* – happy-end înseamnă „sfârșit fericit", deci adăugarea adjectivului *fericit* creează un pleonasm

– *dar* conjuncție adversativă care leagă două principale; înaintea ei se pune virgulă; *, dar*

– *a recidivat* are sensul „a reapărut", „s-a manifestat din nou", deci adverbul *iarăși* creează un pleonasm

Scanned with OKEN Scanner

– (*mi*-)a *displăcut* trebuie folosit la plural – *au displăcut* –, întrucât este predicat acordat cu subiectul multiplu *arbitrajul* și *atitudinea*

– *însăși* este un adjectiv de întărire, acordat în gen cu substantivul *antrenorul*; corect: *însuși* antrenorul

– *agrează* este verbul *a agrea* de conjugarea I, care are radicalul *agre-*; la persoana a III-a singular terminația (sufix + desinență)-*ează*; corect este *agreează*

– *la conferința de presă* este un grup al complementului de timp așezat înaintea subiectului, deci trebuie virgulă după cuvântul *presă*,

– *a reluat din nou* este un pleonasm, pentru că *a relua* este derivat cu prefixul *re-* care dă cuvântului *a lua* sensul *din nou*

– *ideia* este substantivul *idee* articulat; corect *ideea*

– *fii* este verb la infinitiv, deci se scrie cu un *i*: *fi*

– *pe arbitrii* este nearticulat; corect: *pe arbitri*

– *excroci* – corect: *escroci*

– *delicvenți* – corect: *delincvenți*

– , *etc.* – virgula înainte de *etc.* este o greșeală, întrucât *etc.* înseamnă *și altele*

– *ai* (*linșa*) este un verb la infinitiv (a linșa) însoțit de pronumele personal neaccentuat în acuzativ; corect *a-i* (linșa)

– *mi* (*jenă*) – *mi* este complement direct, iar *jenă* este subiect; lipsește predicatul *-i* (- „este"); corect: *mi-i jenă*

– *însăși conducerii* – *însăși* este adjectiv de întărire în dativ (acordat cu substantivul *conducerii*); corect: *înseși conducerii*

– *pentru că...* este o cauzală care se desparte prin virgulă de regenta precedentă

– *într-una* este adverb compus prin contopire; corect: *întruna*

– *altă-dată* este un adverb compus prin contopire („cândva"), deci se scrie: *altădată*; are și sensul „cu altă ocazie", dar atunci se scrie fără cratimă: *altă dată*

– *să fii făcut* este verb la conjunctiv perfect, diateza activă, în care verbul auxiliar este la infinitiv: *să fi făcut* este forma corectă

– *aceiași* este pronume demonstrativ la feminin singular; corect: *aceeași*.

Universitatea din Iași – Teologie Pastorală, 1997

I. Complementul indirect și subordonata completivă indirectă.

☑ *Rezolvare:*

Complementul indirect este partea secundară de propoziție care indică obiectul căruia i se atribuie o acțiune, o însușire sau o caracteristică.

Răspunde la întrebările: *cui...?, despre cine...?, despre ce...?, la cine...?, la ce...?, asupra cui...?* etc.;

Complementul indirect are ca regent:

1. un verb sau o locuțiune verbală: Mi-*a scris*; *a se gândi* la ceva; *a lua aminte* la ceva etc.;
2. un adjectiv sau o locuțiune adjectivală: *dator* cu ceva; un om *în stare* de ceva;
3. un adverb (mai rar): El a plecat foarte departe de țară.;
4. o interjecție (*vai* de mine, *vai* mie!).

Complementul indirect este exprimat prin:

a) substantive în trei cazuri:

Dativ: Scriu *colegilor*.

Acuzativ: Vorbim *despre complement*.

Genitiv (cu sau fără prepoziție): Vom lupta *împotriva corupției*.; Echipa câștigătoare *a competiției* a fost premiată.

b) pronume în trei cazuri:

Dativ: Am scris *acelora*.

Acuzativ: Ne gândim *la ei*.

Genitiv: Am luptat *împotriva unora și a altora*.

c) numerale cu valoare substantivală în trei cazuri:

Dativ: Le-am dat *amândurora*.

Acuzativ: Mă gândesc *la cei doi*.

Genitiv: A luptat *împotriva amândurora*.

d) verbe la modurile:

– infinitiv: Mă gândesc *a renunța*.

– gerunziu: S-a săturat *privind* la televizor.

– supin: S-a săturat *de așteptat*.

e) adjective: *Din galbenă* s-a făcut roșie.

Complementul indirect poate fi reluat sau anticipat printr-o formă neaccentuată a pronumelui personal sau reflexiv:

Mi-a spus mie. (*mi* = anticipă compl. indirect mie).

Ție *ți* s-a atras atenția. (*ți* = reia compl. indirect *ție*).

Acelui băiat *i*-am ajutat. (*i* = reia compl. indirect *băiatului*).

Propoziția subordonată completivă indirectă îndeplinește funcția de complement indirect.

Are ca regent:

a) un verb sau o locuțiune verbală:

CI

Se gândește/ să mai stea.

CI

Habar nu are/ că a fost păcălit.

b) un adjectiv sau o locuțiune adjectivală:

CI

Noi suntem *bucuroși/* să recunoaștem adevărul.

CI

Voi sunteți *în măsură/* să precizați rolul acestuia.

c) un adverb:

CI

Oricui vine/ îi este *imposibil* / să-l găsească.

d) o interjecție:

CI

Vai/ de cine nu ascultă.

Completivele indirecte sunt introduse prin:

a) conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare: *că, să, dacă, de, cum că, precum că, decât să:*

CI

„Noi suntem convinși/ (*cum că*) va fi foarte greu acolo."

b) pronume și adjective pronominale relative:

CI

Îi scriu/ (*cui*) îmi scrie.

CI

Mă gândesc/ (*ce*) carte să-ți cumpăr.

c) pronume și adjective pronominale nehotărâte compuse cu *ori*:

CI

Îi este teamă/ (*oricui*) intră aici.

d) adverbe relative:

CI

Se gândește/ (*unde*) să plece.

Completivele indirecte au o topică liberă, predomină însă postpunerea față de elementul regent. Stau, deci, și înaintea elementului regent.

CI

Că ai venit mai devreme,/ ne bucurăm mult.

Pot avea avea și o topică fixă: după adjectiv sau locuțiune adjectivală, ori după interjecție.

CI

Noi vom fi *capabili/* să recuperăm lipsurile.

Punctuația completivei indirecte se raportează la câteva situații:

Nu se desparte prin virgulă când stă după regentă:

Scrie/ *cui vrea.*

Se desparte de regentă prin virgulă:

a. când stă înaintea acesteia și este reluată de un complement indirect în regentă: De ce ți-e frică[1]/ **de aceea** nu scapi.[2]/

b. când este intercalată: Îi dau, *cui vreau*, două mere.

II. Se dă textul:

„**Nilă** *își închipuia*[1]/ (că) *e* **vorba** de o socoteală complicată de cifre,[2]/ **(care)** *ținea* de știința de a fi magaziner, știință[3]/ (care),[4]/ (dacă) *nu era învățată*,[5]/

n-aveai cum pricepe[4]/ (cât) *punea* **Paraschiv** pe bon[6]/ (și) nicidecum √1 [7]/ (că) *era* **vorba** de hoție,[8]/ (încât) *rămase cu fața* vinovată sub privirea întrebătoare a fratelui său.[9]/"

(M. Preda)

√1 = *nu își închipuia*

❑ *Cerințe:*

1. Analizați propozițiile, indicați elementele de relație și termenul regent la subordonate;

2. Analizați morfosintactic cuvintele cu funcție de complement.

☑ *Rezolvare:*

1. 1. P

2. CD (1) – conj. *că*; verbul tranzitiv *își închipuia*

3. AT (2) – pron. rel. *care*; subst. *socoteală*

4. AT (3) – pron. rel. *care*; subst. *știință*

5. COND (4) – conj. *dacă*; verbul *n-aveai*

6. CD (4) – adv. rel. *cât*; verbul tranz. la inf. *pricepe*

7. P – coord. cu P1 prin conj. copulativă *și*

8. CD (7) – conj. *că*; verbul tranz. *nu își închipuia*

9. CNS (8) – conj. *încât*; construcția *era vorba*

NOTĂ: *cum pricepe* este o construcție infinitivală relativă cu funcție de complement direct dezvoltat analizabil.

2. *de o socoteală* = substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ cu prep. simplă *de*, articulat cu articolul nehotărât proclitic *o*, complement indirect

de știința = substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ cu prepoziția simplă *de*, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a*, complement indirect

cum pricepe = construcție infinitivală relativă cu funcție de complement direct dezvoltat analizabil în:

pricepe = verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea a III-a, diateza activă, modul infinitiv prezent, complement direct (al verbului auxiliar de modalitate *n-aveai*)

cum = adverb de mod, relativ, complement de mod

cât = pronume relativ, simplu, Ac., complement direct; în frază introduce o CD

pe bon = substantiv comun, simplu, neutru, singular, Ac. cu prep. simplă *pe*, nearticulat, complement de loc

nicidecum = adverb de mod, compus, complement circumstanțial de mod

de hoție = substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ cu prep. *de*, nearticulat, complement indirect

sub privirea = substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ cu prep. *sub*, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a*, complement de mod.

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea din Iași – Teologie-Litere, 1997

I. Modurile nepersonale (definiții, forme și funcții sintactice)

☑ *Rezolvare:*

După cum exprimă categoria persoanei, verbele sunt *personale* – având mărci distincte (desinențe) pentru categoria persoanei și a numărului – și *nepersonale*, care nu au aceste desinențe de persoană. Modurile nepersonale sunt: *infinitivul, gerunziul, participiul* și *supinul.* Verbele la moduri nepersonale nu pot forma singure predicatul, de aceea sunt nepredicative. Face excepție infinitivul cu valoare imperativă al unui verb predicativ: „*A nu se fuma*!", „*A se agita* înainte de întrebuințare!"

Verbele la *infinitiv* exprimă numele acțiunii: *a citi, a scrie, a ara* etc.

Verbele la *gerunziu* exprimă o împrejurare: *citind, scriind, arând* etc.

Verbele la infinitiv și gerunziu pot fi raportate la un subiect gramatical, fără a suferi schimbări de desinențe pentru a deveni personale. Spre exemplu: „Înainte de a fi venit *eu* (sau *tu, el...*), voi ați mâncat" sau „Venind *eu* (sau *tu, el, ea, noi, ei*), voi v-ați bucurat."

Verbele la *participiu* exprimă o acțiune suferită de un obiect: *citit, scris, arat, băut* etc. Ele au formă verbală invariabilă (în timpurile compuse ale perfectului compus, ale viitorului anterior, ale conjunctivului perfect și ale condiționalului perfect) și formă adjectivală, variabilă în funcție de genul, numărul și cazul cuvântului cu care se acordă.

Verbele la *supin* exprimă scopul, destinația, proveniența acțiunii: *de citit, de scris, pentru arat, de băut.*

Verbele la modurile nepersonale alcătuiesc elementul lexical al verbelor la modurile și timpurile compuse. Astfel, alături de verbele auxiliare *a fi, a avea, a vrea* formează diateza pasivă, precum și diverse timpuri și moduri compuse ale indicativului, conjunctivului, condiționalului-optativ și prezumtivului: sunt *rugat*, a fost *plecat*, voi *pleca*, voi fi *plecat*, să fi *plecat*, aș *pleca*, aș fi *plecat* etc.

Verbele la moduri nepersonale îndeplinesc în propoziții diverse funcții sintactice și anume:

– Subiect: „E ușor *a vorbi* (sau *de vorbit*)." „N-are *cine mă ajuta.*" (subiect dezvoltat analizabil).

– Predicat verbal: „*A nu se scoate* capul pe fereastră!"

– Nume predicativ: „Pasiunea lui este (*de*) *a construi* avioane."

– Atribut: a) verbal: „Pasiunea *de a construi* (sau *pentru a construi*) îi susține moralul

b) adjectival: „Am citit un roman mult discutat."

– Complement direct: „Putem *veni*." „Are *de citit*." „Vedem *fulgerând*."

Scanned with OKEN Scanner

– Complement indirect: „Mă gândesc *a renunța.*" „Sunt sătul *de așteptat.*" „M-am plictisit *așteptând.*"

– Complement circumstanțial:

a) de timp: „*Înainte de a pleca*, închid ușa."
„*Plecând* de acasă, închid ușa."

b) de mod: „Merge *fără a privi* lumea."
„Merge *șchiopătând.*"
„E mai ușor de citit *decât de scris.*"

c) de cauză: „*Îmbolnăvindu-se*, a lipsit."
„E certat *pentru a fi spart* geamul."

d) de scop: „Merge *pentru a cumpăra.*"
„Se duce *la cosit.*"

e) condițional: „*Învățând* zilnic, aș termina."
„*Fără a mă grăbi*, n-aș fi ajuns la timp."

f) consecutiv: „E prea bun *pentru a greși.*"
„Învață *de speriat.*"
„A citit tot, *reușind* să termine."

g) element predicativ suplimentar: „Nu-l vedeam *greșind* (a *greși*)."
„O văd *bătută.*"

II. Se dă textul:

„Se pare[1]/ (că) **nimeni** *nu înțelegea*[2]/ (că) hotărându-se în sfârșit plecarea lui Achim la București, *însemna*[3]/ (că) *trebuia*[4]/ (*să*) li *se facă* celor trei *pe plac* până la capăt[5]/ (și) (*să*) *nu se* mai *atingă* **nimeni** de oi[6]/ (și),[7]/ (cum) altceva *n-aveau* ce vinde,[8]/ salcâmul *trebuia* $\sqrt{1}$ **tăiat.**[7]/ *Mai ciudat era*[9]/ (că) nici **cei trei** în cauză *nu înțelegeau.*[10]/

(M. Preda)

$\sqrt{1}$ = a fi (verb auxiliar al diatezei pasive)

❑ *Cerințe:*

1. Analizați propozițiile, indicând elementele de relație și termenul regent la subordonate;
2. Analizați morfosintactic pronumele din text;
3. Precizați familiile lexicale ale cuvintelor *frate, alb* și *a face* și indicați procedeul de formare a fiecărui cuvânt din familie.

☑ *Rezolvare:*

1 P

2. SB (1) – conj. *că*; verbul impersonal *se pare*
3. CD (2) – conj. *că*; verbul tranzitiv (*nu*) *înțelegea*
4. PR (3) – conj. *că*; verbul copulativ *însemna*
5. SB (4) – conj. *să*; verbul impersonal *trebuia*

Scanned with OKEN Scanner

6. SB (4) – coord. prin conjuncția cop. *și* cu P5; introdusă prin conj. *că*; verbul impersonal *trebuia*

7. PR (3) – coord. cu P4 prin conj. *și*; introdusă prin conj. *că*; verbul copulativ *însemna*

8. CZ (7) – conj. *cum* (prov. din adv. rel.); verbul *a fi tăiat* (la diateza pasivă)

9. P

10. SB (9) – conj. *că*; expresia verbală impersonală și unipersonală *mai ciudat era*

NOTĂ: *ce vinde* este construcție infinitivală relativă cu funcție de complement direct dezvoltat analizabil

2. *se* (pare) = pronume reflexiv, formă neaccentuată, persoana a III-a, singular, Ac., fără funcție sintactică – marcă a diatezei reflexive cu sens impersonal

nimeni = pronume negativ, simplu, N, subiect

(hotărându)-*se* = pronume reflexiv, formă neaccentuată, persoana a III-a, singular, Ac., fără funcție sintactică, marcă a diatezei reflexive cu sens pasiv

li = pronume personal, formă neaccentuată, persona a III-a, plural, masculin, D, compl. indirect

(să) *se* (facă) = pronume reflexiv, forma neaccentuată, persoana a III-a, singular, Ac., fără funcție sintactică, marcă a diatezei reflexive cu sens pasiv

(să nu) *se* (atingă) = pronume reflexiv, formă neaccentuată, persoana a III-a, singular, Ac., fără funcție sintactică, marcă a diatezei

nimeni = pronume negativ, simplu, N, subiect

altceva = pronume nehotărât compus, Ac., complement direct

ce = pronume relativ, simplu, invariabil, complement direct

3. *frate*

frăție < *frate* + suf. *-ie*

frățietate < *frăție* + suf. *-itate*

frățior < *frate* + suf. *-ior*

înfrăți < pref. *în-* + frate + suf. *-i*

înfrățire < *înfrăți* + suf. *-re*

neînfrățire < pref. *ne-* + *înfrățire*

reînfrățire < pref. *re-* + *înfrățire*

nereînfrățire < pref. *ne-* + *reînfrățire*

frățesc < *frate* + suf. *-esc*

frățește < *frate* + suf. *-ește*

alb

albime < *alb* + suf. *-ime*

albuș < *alb* + suf. *-uș*

albeață < *alb* + suf. *-eață*

alburiu < *alb* + suf. *-uriu*
albeală < *alb* + suf. *-eală*
albitură < *alb* + suf. *-(i)tură*
albi < *alb* + suf. *-i*
înălbi < pref. *în-* + alb + suf. *-i*
înălbitor < *înălbi* + suf. *-(i)tor*
albire < *albi* + suf. *-re*
înălbire < *înălbi* + suf. *-ire*
albit < *albi* + suf. *-(i)t*
înălbit < *înălbi* + suf. *-(i)t*

(a) *face*
făcătură = < *face* + suf. *-(ă)tură*
făcător < *face* + suf. *(ă)tor*
preface < pref. *pre-* + *face*
făcut < *face* + suf. *-(u)t*
prefăcut < *preface* + suf. *(u)t*
reface < pref. *re-* + *face*
refăcut < *reface* + suf. *-(u)t*
nefăcut < pref. *ne-* + *făcut*
nerefăcut < pref. *ne-* + *refăcut*
desface < pref. *des-* + *face*
desfacere < *desface* + suf. *-re*
(a) *contraface* < *contra* + *face*
contrafacere < *contraface* + suf. *-re*
contrafăcut < *contraface* + suf. *-(u)t*
necontrafăcut < pref. *ne-* + *contrafăcut*

Universitatea din Sibiu – Teologie, 1997

1. Se dă textul:

√1 *Păcat*[1]/ (că) acest dar,[2]/ (**care**) *era așa*[3]/ (*cum*) *era*[4]/ (și) (pe care)[5]/ **fratele** tău[6]/ *aud*[5]/ (că)-l *primise* de la bunul lui prieten,[6]/ l-*ai pierdut* cu atâta ușurință,[2]/ (ca și cum) *ar fi fost un lucru*[7]/ (**ce**) *nu* mai *valora* nimic.[8]/

√1 = este (verb copulativ, impersonal)

❑ *Cerințe:*

a) identificați predicatele și precizați felul lor;
b) delimitați propozițiile, stabiliți felul lor și indicați raporturile dintre ele;
c) analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate:

Scanned with OKEN Scanner

☑ *Rezolvare:*

a) *păcat* = predicat nominal (cu verbul copulativ *este* subînțeles)
era așa = predicat nominal
cum era = predicat nominal
aud = predicat verbal
primise = predicat verbal
ai pierdut = predicat verbal
ar fi fost un lucru = predicat nominal

b) 1. P
2. SB (1)
3. AT (2)
4. CM (3)
5. AT (2)
6. CD (5)
7. CM (2)
8. AT (7)

c) *păcat* = nume predicativ, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, singular, nominativ, nearticulat
dar = complement direct, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, singular, acuzativ, nearticulat
așa = nume predicativ, exprimat prin adjectiv invariabil (acordat cu cu substantivul *dar*) provenit din adverb prin conversiune, neutru, singular, nominativ
lui = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, masculin, genitiv
cu.... ușurință = complement circumstanțial de mod, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ cu prepoziția simplă *cu*, nearticulat
atâta = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât simplu, feminin, singular, acuzativ

2. a.) Alcătuiți propoziții prin care să ilustrați funcțiile sintactice ale infinitivului (minimum cinci);
b) Stabiliți valorile morfologice și funcțiile sintactice în context ale cuvântului *cât* (minimum cinci)
c) Alcătuiți fraze care să cuprindă diferite subordonate introduse prin conjuncția *dacă* (minimum cinci);
d) Indicați câte un sinonim neologic pentru cuvintele de mai jos și alcătuiți propoziții cu acestea: *ceresc, jertfă, nevinovăție,* (a) *sărbători, citeț;*
e) Construiți cinci propoziții cu antonimele derivate cu prefixe de la următoarele cuvinte: *desfăcut, onorat, împachetat, moral, conformist*;
f) Precizați prin rescriere care este paronimul potrivit în contextele:
– câmpiile alizee/ elizee

Scanned with OKEN Scanner

– (a) invoca o amintire/ (a) evoca o amintire
– martiriul celor patruzeci de mucenici/ martirul celor patruzeci de mucenici
– personal/ personaj literar
– anul de grațiere/ grație

g) Corectați greșelile de ortografie și puneți semnele de ortografie în enunțurile:

Mâncavar mama copiii harnici ce sunteți!
De ce tăce-ți v-oi tineri cântăreți.

☑ *Rezolvare:*

a) – *subiect*: „E ușor *a scrie* versuri..."
– *nume predicativ*: „Plăcerea lui este *de a juca* fotbal."
– *atribut verbal*: „Are dreptul *de a contesta*."
– *complement direct*: „El nu-*și* poate *aduce aminte* de nimic."
– *complement indirect*: „Suntem siliți *a recunoaște*."
– *complement de timp*: „*Înainte de a pleca* de acasă, verific totul."
– *complement de mod*: „Merge *fără a se grăbi*."

b) *Cât* este adverb cu următoarele funcții:
1. complement de mod: *Cât* de bine a cântat! Am aflat *cât* de bine a cântat.
2. complement de timp: *Cât* ai stat? Am aflat *cât* ai stat acolo.
3. complement de loc: *Cât* vezi cu ochii, pământul este o mare.

Cât este pronume sau adjectiv interogativ cu următoarele funcții:
4. complement indirect: *De cât* ai nevoie? *La cât* te gândești?
5. complement direct: *Cât* ai cerut? *La cât* te gândești că facea?
6. complement de mod: *Cu cât* (*la cât*) te gândești să-l vinzi?
7. atribut adjectival: *De cât* timp ai nevoie?

Cât este și substantiv, prepoziție etc.

c) COND. *Dacă aș ști,*[1]/ aș spune.[2]/
CT *Dacă veni,*[1]/ imediat mă văzu.[2]/
CZ *Dacă știi,*[1]/ de ce taci?[2]/
CV *Dacă aș ști ceva,*[1]/ tot n-aș spune nimic.[2]/
SB *Nu se știe*[1]/ dacă vom reuși.[2]/
PR *Problema este*[1]/ dacă avem timp.[2]/

d) *ceresc* = celest: Bolta *celestă* e senină.
jertfă = sacrificiu: A făcut prea multe *sacrificii* pentru a obține acest lucru.
nevinovăție = inocență: *Inocența* lui era fără dubii.
(a) *sărbători* = (a) celebra: Evenimentul *a fost celebrat* cu fast.
citeț = lizibil: Textul acesta nu e *lizibil*.

e) *desfăcut* – nedesfăcut: Pachetul era *nedesfăcut*.
onorat – neonorat: Gestul acestuia l-*a dezonorat*.

Scanned with OKEN Scanner

(a) *împachetat* – despachetat: Bagajul a fost *despachetat.*
moral – imoral: Demersul celor doi a fost *imoral.*
conformist – nonconformist: Tânărul era un *nonconformist.*

f) *elizee,* a *evoca, martiriul, personaj, grație*

g) Mânca-v-ar mama, copii harnici ce sunteți!
De ce tăceți, voi, tineri cântăreți?

Universitatea din București – Teologie Ortodoxă, 1998

I. Se dă textul:

„**Niculaie** *se retrase* într-un colț al grădinii pierdut și uitat de toți,[1]/ **fetele** *plecară* nu se știe unde,[2]/ (iar) **mama**,[3]/ (**care**) *se gândea* [4]/ (că) *s-ar putea*[5]/ (ca) **omul** ei (*să*) *aibă*, într-adevăr, *nevoie* de ea,[6]/ *nu putu* totuși[3]/ (*să*) *uite* amenințarea nedreaptă și jignitoare[7]/ (**care**) îi *fusese adusă* înainte de masă[8]/ (și) *părăsi* și ea tinda."[9]/ (Marin Preda)

a) Analizați sintactic fraza, arătând felul propozițiilor, raporturile dintre ele și elementele de relație

b) Analizați sintactic și morfologic predicatele din text

II. Extrageți din text patru cuvinte formate prin procedee interne și explicați modul lor de formare

III. Construiți cinci tipuri de subordonate introduse prin conjuncția *dacă* și precizați felul lor.

IV. Definiți paronimia; indicați patru perechi de paronime și folosiți-le în scurte enunțuri.

☑ *Rezolvare:*

I.a) 1. *Niculaie se retrase într-un colț al grădinii pierdut și uitat de toți* = principală

2. *fetele plecară nu se știe unde* = principală, coordonată cu P1, prin juxtapunere

3. *iar mama nu putu totuși* = principală, coordonată cu P2 prin conjuncția adversativă *iar*

4. *care se gândea* = atributivă, subordonată la P3, introdusă prin pronumele relativ *care*

5. *că s-ar putea* = completivă indirectă, subordonată la P4, introdusă prin conjuncția *că*

Scanned with OKEN Scanner

6. *ca omul ei să aibă, într-adevăr, nevoie de ea* = subiectivă, subordonată la P5, introdusă prin conjuncția compusă *ca... să*

7. *să uite amenințarea nedreaptă și jignitoare* = completivă directă, subordonată la P3, introdusă prin conjuncția *să*

8. *care îi fusese adusă înainte de masă* = atributivă, subordonată la P7, introdusă prin pronumele relativ *care*

9. *și părăsi și ea tinda* = principală, coordonată cu P3 prin conjuncția copulativă *și*

b) – *se retrase* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv (la diateza activă e tranzitiv), conjugarea a III-a, diateza reflexivă, indicativ, perfectul simplu, persoana a III-a, singular

– *plecară* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, conjugarea I, diateza activă, indicativ, perfectul simplu, persoana a III-a, plural.

NOTĂ: „nu se știe unde" este locuțiune adverbială de loc cu funcție de complement circumstanțial de loc al verbului *plecară*

– *se gândea* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv (la diateza activă e tranzitiv), conjugarea a IV-a, diateza reflexivă, indicativ, imperfect, persoana a III-a, singular

– *s-ar putea* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, impersonal, intranzitiv (la diateza activă e tranzitiv), conjugarea a II-a, diateza reflexivă, condițional-optativ, prezent, are formă de persoana a III-a, singular

– *să aibă... nevoie* = predicat verbal, exprimat prin locuțiune verbală predicativă, personală, intranzitivă, conjugarea a II-a, diateza activă, conjunctiv, prezent, persoana a III-a, singular

– *nu putu* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea a II-a, diateza activă, indicativ, perfectul simplu, persoana a III-a, singular, forma negativă

– *să uite* = predicat verbal, exprimat prin veb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea I, diateza activă, conjunctiv, prezent, persoana a III-a, singular

– *fusese adusă* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, conjugarea a III-a, diateza pasivă, indicativ, mai mult ca perfectul, persoana a III-a, singular

– *părăsi* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea a IV-a, diateza activă, indicativ, perfect simplu, persoana a III-a, singular

II. – *ca... să* = conjuncție compusă prin alăturare

– *totuși* = adverb compus din cuvintele *tot(u)*, *și*

– *amenințare* = derivat de la verbul *amenința* cu sufixul *-re*

– *nedreaptă* = derivat de la adjectivul *drept* cu prefixul *ne-*

– *jignitoare* = derivat de la verbul *jigni* cu sufixul *-tor*

Scanned with OKEN Scanner

III.

condițională: Dacă vii la mine, *mergem împreună la film.*
concesivă: Dacă vii la mine, *și tot nu mergem la film.*
subiectivă: Dacă vii la mine *înseamnă că vrei să mergem la film.*
predicativă: Problema e dacă vii la mine.
completivă directă: Te-am întrebat dacă vii la mine.

IV. Paronimele sunt cuvinte foarte asemănătoare ca formă și deosebite ca sens.
Exemple:

– eminent / iminent (E un elev *eminent*. Pericolul este *iminent*.)
– anuar / anual (Am citit în *Anuarul* statistic. Merge la mare *anual*.)
– cazual / cauzal (Este o formă *cazuală* mai dificilă. Propoziția este *cauzală*.)
– oral / orar (Examenul a fost *oral*. Activitatea este trecută în *orar*.)

Universitatea Timișoara – Teologie Ortodoxă și Teologie-Litere, 1997

Se dă textul:

„– Tată, **eu** *cred*[1]/ (că) mie mi *se cuvine* <u>această</u> **cinste**,[2]/ (pentru că) *sunt cel mai mare* dintre frați.[3]/

– √1 *Bine*, dragul tatei,[4]/ (dacă) *<u>te</u> bizuiești*[5]/ (că)-*i putea* răzbate până acolo[6]/ (și) *crezi*[7]/ (că) *ești în stare* <u>a cârmui</u> și pe alții,[8]/ *alege*-ți un cal din herghelie,[9]/ (<u>care</u>)-*i vrea* **tu**,[10]/ *ie*-ți bani[11]/ (<u>câți</u>) ți-*or trebui*,[12]/ haine[11]/ (**care**) ți-*or plăcé*,[13]/ arme[11]/ (**care**)-*i crede*[14]/ (că)-ți *vin la socoteală*,[15]/ (și) *mergi* cu bine, <u>fătul</u> meu."[16]/.

(I. Creangă, Opere, 1972, p. 107)

√1 = *este* (verb copulativ, impersonal)

❑ *Cerințe:*

1. a) Analiza sintactică a textului;
   b) Identificarea predicatelor din text.
2. a) Analiza morfosintactică a cuvintelor subliniate;
   b) Identificarea elementelor de limbă vorbită prezente în text (elementele de oralitate a stilului);
   c) Identificarea cuvintelor derivate și compuse din text.

☑ *Rezolvare:*

1.a) 1. P
2. CD (1)
3. CZ (2)

4. P
5. CZ (9) (cu nuanță COND)
6. CI (5)
7. CZ (9) coord. cu P5 prin conj. cop. *și*
8. CD (7)
9. P coord. cu P4 prin juxtapunere
10. AT (9)
11. P – coord. cu P9 prin juxtapunere
12. AT (11)
13. AT (11)
14. AT (11)
15. CD (14)
16. P coord. cu P11 prin conj. cop. *și*

b) cred; se cuvine; sunt cel mai mare; bine; te bizuiești; -i putea; crezi; ești în stare; alege; -i vrea; ie; or trebui; or plăcé; -i crede; vin la socoteală; mergi

2.

a) *această* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere, feminin, singular, nominativ

te = pronume reflexiv, formă neaccentuată, persoana a II-a, singular, acuzativ, marcă a diatezei reflexive (intră în componența predicatului *te bizuiești*)

a cârmui = complement indirect, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea a IV-a, diateza activă, tranzitiv, infinitiv, prezent

și = adverb de mod de întărire, fără funcție sintactică

ți = complement indirect, exprimat prin pronume reflexiv, formă neaccentuată, persoana a II-a singular, cazul dativ (verbul *alege-ți* este la diateza activă pronominală)

care = complement direct, exprimat prin pronume relativ, masculin, singular, acuzativ (cu prepoziția subînțeleasă *pe*), introduce o atributivă

câți = subiect, exprimat prin pronume relativ, simplu, masculin, plural, nominativ

fătul = fără funcție sintactică, pentru că este substantiv, masculin, singular, vocativ, articulat cu articolul hotărât enclitic *-l*

b) dialogul; vocativele *tată, dragul tatei, fătul meu*; imperativele *alege-ți, ie-ți, mergi*; formele populare (că-)*i putea*, (care-)*i vrea, ie* (*-ți*), (*ți-*)*or plăcé*, (care-)*i crede*, (*ți-*) *or trebui*; locuțiunile *ești în stare*, (că-)*ți vin la socoteală*; cuvintele populare *bizuiești, răzbate, a cârmui, herghelie, fătul*

c) *dintre* = prepoziție simplă (la origine este compusă din *de* + *între*)

răzbate = verb derivat (pref. *răz-* + *bate*, cuvânt de bază)

Scanned with OKEN Scanner

stare = substantiv derivat (*sta*, cuvânt de bază, + *-re*, sufix verbal de infinitiv lung)
(*a*) *cârmui* = verb derivat (*cârmă*, cuvânt de bază, + suf. verbal *-ui*)
socoteală = substantiv derivat (*socoti*, cuvânt de bază, + suf. substantival *-eală*)

Universitatea din Sibiu – Teologie, 1998

I. „**Eu** **îți** *vorbesc* ție,[1]/ (ca *să*) *ai* o idee, chiar aproximativă, de toate[2]/ (**câte**) *s-au întâmplat* atunci[3]/ (și) (ca *să*)-*ți amintești* mereu[4]/ (că),[5]/ (de) *n-ar fi fost* **oameni** ca acela[6]/ (de) l-*ai văzut* sus vorbind despre drepturile noastre,[7]/ $\sqrt{1}$ *probabil*[5]/ (că) **lucrurile** *nu s-ar fi schimbat*,[8]/ (ci) *ar fi rămas*[9]/ (*cum*) *au fost* și mai înainte."[10]/

$\sqrt{1}$ = este (verb copulativ, impersonal)

❑ *Cerințe:*
a) delimitați propozițiile, precizați felul lor și raporturile sintactice dintre ele;
b) analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate.

☑ *Rezolvare:*
a) 1. P
2. CS (1) \
3. AT (2) > și
4. CS (1) /
5. CI (4)
6. COND (5)
7. AT (6)
8. SB (5) \
9. SB (5) > ci
10. PR (9) /

b) *îți* = complement indirect, exprimat prin pronume personal, forma neaccentuată, persoana a III-a singular, dativ, anticipă complementul indirect *ție*
de toate = complement indirect, exprimat prin adjectiv propriu-zis substantivizat, variabil cu două terminații și cinci forme flexionare, feminin, plural, acuzativ cu prepoziția *de*; este considerat și pronume nehotărât
câte = subiect, exprimat prin pronume relativ simplu, feminin, plural, nominativ, introduce o atributivă
mereu = complement circumstanțial de mod, exprimat prin adverb de mod, simplu, fără grade de comparație
oameni = subiect, exprimat prin substantiv comun, simplu, masculin, plural, nominativ, nearticulat

Scanned with OKEN Scanner

ca acela = atribut pronominal prepozițional, exprimat prin pronume demonstrativ de depărtare, masculin, singular, acuzativ precedat de adverbul de mod *ca* cu valoare de prepoziție

despre drepturile = complement indirect, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, plural, acuzativ cu prepoziția compusă *despre*, articulat cu articolul enclitic *-le*

noastre = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv posesiv, substituie mai mulți posesori de persoana I, are formă acordată cu substantivul *drepturile*: neutru, plural, acuzativ

nu s-ar fi schimbat = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, diateza reflexivă – cu pronumele reflexiv *s-*, formă neaccentuată, Ac. – condițional-optativ, perfect, persoana a III-a, plural

cum = nume predicativ (al predicatului nominal *cum au fost*), exprimat prin adverb de mod, relativ, introduce o PR

II.1. Alcătuiți propoziții cu următoarele ortograme și explicați alcătuirea lor: *de-al, mi-i, s-au, ce-l, ne-am.*

☑ *Rezolvare:*

de-al: Nu știu nimic *de-al* lui. *de* = prepoziție; *al* = articol posesiv-genitival

mi-i: *Mi-i* sete. *mi* = pronume personal în dativ; *i* = verb predicativ

s-au: *S-au* dus. *s-* = pronume reflexiv în Ac., formă neaccentuată; *au* = verb auxiliar (*a avea*)

ce-l: *Ce-l* interesează pe el? *ce* = pronume interogativ; *l* = pronume personal în Ac., formă neaccentuată

ne-am: *Ne-am* întâlnit ieri. *ne* = pronume reflexiv în Ac, formă neaccentuată; *am* = verb auxiliar

Ne-am dat mâna. *ne* = pronume reflexiv în D., formă neaccentuată; *am* = verb auxiliar

II.2. Subliniați prefixele din structura următoarelor cuvinte: *preface, refăcut, instrui, sublimare, pretențios, subliniat, cofetar, incapabil, coautor, refuzat*

☑ *Rezolvare:*

pre*face*, **re***făcut*, *instrui*, *sublimare*, *pretenţios*, **sub***liniat*, *cofetar*, **in***capabil*, **co***autor*, *refuzat* (deci derivate cu prefixe sunt numai cuvintele: *preface, refăcut, subliniat, incapabil, coautor).*

II.3. Alcătuiți propoziții cu forme de genitiv singular a următoarelor substantive: *bună-cuviință, bunăstare, liber-cugetător, prim-ministru, Albă-ca-Zăpada.*

☑ Rezolvare:

bună-cuviință: Urmările *bunei-cuviințe* se văd.

bunăstare: În fața *bunăstării* tuturor, ne simțim minunat.

liber-cugetător: Ideile *liber-cugetătorului* nu-mi plac.

Scanned with OKEN Scanner

prim-ministru: Ordonanțele *prim-ministrului/ primului ministru* sunt clare.
Albă-ca-Zăpada: Imaginea *Albei-ca-Zăpada* este minunată.

II.4. Alcătuiți propoziții cu predicat nominal al cărui nume predicativ să fie exprimat prin toate tipurile de pronume în cazul genitiv (minim opt).

☑ *Rezolvare:*
Colegul meu este *împotriva lor*. (personal)
Caietul este *al dumneavoastră*. (de politețe)
Tu ești *contra alor tăi*. (posesiv)
Noi suntem *împotriva acelora*. (demonstrativ)
Al cui ești tu? (interogativ)
Mă întreb *al cui* ești tu. (relativ)
Acest cadou este *al altuia*. (nehotărât)
Noi nu suntem *împotriva nimănui*. (negativ)

II.5. Alcătuiți diferite propoziții subordonate introduse prin adverbul relativ *cum* (minimum șase).

☑ *Rezolvare:*
Nu se știe *cum a procedat*. (SB)
Problema este *cum a reușit*. (PR)
S-a pus problema *cum vom fi îmbrăcați*. (AT)
Știu *cum voi face*. (CD)
Habar nu am *cum am ajuns aici*. (CI)
Cum îți așterni, așa dormi. (CM)
Cum ai face, tot nu-l mulțumești. (CV)
O văd *cum se plimbă*. (PS)

D. COMUNICARE, JURNALISTICĂ, ȘTIINȚE POLITICE

Universitatea București – Comunicare Publică, 1997

I. Se dă textul:

„(Întrucât) **operele** unui artist *își formează* un mediu nou și un cerc de admiratori,[1]/ *urmează* (că)[2]/ **ele**[4]/ *trebuie*[3]/ (*să*) *aibă* în viitor un efect social și moral,[4]/ (dar)[5]/ acest **efect**[6]/ *nu se poate* **zice**[5]/ (că) *a fost căutat* de artist,[6]/ **el** *există* numai pentru cei[7]/ (**care**), printr-un fel de confesiune, *cred*[8]/ (că) **efectul** moral rezultat din operele sale *a fost premeditat*[9]/ (*și*) √1 *intenționat* de el. "[10]/

$\sqrt{1}$ = *a fost* (verb auxiliar al diatezei pasive

❑ *Cerințe:*

1. Delimitați, numerotați și transcrieți propozițiile din text, indicați felul lor, relațiile dintre ele și prin ce se exprimă aceste relații;

2. Analizați morfosintactic cuvintele subliniate.

3. Contrageți primele două propoziții secundare din text și precizați modificările operate.

4. Construiți patru propoziții în care verbul polisemantic *a urma* să exprime sensuri diferite.

☑ *Rezolvare:*

1. P1: Întrucât operele unui artist își formează un mediu nou și un cerc de admiratori = propoziție cauzală, subordonată la P2, introdusă prin conjuncția subordonatoare compusă *întrucât*.

P2: urmează = propoziție principală

P3: că...trebuie = propoziție subiectivă, subordonată la P2, introdusă prin conjuncția subordonatoare simplă *că*.

P4: ele...să aibă în viitor un efect social și moral = propoziție subiectivă, subordonată la P3, introdusă prin conjuncția subordonatoare simplă *să*.

P5: dar...nu se poate zice = propoziție principală, coordonată cu P2, prin conjuncția adversativă *dar*.

P6: acest efect...că a fost căutat de artist = propoziție completivă directă, subordonată la P5, introdusă prin conjuncția subordonatoare simplă *că*.

P7: el există numai pentru cei = propoziție principală, coordonată cu P5, prin juxtapunere.

P8: care, printr-un fel de confesiune, cred = propoziție atributivă, subordonată la P7, introdusă prin pronumele relativ *care*.

P9: = că efectul moral rezultat din operele sale a fost premeditat = propoziție completivă directă, subordonată la P8, introdusă prin conjuncția subordonatoare simplă *că*.

P10: și intenționat de el = propoziție completivă directă, subordonată la P8, introdusă prin conjuncția subordonatoare simplă subînțeleasă *că*, coordonată cu P9, prin conjuncția copulativă *și*.

2. *în viitor* = substantiv comun, neutru, singular, acuzativ, cu prepoziție (*în*), nearticulat, funcție sintactică de complement circumstanțial de timp.

de artist = substantiv comun, masculin, singular, acuzativ, cu prepoziție (*de*), nearticulat, funcție de complement de agent.

rezultat = verb predicativ, personal, conj. I, intranzitiv, diateza activă, participiu cu formă adjectivală: neutru, singular, nominativ, funcția sintactică de atribut adjectival.

Scanned with OKEN Scanner

sale = adjectiv pronominal posesiv, un singur posesor, acordat în gen, număr și caz (feminin, singular, acuzativ) cu substantivul *operele*, funcție sintactică de atribut adjectival.

a fost premeditat = verb predicativ, personal, conj. I, intranzitiv, diateza pasivă, perfect compus, persoana a III-a singular, funcție sintactică de predicat verbal.

și = conjuncție coordonatoare copulativă, fără funcție sintactică.

(*a fost*) *intenționat* = verb predicativ, personal, conj. I, intranzitiv, diateza pasivă, perfectul compus, cu auxiliarul subînțeles, persoana a III-a singular, funcție sintactică de predicat verbal.

3. P1: Întrucât operele unui artist își formează un mediu nou și un cerc de admiratori = Operele unui artist formându-și un mediu nou și un cerc de admiratori

P2: că...trebuie = trebuința/ necesitatea

Modificările vizează: eliminarea mijloacelor de legătură în frază (*întrucât*, *că*); trecerea verbului la un mod nepersonal sau înlocuirea lui cu un substantiv din familia sa lexicală sau cu un sinonim al acestuia (*își formează* = *formându-și*; *trebuie* = *trebuința/ necesitatea*); înlocuirea conjuncției simple *să* cu conjuncția compusă *ca...să* în propoziția P4, subordonată lui P3 și transformarea lui P4 din subiectivă în atributivă.

4. Colegii *l-au urmat* (= *l-au însoțit*) în permanență.

Și-*a urmat* (= *și-a continuat*) imperturbabil drumul.

Fratele meu *urma* (= *trebuia*) să plece a doua zi.

Popescu *i-a urmat* (= *i-a succedat*) în funcție lui Ionescu.

Sora mea *urmează* (= *studiază*) medicina.

Bolnavul *urmează* (= *respectă*) prescripțiile medicului.

II. În maximum o pagină, comentați din punct de vedere gramatical și stilistic textul următor (relevând particularitățile morfosintactice, lexicale, semantice, fonetice/grafice și precizând funcția stilistică a faptelor discutate);

„Având în vedere că după cum redultă din declarațiile părților, aseară ar fi venit d-șoara Matilda Popescu în birjă singură fără mobilă numai cu mama s-a d-na Ghioala Popescu ca să vadă când începe să se mute d-șoara Lucreția Ionescu și cu mătușa sa d-na Aurica Ionescu iar acestea au început să râdă spunând că parol, dumneavoastră ați luat casa! iar la întrebarea d-șoarii Matildii Popescu că de ce râde, vechile chiriașe au răspuns că dânsele o au casa până la sf. Gheorghe, atunci a început noile chiriașe să râdă, iar la întrebarea d-șoarii Lucreții Ionescu că de ce râde noiile chiriașe au răspuns că dânsele au dat arvună în regulă, și atunci au început să caute pe propietar căci era ascuns în casa sa de alături." (I.L. Caragiale, *Proces verbal*)

☑*Rezolvare:*

Particularități morfosintactice: scrierea greșită cu cratimă, a adjectivului posesiv *sa* (scris *s-a*); nerealizarea acordului între verbul *începe* și subiectul

multor virgule (după *având în vedre că*, după *singură*, după *mobilă*, după *sa* – scris greșit *s-a*, după *Ghioala Popescu*, după *să râdă*, după *spunând că*, după *propietar*); acordul, greșit, în caz al apoziției cu regentul (*d-șoarii Matildii, d-șoarii Lucreții*); genitivul popular în *ii* al substantivelor feminine *d-șoarii, Matildii, Lucreții*; construcții stângace în stil indirect *întrebarea că de ce râde* (în loc de mai potrivita *întrebate de ce râd*); anticiparea abuzivă a complementului direct prin forma neaccentuată a pronumelui personal (*o am casa*); lipsa de acord între predicatul *a început* și subiectul (*nouele*) *chiriașe*, între predicatul (*de ce*) *râde*, repetat, și subiectele subînțelese *acestea*, (*nouele*) *chiriașe* (trăsătură dialectală muntenească); folosirea formei vechi de plural feminin *noule* în paralel cu cea nouă, scrisă greșit, *nouele*); utilizarea conjuncției „pretențioase" *căci* într-un context inadecvat (era mai potrivit *pentru că*).

Particularități lexicale: amestecarea unor termeni literari, în mare parte specifici stilului administrativ (*rezultă, declarațiile, părților, d-șoara, d-na, chiriașe, proprietar*), cu termeni populari-familiari (*să se mute, parol, ați luat casa, dânsele, arvună, în regulă*).

Particularități semantice: îmbinări cuprinzând în același timp pleonasmul, nonsensuri (*ar fi venit...în birjă singură fără mobilă numai cu mama sa*), și ambiguități (a se vedea dezacordurile semnalate mai jos).

Particularități fonetice/ grafice: folosirea ortografiei (*redultă, nouele/ nouile*), adjectivul posesiv de feminin singular (scris când *s-a*, când *sa*) forma populară *propietar*.

Funcția stilistică a faptelor menționate este crearea impresiei de text hibrid, pestriț, care amestecă elemente literare „pretențioase", aparținând stilului oficial-administrativ, cu forme, cuvinte și construcții popular-familiare (în câteva cazuri alternând ezitant formele corecte cu cele greșite), care caracterizează comic atât pe funcționarul semidoct, cât și pe chiriașele de condiție culturală incertă (a căror exprimare a reprodus-o, cel puțin în parte, funcționarul).

Universitatea din Cluj – Științe Politice, 1997

I. Se dă următorul text:

Fiind informat[1]/ (că) **băiatul** său *este implicat* într-un scandal,[2]/ **domnul** Ionescu, tatăl tânărului, *s-a adresat* poliției, rugându-l[1]/ (**pe cel ce**) *efectua* ancheta[3]/ (*să*) *culeagă* informații de la colegii fiului și de la cei din preajma lui în clipa iscării scandalului, spre a se constata[4]/ (dacă) el *este*√1 [5]/ (sau) *nu*√2 *răspunzător* de faptele săvârșite[6]/ (și) (dacă) nu cumva intenționat *s-au pus* **toate** în cârca

fiului său,[7]/ (deoarece) **convingerea** lui *rămâne*[8]/ (că) **vinovăția** lui Pavel *a fost* artificial *amplificată*, creându-se impresia[9]/ (că) numai **el** *este în culpă*,[10]/ ascunzându-se[9]/ (că), de fapt, la originea faptelor comise *se află* **unii** dintre colegii săi, câțiva[11]/ (**care**) *sunt împotriva lui*.[12]/

$\sqrt{1}$ = *răspunzător de faptele săvârșite*
$\sqrt{2}$ = *este*

❑ *Cerințe:*
a) Analiza sintactică a frazei
b) Analiza sintactică și morfologică a cuvintelor subliniate

☑ *Rezolvare:*
a) 1. P
2. CI (1)
3. CD (1)
4. CD (1)
6. SB (4)
7. SB (4)
8. CZ (1)
9. PR (8)
10. AT (9)
11. SB (9)
12. AT (11)

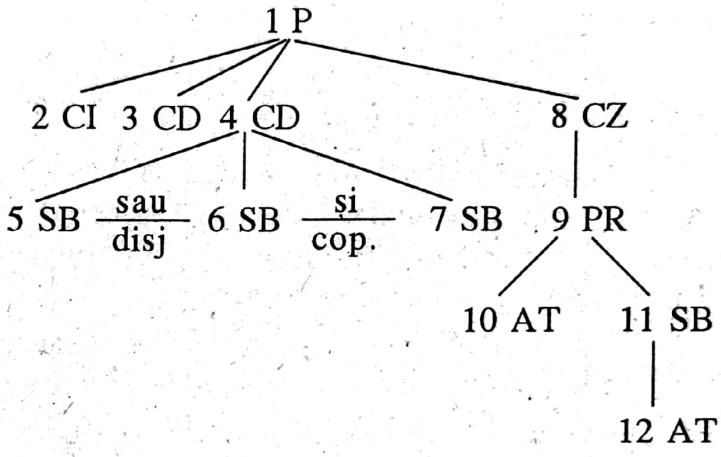

NOTĂ: Dacă am considera ca pronume relativ numai cuvântul *ce*, P3 (*ce efectua ancheta*) ar fi atributivă.

b) *fiind informat* = complement de cauză, cu nuanță temporală, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea I, diateza pasivă, intranzitiv – dar la diateza activă *a informa* este tranzitiv – modul gerunziu

său = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal posesiv, persoana a III-a, singular, masculin, nominativ

domnul = subiect, exprimat prin substantiv comun, masculin, simplu, singular, nominativ, articulat cu articolul hotărât enclitic *-l*

tatăl = atribut substantival apozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, masculin, singular, articulat cu articolul hotărât enclitic *-l*

ce = subiect, exprimat prin pronume relativ simplu, invariabil, masculin, singular, nominativ, introduce o atributivă

pe cel ce = subiect, exprimat prin pronume relativ compus, masculin, singular, acuzativ precedat de prepoziția *pe*, excepție de la cazul nominativ al subiectului, deoarece pronumele *cel ce* introduce o completivă directă.

din preajma lui = atribut pronominal prepozițional, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, masculin, genitiv precedat de locuțiunea prepozițională *din preajma*

Scanned with OKEN Scanner

în clipa = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă *în*, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a*

răspunzător = nume predicativ (al predicatului nominal *este răspunzător*), exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și trei forme flexionare, masculin, singular, nominativ, gradul pozitiv

intenționat = complement de mod, exprimat prin adverb de mod, provenit prin conversiune din adjectiv

toate = subiect, exprimat prin adjectiv propriu-zis, substantivizat, variabil cu două terminații și cinci forme flexionare, feminin cu valoare neutră, plural, nominativ; este considerat și pronume nehotărât

lui = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, masculin, genitiv

lui (Pavel) = articol hotărât proclitic, cazul genitiv, fără funcție sintactică

a fost amplificată = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea I, diateza pasivă, intranzitiv – dar la diateza activă verbul *a amplifica* este tranzitiv – indicativ, perfectul compus, persoana a III-a, singular

impresia = subiect (al verbului impersonal la gerunziu, *creându-se*), exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, nominativ, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a*

ascunzându-se = complement circumstanțial consecutiv, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea a III-a, diateza reflexivă cu sens pasiv – cu pronumele reflexiv *se*, formă neaccentuată, persoana a III-a, singular, acuzativ – intranzitiv – dar la diateza activă *a ascunde* este tranzitiv –, gerunziu

dintre colegi = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, masculin, plural, acuzativ precedat de prepoziția simplă *dintre*, articulat cu articolul hotărât enclitic *-I*

câțiva = atribut pronominal apozițional, exprimat prin pronume nehotărât compus, masculin, plural, nominativ

împotriva lui = nume predicativ, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, masculin, genitiv precedat de prepoziția *împotriva*

II.1. Rescrieți textul de mai jos în variantă corectă:

Domnule, director!

Subsemnatul Popescu Ion, angajat temporal a inteprinderii Tractoru viitorului vă rog ca să binevoi-ți am aproba transferul la secția întâia de sculărie. Această propunere a făcut-o însăși maistru Pintilie al cărei secție are nevoe de mine. Aș menționa că toți ceilalți maiștrii au fost de comun acord să revin iar la aceiaș secție, care am părăsit-o când mi-i sa imputat un strung.

Cu stimă și respect.

Popescu Ion

☑ *Rezolvare:*

Domnule director,

Subsemnatul, Popescu Ion, angajat temporar al întreprinderii „Tractorul Viitorului", vă rog să binevoiți a-mi aproba transferul la secția I (întâi) de sculărie. Această propunere a făcut-o însuși maistrul Pintilie, a cărui secție are nevoie de mine. Aș menționa că toți ceilalți maiștri au fost de acord să revin la aceeași secție, pe care am părăsit-o când mi s-a imputat un strung.

Cu stimă și respect,
Popescu Ion

II.2. Fie următoarele exemple:

a) Nu pariați *pe* acest *cal*!
b) A dat vina *pe mine*.
c) Nu mă pot baza *pe tine*.
d) Am un coleg invidios *pe* toată *lumea*.

În toate exemplele date, cuvintele subliniate au funcția de complement indirect. Argumentați gramatical, pentru fiecare în parte, de ce nu pot avea funcția de complement direct.

☑ *Rezolvare:*

a) *pe cal* nu este complement direct, pentru că verbul *a paria* este intranzitiv
b) *pe mine* nu este complement direct, întrucât *a dat vina* este o locuțiune verbală intranzitivă (în structura căreia, substantivul *vina* este în acuzativ)
c) *pe tine* nu este complement direct, fiindcă verbul (*a*) *mă baza*, pe care îl determină, este reflexiv intranzitiv
d) *pe... lumea* nu este complement direct, deoarece adjectivul (*invidios*, de care depinde) nu are regim de complement direct.

II.3. Precizați statutul morfologic și sintactic al lui *mi* în cele cinci exemple:

a) *Mi*-ai văzut poza în ziar?
b) *Mi*-am văzut poza în ziar.
c) *Mi*-am dat seama de greșeală.
d) *Mi*-am făcut un costum nou.
e) *Mi*-ai dat ieri telefon?

☑ *Rezolvare:*

a) *mi* = pronume personal în cazul dativ posesiv – atribut pronominal în dativ
b) *mi* = pronume reflexiv în cazul dativ posesiv – atribut pronominal în dativ
c) *mi* = pronume reflexiv, în cazul dativ, fără funcție sintactică, marcă a diatezei reflexive
d) *mi* = pronume reflexiv, în cazul dativ – complement indirect
e) *mi* = pronume personal, în cazul dativ – complement indirect

Scanned with OKEN Scanner

II.4. Subliniați varianta corectă (variantele corecte) din exemplele de mai jos și motivați gramatical deciziile luate:

a) mie însămi/ mie însemi

b) mă sfiii/ mă sfii

c) datorită ploilor și căldurii/ datorită ploilor și a căldurii

d) în ceea ce privește indexările/ în ceea ce privesc indexările/ în cele ce privesc indexările

e) de li-i vedea/ de l-i vedea/ de li vedea

☑ *Rezolvare:*

a) mie însămi/ mie *însemi*

însemi este un adjectiv pronominal de întărire, persoana a III-a, feminin, acordat cu pronumele în dativ *mie*

b) *mă sfiii*/ mă sfii

Verbul *mă sfiii* este la persoana I a perfectului simplu, care are structura: radical (*sfi-*) + sufixul temporal (*-i-*) + desinența de persoana I (*-i*)

c) *datorită ploilor și căldurii*/ datorită ploilor și a căldurii

Prepoziția *datorită* are regim de dativ; articolul posesiv genitival *a* este marcă a genitivului – deci este o greșeală de exprimare

d) *în ceea ce privește indexările*/ în ceea ce privesc indexările/ în cele ce privesc indexările

Verbul *privește* are ca subiect, în acuzativ, pronumele relativ (*în*) *ceea ce*, iar *indexările* este complement direct

e) de li-i vedea/ *de l-i vedea*/ de li vedea

Verbul *a vedea* este la viitor popular *i vedea* (= vei vedea) și are regim de complement direct: *l-*; *li* = este formă de dativ

II.5. Dați structura morfologică a cuvintelor subliniate din textul următor:

De câte ori *reciteam cărțile* tale, îmi dădeam seama ce viață *câinească* ai dus și *nimănui* nu i-a păsat de tine.

☑ *Rezolvare:*

reciteam: *recit-* = radical
-ea sufix de imperfect
-m desinență pentru persoana I (singular și plural)

cărțile: *cărț-* = radical
-i = desinență de plural
-le = articol hotărât enclitic, cazul N. Ac., plural

câinească: *câinesc-* = radical
-ă = desinență, pentru singular, feminin, nominativ-acuzativ

nimănui: *nimăn-* = radical
-ui = diesinență de genitiv-dativ, singular

Scanned with OKEN Scanner

II.6. Fondul principal lexical (vocabularul fundamental) al limbii române – definiție, trăsături, structură etimologică, ce denumesc sau exprimă cuvintele încadrate aici (cu exemple).

☑ *Rezolvare:*

Vocabularul fundamental este redus cantitativ (numără circa 1500 de cuvinte), cuprinde cuvinte cunoscute și folosite de toți vorbitorii, pentru că exprimă noțiuni de importanță vitală pentru om. Acestea sunt, în regulă generală, cuvinte vechi în limbă, stabile, cu rol esențial în construirea enunțurilor și în formarea de derivate, compuse și locuțiuni. Ele reprezintă, de fapt, nucleul funcțional al limbii. Concret, cuvintele din vocabularul fundamental denumesc obiecte de uz general (*masă, casă, carte* etc); părți ale corpului omenesc (*ochi, cap, mână* etc); animale și păsări domestice (*câine, pisică, găină* etc.); arbori și fructele lor (*măr, păr, pară, prun, prună* etc.); însușiri, culori (*bun, rău, mare, mic, frumos, alb, negru, galben* etc.); relații de rudenie (*tată, mamă, frate, soră, soț, soție, fiu, fiică* etc.) stări și acțiuni (*a merge, a munci, a vrea, a mânca, a ști, a putea, a face* etc.); diviziuni ale timpului (*an, lună, zi, ianuarie, luni, marți* etc.) și spațiului (*aici, acolo, sus, jos* etc.), cantități (*unu, doi, trei* etc.). La acestea se adaugă părțile de vorbire (articole, pronume, prepoziții, conjuncții, verbe auxiliare) cu rol de instrumente gramaticale, fără de care nu pot fi construite propoziții și fraze.

Exemple de cuvinte de origine latină din vocabularul fundamental românesc: *ochi* < lat. *oculus*, *deget* < lat. *digitus*, *frate* < lat. *frater*, *nepot* < lat. *nepos*, *vițel* < lat. *vitellus*, *câine* < lat. *canis*, *iarbă* < lat. *herba*, *prun* < lat. *prunus*, *câmp* < lat. *campus*, *timp* < lat. *tempus* .

Universitatea din Cluj – Psihologie, 1997

I. Se dă textul:

„(Cum) *nu*-i *convenea*[1]/ (*să*) *fie deranjat* toată ziua,[2]/ *luă* în grabă mare hotărârea[3]/ (*să*) *decupleze* telefonul[4]/ (și) (*să*) *iasă* la plimbare,[5]/ (ca) din mintea lui (*să*) *dispară* **grijile** zilnice[6]/ (și) (*să*) *revină* la calmul său imperturbabil."[7]/

❑ *Cerințe:*

a) Analizați sintactic fraza dată;

b) Analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate;

c) Construiți două enunțuri în care cuvântul *zilnic* să aparțină la două părți de vorbire diferite;

d) Arătați de ce cuvântul *telefonul* nu este complement indirect în enunțul dat.

Scanned with OKEN Scanner

☑ *Rezolvare:*

a) 1. CZ (3)
2. SB (1)
3. P
4. AT (3)
5. AT (3)
6. CS (5)
7. CS (5)

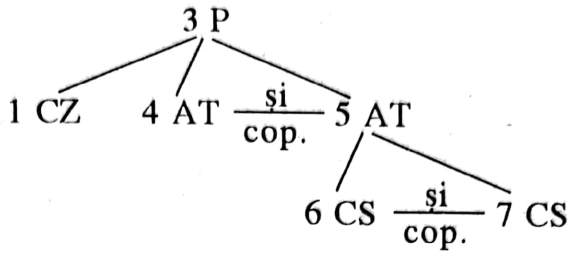

b) *cum* = conjuncție subordonatoare cauzală, provenită din adverb relativ prin conversiune, fără funcție sintactică

să fie deranjat = verb predicativ, personal, conjugarea I, diateza pasivă, intranzitiv – la diateza activă *a deranja* este tranzitiv –, conjunctiv, prezent, persoana a III-a, singular, predicat verbal

toată = adjectiv propriu-zis – considerat și adjectiv pronominal nehotărât, feminin, singular, acuzativ, atribut adjectival

său = adjectiv pronominal posesiv, persoana a III-a, singular, neutru, acuzativ, atribut adjectival

imperturbabil = adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și patru forme flexionare, singular, acuzativ, fără grade de comparație, atribut adjectival

c) 1. El lucrează *zilnic* câteva ore. (*zilnic* = adverb)
2. Programul *zilnic* este foarte încărcat. (*zilnic* = adjectiv)

d) Substantivul *telefonul* este în cazul acuzativ fără prepoziție; complementul indirect se poate construi fără prepoziție doar în cazul dativ, sau cu prepoziție, în genitiv, dativ, acuzativ.

II. Rezolvați următoarele cerințe:

a) Rescrieți corect următoarele două enunțuri:
1. Ei sau întâlnit cu destui de mulți prieteni.
2. Revenirea aceleeași persoane nea surprins.

b) Încadrați fiecare dintre cuvintele date mai jos în enunțuri corespunzătoare: *solidar, solitar, inimă, cord, insolent, indolent.*

c) Dați formele corespunzătoare categoriilor gramaticale indicate după următoarele cuvinte:

– verbul *a crea* la diateză activă, modul indicativ, timpul prezent, persona a III-a singular și persoana a II-a plural

– adjectivul *propriu* la masculin plural, nominativ, utilizându-l înainte și după un substantiv

☑ *Rezolvare:*

a) Ei *s-au* întâlnit cu *destul* de mulți prieteni.
Revenirea *aceleiași* persoane *ne-a* surprins.

b) solidar: A fost *solidar* cu colegii săi greviști.
solitar: Toată viața a fost un om *solitar* și taciturn.
inimă: Bătrânul era larg la *inimă*.
cord: A suportat o operație pe *cord* deschis.
insolent: Deși era vinovat, a răspuns *insolent* reproșurilor.
indolent: E prea *indolent* ca să se angajeze la un asemenea efort.

c) (el, ea) *creează* – (voi) *creați*
propriii fii – fiii *proprii*

Universitatea din București – Facultatea de Comunicare și Relații Publice, 1998

I. [Cum] *a ajuns* **primăvara** în munte[1]/ (și) *s-au scurs* **puhoaiele**[2],/ Ștefan-Vodă *a poruncit* lui Ion Vistiernicul[3]/ [*să*] *sloboadă* cheltuielile zidirii de la Putna.[4]/ [Căci] după mila[5]/ [pe care] **Domnul Dumnezeu** i-o *arătase*, nu numai o dată,[6]/ *se cuvenea*[5]/ [*să*] *înalțe* în Moldova un altar de jertfă și laudă.[7]/ [...] Așa *se oprise* la Putna[8]/ (și), după obiceiul vremii, *hotărâse* împrejmuirea trăgând însuși **Măria sa** cu arcul din punctul[9]/ (unde) *trebuia*[10]/ [*să*] *fie* **poarta** clopotniții[11]/. [Unde] *a căzut* **săgeata**[12]/ *urma*[13] / [*să*] *se așeze* **altarul**.[14]/

(Mihail Sadoveanu)

☐ *Cerințe:*
Să se împartă textul în propoziții, să se arate felul lor și relațiile dintre ele.

☑ *Rezolvare:*
1 *Cum a ajuns primăvara în munte* = temporală, subordonată la 3..., introdusă prin conj. subord. *cum*, provenită prin conversiune din adv. relativ *cum*
2. *și s-au scurs puhoaiele* = temporală, subord. la 3, introd. prin conjuncția subînțeleasă *cum*, coord. cu 1 prin conjuncția copul. *și*
3. *Ștefan-Vodă a poruncit lui Ion Vistiernicul* = principală
4. *să sloboadă cheltuielile zidirii dela Putna* = compl. directă, subord. la 3, introd. prin conjuncția *să*
5. *Căci după mila... se cuvenea* = cauzală, izolată prin punct, subord. la 3, introdusă prin conj. subord. *căci*
6. *pe care Domnul Dumnezeu i-o arătase nu numai o dată* = atributivă, subord. la 5, introdusă prin pron. rel. *care* (însoțit de prepoziție)
7. *să înalțe în Moldova un altar de jertfă și de laudă* = subiectivă, subordonată la 5, introd. prin conjuncția subord. *să*
8. *Așa se oprise la Putna* = principală
9. *și, după obiceiul vremii, hotărâse împrejmuirea trăgând însuși Măria sa cu arcul din punctul* = principală, coordonată cu 8 prin conj. copul. *și*

Scanned with OKEN Scanner

10. *unde trebuie* = atributivă, subord. la 9, introd. prin adv. rel. *unde*
11. *să fie poarta clopotiniții* = subiectivă, subord. la 10, introd. prin conj. subordonatoare *să*
12. *Unde a văzut săgeata* = circumstanțială de loc, subord. la nr. 14, introd. prin adv. rel. *unde*
13. *urma* = principală
14. *să se așeze altarul* = subiectivă, subord. la 13, introd. prin conj. subord. *să*

II. Să se extragă și să se explice elementele de limbă veche și populară din text.

☑ *Rezolvare:*
– *puhòaiele* = cuvânt popular
– *Vodă* = arhaism, care reflectă specificul medieval de organizare politică a Moldovei
– *a poruncit* = termen învechit (sinonim actual: *a ordonat*)
– *Vistiernicul* = arhaism, care denumește o demnitate medievală în ierarhia politică a Moldovei (astăzi: *ministrul de finanțe*)
– *să sloboadă* = arhaism (sinonim actual: *să elibereze*)
– *zidire* = sens învechit (astăzi se exprimă prin termenul *construcție*)
– *mila, altar, jerfă, laudă* = termeni populari și învechiți, cu specific religios
– *vreme* = termen popular (sinonim literar actual: *timp*)
– *împrejmuirea* = sens învechit (astăzi se exprimă prin termenii *delimitare, plasament*)
– *Măria sa* = formulă arhaică de adresare (referire) către (la) domnitor = loc. pronominală
– *arcul* = arhaism, aparținând terminologiei militare medievale
– *clopotniții* = formă populară și arhaică de genitiv (astăzi: *clopotniței*)
– *săgeata* = arhaism aparținând terminologiei militare medievale

III. Să se explice modul de formare a următoarelor cuvinte:

☑ *Rezolvare:*
ciocănitură = derivat din verbul *ciocăni* + suf. *-(i)tură* (*ciocăni* = subst. *ciocan* + suf. *-i*)
încăierare = derivat din verbul *încăiera* + suf. *-re* (*încăiera* = *în-* + *caier* + *-a*)
necredincios = derivat din pref. *ne-* + adj. *credincios* (*credincios* = *credință* + suf. *-os*; *credință* = *crede* + suf. *-ință*)
neîmblânzit = derivat din pref. *ne-* + adj. prov. din participiul *îmblânzit* (*îmblânzit* = îmblânzi + *-it*; *îmblânzi* = pref. *în* + *blând* + *i*)
neîndoielnic = derivat din pref. *ne-* + adj. (adv.) *îndoielnic*; *îndoielnic* = *îndoială* + *-nic*; *îndoială* = *îndoi* + *eală*; *îndoi* = *în-* + *doi* + *-i*)
străbunic = pref. *stră-* + subst. *bunic* (*bunic* = *bun* + suf. *-ic*)
vâjâit = *verbul vâjâi* + suf. *-(i)t* (*vâjâi* = *vâj !* + *âi*)

Universitatea „Spiru Haret", Filozofie și Jurnalistică, iulie 1997

Se dă textul:

„Vai, acela care trecuse dincolo de înălțimile cele mai anevoioase ale esteticii și se afundase în abisurile cele mai puțin explorate ale intelectului omenesc, acela care, de-a lungul unei vieți semănând cu o furtună neîntreruptă, găsise mijloace noi, procedee necunoscute pentru a uimi imaginația, pentru a seduce spiritele însetate de frumos, murise în câteva ore pe un pat de spital."

❑ *Cerințe:*

1. Rescrieți propoziția principală/ propozițiile principale din text.
2. Există vreo greșeală în text? Dacă răspunsul este pozitiv, arătați greșeala/ greșelile din text și corectați-o/ corectați-le prin rescriere în context.
3. Identificați neologismele din text și rescrieți-le.
4. Transformați verbele la gerunziu și la infinitiv din text în propozițiile subordonate pe care le contrag.
5. Extrageți derivatele din text și explicați mecanismul lor de formare.
6. Indicați câte un sinonim care să se potrivească, în context, pentru următoarele cuvinte din text: *anevoioase, abisurile, explorate, procedee, a seduce.*
7. Analizați morfosintactic următoarele cuvinte din text: *semănând, de-a lungul unei vieți.*

☑ *Rezolvare:*

1. *Vai, acela* [...], *acela* [...] *murise în câteva ore pe un pat de spital*

2. *[...] cel mai puțin explorate [...]*

3. *esteticii, abisurile, explorate, intelectului, procedee, imaginația, a seduce, spiritele, ore, spital*

4. a) *semănând* = care seamănă (cu o furtună neîntreruptă)
   b) *pentru a uimi* = ca să uimească (imaginația)
   c) *pentru a seduce* = ca să uimească (spiritele însetate de frumos)

5. a) înălțime < *înalt* + *-ime*
   b) anevoios < *anevoie* (*a* + *nevoie*) + suf. *-os*
   c) omenesc < *om* / *oameni* + *-esc*
   d) neîntrerupt < *ne-* + *întrerupt* (între + rupt)
   e) necunoscut < *ne-* + *cunoscut*
   f) însetat < înseta (*în-* + *sete* + *a*) + *-(a)t*

6. a) *anevoioase* = dificile
   b) *abisurile* = adâncimile

Scanned with OKEN Scanner

c) *explorate* = examinate
d) *procedee* = modalități
e) *a seduce* = a captiva

7. a) *semănând* = verb predicativ, personal, conjugarea I, diateza activă, gerunziu, atribut verbal

b) *de-a lungul unei vieți* = substantiv (*vieți*) comun, simplu, feminin, sg., genitiv (cerut de locuțiunea prepozițională *de-a lungul*), articulat cu articolul nehotărât proclitic *unei*, complement circumstanțial de timp.

Universitatea „Spiru Haret" – Filozofie și Jurnalistică, septembrie, 1997

I. Se dă textul:

„(Și),[1]/ (cum) *nu* mai *era* **nimeni** acolo,[2]/ dându-și seama[1]/ (că) *este necesar* [3]/ (ca) **un om** de meserie (*să*) *intervină* rapid,[4]/ dar și puțin speriat de ineditul situației[1]/ – poate și **unul** mai experimentat *ar fi reacționat* la fel[5]/ – tânărul **doctor**, abia ieșit de pe băncile unei facultăți[1]/ (unde) *învățase* multă teorie,[6]/ îi *spuse* prietenului[1]/ (care) *se uita* la el apatic[7]/ (*să*) *stea* calm, [8]/ (iar) surorilor $\sqrt{1}$ [9]/ (*să*) *pregătească* sala de operație.[10]/

$\sqrt{1}$ = *le spuse*

☐ *Cerințe:*

1. Împărțiți textul în propoziții. Scoateți din text și rescrieți propoziția principală / propozițiile principale.
2. Identificați și rescrieți propoziția subordonată subiectivă din text și contrageți-o.
3. Explicați ortograma *dându-și* din text.
4. Extrageți neologismele din text.

☑ *Rezolvare:*

1. **1.** *Și* [...] *dându-și seama* [...] *dar și puțin speriat de ineditul situației* [...] *tânărul doctor, abia ieșit de pe porțile facultății* [...] *îi spuse prietenului* [...] = propoziție principală

5. *poate și unul mai experimentat ar fi reacționat la fel* = propoziție principală incidentă

9. [...] *iar surorilor (le spuse)* [...] = propoziție principală, coordonată cu P^1 prin conj. *iar*

2. *ca un om de meserie să intervină rapid*, prin contragere propoziția subiectivă devine subiect: *a interveni* [...] (sau *intervenția* [...]

3. Ortograma *dându-și* este formată din verbul *dând(u)* și pron. reflexiv în D., formă neaccentuată [î]*și*, pronunțate împreună (o parte din cuvântul *dându* și cuvântul întreg *–și*)

4. *necesar, să intervină, rapid, ineditul, situației, experimentat, ar fi reacționat, doctor, facultăți, teorie, apatic, calm, sala, operație*

II. Construiți cinci enunțuri în care verbul „a lua" să facă parte dintr-o unitate frazeologică (locuțiune sau expresie)

☑ *Rezolvare:*

1. Ion a luat-o la sănătoasa.
2. Simțind pericolul, el și-a luat lumea-n cap.
3. Dacă promovez și examenul ăsta, îmi iau o grijă de pe cap.
4. Nu prea știi cum să-l iei ca să nu se supere.
5. Păsările și-au luat zborul spre țările calde.

III. Folosți substantivul polisemantic „cale" în trei enunțuri în care să aibă sens diferit.

☑ *Rezolvare:*

1. A ieșit în calea (=drumul) mea.
2. A mers cale (=distanță) de două ore.
3. A găsit o nouă cale (=metodă) de rezolvare a problemei.

Universitatea din București – Jurnalism, 1998

I. Se dă textul:

„(Fără *să*)-*și dea seama*[1]/ (dacă) *se înșală*[2]/ (sau) nu[3] $\sqrt{1}$, **vecinul** lui Moromete *avu* totuși bănuiala [4]/ (că) **Moromete** *se gândește* la el, la Bălosu,[5]/ (cum) *s-ar gândi* **Bălosu** la nimic, adică așa,[6]/ (ca și când) Bălosu nici *n-ar fi*.[7]/ *Se hotărî* [8]/(*să*)-l *întrebe* totuși despre loc[9]/ (și) *își spuse*[10]/ (că)[11]/ (dacă) și acum *va glumi* [12]/ – (și) gândind astfel **Bălosu** *simți* deodată[13]/ (că) îl *urăște* pe acest om[14]/ – (dacă) (deci) acum **Moromete** *nu va sta* cinstit de vorbă,[15]/ niciodată *nu*-i *va* mai *da* el cel dintâi *bună ziua*[11]/, (cum) *se întâmplase* până azi[16]/ (și) niciodată *n-o să*-i mai *treacă cu vederea* glumele lui tâmpite și felul lui de a fi[17]/ (*care*) totdeauna l-*au zgândărit*."

(Marin Preda, Morometii, vol. I)

$\sqrt{1}$ = se înșală

❑ *Cerințe:*

a) Există în text propoziții subiective, completive indirecte și circumstanțiale ? Dacă există, extrageți-le din text, indicând felul lor, relațiile sintactice cu regentul și calitatea morfologică a elementelor de relație.

Scanned with OKEN Scanner

b) Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate.

☑ *Rezolvare:*

a) 1. *fără să-și dea seama* = circumstanțială concesivă, subordonată la construcția verbală „avu totuși bănuiala" din P^4, introdusă prin locuțiunea conjuncțională *fără să*

2. *dacă se înșală* = completivă indirectă, subordonată la locuțiunea verbală „să-și dea seama" din P^1, introdusă prin conjuncția subordonatoare *dacă*

3. *sau nu* = completivă indirectă, subordonată la locuțiunea verbală „să-și dea seama" din P^1, introdusă prin conjuncția subînțeleasă *dacă*, coordonată cu P^2 prin conjuncția disjunctivă *sau*

6. *cum s-ar gândi Bălosu la nimic, adică așa* = circumstanțială de mod, subordonată la verbul „se gândește" din P^5, introdusă prin adverbul relativ *cum*

7. *ca și când Bălosu nici n-ar fi* = circumstanțială de mod, față de adverbul *așa* din P^6, introdusă prin locuțiunea conjuncțională subordonatoare *ca și când*

9. *să-l întrebe totuși despre loc* = completivă indirectă, subordonată la verbul „se hotărî" din P^8, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*

12. *dacă și acum va glumi* = circumstanțială condițională, subordonată la locuțiunea verbală „nu(-i) va da bună ziua" din P^{11}, introdusă prin conjuncția subordonatoare *dacă*

15. *dacă deci nici acum Moromete nu va sta cinstit de vorbă* = circumstanțială condițională, subordonată la locuțiunea verbală „nu(-i) va da bună ziua" din P^{11}, introdusă prin conjuncția subordonatoare *dacă*

16. *cum se întâmplase până azi* = circumstanțială modală, subordonată la locuțiunea verbală „nu(-i) va da bună ziua", introdusă prin adverbul relativ *cum*

b)

cum = complement circumstanțial de mod, exprimat prin adverb relativ de mod

s-ar gândi = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv (la diateza activă este tranzitiv), conjugarea a IV-a, condițional-optativ, prezent, persoana a III-a, singular

Bălosu = subiect, exprimat prin substantiv propriu, singular, nominativ

la nimic = complement indirect, exprimat prin pronume negativ simplu, acuzativ, cu prepoziție

felul de a fi = complement direct, exprimat prin locuțiune substantivală (=comportarea), nominativ, articulat cu articulul hotărât -l (poate fi interpretat și ca substantiv + verb la infinitiv, primul fiind complement direct, cel de al doilea – atribut verbal, exprimat prin verb predicativ, la modul infinitiv precedat de prepoziția de)

care = subiect, exprimat prin pronume relativ în nominativ, introduce o atributivă

totdeauna = complement circumstanțial de timp, exprimat prin adverb de timp, compus, gradul pozitiv

Scanned with OKEN Scanner

l = complement direct, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, singular, masculin, acuzativ, formă neaccentuată

au zgândărit = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, conjugarea a IV-a, indicativ, perfectul compus, persoana a III-a, plural

II. Se dă textul:

„Dacă vom adăogi pe lângă aceste inconveniente și pe lângă massa de funcționari, de care dispune deja până acum guvernul, și pe cei creați în anii din urmă prin concentrarea în mâinile sale a impozitului băuturilor, a monopolului tutunurilor, a administrației drumurilor de fier, fără a mai face amintire de favorile ce pune la dispoziţiunea prozeliților săi (...), dacă vom adăogi pe lângă toate acestea, manipularea fără control, augmentabilitatea discreționară și neconștiincioasă a unui budget, a cărui cheltuieli sporesc în realitate, a cărui venituri se îmflă fără realitate, – atunci nu mai rămâne nici umbră de îndoială că un regim constituțional aplicat în asemenea condiții e o iluzie și nimic decât o iluzie, o înșelăciune, o ficțiune (...)."

❑ *Cerință:*

În limita a 25 - 30 de rânduri, demonstrați cu argumente din text (particularități morfosintactice, lexicale, semantice etc.) că fragmentul citat aparține stilului publicistic și că are un caracter polemic

☑ *Rezolvare:*

Argumente:

– ***de natură morfosintactică***: adj. posesiv *săi, sale* (în alte registre ar fi fost folosit *lui*), formula *a face amintire* (utilizată și în stilul administrativ), pronumele relative *ce* (în alte registre ar fi fost folosit *care*), sintagmele *fără control* (accent polemic), *anii din urmă, în mâinile sale* (accent polemic), *pune la dispoziţiune* (accent polemic), *în realitate* (accent polemic), *fără realitate* (accent polemic, mai ales în antiteză cu „sporirea cheltuielilor – în realitate"), *nici umbră de îndoială* (accent polemic), *asemenea condiții* (accent polemic), regim constituțional; repetările retorice *Dacă vom adăogi... dacă vom adăogi, o iluzie și nimic decât o iluzie* (accent polemic), cumularea convergentă, atribute <—> (*a impozitului băuturilor, a monopolului tutunurilor, a administrației drumurilor de fier, manipularea fără control, augmentabilitatea discreționară și neconștiincioasă...*) și prin construcțiile completive (*fără a mai face amintire de favorile... dacă vom adăogi pe lângă toate acestea...*)

– ***de natură lexicală și semantică***: *adăogi, concentrarea, inconveniente, massa, funcționări, dispunea, guvernul, impozitului băuturilor, administrației drumurilor de fier, favori* (accent polemic), *prozeliți* (accent polemic) *manipularea* (accent polemic), *augmentabilitate, discreționară* (accent polemic), *neconștiincioasă* (cu sensul „inconștientă" – accent polemic),

Scanned with OKEN Scanner

budget, cheltuieli, sporesc, venituri, se îmflă (accent polemic), *iluzie* (accent polemic), *înșelăciune* (accent polemic), *ficțiune* (accent polemic).

III.A. Dați câte un sinonim pentru următoarele cuvinte: *lizibil, a eluda, iterativ, exhaustiv, epigon, a denigra.*

☑ *Rezolvare:*
lizibil = citeț
a eluda = a încălca, a ocoli
iterativ = repetat
exhaustiv = complet
epigon = urmaș (fără merite)
a denigra = a defăima

B. Explicați efectul ironic al cuvintelor subliniate din următoarele articole de presă. Arătați cum s-au format acestea din punct de vedere lexical.

a) „El ar trebui să știe că, mai ales în ultimii cincizeci de ani, nu e pentru cine se pregătește, ci pentru cine se *kaghebește*."

b) Vom putea învinge până la urmă *stalinozaurii* (...) ca nu cumva să ne chinuie copiii încă o mie de ani."

☑ *Rezolvare:*

a) Verbul este format de la substantivul abreviat KGB (pronunțat *kaghebe*), denumind securitatea sovietică, transformat în verb prin sufixul *-i* (*a se kaghebi*). Este un joc de cuvinte între termenul *se găsește / se nimerește*, normal în zicala cunoscută, și verbul creat de la numele securității sovietice, cu referire la cei care, după revoluție, fiind școliți în spiritul serviciilor respective, au reușit să înlăture pe cei ce au crezut că, pregătind revoluția (sau luptând pentru ea), vor și beneficia de roadele ei.

b) Substantivul este format prin compunere de la numele dictatorului sovietic *Stalin* prin adăugarea unui sufixoid (fals sufix, de fapt un element savant de compunere) desprins din termenul *brontozauri*, referitor la fioroasele animale preistorice. Substituirea sugerează cruzimea primitivă a celor din „stirpea" lui Stalin care ar putea înspăimânta și chinui copiii (de fapt, generațiile de urmași) epoci îndelungi, aproape incomensurabile, așa cum uriașele animale au „torturat" (cel puțin în percepția copiilor) celelalte animale perioade preistorice imemoriale.

C. Corectați greșelile din textele următoare:

a) În scurta sa alocuțiune prim-ministrul a trecut în revistă perspectivele viitoare ale economiei naționale în condițiile unei privatizări eficiente și rapide.

b) Cronometarea timpilor intermediari ai cursei au arătat că performanțele sportivilor au fost optime.

c) Înaintea datei sus-menționată, se va organiza o selecție riguroasă a autorilor cu o activitate prodigioasă, care se circuumscriu perimetrului dramaturgiei contemporane.

Scanned with OKEN Scanner

☑ *Rezolvare:*

a) Corect: În alocuțiunea sa, prim-ministrul a trecut în revistă perspectivele economiei naționale în condițiile unei privatizări eficiente și rapide.

b) Corect: Cronometarea etapelor intermediare ale cursei a arătat că performanțele sportivilor au fost optime.

c) Corect: Înaintea datei sus-menționate, se va organiza o selecție riguroasă a autorilor prodigioși, care se înscriu în perimetrul dramaturgiei contemporane.

Universitatea „Spiru Haret" – Filozofie și Jurnalistică, iulie 1998

I. Se dă textul:

„*Încercăm* întâi[1]/ (să) *vă administrăm* puternice doze de vitamine[2]/ (și)[3]/ (dacă) *observăm* cea mai mică ameliorare[4]/ *înseamnă*[3]/ (că) **asta** *e cauza* (și) (că) *o să vă faceți bine.*"[6]/

❑ *Cerințe:*

a) Rescrieți integral fiecare propoziție, separat, și precizați felul ei și raportul (raporturile) cu alte propoziții.

b) Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate din text.

c) Identificați în text și rescrieți două cuvinte derivate și explicați modul de formare.

d) Extrageți și rescrieți cel puțin patru neologisme din text.

☑ *Rezolvare:*

a) 1. *Încercăm întâi* = propoziție principală

2. *să vă administrăm puternice doze de vitamine* = propoziție completivă directă, subordonată față de P^1, introdusă prin *să*

3. *și* [...] *înseamnă* = propoziție principală, coordonată cu P^1, legată prin *și*

4. *dacă observăm cea mai mică ameliorare* = propoziție subiectivă, subordonată față de P^3, introdusă prin *dacă*

5. *că asta e cauza* = propoziție predicativă, subordonată față de P^3, introdusă prin *că*

6. *și că o să vă faceți bine* = propoziție predicativă, subordonată față de P^3, introdusă prin *că*, coordonată cu P^5, prin *și*

b) întâi = *complement circumstanțial de timp, exprimat prin adverb de timp, gradul pozitiv, provenit din numeral ordinal, prin conversiune*

înseamnă = *verb copulativ, conjugarea I, diateza activă, intranzitiv, indicativ prezent, persoana a III-a, singular (cu sens impersonal), predicat nominal incomplet (pe lângă care propozițiile 5 și 6 îndeplinesc funcția de nume predicativ multiplu)*

Scanned with OKEN Scanner

c) *puternic* < *putere* + sufixul *-nic* (*putere* = *putea* + sufixul *-re*)
ameliorare < *ameliora* + sufixul *-re*
(*a*) *însemna* < prefixul *în-* + *semn* + sufixul *-a*
d) *administrăm, doze, vitamine, observăm, ameliorare, cauză*

II. Găsiți câte un cuvânt sinonim pentru fiecare din următoarelor unități frazeologice: *fără cap și coadă, cum scrie la carte, (om) dintr-o bucată, a călca pe coadă* (pe cineva).

☑ *Rezolvare:*
– *fără cap și coadă* = incoerent, dezlânat
– *cum scrie la carte* = reglementar, corect
– *(om) dintr-o bucată* = integru, hotărât
– *a(-l) călca pe coadă (pe cineva)* = a enerva, a ofensa, a jigni, a irita

Universitatea din București, Facultatea de Jurnalistică, 1999

1. Se dă textul:

„Ar fi fost zadarnic [1]/ *(să)*-i *amintească* bărbatului [2]/ (că) la urma urmei *era dator* [3]/ *(să) se ducă*, fiind vorba de bărbatul sorei lui, [4]/ **(care)** niciodată *nu pomenise* [5]/ (că) *ar avea* drept asupra casei [6]/ (și) *ar fi putut* [7]/*(s)*-o *facă*; [8]/ **alții** *ajungeau* până acolo cu neînțelegerea, [9]/(încât) *umblau* prin judecăți [10]/ (și) *nu se lăsau* [11]/ (până) *nu împărțeau* casa ca nebunii, scândură cu scândură, [12]/ (chiar dacă) **rudele** de sânge *se împotriveau*; [13]/ cumnatul Grigore – [14]/ erau zece **ani** [15]/ – *nu suflase* nici un cuvânt. [14]/

(Marin Preda, *Moromeții*)

❑ *Cerințe:*
a) segmentarea textului și identificarea propozițiilor

☑ *Rezolvare:*
1. P
2. SB (1)
3. CD (2)
4. CI (3)
5. AT (4)
6. CD (5)
7. P. incid.
8. CD (7)
9. P

10. CNS (9)
11. CNS (9)
12. CT (11)
13. CV (12)
14. P
15. P. incid.

☑ *Rezolvare:*

b) Analiza sintactico-morfologică a cuvintelor subliniate

– *la urma urmei* = complement de timp, exprimat prin locuțiune adverbială de timp

– *dator* = nume predicativ, exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și trei forme flexionare, masculin, singular, nominativ, pozitiv

– *asupra casei* = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, genitiv precedat de prepoziția „asupra", articulat cu articolul hotărât enclitic *-i*

– (s-) *o* (facă) = complement direct, exprimat prin pronume personal, forma neaccentuată, persoana a III-a, singular, feminin, acuzativ; are și o valoare neutră

– *de sânge* = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, defectiv de plural, cazul acuzativ precedat de prepoziția *de*, nearticulat

– *nu suflase* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea I, diateza activă, tranzitiv, indicativ, mai mult ca perfectul, persoana a III-a, singular, forma negativă cu adverbul de mod de negație *nu*

– *nici un* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal negativ compus, neutru, singular, acuzativ

– *cuvânt* = complement direct, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, singular, acuzativ, nearticulat

2. Enunțurile de mai jos conțin erori de limbă. Transcrieți-le corect:

a) Meteorologii au anunțat averse de ploaie.
Corect: Meteorologii au anunțat averse.

b) Nu o dată ne-a preocupat problema relațiilor cu Rusia.
Corect: Nu o dată ne-au preocupat relațiile cu Rusia.

c) Nu e ușor să intri la o facultate juridică.
Corect: Nu e ușor să intri la o facultate de științe juridice.

d) Mijloacele mass-media anunță noi scumpiri.
Corect: Mass-media anunță noi scumpiri.

e) Am cumpărat cinci kilograme de căpșuni.
Corect: Am cumpărat cinci kilograme de căpșune.

3. Dați antonimele pentru următorii termeni:

– *planturos* – slab, uscățiv, scheletic, slăbănog, costeliv, firav, pirpiriu, sfrijit

– *euforie* – nefericire, nenorocire

– *exoteric* – inaccesibil, inabordabil, ascuns, misterios
– *debitor* – creditor, împrumutător
– *temerar* – fricos, temător, laș

E. ACADEMIA DE POLIȚIE

Academia de Poliție, Seria I, 1997

I. 1. Să se analizeze exclusiv din punctul de vedere al sintaxei frazei următorul text:

„*Pesemne*[1]/ (că) lui i-*ar fi convenit* [2]/ (*să*) *nu fie penalizat*[3]/ (cu toate că) *era vinovat,*[4]/ (ci) numai (*să*) *se afirme* și despre el[5]/ (că) *nu e frumos*[6]/ (ce) *a făcut*[7]/ (și) (cum) *a procedat,*[8]/ (dar) (că) *este normal*[9]/ (ca) **omul** (*să*) mai și *greșească* din când în când.[10]/

N.B. Analiza sintactică trebuie limitată la segmentarea și la calificarea propozițiilor

2. Să se extragă și să se rescrie cinci neologisme existente în textul de mai sus.

☑ *Rezolvare:*

1. P1 = P
P2 = SB (1)
P3 = SB (2)
P4 = CSV (3)
P5 = SB (2)
P6 = SB (5)
P7 = SB (6)
P8 = SB (6)
P9 = SB (5)
P10 = SB (9)

2. *ar fi convenit, să nu fie penalizat, să se afirme, a procedat, normal.*

II. Analizați din punct de vedere morfosintactic cuvintele subliniate din textul:
„Și soare nu-*i* să-*i* plângă *risipirea,*/ Eu plâng *atunci*, căci tu-*mi* răsai în zare"
(Octavian Goga – „Dăscălița")

☑ *Rezolvare:*

-i = verb predicativ (= „există"), personal, conj. a IV-a, intranzitiv, diateza activă, indicativ prezent, pers. a III-a singular, funcție sintactică de predicat verbal

-i = pronume personal, pers. a III-a, singular, dativ posesiv (= „lui"), formă neaccentuată, funcție sintactică de atribut pronominal în dativ

risipirea = substantiv comun simplu, feminin, acuzativ, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a*, funcție sintactică de complement direct

atunci = adverb de timp, fără grad de comparație, funcție sintactică de complement circumstanțial de timp

-mi = pronume personal, pers. I, singular, dativ, forma neaccentuată, funcție sintactică de complement indirect

Scanned with OKEN Scanner

III. Construiți enunțuri în care să folosiți următoarele adjective de întărire: *însuți, înseți, însiși, înșine, însămi*. Precizați persoana, numărul, genul și cazul fiecăruia.

☑ *Rezolvare:*

Tu *însuți* mi-ai spus (pers. a II-a, singular, masculin, nominativ)

Ție *înseți* nu ți-ar plăcea așa ceva (pers. a II-a, singular, feminin, dativ)

Ei *înșiși* au partcipat la manifestare (pers. a III-a, plural, masculin, nominativ)

Noi *înșine* nu prea știm despre ce e vorba (pers. I, plural, masculin, nominativ)

Eu *însămi* nu sunt de acord cu această părere. (pers. I, singular, feminin, nominativ)

IV. Alcătuiți scurte enunțuri în care să apară corect folosite următoarele perechi de paronime:

1. *familial* și *familiar*
2. *literal* și *literar*
3. *original* și *originar*
4. *petrolier* și *petrolifer*
5. *miner* și *minier*

☑ *Rezolvare:*

1. Are o situație *familială* grea. Se poartă prea *familiar* cu elevii.
2. A reprodus *literal* spusele acestuia. Folosește întotdeauna o exprimare *literară*.
3. Îi plăcea să fie *original* în tot ce făcea. Era *originar* din Craiova.
4. Industria *petrolieră* se privatizează treptat. Câmpurile *petrolifere* au cam secătuit.
5. Tatăl lui este *miner*. Industria *minieră* se restructurează.

V. Construiți enunțuri în care locuțiunile verbale: *a da buzna, a o lua la sănătoasa, a-și aduce aminte, a-și da obștescul sfârșit, a face din țânțar armăsar* să fie înlocuite prin verbele sinonime corespunzătoare.

☑ *Rezolvare:*

Solicitanții *au dat buzna* (= *au năvălit*) înăuntru.

Nică *a luat-o la sănătoasa*. (= *a fugit*).

Nu-și aducea aminte (= *nu-și amintea*) nimic.

Și-a dat obștescul sfârșit (= *a murit*) la 90 de ani.

Tu tot timpul *faci din țânțar armăsar* (= *exagerezi*).

VI. Aplicând principiul sintactic sau logic al ortografiei noastre actuale, construiți 10 (zece) enunțuri scurte, în care să apară corect scrise următoarele secvențe lingvistice omofone (adică la fel pronunțate);

1. *odată* și *o dată*
2. *niciodată* și *nici o dată*
3. *devreme* și *de vreme*

Scanned with OKEN Scanner

4. *încontinuu* și *în continuu*
5. *demult* și *de mult*

☑ *Rezolvare:*

1. Asta a fost *odată*, acum e altceva. L-am strigat *o dată* și a plecat.
2. N-am fost acolo *niciodată*. Nu e precizată *nici o dată* calendaristică.
3. S-a sculat *devreme*. Nu-i e frică *de vreme*, oricât ar fi de urâtă.
4. Copilul plângea *încontinuu*. Curentul s-a transformat din alternativ *în continuu*.
5. A plecat *demult*. Era plecat *de mult timp*.

VII. Să se indice câte un sinonim neologic pentru următoarele cuvinte: *adânc, belșug, urmare, neatârnare, a hotărî, amănunțit, vină, cerere, veșnic, a născoci.*

☑ *Rezolvare:*

adânc = profund; *belșug* = abundență; *urmare* = consecință; *neatârnare* = independență; *a hotărî* = a decide; *amănunțit* = detaliat; *vină* = culpă; *cerere* = solicitare; *veșnic* = etern; *a născoci* = inventa

Academia de Poliție, seria II-a, 1997

I. Se dă textul:

Este sigur că înțelese eroarea ce fusese comisă de către colegii săi, dar se gândea că lucrurile s-ar putea corecta dacă aceștia ar fi receptivi la sugestiile oferite, măcar că nu aștepta ca ei să se transforme substanțial.

❑ *Cerințe:*

1. Subliniați predicatele.
2. Delimitați propozițiile și rescrieți-le în ordinea succesiunii lor în text.
3. Precizați felul propozițiilor prin simpla calificare a acestora (de ex.: principală, subiectivă etc.).
4. Identificați și rescrieți 4 (patru) neologisme existente în textul de mai sus.

☑ *Rezolvare:*

1. *înțelesese, fusese comisă, se gândea, ar putea, ar fi receptivi, (nu) aștepta, să se transforme.*

2. *Este sigur* (1), *că înțelesese eroarea* (2), *ce fusese comisă de către colegii săi* (3), *dar se gândea* (4), *că lucrurile s-ar putea corecta* (5), *dacă aceștia ar fi receptivi la sugestiile oferite* (6), *măcar că nu aștepta* (7) *ca ei să se transforme substanțial* (8).

Scanned with OKEN Scanner

3. P1 = PP
P2 = SB (1)
P3 = AT (2)
P4 = PP
P5 = CI (4)
P6 = CDT (5)
P7 = CV (5)
P8 = CD (7)

4. *eroare, comisă, colegii, corecta, receptivi, sugestie, oferite, (a) transforma, substanțial.*

II. Efectuați analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate din textul:

„*Sara pe deal* buciumul sună cu jale,
Turmele-*l* urc, stele *le* scapăr în cale."
(M. Eminescu – „Sara pe deal")

☑ *Rezolvare:*

sara = complement circumstanțial de timp, exprimat prin adverb de timp

pe deal = complement circumstanțial de loc, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, sg., Ac., precedat de prep. simplă *pe*, neart.

-l = complement direct, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, sg., masc., Ac., formă neaccentuată

-le = complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, pl., D., formă neaccentuată

III. Înlocuiți punctele cu formele potrivite ale pronumelui relativ **„care"**, respectând regula acordului:

1. Tinerii... le place muzica o ascultă cu plăcere.
2. Localitatea... vin se află pe malul mării.
3. Sosește toamna... zile sunt ploioase.
4. Filmul... l-am văzut a fost interesant.
5. Meciul... desfășurare a avut loc acum câteva zile ne-a dezămăgit.

☑ *Rezolvare:*

1. *cărora*; 2. *din care*; 3. *ale cărei*; 4. *pe care*; 5. *a cărui.*

IV. Aplicând principiul sintactic sau logic al ortografiei noastre actuale, construiți 10 (zece) enunțuri scurte, în care să apară corect scrise următoarele secvențe lingvistice omofone (deci cu pronunțare identică):

1. *altădată* și *altă dată;*
2. *deloc* și *de loc*;
3. *întruna* și *într-una;*
4. *numai* și *nu mai;*
5. *totuna* și *tot una;*

☑ *Rezolvare:*

1. Nu mai e ca *altădată*. Trebuie stabilită *altă dată* pentru consfătuire.
2. Nu mai ninge *deloc*. Tânărul este *de loc* din Ardeal.

Scanned with OKEN Scanner

3. Vorbea *întruna*. Ne vom întâlni *într-una* din zile.
4. Au venit *numai* doi colegi. *Nu mai* putem alerga.
5. Era *totuna*, de sus până jos. A cumpărat *tot una* albastră.

V. Alcătuiți familia lexicală a cuvântului *floare* explicând mecanismul de formare a cel puțin 5 (cinci) derivate.

☑ *Rezolvare:*

floare
floricică = floare + sufixul *-icică*
înflori = prefixul *în-* + *floare* + sufixul *-i*
înflorire = *înflori* + sufixul *-(i)re*
înfloritură = *înflori* + sufixul *-(i)tură*
înflorit = *înflori* + sufixul *-(i)t*
înflora = prefixul *în-* + *floare* + sufixul *-a*
înflorat = *înflora* + sufixul *-(a)t*

VI. Alcătuiți scurte enunțuri în care să apară corect folosite următoarele perechi de paronime:
adapta/ adopta;
carbonier/ carbonifer;
destins/ distins;
temporal/ temporar;
solidar/ solitar.

☑ *Rezolvare:*

Ne-*am adaptat* la condițiile climatice. Consiliul *a adoptat* o nouă hotărâre.
Industria *carbonieră* se restructurează. Bazinul *carbonifer* a fost exploatat intensiv.
Duminică arătai mai *destins*. Era împreună cu un domn *distins*.
Are o durere în zona *temporală*. A plouat *temporar*.
Au fost *solidari* cu colegii lor. Era un individ *solitar*.

VII. Indicați câte un sinonim pentru următoarele cuvinte neologice: *bizar, competiție, a consolida, detaliu, eroare, esențial, incert, insolent, solitar, urbe.*

☑ *Rezolvare:*

bizar (= straniu), *competiție* (= întrecere), *a consolida* (= a întări), *detaliu* (=amănunt), *eroare* (= greșeală), *esențial* (= principal), *incert* (= nesigur), *insolent* (= obraznic), *solitar* (= singuratic), *urbe* (= oraș)

Scanned with OKEN Scanner

Academia de Poliție, seria I, 1998

I. Se dă textul:

„*Se știe*[1]/ [că] orice **persoană**[2]/ [**care**] *încalcă* prevederile unui anume articol de lege[3]/ *este găsită* vinovată din punct de vedere juridic, indiferent de locul[2]/ [unde] *se află* [4]/, de timpul [2]/ [când] *a săvârșit* fapta[5]/ și de scopul[2]/ [**care**] *a animat*-o[6]/ și [chiar dacă] *probează* [7]/ [că] respectiva **lege** *nu i-a fost cunoscută*."[8]/

❑ *Cerințe:*

a) Să se identifice și să se califice propozițiile componente ale frazei.

b) Să se analizeze din punct de vedere sintactic și morfologic cuvintele subliniate.

☑ *Rezolvare:*

a) 1. *Se știe* = principală

2. *că orice persoană... este găsită vinovată din punct de vedere juridic, indiferent de locul..., de timpul... și de scopul...* = subiectivă, subord. la nr. 1, introdusă prin conjuncția *că*

3. *care încalcă prevederile unui anume articol de lege* = atributivă, subord. la nr. 2, introd. prin pron. rel. *care*

4. *unde se află* = atributivă, subordonată la nr. 2, introd. prin adv. rel. de loc *unde*

5. *când a săvârșit fapta* = atributivă, subord. la nr. 2, introd. prin adv. rel de timp *când*

6. *care a animat-o* = atributivă, subord. la nr. 2, introd. prin pronumele relativ *care*

7. *și chiar dacă probează* = concesivă, subord. la nr. 2, introd. prin loc. conj. *chiar dacă,* în raport de coordonare cu compl. concesiv *indiferent de locul*

NOTĂ: Conjuncția copulativă *și* leagă propoziția concesivă de complementele concesive precedente (*indiferent de locul, de timpul și de scopul*)

8. *că respectiva lege nu i-a fost cunoscută* = completivă directă, subord. la nr. 7, introd. prin conj. *că*

b) *anume* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv calificativ, invariabil, fără grade de comparație

este găsită = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv (la diateza activă verbul *a găsi* este tranzitiv), conj. a IV-a, diateza pasivă, indicativ, prezent, pers. a III-a, sg.

care = subiect, exprimat prin pronume relativ, nominativ

II. Să se analizeze exclusiv din punct de vedere morfologic cuvintele subliniate în următoarele enunțuri:

Scanned with OKEN Scanner

1. Situația ei *i*-a impresionat pe toți cei prezenți.
2. Când *i* se dă atenție, orice om se crede important.
3. Dă-*i* înainte, pentru că e bine ce faci.
4. Fața-*i* albă se ghicea în întunericul camerei.
5. De-*i* veni repede, mi-*i* găsi acasă.

☑ *Rezolvare:*

1. *i* = pronume personal, pers. a III-a, pl., masculin, Ac., formă neaccentuată
2. *i* = pronume pers., pers. a III-a, sg., masculin, D., formă neaccentuată
3. *i* = pronume pers., pers. a III-a, sg., D, formă neaccentuată, sens neutru în construcția populară *dă-i înainte*
4. *i* = pronume pers., pers. a III-a, sg., D. posesiv
5. *i* = forma populară a auxiliarului pentru indicativ viitor *vei*, pers. a II-a, sg.

III. Să se rescrie în forma corectă (eliminându-se, așadar, greșelile de orice fel) următoarele enunțuri:

1. A reușit datorită talentului și a muncii sale perseverente.
2. Dat fiind noile condiții, n-a putut rămânea pe postul pe care l-a ocupat.
3. Întrucât eram să cad, m-am întrebat ce-s cu gropile din fața scărilor.
4. Le-am dat amâdorura dreptate, deși nimeni nu agreiază atitudinea mea.

☑ *Rezolvare:*

1. A reușit datorită talentului și muncii sale perseverente.
2. Date fiind noile condiții, n-a putut rămâne pe postul pe care l-a ocupat.
3. Întrucât era să cad, m-am întrebat ce-i cu gropile din fața scărilor.
4. Le-am dat amândurora dreptate, deși nimeni nu agreează atitudinea mea.

IV. Să se construiască propoziții ilustrative pentru sensul următoarelor perechi paronimice: *apropia / apropria, deferență / diferență, literal / literar, petrolier / petrolifer, releva / revela.*

☑ *Rezolvare:*

S-a *apropiat* de final. Și-a *apropiat* câteva bunuri importante.
S-a comportat plin de *deferență*. Între ei este o mare *diferență*.
A buchisit cuvântul *literal*. Este un text *literar* cunoscut.
Tancul *petrolier* este plin. În jur erau terenuri *petrolifere*.
Vorbitorul a *relevat* că activitatea e pe drumul cel bun. Mărturia celui audiat a *revelat* câteva aspecte surprinzătoare.

V. Să se indentifice și să se rescrie varianta accentuată corectă din următoarele perechi: *butélie / butelíe, mátur / matúr, precáut / precaút, rabín / rábin, símbol / simból.*

☑ *Rezolvare:*

corect: *butélie, matúr, precáut, rábin, simból*

VI. Urmând modelul dat în paranteză (*fair play* = joc cinstit), să se indice sensul corect al expresiilor de mai jos și să se construiască pentru fiecare o scurtă propoziție ilustrativă:

de facto, de jure, in extremis, nota bene, sine die

☑ *Rezolvare:*

de facto = de fapt; *de jure* = de drept: De facto, lucrurile stau așa, dar de jure situația este inacceptabilă

in extremis = în ultima clipă: A prins trenul in extremis.

nota bene = ia seama cu atenție: Nota bene, exemplele sunt obligatorii.

sine die = fără (a fi hotărâtă) ziua: Discuția s-a amânat sine die.

Academia de Poliție, seria a II-a, 1998

I. a) Analizați din punctul de vedere al sintaxei frazei următorul text:

Nu-i frumos ce e frumos, ci-i frumos ce-mi place mie. (Proverb)

b) Precizați valoarea morfologică și funcția sintactică a lui **ce** și a lui **frumos** *(care apar în text de două și, respectiv, trei ori)*

☑ *Rezolvare:*

a) 1. *Nu-i frumos* = principală

2. *ce e frumos* = subiectivă, subordonată la nr. 1, introdusă prin pron. rel. *ce*

3. *ci-i frumos* = principală, coord. cu nr. 1, prin conjuncția adversativă *ci*

4. *ce-mi place mie* = subiectivă, subord. la nr. 3, introdusă prin pron. rel. *ce*

b) – *ce* = pronume în cazul N., funcție sintactică de subiect

– *frumos* = adj. calificativ, variabil, cu două terminații, grad pozitiv, nume predicativ (împreună cu verbul copulativ *i / e* formează predicatul nominal)

II. a) Segmentați fraza următoare în propoziții și arătați felul acestora:

„Ăst cuvânt minunat,
Pe care domnul lup auz că l-a-nvățat,
Trecând pe lângă sat,
La ziua unui sfânt,
Când preotul citea și propoveduia,
Pe mulți din dregători să plângă i-a-ndemnat." (Gr. Alexandrescu)

b) Identificați și comentați elementele lingvistice astăzi neliterare din acest text.

c) Analizați morfo-sintactic cuvintele subliniate din versul al II-lea

☑ *Rezolvare:*

a) 1. *Ăst cuvânt minunat... pe mulți din dregători... i-a-ndemnat* = principală

2. *pe care... auz* = atributivă, subordonată la 1, introdusă prin pron. relativ *pe care*

Scanned with OKEN Scanner

3. *domnul lup... că l-a învățat, trecând pe lângă sat, la ziua unui sfânt* = completivă directă, subord. la 2, introd. prin conj. *că*

4. *când preotul citea* = temporală, subord. la 3, introd. prin adv. rel. de timp *când*

5. *și propoveduia* = temporală, subord. la 3, introd. prin adv. rel. de timp *când* subînțeles, coord. cu 4, prin conjuncția copulativă *și*

6. *să plângă* = completivă indirectă, subord. la 1, introd. prin conj. *să* (care e și parte a verbului la conjunctiv).

b) *ăst* = formă fonetică regională (muntenească) a adj. demonstr. de apropiere (literar, astăzi: *acest*)

auz = formă fonetică regională a verbului *a auzi* la pers. I, sg. (literar, astăzi: *aud*)

propoveduia = formă fonetică regională (muntenească) a verbului *a propovădui*, la pers. a III-a, sg. (literar, astăzi: *propovăduia*)

dregători = arhaism (sinonimul actual: *demnitar, funcționar public de rang înalt*)

c) – *pe care* = pronume relativ, în Ac. cu prepoziție (înlocuiește subst. *cuvânt*), complement direct în prop. 3 (și mijloc de legătură pentru prop. 2)

– *l* = pron. pers., pers. a III-a, sg., Ac., formă neaccentuată, compl. direct

– *a-nvățat* = verb predicativ, personal, tranzitiv, conj. I, diateza activă, indicativ, perf. compus, pers. a III-a, sg., pr. verbal.

III. Indicați câte un sinonim neologic pentru fiecare dintre următoarele arhaisme (sau numai elemente lexicale „învechite"): *bir, diată, descăpățâna, cinovnic, ipochimen, legiui, rigă, sfetnic, slobozenie, surghiun, tiparniță, zalhana.*

☑ *Rezolvare:*

bir = impozit
diată = testament
descăpățâna = decapita
cinovnic = funcționar
ipochimen = individ
legiui = legifera
rigă = rege
sfetnic = consilier
slobozenie = libertate
surghiun = exil
tiparniță = tipografie
zalhana = abator

IV. Indicați, prin simplă rescriere, care dintre următoarele variante ale aceluiași neologism este corectă sau literară:

Scanned with OKEN Scanner

1. conjuctură - conjunctură
2. identitate - indentitate
3. identifica - indentifica
4. juristconsult - jurisconsult
5. jurisdicție - juristdicție
6. președenție - președințe - președinție
7. propietate - proprietate
8. promptitudine - promtitudine
9. sacrosant - sacrosanct
10. standard - ștandard

☑ *Rezolvare:*

1. *conjunctură*
2. *identitate*
3. *identifica*
4. *jurisconsult*
5. *jurisdicție*
6. *președințe*
7. *proprietate*
8. *promptitudine*
9. *sacrosanct*
10. *standard*

V. Rescrieți următoarele fraze, corectând toate greșelile pe care le conțin:

1. „Nu întotdeauna sunteți cinstit(ă) cu cei din jur și acest lucru se va repercursiona asupra vieții dvs. în scurt timp"
2. „Când simt cuțitul la os, tricolorii se forționează... și în ultimul meci scot exact rezultatul menit să le asigure o calificare"
3. „Fiecare dintre noi avem obligativitatea de a respecta legile statului"
4. „Banca va supraveghea modul cum se utilizează creditul în vederea rambursabilității la termen"
5. „În urma paraliziei datorată unui accident vascular a urmat un lung tratament de recuperabilitate"
6. „Folosirea improprie a unor neologisme poate turbura procesul de comunicabilitate verbală"
7. „În țara noastră reforma nu este posibilă decât dacă are suportabilitate populară"

☑ *Rezolvare:*

1. „Nu întotdeauna sunteți cinstit(ă) cu cei din jur și acest lucru se va repercuta asupra vieții dvs. în scurt timp."
2. „Când simt cuțitul la os, tricolorii se forțează... și în ultimul meci scot exact rezultatul menit să le asigure o calificare."

Scanned with OKEN Scanner

3. „Fiecare dintre noi are obligația de a respecta legile statului."
4. „Banca va supraveghea modul cum se utilizează creditul în vederea rambursării la termen."
5. „În urma paraliziei datorate unui accident vascular a urmat un lung tratament de recuperare."
6. „Folosirea improprie a unor neologisme poate tulbura procesul de comunicare verbală."
7. „În țara noastră reforma nu este posibilă decât dacă are suport popular."

Academia de poliție, seria I, zi, varianta 1, 1999

1. Să se arate câte derivate create în interiorul limbii române (prin diverse procedee) conține următorul text:

„Deși s-a stabilit de multă vreme că Pământul se mișcă în jurul Soarelui, există încă o mulțime de ființe omenești care împărtășesc teoria geometrică a lui Ptolemeu și ignoră heliocentrismul lui Copernic și Galileo Galilei, admițând că astrul zilei este acela care se învârtește în jurul Terrei".

a) două
b) trei
c) patru
d) cinci

2. Indicați enunțul în care locuțiunea prepozițională evidențiată este utilizată în formă corectă:

a) „Din punctul de vedere al participării, totul a fost extraordinar."
b) „Din punct de vedere al condițiilor meteorologice, vacanța nu a fost reușită."

3. Precizați care dintre cuvintele enumerate este format în limba română prin derivare cu sufixul *„-tor"*:

a) „amator"
b) „orator"
c) „privitor"
d) „senator"

4. Marcați numărul predicatelor existente în următoarea frază: *În week-end tu vei merge la munte, soră-mea la mare, copiii la țară, iar bătrânii vor rămâne acasă.*

a) două
b) trei
c) patru

5. Analizați fraza următoare și stabiliți numărul propozițiilor din care este formată:

„Cei ce știu că francezii sunt raționaliști, germanii idealiști, englezii pragmatici, rușii mistici și orientalii fataliști nu vor să admită că sufletește și culturalicește trebuie să ne deosebim de alții și să avem și noi specificul nostru". (după G. Călinescu)

a) șase
b) șapte
c) mai multe

6. Arătați care dintre cele patru grafii și pronunțări este corectă sau literară:

a) intreprindere
b) întreprindere
c) interprindere
d) inteprindere

7. Să se precizeze câte verbe neologice există în următorul text:

Deși s-a stabilit de multă vreme că Pământul se mișcă în jurul Soarelui, există încă o mulțime de ființe omenești care împărtășesc teoria geocentrică a lui Ptolemeu și ignoră heliocentrismul lui Copernic și Galileo Galilei, admițând că astrul zilei este acela care se rotește în jurul Terrei.

a) două
b) trei
c) patru
d) cinci

8. Alegeți dintre variantele de mai jos forma potrivită pentru enunțul: *În ceea ce ... rezultatele, situația este bună.*

a) „privesc"
b) „privește"

9. În fraza *Am auzit că ți-au sosit rudele din străinătate*, forma scurtă a pronumelui personal în dativ (ți-) are funcția sintactică de:

a) atribut pronominal în dativ (din cauza sensului posesiv).
b) complement indirect (el poate fi dublat de „ție").
c) complement indirect și atribut pronominal (deci o dublă funcție sintactică)

10. În enunțurile de mai jos apar o serie de cacofonii: *Munca colectivă nu dă întotdeauna cele mai bune rezultate*; *Astăzi n-a băut decât nițică cafea*; *În casa sa omul face ce vrea*; *Mai ales pentru vițe, musca columbacă este o insectă periculoasă*; *Meciul s-a disputat la Las Vegas și a fost urmărit de 13.000 de spectatori*. Precizați câte dintre vecinătățile cacofonice puteau fi evitate prin diverse procedee:

a) două
b) trei

Scanned with OKEN Scanner

c) patru
d) cinci

11. Recunoașteți figura de stil care există în următorul context: „Moromete plecase cu Tudor Bălosul... și o luaseră pe șoseaua care ducea spre creierul munților..." (Marin Preda).
a) metaforă
b) personificare

12. Indicați contextul care conține toate elementele necesare pentru individualizarea adjectivului pronominal ***un***:
a) Am primit un cadou.
b) Am oferit un buchet de flori și alte atenții mărunte.
c) Am cumpărat un costum și două perechi de pantofi.

13. Arătați câte pronume (indiferent de forma și de felul lor) există în cunoscutul proverb românesc: *Ce ție nu-ți place altuia nu-i face.*
a) trei
b) patru
c) cinci

14. Indicați numărul predicatelor nominale de următorul text:
„Cei ce știu că francezii sunt raționaliști, germanii idealiști, englezii pragmatici, rușii mistici și orientalii fataliști nu vor să admită că sufletește și culturalicește trebuie să ne deosebim de alții și să avem și noi specificul nostru".
(după G. Călinescu)
a) unu
b) trei
c) cinci

15. Câte forme de genitiv-dativ articulat sunt admise în cazul cuvântului ***bunică*** (plural ***bunici***)?
a) una (bunicii)
b) două (bunicii și bunicăi)
c) trei (bunicii, bunicăi, și bunichii)

16. Arătați care este forma de feminin singular admisă în limba literară a celor mai importante adjective de tipul: ***mărunțel***, ***puținel***, ***rotunjel***, ***scurticel***, ***sprintenel*** etc.
a) mărunțică, puținică, rotunjică, scurticică, sprintenică
b) mărunțea, puținea, rotunjea, scurticea, sprintenea
c) mărunțică și mărunțea, puținică și puținea, rotunjică și rotunjea etc. (Deci cu ambele forme admise de normele gramaticale în vigoare).

17. Indicați enunțul în care cuvântul evidențiat este corect utilizat:

Scanned with OKEN Scanner

a) „Aragazul a fost uitat aprins și a provocat un incendiu."
b) „Aragazul electric este montat în foarte multe bucătării din blocurile bucureștene."

18. Precizați în câte elemente lingvistice purtătoare de sens (adică prefixe, sufixe, rădăcini lexicale sau chiar cuvinte propriu-zise) poate fi descompus adjectivul ***neîndestulător***:
a) două
b) trei
c) patru

19. Indicați cazul adjectivului evidențiat din următorul enunț: Oricărui revoluționar ***adevărat*** îi datorăm recunoștință:
a) nominativ
b) acuzativ
c) dativ

20. Stabiliți câte predicate verbale cuprinde secvența evidențiată în fraza următoare:
„Mircea însuși mână-n luptă vijelia-ngrozitoare
Care vine, vine, vine, calcă totul în picioare."
(M. Eminescu)
a) două
b) trei
c) patru

21. Precizați câte dintre următoarele substantive au cele două sau trei forme de plural diferențiate din punctul de vedere al sensului, constituind un anumit tip de omonime parțiale: ***bandă***, ***cap***, ***copertă***, ***ghid***, ***înghețată***, ***monedă***, ***roată*** și ***țărancă***:
a) două
b) trei
c) patru

22. Indicați numărul greșelilor de limbă și de scriere existente în următoarea frază: *Dat fiind situația creeată în urma despărțirii de ea, și-a dat seama că vieața lui n-ar trebui să continue în acelaș chip.*
a) două
b) trei
c) patru
d) cinci

23. Care dintre următoarele forme ale numeralului ***17*** este considerată corectă sau literară?
a) șaptește spe
b) șaptișpe

Scanned with OKEN Scanner

c) șaptesprece
d) șaptesprezece

24. Indicați forma de plural a substantivului ***nou-născut*** corectă în enunțul: „În ziua eclipsei, la maternitățile din București au fost înregistrați doi..."
a) „Nou-născuți"
b) „noi-născuți"

25. Cuplați cuvintele cu același sens și stabiliți numărul dubletelor sinonimice adjectivale existente în lista care urmează: ***adevărat***, ***anormal***, ***bombastic***, ***ciudat***, ***dăunător***, ***deprimant***, ***eronat***, ***facil***, ***grosolan***, ***inexact***, ***melancolic***, ***nociv***, ***relaxat***, ***trist***, ***straniu***, ***ușor***, ***veritabil***.
a) trei
b) patru
c) cinci
d) șase

26. Stabiliți felul predicatelor evidențiate în fraza următoare:
„Orice gând ai, împărate, și oricum vei fi sosit,
Cât suntem încă pe pace, eu îți zic: Bine-ai venit!"
(M. Eminescu)

a) nominale
b) verbal + nominal
c) nominal + verbal

27. Precizați valoarea morfologică a lui ***aproape*** din următoarea frază: *După moartea fiicei sale Iulia, B.P. Hasdeu a fost multă vreme* ***aproape*** *distrus:*
a) adverb de loc
b) adverb de timp
c) adverb de mod

28. Indicați enunțul care conține doar forme ale verbului ***a fi*** corect scrise:
a) Fi și tu un campion, dar nu fi îngâmfat!
b) Fii și tu un campion, dar nu fii îngâmfat!
c) Fii și tu un campion, dar nu fi îngâmfat!

29. Indicați enunțul în care verbul evidențiat este corect utilizat:
a) „Serviți, domnule profesor, toate produsele sunt proaspete."
b) „Serviți-vă, domnule profesor, totul este proaspăt."

30. Indicați seria care conține exclusiv variante corecte ale cuvintelor exemplificate:
a) „cunoștință", „fiu", „fică", „înștința", „știință"
b) „cunoștiință", „fiu", „fiică", „înștiința", „știință"
c) „cunoștință", „fiu", „fiică", „înștiința". „știință".

Scanned with OKEN Scanner

31. Stabiliți felul verbului evidențiat în enunțul următor: *Deși este septembrie, vremea are să fie călduroasă.*
a) predicativ
b) auxiliar

32. Optați pentru una dintre cele trei modalități de a scrie următoarele adjective:
a) ne-mai-întâlnit, ne-mai-pomenit, ne-mai-văzut
b) ne mai întâlnit, ne mai pomenit, ne mai văzut
c) nemaiîntâlnit, nemaipomenit, nemaivăzut

33. Arătați în care dintre următoarele serii, ultima silabă a numelor proprii exemplificate este fără excepție *„u”*:
a) Caragiu, Manoliu, Surugiu, Vasiliu
b) Caragiu, Olariu, Păcurariu, Rotariu
c) Filipoiu, Manoliu, Olariu, Sachelariu

34. Precizați care este varianta corectă de completare a spațiului liber din enunțul următor: *Protagonistul ... spectacolului s-a îmbolnăvit chiar în seara premierei.*
a) „principal”
b) „de bază al”
c) –

35. Precizați care este propoziția principală din fraza: *Ai carte, ai parte.*
a) prima propoziție
b) a doua propoziție

36. Marcați răspunsul sau răspunsurile corecte date la întrebarea: Care sunt procedeele de care se servește limba română pentru a indica diferența de sex la ființele umane și la animale.
a) Recurgerea la cuvinte diferite pentru fiecare dintre cele două ființe de sex opus (substantive heteronime).
b) Întrebuințarea unui singur cuvânt pentru desemnarea ființelor de ambele sexe (substantive epicene).
c) Formarea de substantive feminine de la masculine și de substantive masculine de la feminine cu ajutorul sufixelor moționale. (Substantivele apte de a suferi această modificare se numesc mobile.)

37. Analizați adjectivul ***neîntinat*** din punctul de vedere al structurii lui morfologice și precizați din câte elemente minimale dotate cu sens este alcătuit:
a) două
b) trei
c) patru

38. Menționați câte greșeli de limbă și de scriere conține imprecația: *Vedeateași dupe grătii!*

Scanned with OKEN Scanner

a) trei
b) patru
c) cinci

39. Depistați propoziția (sau propozițiile) în care acordul se face greșit:
a) Cei zece mii de lei au fost împrumutate până ieri.
b) Cele zece mii de lei au fost împrumutate până ieri.
c) Cele zece mii de lei au fost împrumutați până ieri.
d) Cei zece mii de lei au fost împrumutate până ieri.

40. Alegeți din următoarele perechi paronimice termenul potrivit pentru completarea spațiului liber din enunțul: *Guvernul a primit recent votul de ...*
a) investitură
b) învestitură

41. Precizați pentru ce persoane are forme proprii pronumele reflexiv;
a) pentru toate persoanele
b) pentru persoanele a II-a și a III-a
c) pentru persoana a III-a

42. Precizați funcția sintactică a cuvintelor evidențiate în următorul enunț: „o făcu să vadă, într-un vis luciu ca oglinda, cum trebuia să fie-mbrăcată."
(M. Eminescu)

a) predicat verbal
b) predicat nominal
c) predicat verbal + complement de mod

43. Precizați contextul în care secvența grafica evidențiată este corect folosită și scrisă:
a) **Va să zică** nu-ți surâde ceea ce ai mai făcut.
b) Asta **va-să-zică** e mai mult decât o experiență neplăcută.
c) **Vasăzică** nu te mai interesează acest subiect.

44. Precizați felul propozițiilor evidențiate în fraza următoare: „Părerea mea e că e mai bine să lași caii în pace, interveni Moromete împăciuitor." (M. Preda)
a) subiective
b) subiectivă + predicativă
c) predicativă + subiectivă

45. Indicați contextul care conține toate elementele necesare pentru individualizarea articolului nehotărât *„un"*:
a) Am cumpărat un creion și un stilou.
b) Am cumpărat un caiet și două cărți.
c) Am cumpărat un penar și niște creioane.

Scanned with OKEN Scanner

46. Precizați câte dintre următoarele substantive au cele două sau trei forme de plural diferențiate din punct de vedere semantic, constituind un anumit gen de omonime parțiale: ***casă, corn, cravată, curent, hotel, ghiveci, manta, mormânt*** și ***vară***:

a) trei
b) patru
c) cinci

47. Precizați felul propozițiilor evidențiate în fraza următoare: „Ca să fiu sigur că ai înțeles un lucru, trebuie să-l spui și să vezi dacă l-au înțeles alții și cum l-au înțeles." (după N. Iorga)

a) condițională + modală
b) completive directe
c) finale

48. Precizați care dintre următoarele forme ale numeralului ***16*** este considerată corectă în lucrările normative actuale:

a) șaișpe
b) șaisprezece
c) șaisprece
d) șasesprezece

49. Indicați fraza care nu conține nici o greșeală de limbă, de scriere sau de punctuație:

a) De câteva ori, mingiile au trecut milimetric pe lângă poarta apărată de goal-keeper-ul nostru.

b) Când simt cuțitul la os... tricolorii se forționează... și în ultimul meci scot exact rezultatul menit să le asigure o calificare...

c) Dacă vrei să nu fi prea departe de adevăr trebuie să ai un termen de comparabilitate.

d) La unele examene și concursuri, tehnica de evaluare a cunoștințelor ar trebui radical modificată.

50. Precizați care dintre cele două serii conține formele recomandate de normele literare în vigoare:

a) frate-meu, soră-mea și noră-mea
b) frati-meu, soru-mea și noru-mea

51. Alegeți dintre variantele de mai jos forma verbului ***a trebui*** corectă în enunțul: *Noi ... să rezolvăm rapid problema.*

a) „trebuia"
b) „trebuiam"

52. Precizați funcția sintactică a cuvântului evidențiat în enunțul următor: „Afară-i toamnă, frunză-mprăștiată."

(M. Eminescu)

Scanned with OKEN Scanner

a) nume predicativ
b) subiect
c) complement direct

53. Precizați câte greșeli există în următoarea frază: *Nu fii trist, ci fii vesel, întru cât fii tăi – ca dealtfel și proprii-mi fii – sunt copii foarte buni.*
a) două
b) trei
c) patru
d) cinci

54. Alegeți dintre variantele de mai jos soluția corectă pentru completarea spațiului liber din enunțul: *El, ... elev, s-a distins în mod deosebit la învățătură.*
a) ca
b) ca și

55. Indicați enunțul în care adjectivul evidențiat este greșit utilizat:
a) În magazine, au fost aduse doar mărfuri calitative.
b) Din punct de vedere calitativ produsul corespunde cerințelor.

56. Indicați partea de vorbire căreia îi aparține cuvântul evidențiat în contextul următor: *Se știe ce probleme mari au apărut din cauza inundațiilor.*
a) pronume
b) adjectiv pronominal
c) adverb.

57. Precizați care dintre cele două enunțuri este corect: *Neaprofundarea suficientă a problemei studiate poate duce la concluzii greșite* și *Aprofundarea insuficientă a problemei studiate poate duce la concluzii greșite.*
a) primul
b) al doilea

Răspunsuri corecte:
1c, 2a,3c, 4c, 5c, 6b, 7c, 8b, 9c, 10d, 11a, 12b, 13c, 14c, 15c, 16c, 17a, 18c, 19c, 20c, 21b, 22d, 23d, 24a, 25d, 26b, 27c, 28c, 29b, 30c, 31b, 32c, 33a, 34c, 35b, 36a și c, 37c, 38c, 39c și d, 40b, 41c, 42b, 43c, 44c, 45c, 46b, 47b, 48b, 49d, 50a, 51a, 52b, 53d, 54a, 55b, 56b, 57b.

Scanned with OKEN Scanner

Academia de poliție, seria a II-a, f.f., varianta 1, 1999

1. Marcați răspunsul sau răspunsurile corecte date la întrebarea: Care sunt procedeele de care se servește limba română pentru a indica diferența de sex la ființele umane și la animale.

a) Recurgerea la cuvinte diferite pentru fiecare dintre cele două ființe de sex opus (substantive heteronime).

b) Întrebuințarea unui singur cuvânt pentru desemnarea ființelor de ambele sexe (substantive epicene).

c) Formarea de substantive feminine de la masculine și de substantive masculine de la feminine cu ajutorul sufixelor moționale. (Substantivele apte de a suferi această modificare se numesc mobile.)

2. Precizați care dintre cele două enunțuri este corect: *Neaprofundarea suficientă a problemei studiate poate duce la concluzii greșite* și *Aprofundarea insuficientă a problemei studiate poate duce la concluzii greșite.*

a) primul
b) al doilea

3. Indicați numărul predicatelor nominale de următorul text:

„Cei ce știu că francezii sunt raționaliști, germanii idealiști, englezii pragmatici, rușii mistici și orientalii fataliști nu vor să admită că sufletește și culturalicește trebuie să ne deosebim de alții și să avem și noi specificul nostru".

(după G. Călinescu)

a) unu
b) trei
c) cinci

4. Precizați care este varianta corectă de completare a spațiului liber din enunțul următor: *Protagonistul ... spectacolului s-a îmbolnăvit chiar în seara premierei.*

a) „principal"
b) „de bază al"
c) –

5. Precizați numărul cuvintelor din lista de mai jos în a căror structură intră prefixul cu valoare negativă ***ne-***: ***nebun, necaz, negoț, negocia, nemernic, neon, nerușinat, nesaț, netot, nevoință:***

a) trei
b) patru
c) cinci

Scanned with OKEN Scanner

6. Precizați câte dintre următoarele substantive au cele două sau trei forme de plural diferențiate din punctul de vedere al sensului, constituind un anumit tip de omonime parțiale: ***bandă, cap, copertă, ghid, înghețată, monedă, roată*** și ***țărancă:***

a) două
b) trei
c) patru

7. Precizați care dintre cuvintele enumerate este format în limba română prin derivare cu sufixul ***„-tor”***:

a) amator
b) orator
c) privitor
d) senator

8. Precizați valoarea morfologică a lui aproape din următoarea frază: *După moartea fiicei sale Iulia, B.P. Hasdeu a fost multă vreme aproape distrus:*

a) adverb de loc
b) adverb de timp
c) adverb de mod

9. Care dintre următoarele forme ale numeralului *17* este considerată corectă sau literară?

a) șaptește spe
b) șaptișpe
c) șaptesprece
d) șaptesprezece

10. Arătați în care dintre următoarele combinații lexicale adjectivul ***specios*** este corect întrebuințat:

a) problemă specioasă
b) particularități specioase
c) raționament specios
d) argumentare specioasă

11. Indicați forma corectă a acestui neologism, care cunoaște patru forme concrete:

a) dizident
b) dezident
c) disident
d) desident

12. Arătați câte dintre următoarele adjective pot fi folosite și în sens figurat: ***cătrănit, încins, înfierbântat, negru, piperat, plouat, subțire*** și ***umflat***:

Scanned with OKEN Scanner

a) cele mai multe
b) toate

13. Indicați numărul predicatelor verbale din următorul text:
„Cei ce știu că francezii sunt raționaliști, germanii idealiști, englezii pragmatici, rușii mistici și orientalii fataliști nu vor să admită că sufletește și culturalicește trebuie să ne deosebim de alții și să avem și noi specificul nostru".
(după G. Călinescu)

a) unul
b) două
c) trei
d) mai multe

14. Dintre cele patru variante grafice sub care apare expresia de mai jos, recunoașteți-o pe cea corectă:
a) curiculum vite
b) curiculum vitae
c) curriculum vitae
d) curriculul vite

15. Precizați câte propoziții conține cunoscutul vers eminescian:
Toate-s vechi și nouă toate
a) una
b) două

16. Recunoașteți care este forma corectă a termenului juridic evidențiat:
a) delictvent
b) delicvent
c) delincvent
d) delingvent

17. Precizați care este varianta corectă de completare a spațiului liber din enunțul următor: *După o foarte îndelungată absență, a revenit acasă.*
a) iarăși
b) din nou
c) –

18. Recunoașteți propoziția sau fraza în care topica adverbului ***mai*** este normală sau corectă:
a) **Mai** s-a și supărat pe mine fără nici un motiv.
b) Nu **mai** o lăsa în pace după ce a cunoscut-o.
c) **Mai** ți-aduci aminte cum m-a primit?
d) Pe mine n-a vrut să mă „mai" primească la el.

19. Stabiliți cazul în care se află substantivul evidențiat în contextul: *Domnule Popescu, trebuie să predați cererea la ghișeu.*

a) nominativ
b) vocativ
c) acuzativ

20. Indicați partea (sau părțile) de vorbire căreia (cărora) îi (le) aparțin cuvintele evidențiate în fraza următoare:
„Din trei feciori câți are tata, nici unul să nu fie bun de nimica?"
(I. Creangă)

a) pronume negativ
b) adverb + numeral
c) adverb + pronume nehotărât

21. Precizați care dintre următoarele serii conține exclusiv variante literare libere (ceea ce înseamnă că ambele forme de plural, nediferențiate semantic, sunt considerate corecte):
a) chibrite / chibrituri; înghețate / înghețăți; țărance / țărănci
b) canale / canaluri (geogr.); seminare / seminarii; vise / visuri
c) coperte / coperți; cravate / cravăți; virușI / virusuri

22. Precizați funcția sintactică a cuvântului evidențiat în enunțul următor:
„Hai în codrul cu verdeață
Und-izvoare plâng în vale."
(M. Eminescu)

a) nu are funcție sintactică
b) predicat verbal

23. Alegeți dintre variantele de mai jos forma potrivită pentru enunțul: *În timpul concertului, conducătorul formației își ... chitara după fiecare pauză.*
a) acordă
b) acordează

24. Arătați care dintre cele patru grafii și pronunțări este corectă sau literară:
a) intreprindere
b) întreprindere
c) interprindere
d) inteprindere

25. Indicați partea de vorbire căreia îi aparține cuvântul evidențiat în contextul următor: *Se știe ce probleme mari au apărut din cauza inundațiilor.*
a) pronume
b) adjectiv pronominal
c) adverb

26. Precizați care este propoziția principală din fraza: *Vrei să reușești, te pregătești.*
a) prima propoziție
b) ultima propoziție

Scanned with OKEN Scanner

27. Recunoașteți enunțul (sau enunțurile) în care forma adjectivului de întărire apare corect folosită:
a) Ele însele s-au sacrificat pentru noi toți.
b) Ele înșile s-au sacrificat pentru noi toți.
c) Ele înșeși s-au sacrificat pentru noi toți.

28. Arătați câte dintre următoarele verbe pot fi folosite și în sens figurat: ***eclipsa, evapora, închega, mazili, măcina, mistui, paraliza, rumega, secera*** și ***topi***:
a) cinci
b) șapte
c) opt
d) zece

29. În fraza *Am auzit că ți-au sosit rudele din străinătate*, forma scurtă a pronumelui personal în dativ (ți-) are funcția sintactică de:
a) atribut pronominal în dativ (din cauza sensului posesiv).
b) complement indirect (el poate fi dublat de „ție").
c) complement indirect și atribut pronominal (deci o dublă funcție sintactică).

30. Precizați care este varianta corectă de completare a spațiului liber din enunțul următor: *Au colaborat cu toți cei dornici să schimbe situația.*
a) –
b) împreună
c) laolaltă

31. Precizați câte greșeli există în următoarea frază: *Nu fii trist, ci fii vesel, întru cât fii tăi – ca dealtfel și proprii-mi fii – sunt copii foarte buni.*
a) două
b) trei
c) patru
d) cinci

32. Precizați care dintre următoarele serii de exemple conține exclusiv nume proprii corect accentuate:
a) Hércule, Miron, Procúst, Rotáriu, Séneca
b) Hercúle, Míron, Prócust, Rotaríu, Senéca

33. Analizați fraza următoare și stabiliți numărul propozițiilor din care este formată.
„Cei ce știu că francezii sunt raționaliști, germanii idealiști, englezii pragmatici, rușii mistici și orientalii fataliști nu vor să admită că sufletește și culturalicește trebuie să ne deosebim de alții și să avem și noi specificul nostru".
(după G. Călinescu)
a) șase
b) șapte
c) mai multe

Scanned with OKEN Scanner

34. Arătați care dintre următoarele substantive pot fi folosite și în sens figurat: ***atmosferă, brumă, căldură, convulsie, explozie, sete, spectru*** și ***val***:

a) cinci
b) șase
c) șapte
d) opt

35. Indicați fraza care nu conține nici o greșeală de limbă, de scriere sau de punctuație:

a) De câteva ori, mingiile au trecut milimetric pe lângă poarta apărată de goal-keeper-ul nostru.

b) Când simt cuțitul la os... tricolorii se forționează... și în ultimul meci scot exact rezultatul menit să le asigure o calificare...

c) Dacă vrei să nu fi prea departe de adevăr trebuie să ai un termen de comparabilitate.

d) La unele examene și concursuri, tehnica de evaluare a cunoștințelor ar trebui radical modificată.

36. Precizați în câte elemente lingvistice purtătoare de sens (adică prefixe, sufixe, rădăcini lexicale sau chiar cuvinte propriu-zise) poate fi descompus adjectivul ***neîndestulător:***

a) două
b) trei
c) patru

37. Stabiliți numărul complementelor circumstanțiale din fraza următoare: „Nu căuta că mă vezi gârbovă și stremțuroasă, dar, prin puterea ce-mi este dată, știu dinainte ce au de gând să izvorască puternicii pământului ”

(I. Creangă)

a) două
b) patru
c) cinci

38. Indicați forma de plural a substantivului ***nou-născut*** corectă în enunțul: *În ziua eclipsei, la maternitățile din București au fost înregistrați doi...*

a) Nou-născuți
b) noi-născuți

39. Să se precizeze câte verbe neologice există în următorul text:

Deși s-a stabilit de multă vreme că Pământul se mișcă în jurul Soarelui, există încă o mulțime de ființe omenești care împărtășesc teoria geocentrică a lui Ptolemeu și ignoră heliocentrismul lui Copernic și Galileo Galilei, admițând că astrul zilei este acela care se rotește în jurul Terrei.

a) două
b) trei

Scanned with OKEN Scanner

c) patru
d) cinci

40. Indicați enunțul în care adjectivul evidențiat este greșit utilizat:
a) În magazine, au fost aduse doar mărfuri calitative.
b) Din punct de vedere calitativ produsul corespunde cerințelor.

41. Dintre cele trei modalități de a exprima genitivul lui ***câțiva***, descoperiți-o numai pe cea incorectă:
a) De-a lungul **câtorva** ani a fost campion național.
b) De-a lungul a **câțiva** ani a fost campion național.
c) De-a lungul a **câtorva** ani a fost campion național.

42. Menționați câte greșeli de limbă și de scriere conține imprecația: *Vedeateași dupe grătii!*
a) trei
b) patru
c) cinci

43. Precizați funcția sintactică a cuvântului evidențiat în următorul enunț: „Și abia plecă bătrânul Ce mai freamăt, ce mai zbucium!" (M. Eminescu)
a) atribute adjectivale
b) atribute adverbiale
c) atribute pronominale

44. Precizați felul propozițiilor evidențiate în fraza următoare:
„Ca să fie sigur că ai înțeles un lucru, trebuie să-l spui și să vezi dacă l-au înțeles alții și cum l-au înțeles."

(după N. Iorga)

a) condițională + modală
b) completive directe
c) finale

45. Precizați care este varianta corectă de identificare a primei propoziții din fraza următoare:
„A visa că adevărul sau alt lucru e de prisos
E în stare ca să schimbe în natur-un fir de păr
Este piedica eternă ce-o punem în adevăr." (M. Eminescu)
a) A visa că adevărul sau alt lucru e de prisos
b) A visa e în stare
c) A visa este piedica eternă.

46. Alegeți dintre variantele de mai jos forma potrivită pentru enunțul: *Judecătorul, după o analiză atentă a dosarului îl pe inculpat.*
a) absolvă
b) absolvește

Scanned with OKEN Scanner

47. Precizați forma corectă a pronumelui relativ „care" în enunțul: *Cartea ... am citit-o ieri a fost interesantă.*
a) care
b) pe care

48. Alegeți dintre variantele de mai jos forma potrivită pentru enunțul: *În ceea ce ... rezultatele, situația este bună.*
a) privesc
b) privește

49. Precizați care dintre cele două serii conține formele recomandate de normele literare în vigoare:
a) frate-meu, soră-mea și noră-mea
b) frati-meu, soru-mea și noru-mea

50. Stabiliți felul atributelor din fraza următoare, în ordinea apariției lor în text:
„Tu nici nu știi a ta apropiere
Cum inima-mi de-adânc o liniștește
Ca răsărirea stelei în tăcere." (M. Eminescu)
a) adjectival + pronominal + substantival + adjectival
b) pronominal + pronominal + substantival + adjectival
c) adjectival + pronominal + substantival + substantival

51. Arătați ce fel de subordonată este propoziția subliniată din următorul text:
„Spune, bade, maică-ta
Că, <u>și de s-ar măcina</u>
<u>În moară ca făina,</u>
Noi, de-om fi dragi,
Ne-om lua."
(I. Pop Reteganul)

a) condițională
b) concesivă
c) modală

52. Specificați care dintre cele patru construcții sunt greșite:
a) Am numai un apartament.
b) Nu am decât un apartament.
c) Am decât un apartament.
d) N-am decât numai un apartament.

53. Indicați două dintre derivatele de mai jos, care sunt, în mod sigur, formații românești cu ajutorul sufixului *„-tor"*:
a) amator
b) anchetator

Scanned with OKEN Scanner

c) atentator
d) ecuator

54. Se dă textul: „Măcar că dealul e înalt, caii mici și hamurile slabe, m-aș fi încumetat și eu să-l urc până în vârf dacă aș fi fost mai tânăr" (C. Hogaș) Câte propoziții există în această frază?
a) patru
b) cinci
c) șase

55. Precizați felul propoziției evidențiate în fraza următoare:
„Cum n-oi mai fi pribeag
De-atunci înainte,
M-or troieni cu drag
Aduceri aminte."
(M. Eminescu)

a) modală
b) cauzală
c) concesivă

56. Care dintre următoarele serii conține exclusiv cuvinte din fondul vechi al limbii cu silabație corectă:
a) boj-de-u-că, co-a-fu-ră, co-ni-ac, vi-a-ță
b) cro-a-zi-e-ră, cu-lo-ar, fer-moar, lău-dat
c) boj-deu-că, fii-că, vârst-nic, via-ță
d) a-da-gio, du-ios, se-nior, tro-tuar

57. Identificați în lista de mai jos cuvântul care nu aparține familiei lexicale a substantivului piatră:
a) pietrar
b) petrificare
c) pietriș
d) pietrui

Răspunsuri corecte:
1a și c, 2b, 3c, 4c, 5b, 6b, 7c, 8c, 9d, 10c și d, 11c, 12b, 13d, 14c, 15b, 16c, 17c, 18d, 19a, 20a, 21b, 22b, 23b, 24b, 25b, 26b, 27a și c, 28d, 29c, 30a, 31d, 32a, 33c, 34d, 35d, 36c, 37a, 38a, 39c, 40b, 41c, 42c, 43b, 44b, 45c, 46a, 47b, 48b, 49a, 50c, 51b, 52c și d, 53b și c, 54c, 55b, 56c, 57b.

Scanned with OKEN Scanner

F. EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Universitatea din Brașov – Educație Fizică și Sport, 1997

1. Cuvântul subliniat din enunțul:
Omul, a cărui judecată este superioară, cunoaște legile naturii este:
a) subiect
b) atribut pronominal genitival
c) atribut adjectival
d) complement direct
e) complement indirect

2. Cuvântul subliniat din enunțul:
Dorința lui de a pleca era puternică este:
a) interjecție
b) verb auxiliar
c) prepoziție a infinitivului
d) articol genitival
e) verb predicativ

3. În perechile de mai jos prima formă corectă e:
a) pescator – pescador
b) anticameră – antecameră
c) pamblică – panglică
d) paleativ – paliativ
e) imistiune – imixtiune

4. Identificați varianta corectă:
a) Sînt nemulțumiri în ceea ce privește creșterile prețurilor.
b) Sunt nemulțumiri în ceea ce privește creșterile prețurilor.
c) Sunt nemulțumiri în ce privesc creșterile prețurilor
d) Sunt nemulțumiri în ce privește creșterile de prețuri.
e) Sunt nemulțumiri în ceea ce privesc creșterile de prețuri.

5. Propoziția subliniată din fraza:
Din câți s-au ispitit să citească slova, numeni nu s-a priceput este:
a) completivă indirectă
b) subiectivă
c) atributivă
d) predicativă
e) consecutivă

Scanned with OKEN Scanner

6. Indicați grupa care conține paronime:
   a) ocazional – temporar
   b) permanent – temporar
   c) temporar – originar
   d) temporar – temporal
   e) temporar – temperat

7. **Elocință** are sensul:
   a) inteligență ieșită din comun
   b) perseverență, insistență
   c) arta de a vorbi frumos
   d) arta de a vorbi concis
   e)arta de a înfrumuseța ceva

8. Cuvintele ***marafeți, mardeiași***, ***mucles*** sunt:
   a) arhaisme
   b) regionalisme
   c) cuvinte de jargon
   d) cuvinte de argou
   e) neologisme

9. Propoziția subliniată din fraza:
   Muntele, că-i munte și tot are doruri multe este:
   a) cauzală
   b) condițională
   c) consecutivă
   d) concesivă
   e) atributivă

10. În propoziția: *Clasa era plină de elevi*, predicatul este:
   a) era
   b) era plină
   c) clasa era
   d) era plină de elevi
   e) era plină clasa

11. Propoziția subliniată din fraza: *Așa e lumea asta și, de-i face ce-ai face, rămâne cum este ea* este:
   a) subiectivă
   b) predicativă
   c) modală
   d) completivă indirectă
   e) temporală

Scanned with OKEN Scanner

12. Substantivele: ***Lacul-Roșu, Spaliul Independenței, Baia de Arieș, Roata norocului,*** sunt:
a) colective
b) epicene
c) mobile
d) compuse
e) comune

13. Propoziția subliniată din fraza *Măria-ta, ai doi meri în grădină unul lângă altul, că nu știi care sunt ramurile unuia și care ale altuia* este:
a) cauzală
b) circumstanțială de scop
c) consecutivă
d) concesivă
e) condițională

14. Indicați valoarea morfologică a cuvântului subliniat: *„Cum n-am mai primit nici un răspuns, am plecat.*
a) prepoziție
b) adverb relativ
c) conjuncție subordonatoare
d) pronume relativ
e) conjuncție coordonatoare

15. Indicați valoarea morfologică a cuvântului subliniat: *Ion a fost însurat fără voia lui.*
a) adjectiv
b) adjectiv participial
c) participiul verbului la diateza pasivă
d) substantiv
e) verb la supin

16. Indicați cazul cuvântului subliniat din propoziția: *Mi-era frică de așteptare!*
a) nominativ
b) acuzativ
c) fără caz, intră în componența locuțiunii
d) vocativ
e) genitiv

17. Cuvântul subliniat din propoziția: *Sunt ani de-atunci* are funcția sintactică de:
a) complement direct
b) subiect
c) nume predicativ
d) complement indirect
e) complement circumstanțial de scop

Scanned with OKEN Scanner

18. Determinați cuvântul subliniat din construcția: *Deferența datorată vârstnicilor ne va bucura și pe noi cândva:*
a) substantiv în dativ, complement indirect
b) substantiv în dativ, atribut
c) substantiv în dativ, complement circumstanțial de cauză
d) substantiv în genitiv, complement indirect
e) substantiv în genitiv, atribut substantival

19. Marcați grupa care conține omonime:
a) toacă, simplu, cal
b) tort, cap, țol
c) soare, zori, zodiac
d) gras, slab, ponderal
e) frumos, urât, benefic

20. Prin topica defectuoasă se deturnează sensul comunicării în:
a) Sandale pentru dame din material plastic
b) Nu trimiteți copiii cu sifoanele la umplut!
c) Clienți, nu răspundem de sifoanele care fac explozie!
d) Frumoasa interlocutoare mi se adresase
e) Bravul soldat murise la datorie

21. Indicați varianta corectă:
a) agțibild
b) agțipild
c) agțipilt
d) apțibild
e) abțibild

22. Sinonimul locuțiunii verbale: *A da cu sâc* este:
a) a observa
b) a necăji
c) a sărăci
d) a intenționa
e) a sâcâi

23. Substantivul ***onestitate*** s-a format prin:
a) schimbarea valorii gramaticale
b) compunere prin alăturare
c) compunere prin contopire
d) derivare cu prefix
e) derivare cu sufix

24. Alegeți forma pe care o considerați incorectă:
a) vom fi vroit

b) vom fi vrut
c) vom fi voit
d) vom fi fost
e) vom fi avut

25. Cuvintele ***mărite împărate*** din fraza: – *Sunt gata, mărite împărate, zise el* s-au izolat prin virgule deoarece:
a) acestea constituie o apoziție explicativă
b) desparte numele predicativ de atributul adjectival
c) substantivul și determinantul sunt în cazul vocativ
d) este o construcție incidentă
e) este o inversiune

26. Marcați grupa de cuvinte care nu pot forma familie lexicală:
a) prieten, radio, cretă
b) echer, hârtie, izlaz
c) mamă, soră, moșie
d) școală, televizor, vorbă
e) a umbla, bătrân, izvor

27. În comunicarea *Salariile s-au indexat cu un procent de cinci la sută*, expresia un procent este:
a) corectă întrucât indică sistemul de indexare
b) corectă întrucât determină un verb și este complement
c) incorectă întrucât în context devine o exprimare pleonastică
d) incorectă întrucât indică un semnal de alarmă
e) corectă întrucât stârnește panică

28. Stabiliți forma corectă de genitiv-dativ a substantivelor ***Maria*** și ***Ion***:
a) lui Ion, lui Maria
b) Ion, Mariei
c) Mariei, lui Ion
d) lui Ion, Maria
e) Ionului, Mariei

29. Pot fi semne ortografice și de punctuație:
a) punctul, virgula, linia de pauză
b) semnul întrebării, semnul exclamării
c) apostroful, două puncte
d) punctele de suspensie
e) paranteza, punctul

30. Cuvântul ***acuarelă*** se desparte în silabe astfel:
a) a-cua-re-lă
b) a-cu-a-re-lă

Scanned with OKEN Scanner

c) ac-ua-re-lă
d) acua-re-lă
e) a-cua-rel-ă

31. Cuvântul ***armistițiu*** se desparte în silabe astfel:
a) a-rm-i-sti-ți-u
b) ar-mis-ti-țiu
c) ar-mi-sti-țiu
d) ar-mi-stiți-u
e) a-rmis-ti-ți-u

32. Recunoașteți grupa de adjective care conțin ideea de comparativ:
a) adânc, rău, repede
b) superioară, anterior, ulterior
c) minim, suprem, ultim
d) mort, veșnic, rotund
e) viu, pulmonar, endemic

33. Termenul ***jurisdicție*** are înțelesul de:
a) summum de legi penale aparținând unui stat de drept
b) ramură a dreptului constituțional care veghează ca legile unui stat să nu contravină prevederilor constituționale
c) putere competentă de a judeca a unui judecător sau a unei instanțe
d) juriul care hotărăște forma corectă sau incorectă a unui cuvânt
e) ceea ce stabilește conținutul legilor

34. Nu are valoare de superlativ absolut forma:
a) frumoasă, frumoasă
b) frumoasa frumoaselor
c) cea mai frumoasă din câte am văzut
d) frumoaaasă
e) foarte frumoasă

35. Indicați situația în care ***negreșit*** este adverb predicativ:
a) Veți fi citit negreșit cartea.
b) Negreșit veți fi citit cartea.
c) Negreșit că veți fi citit cartea.
d) Va veni mâine negreșit.
e) El negreșit reușește.

36. În fraza: *De-o mai fi cum a-nceput, îmi iau traista și mă mut* sunt:
a) trei predicate verbale
b) două predicate verbale
c) patru predicate verbale

Scanned with OKEN Scanner

a) trei predicate verbale
b) două predicate verbale
c) patru predicate verbale
d) cinci predicate verbale
e) trei predicate nominale

37. Sunt numai locuțiuni substantivale cuvintele din grupa:
a) ținere de minte, foc de paie, aducere-aminte
b) încurcă-lume, numai piele și os, din zori și până-n noapte
c) zgârîie-brânză, târâie-brâu, o aruncătură de băț
d) în lung și-n lat, de-a lungul, în fața
e) cu scaun la cap, dare de mână, luare aminte

38. Indicați forma adjectivului demonstrativ, folosită incorect:
a) Ne-am întâlnit pe aceeași ulicioară.
b) Aceeași copii sunt zilnic la școală.
c) Aceeași haină a purtat-o și ieri.
d) Aceleiași haine i-am cusut nasturele.
e) Acelorași copii li se acordă premii.

39. Forme incorecte întâlnite în seria de verbe la prezent:
a) îngroașă, să îngroașe
b) așază, să așeze
c) șede, să șeadă
d) șuier, să șuiere
e) animez, să animeze

40. Indicați grupa de substantive scrise corect:
a) știres, revendicare, pretenție
b) știfă, știand, advocat
c) cearșaf, delincvent, președințe
d) șocolată, absolut, coșoabă
e) sanșă, ecstaz, oprobiu.

41. În propoziția: *N-a văzut <u>pe cine</u> dorea*, pronumele relativ stă în cazul:
a) nominativ
b) acuzativ
c) vocativ
d) dativ
e) genitiv

42. Indicați contextul în care apare diateza reflexivă cu sens pasiv:
a) Lecția se învață greu
b) Lecția a fost învățată greu
c) Învață greu lecția

Scanned with OKEN Scanner

d) Lecția va fi învățată
e) Învățasem lecția

43. În fraza: *Nu mi-a fost cu putință să aflu ceva*, subordonata este:
a) completivă directă
b) atributivă
c) subiectivă
d) predicativă
e) completivă indirectă

44. În contextul: *Cum treci Siretul, apa-i rea și lemnele pe sponci*, adverbul ***cum*** introduce o propoziție:
a) cauzală
b) modală
c) circumstanțială de timp
d) circumstanțială de scop
e) circumstanțială de loc

45. Există verbe la perfectul simplu în construcția:
a) Ea dansa și cânta mereu
b) Ea dansase și cântase mereu
c) Ea dansă și cântă
d) Ea privi și vorbise
e) Eu zisei și spusesem

46. În fraza ***Du-te de-l spală*** subordonata este:
a) finală
b) consecutivă
c) modală
d) cauzală
e) concesivă

47. Formele accentuate și neaccentuate ale pronumelui reflexiv de persoana a III-a singular dativ sunt:
a) îmi, mi-, ne
b) vă, v-, îți
c) sieși, -și, își
d) pe sine, se, pe se
e) pe ea, îl, o

48. În contextul *Șterge-o din calea mea!* cuvântul subliniat este:
a) interjecție
b) pronume nehotărât
c) numeral

Scanned with OKEN Scanner

49. În contextul: *bătu-l-ar sfântul* verbul se află la modul:
a) imperativ
b) condițional-optativ
c) conjunctiv
d) indicativ – timpul perfectul compus
e) indicativ – timpul perfectul simplu

50. Conține adjective care exprimă caracteristici care nu pot fi comparate, seria completă:
a) slab, tare, tenace
b) leneș, isteț, urât
c) desăvârșit, complet, principal
d) ulterior, major, grea
e) optim, puternic, eficace

51. Este incorectă despărțirea în silabe:
a) sub-li-ni-a, su-blim, pa-tri-e
b) i-ne-gal, a-nor-ga-nic, fun-cți-o-nar
c) sub-a-pre-ci-at, su-bli-ma-re, de-spre
d) am-bi-an-ță, am-bi-gu-u, re-flex, re-fa-ce-re
e) sti-lo-ul, drept-unghi, an-is-to-ric

52. Aparține stilului familiar (colocvial) contextul:
a) – Degeaba te mai sclifosești, Ioane, răspunse mama cu nepăsare.
b) Se convoacă în sesiune extraordinară ambele camere ale Parlamentului.
c) Marți, 12 iulie, în baza Hotărârii Guvernului nr. 251/1994 s-a constituit...
d) Sulfații se încadrează unei categorii aparte.
e) Fonetica este o parte a gramaticii.

53. În contextul: *Deasupră-mi teiul sfânt să-și scuture creanga*, cuvântul subliniat este la cazul:
a) genitiv
b) dativ
c) acuzativ
d) vocativ
e) nominativ

54. *Iar ai greșit rezolvarea* ***iar*** este:
a) conjuncție coordonatoare adversativă
b) conjuncție subordonatoare
c) adverb
d) substantiv
e) prepoziție

55. Dubletele considerate corecte sunt:

Scanned with OKEN Scanner

a) a datora – a datori
b) învălurit – învălurat
c) defectuos – defectos
d) ecvestru -egvestru
e) estaz – extaz

56. Ce tip de subordonată cere interjecția ***iată***?
a) subiectivă
b) completivă directă
c) completivă indirectă
d) predicativă
e) finală

57. Alege forma corectă:
a) Profesoara fiului meu cel mare este directoarea școlii
b) Profesoara a dat fiului cel mare un trei
c) Profesoara fiului meu celui mare este și directoare
d) Am dat profesoarei fiului meu cel mare un buchet de flori
e) Pe profesoara fiului cel mare o cheamă Ana

58. Verbul ***a deveni*** poate fi:
a) verb la diateza pasivă
b) verb impersonal
c) verb tranzitiv
d) verb auxiliar
e) verb copulativ

59. *În exteriorul casei erau mulți copaci,* ***exteriorul*** este:
a) adverb
b) substantiv cu prepoziție
c) locuțiune prepozițională
d) locuțiune adverbială
e) locuțiune adjectivală

60. Care este formula următoarei fraze: *Dacă vei pleca înseamnă că m-ai ascultat?*
a) SB + PP + NP
b) SB + PP + PR
c) CD + PP + SB
d) SB + SB + PR
e) CT + SB + PR

☑ *Rezolvare:*
1b, 2c, 3b, 4b, 5a, 6d, 7c, 8d, 9d, 10b, 11b, 12d, 13c, 14c, 15c 16a 17b
18a 19b 20a 21e 22b 23e 24a 25c 26b 27c 28c 29a 30a 31b 32b

Scanned with OKEN Scanner

33c 34c 35c 36a 37a 38b 39c, 40c, 41b, 42a, 43c, 44c, 45c, 46a, 47c, 48d, 49b, 50c, 51b, 52a, 53b, 54c, 55a, 56b, 57c, 58e, 59c, 60b

LIMBA ROMÂNĂ – BAREM
Subiectul 1 – 60.....9p
Oficiu.....1p
TOTAL.....10p

Universitatea din Pitești – Educație Fizică, 1997

I. 1. Să se definească și să se exemplifice următorii termeni: *vocală, diftong, literă, silabă, cuvinte paronime, cuvinte antonime, derivare, alfabet, ortografie, argou.*

2. Să se analizeze fonetic următoarele cuvinte (despățire în silabe, marcare a accentului, subliniere cu o linie a vocalelor și cu două linii a semivocalelor, identificare și analiză a diftongilor, triftongilor și pozițiilor de hiat: *despre, fiindcă, groapă, inegali, ziariști.*

3. Să se sublinieze forma corectă a cuvintelor din seriile:
abțibild – acțibild; igrasie – egrasie
demisie – dimisie; a încunoștiința – a încunoștința
escroc – excroc; întreprindere – intreprindere
nu fii atent – nu fi atent; pantonimă – pantomimă
nu fă asta – nu face asta; repercursiune – repercusiune

☑ *Rezolvare:*

1. *vocală* = sunet care se poate rosti singur (fără ajutorul altui sunet). Exemple: *a, i, o*

diftong = grup format dintr-o vocală și o semivocală, pronunțate într-o singură silabă. Exemplu: *ea* din *seară*.

literă = semn grafic care marchează în scris sunetul. Exemplu: *i, b*

silabă = sunet sau grup de sunete care conține o vocală, rostite cu un singur efort expirator. Exemple: *a* din *apă*; *ma* din *masă*.

cuvinte paronime = cuvinte foarte asemănătoare ca formă (care diferă între ele prin 1, 2 sau 3 sunete) deosebite ca sens. Exemple: *doză – duză, fortuit – forțat*

cuvinte antonime = cuvinte opuse ca sens. Exemple: *bine – rău, sus – jos*

derivare = procedeu de formare a unor cuvinte noi cu ajutorul sufixelor sau prefixelor. Exemplu: *căsuță, înghețata*

alfabet = totalitatea literelor limbii, puse într-o anumită ordine, stablită prin tradiție.

ortografie = disciplina care se ocupă de scrierea corectă a cuvintelor

Scanned with OKEN Scanner

argou = sferă a masei vocabularului, compusă din cuvinte folosite în anumite cercuri restrânse din vorbitorii, cu intenția de a nu fi înțelese de ceilalți vorbitori (exemple: *mișto, bișțari, caraliu, parai*)

2. *déspre* = de-spre (cei doi *e* sunt vocale)
fiíndcă = fi-ind-că (*i-i* sunt vocale care alcătuiesc un hiat; *-ă* este vocală
groápă = groa-pă (*oa* = diftong ascendent, alcătuit din semivocala *o* și vocala *a*); *-ă* este vocală
inegáli = in-e-gali (*i, e, a* sunt vocale, iar ultimul *-i* este nesilabic)
ziarísti = zi-a-rișți (*i-a* sunt vocale în hiat; al doilea *i* este vocală, iar ultimul *-i* este final, nesilabic)

3. *abțibild* – acțibild; *igrasie* – egrasie
demisie – dimisie; a încunoștiința – *a încunoștința*
escroc – excroc; *întreprindere* – intreprindere
nu fii atent – *nu fi atent*; pantonimă – *pantomimă*
nu fă asta – *nu face asta*; repercursiune – *repercusiune*

II. 1. Să se analizeze din punctul de vedere al sintaxei frazei textul următor:
„**Omul** *e făcut*[1]/ (*să*) *domine* universul[2]/ (și) îl *domină*,[3]/ (chiar dacă) fizic *este* pentru moment *complicat* pentru el[4]/ (*să*) *părăsească* planeta[5]/ (pe care) *s-a născut*.[6]/ De altfel, nici *nu e prea clar*[7]/ (de ce) *ar trebui*[8]/ (*să*) *facă*) acest lucru,[9]/ (când) **cerul** negru de catran de dincolo de atmosfera noastră *nu promite* nimic bun."[10]/

(Marin Preda)

a) Să se facă analiza sintactică și morfologică a cuvintelor subliniate din textul propus:

☑ *Rezolvare:*

1. P
2. CS (1) — și
3. P
4. CV (3)
5. SB (4)
6. AT (5)
7. P
8. SB (7)
9. SB (8)
10. CV (8)

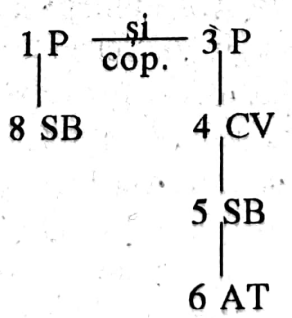

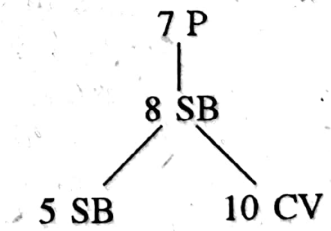

a) *îl* = complement direct, exprimat prin pronume personal, forma neaccentuată, persoana a II-a, singular, neutru, acuzativ

chiar dacă = fără funcție sintactică de parte de propoziție pentru că este locuțiune conjuncțională subordonatoare, introduce o concesivă

Scanned with OKEN Scanner

pe care = complement circumstanțial de loc, exprimat prin pronume relativ, substituie substantivul *planeta*: feminin, singular, acuzativ precedat de prepoziția *pe*, în frază introduce o atributivă

ar trebui = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, impersonal, intranzitiv, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul condițional-optativ, prezent, are formă de persoana a III-a, singular

acest = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere, neutru, singular, nominativ

de catran = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, singular, acuzativ cu prepoziția *de*, nearticulat

de dincolo de atmosferă = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ cu locuțiunea prepozițională *de dincolo de*, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a*

noastră = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal posesiv, substituie mai mulți posesori de persoana I, are formă acordată cu substantivul *atmosfera*: feminin, singular, acuzativ

bun = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și patru forme flexionare, neutru, singular, acuzativ, gradul pozitiv

Universitatea din Timișoara – Educație Fizică, Kinetoterapie, 1997

I. 1. Regulile de despărțire a cuvintelor în silabe, cu exemple.

2. Sinonimele: definiție, exemple în propoziții (minimum cinci perechi de sinonime).

☑ *Rezolvare:*

1. **Regulă:** Două silabe alăturate împart unitățile pe care le cuprind în mod egal, când e vorba de două vocale (în hiat: *pi-an*) sau de două consoane intervocalice (*car-te*) și în favoarea silabei secunde în cazul altor categorii de secvențe consonantice intervocalice: când e o singură consoană (sau semivocală) intervocalică, aceasta trece la silaba următoare (*ca-să, no-uă*); când sunt trei și mai multe consoane intervocalice, prima trece la prima silabă și celelalte la silaba următoare (*nos-tru, ab-stract*).

Excepții de natură fonetică: Unele grupuri de consoane nu respectă regula de mai sus: grupurile de două consoane care au pe poziția secundă pe *l, r*, iar pe prima poziție una din consoanele *b, c, d, f, g, h, p, t, v* trec în totalitate în silaba următoare (*ca-blu, sa-cru, co-dru, co-tlet* etc.); în schimb, grupurile de trei consoane *lpt, mpt, mpț, ncș, ncț, ndv, ncv, rct, rft*, și *stm* se împart în favoarea primei silabe, la care trec două din cele trei consoane (*sculp-tură, somp-tuos, punc-tuație, func-ționar, delinc-vent* etc.).

Scanned with OKEN Scanner

– ***Excepții de natură morfologică.*** Cuvintele formate în limba română prin compunere sau derivare se despart astfel încât să nu fie afectate elementele componente: *ast-fel, savant-lâc, ne-stabil, nici-o dată.*

2. *Sinonimele* sunt cuvinte cu forme diferite, dar care au sensuri identice sau foarte apropiate. Exemple: *a vorbi – a spune – a zice; deștept – inteligent – isteț; cupru – aramă; sfetnic – consilier; (a) mări – (a) amplifica*

II. Arătați, prin exemple, tipurile de subordonate care pot fi introduse prin conjuncția subordonatoare *dacă.*

☑ *Rezolvare:*
SB: Nu se știe *dacă va avea timp pentru excursie.*
PR: Probleme este *dacă vine sau nu acolo.*
AT: S-a pus problema *dacă a avut dreptate.*
CD: Nu știu *dacă a participat și el.*
CI: Nu-mi dau seama *dacă așa s-a întâmplat.*
COND: *Dacă aș avea nevoie*, te-aș căuta.
CT: *Dacă veni*, îndată mă văzu.
CZ: *Dacă n-a știut*, de aceea a fost respins.
CV: *Dacă i-ai face toate poftele*, tot nu ar recunoaște.

III. Propoziția subordonată predicativă.

☑ *Rezolvare:*
Propoziția predicativă îndeplinește, sub formă de propoziție, funcția de nume predicativ al unui verb copulativ – indiferent că acesta este la un mod personal sau la un mod nepersonal:
Ea este/ *cum o știm./*
Ea devenit/ *ce și-a dorit./*
Este foarte bucuroasă, devenind/ *ce și-a dorit./*
Ea a ajuns/ *ce a dorit./*
Tu ai rămas/ *cum te știam./*
El a ieșit/ *ce-au vrut părinții săi./*
Ea s-a făcut/ *cum e trandafirul./*
Ea pare/ *că zboară./*
A învăța înseamnă/ *să te sacrifici./*

Predicativa este introdusă prin:
conjuncții subordonatoare (*că, să, dacă, de, ca să, ca...să*)
Problema este/ *să* învățăm.
Întrebarea este/ *dacă* vom intra primii.
locuțiuni conjuncționale subordonatoare (*ca și cum, ca și când, de parcă, cum că, precum că*)
Când dai un examen greu este *ca și cum* ai lupta cu zmeii.

Scanned with OKEN Scanner

Adevărul este *cum că/ precum că* examenele te uzează.

pronume sau adjective relative simple ori compuse, precedate sau nu de prepoziții:

Întrebarea este/ *ce* citim.
Întrebarea este/ *ce* carte citim.
întrebarea este/ *cu ce* scriem.

adverbe relative, precedate sau nu de prepoziții:

Problema este/ *când* se va afișa rezultatul.
Problema este/ *unde* se va afișa rezultatul.
Probleme este/ *de unde* luăm coli de scris.

Topica și punctuația propoziției predicative

Propoziția predicativă stă, de obicei, după verbul copulativ: (Ea a ieșit/ *ce au vrut părinții*.), dar poate sta uneori și înainte (*Ce au vrut părinții*/ s-a făcut ea). Când determină verbe copulative la un mod nepersonal, subordonatele predicative stau totdeauna după verbul copulativ din regentă (Noi am muncit mult, ajungând/ *ceea ce am dorit*).

Topică fixă are și **PR** antepusă verbului copulativ, care este reluată în regentă printr-un nume predicativ: *Ce ești tu*,/ **aceeași** voi fi și eu. Într-o frază cu structura **SB + P + PR** ca de exemplu „Ceea ce știu[1]/ este[2]/ că nu știu tot"[3]/ sau „Dacă învăț[1]/ înseamnă[2]/ că voi reuși.[3]/, propoziția așezată după verbele copulative *a fi*, *a însemna* este obligatoriu **PR**.

IV. Se dă textul:

„Ne *pare folositor*[1]/ (*să*) *arătăm* prin mai multe citări[2]/ (că) această glorioasă **încredere** în sine ***nu se mărginește*** **la câteva exemple izolate**,[3]/ (ci) *se produce* așa de des în scrierile române,[4]/ (încât) *pare*[5]/ (*să*) *fie una* din tendințele caracteristice ale spiritului public.[6]/ (Titu Maiorescu)

❑ *Cerințe:*

a) felul propozițiilor și raporturile dintre ele.
b) analiza sintactică și morfologică a fragmentului subliniat.

Rezolvare:

a) 1. P
2. SB (1)
3. CD (2) \
4. CD (2) / ci
5. CNS (4)
6. PR (5)

NOTĂ: Fraza este analizată (cu sublinierea subiectelor și a predicatelor, precum și cu încercuirea elementelor de relație) și la Universitatea Sibiu, 1997 (Subiectul 1,a)

Scanned with OKEN Scanner

b) *nu se mărginește* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ personal, conjugarea a IV-a, diateza reflexivă – cu pronumele reflexiv *se*, în Ac., marcă a diatezei reflexive – intranzitiv, indicativ, prezent, persoana a III-a, singular, formă negativă cu adverbul de mod de negație *nu*

la... exemple = complement indirect, exprimat prin substantiv comun, simplu, neutru, plural, acuzativ cu prepoziția *la*, nearticulat

câteva = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât compus, neutru, plural, acuzativ

izolate = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv provenit din verb la participiu, variabil cu două terminații și patru forme flexionare, neutru, plural, acuzativ, gradul pozitiv

Universitatea din Craiova – Educație Fizică și Sport, 1998

I. a) Precizați felul subordonatelor din frazele următoare:

1. *A fost o petrecere* [1] (*cum*) *n-a* mai *fost* **alta**. [2]
2. (*Să*)-l *văd* venind, [1]
   Aș mai *trăi* o viață. [2]
3. Îi *era* **rușine** [1] (că) *a greșit*. [2]
4. (**Ceea ce**)-*i vânt* [1] (*să*) *se prefacă*-n furtună. [2]
5. *Au venit* și-n țara noastră [1] (de)-*au cerut* pământ și apă. [2]
6. *Aud* [1] (cum) *bate* **ploaia**-n geam. [2]

b. Analizați morfologic și sintactic, conform cerințelor din paranteză (parte de vorbire, gen, număr, caz, funcție sintactică) cuvintele subliniate:

1. Iată vine-*un sol* de pace.
2. A fost orfan *de mic*.
3. Viața I se pare plină *de sens*.
4. A întârziat *din cauza ploii*.
5. *Fiecare* pasăre pe limba ei piere.
6. Era iute și harnic, ca mama *lui*.

☑ *Rezolvare:*

1. 2 = AT
2. 1 = COND
3. 2 = C.I.
4. 1 = SB
5. 2 = CS
6. 2 = CD

Scanned with OKEN Scanner

b. 1. *un sol* = substantiv masculin, singular, nominativ, subiect
2. *de mic* = adjectiv, masculin, singular, acuzativ precedat de prepoziția *de*, complement de timp
3. *de sens* = substantiv, neutru, singular, acuzativ cu prepoziția *de*, complement indirect
4. *din cauza ploii* = substantiv, feminin, singular, genitiv precedat de locuțiunea prepozițională *din cauza*, complement de cauză
5. *fiecare* = adjectiv pronominal nehotărât compus, feminin, singular, nominativ, atribut adjectival
6. *lui* = pronume personal, masculin, singular, genitiv, atribut pronominal genitival

II. a) Extrageți triftongii din următoarele cuvinte: *foioase, maiou, vedeau, bulgăroaică, aripioare, vedeai*

Indicați antonimele următoarelor cuvinte și alcătuiți cu ele propoziții sau fraze: *curat, a aproba, atac.*

Indicați minimum cinci cuvinte din familia lexicală a adjectivului *bătrân.*

☑ *Rezolvare:*

a) – *foioase* = lioal
– *maiou* = lioul
– *vedeau* = leaul
– *bulgăroaică* loail
– *aripioare* lioal
– *vedeai* leail

b) – *curat* = murdar, nespălat, întinat
Avea o cămașă *murdară.*
– *a aproba* = a dezaproba, a respinge
Planul nostru a fost *respins.*
– *atac* = apărare, împotrivire
Echipa lor are *o apărare* puternică.

c. – bătrânețe
– bătrânicios
– îmbătrâni
– îmbătrinit
– îmbătrânire
– bătrânește

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea din Craiova – Kinetoterapie, 1998

I. a) Precizați felul subordonatelor din frazele următoare:

1. *Nu se știe* 1/ (cum) *se va termina* totul. 2/
2. Ei *nu par* 1/ (*ce*) *vor a fi*. 2/
3. Gândul 1/ (că) *nu vor ajunge* la timp 2/ *a devenit o obsesie*. 1/
4. Convingându-se 1/ (că) *a greșit*, 2/ *și-a cerut* scuze. 1/
5. *Nu*-mi *vine* a crede 1/ (că) *suntem* atât de aproape de izbândă. 2/
6. Cămașa 1/ *trebuie* 2/ (*să*) *fie schimbată* zilnic. 1/

b) Analizați morfologic și sintactic, conform cerințelor din paranteză, cuvintele subliniate:

Gândurile *lui* erau cam ciudate. (parte de vorbire, gen, număr, caz, funcție)

Muncea ziua și noaptea *pentru întreținerea familiei*. (parte de vorbire, gen, număr, caz, funcție)

A fost promovat de conducere acum o lună. (parte de vorbire, funcție sintactică)

Mi-e *dor* de ai mei. (parte de vorbire, caz, funcție sintactică)

N-a făcut *nimic* pentru voi. (parte de vorbire, caz, funcție)

El pe sine *însuși* nu se poate înțelege. (parte de vorbire, caz, funcție)

☑ *Rezolvare:*

a) 1. 2 = SB
2. 2 = PR
3. 2 = AT
4. 2 = C.I.
5. 2 = CD
6. 1. = SB

b) 1. *lui* = pronume personal, masculin, singular, genitiv, atribut pronominal genitival

2. *pentru întreținerea* = substantiv, feminin, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă „pentru", complement circumstanțial de scop

familiei = substantiv, feminin, singular, genitiv, atribut substantival genitival

3. *a fost promovat* = verb predicativ, diateza pasivă, predicat verbal
4. *dor* = substantiv, nominativ, subiect
5. *nimic* = pronume negativ, acuzativ, complement direct
6. *însuși* = adjectiv de întărire, acuzativ, atribut adjectival

II. a) Extrageți diftongii din următoarele cuvinte: *făclioară, locuiește, cugetarea, oarecum, noroi, argintiu.*

Scanned with OKEN Scanner

b) Indicați sinonimele cuvintelor *onest, stadiu, a vieții* și alcătuiți cu ele propoziții sau fraze.

c) Indicați minimum cinci cuvinte din familia lexicală a cuvântului *tânăr*

☑ *Rezolvare:*

a) – *făclioară* = *oa* lual diftong alcătuit din semivocala *u* și vocala *a*
– *locuiește* = *ie*, diftong alcătuit din semivocala *i* și vocala *e*
– *cugetarea* = leal, diftong alcătuit din semivocala *e* și vocala *a*
– *oarecum* = *oa* = lual diftong alcătuit din semivocala *u* și vocala *a*
– *noroi* = loil, diftong alcătuit din vocala *o* și semivocala *i*
– *argintiu* = liul, diftong alcătuit din vocala *i* și semivocala *u*

b) – *onest* = cinstit, corect, integru
El este un funcționar *cinstit*. Are o comportare *corectă*.
– *stadiu* = etapă, fază, grad, nivel
Lucrările începute se află într-o *etapă* avansată.
– *a vieții* = a trăi, a exista, a dăinui, a conviețui
A trăit pe aceste meleaguri. Cât *există*, omul tot învață. Au *conviețuit* ca soț și soție.

c) tânăr — a întineri
tineret — întinerit
tinerețe — întineritor
tinerește — a reîntineri

Universitatea din Craiova, Facultatea de Educație Fizică și Sport, 1999

Se dă textul:

„Ce problemă își punea Toader era cât de nebun e nebunul, cât dezastru produce nebunia lui și, mai ales, cum e posibil ca nimeni dintre cei de față să nu-l vadă și să nu-l alunge."

❑ *Cerințe:*

I. Subliniați predicatele, încercuiți elementele de relație, delimitați propozițiile, indicați felul propozițiilor și raporturile sintactice dintre ele (prin schema frazei).

„(Ce) problemă *își punea* **Toader** 1/ *era* 2/ (cât) de *nebun e nebunul*, 3/ (cât) dezastru *produce* **nebunia** lui 4/ (și), mai ales, (cum) *e posibil* 5/ (ca) **nimeni** dintre cei de față (*să*) *nu*-l *vadă* 6/ (și) (*să*) *nu*-l *alunge*." 7/

Scanned with OKEN Scanner

1. SB
2. P
3. PR (2)
4. PR (2)
6. SB (5)
7. SB (5)

II. Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate

– *cât de* = complement de mod, exprimat prin adverb de mod, relativ, urmat de prepoziția de legătură *de*, introduce o predicativă

– *nebun* = nume predicativ, exprimat prin adjectiv variabil cu două terminații și patru forme flexionare, masculin, singular, nominativ, pozitiv

– *cât* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal relativ, neutru, singular, acuzativ, introduce o predicativă

– *dintre cei de față* = atribut substantival prepozițional, exprimat prin locuțiune adjectivală substantivizată, masculin, plural, acuzativ precedat de prepoziția *dintre*, formă articulată cu articolul demonstrativ-adjectival *cei*

III. Indicați cuvântul de bază, rădăcina, sufixele și/sau prefixele următoarelor derivate:

nefolositor
- *ne-* = prefix
- *folos* = cuvânt de bază / rădăcină
- *-i, -itor* = sufixe

conviețuire
- *viață* = cuvânt de bază
- *viеț* = rădăcină
- *con-* = prefix
- *-ui, -re* = sufixe

bucureșteancă
- *București* = cuvânt de bază
- *bucureșt* = rădăcină
- *-ean, -că* = sufixe

prevăzător
- (a) *vedea* = cuvânt de bază
- *văz* = rădăcină
- *pre-* = prefix
- *-ător* = sufix

neîmpăcat
- *pace* = cuvânt de bază
- *păc* = rădăcină
- *ne-, îm-* (= *în-*) = prefixe
- *-a, -(a)t* = sufixe

Scanned with OKEN Scanner

IV. Despărțiți în silabe cuvintele:
ecuator = e-cu-a-tor
igienă = i-gi-e-nă
manual = ma-nu-al
geografie = ge-o-gra-fi-e
sancționa = sanc-ți-o-na

Universitatea din Craiova, Facultatea de Educație Fizică și Sport - Kinetoterapie, 1999

Se dă textul:

„Dacă mi s-ar cere în fiecare zi să fiu cum nu sunt de obicei ar însemna ca tot ce s-ar întâmpla de acum înainte să nu mă mai intereseze deloc, deci dacă ar interveni ceva neprevăzut în viața mea ar fi că așa a vrut Domnul."

❑ *Cerințe:*

I. Subliniați predicatele, încercuiți elementele de relație, delimitați propozițiile, indicați felul propozițiilor și raporturile sintactice dintre ele (prin schema frazei).

☑ *Rezolvare:*

„(Dacă) mi *s-ar cere* în fiecare zi [1]/ (*să*) *fiu* [2]/ (*cum*) *nu sunt* de obicei [3]/ *ar însemna* [4]/ (ca) **tot** [5]/ (ce) *s-ar întâmpla* de acum înainte [6]/ (*să*) *nu* mă mai *intereseze* deloc, [5]/ (deci) [7]/ (dacă) *ar interveni* **ceva** neprevăzut în viața mea [8]/ *ar fi* [7]/ (că) așa *a vrut* **Domnul**." [9]/

1. SB (4)
2. SB (1)
3. PR (2)
4. P
5. PR (4)
6. AT (5)
7. P
8. SB (7)
9. CZ (7)

II. Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate

– *în... zi* = complement circumstanțial de timp, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă *în*, nearticulat

– *fiecare* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât, compus, feminin, singular, acuzativ

– *cum nu sunt* = predicat nominal format din:

Scanned with OKEN Scanner

cum = nume predicativ, exprimat prin adverb de mod, relativ, introduce o predicativă

nu sunt = verb copulativ, personal, conjugarea a IV-a, diateza activă, indicativ, prezent, persoana I, singular, forma negativă cu adverbul de mod de negație *nu*

– *ce* = subiect, exprimat prin pronume relativ, simplu, invariabil, nominativ, introduce o atributivă

– *ar fi* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, impersonal, conjugarea a IV-a, diateza activă, condițional-optativ, prezent, are formă de persoana a III-a, singular

III. Indicați cuvântul de bază, rădăcina, sufixele și/sau prefixele următoarelor derivate:

desființare
cuvântul de bază = *a fi*
rădăcina = *fi*
prefix = *des-*
sufixe = *-ință(ă), -a, -re*

conlocuitor
cuvântul de bază = *locui / loc*
rădăcina = *locui / loc*
sufix = *-tor*

conștiință
cuvântul de bază = *ști*
rădăcină = *ști*
prefix = *con-*
sufix = *-ință*

consăteancă
cuvântul de bază = *sat*
rădăcină = *săt*
prefix = *con-*
sufixe = *-ean, -că*

învăluire
cuvântul de bază = *val*
rădăcină = *văl*
prefix = *în-*
sufixe = *-ui, -re*

IV. Despărțiți în silabe cuvintele:

conjuncție = con-junc-ți-e
fiică = fii-că
respectuoasă = res-pec-tu-oa-să
toaletă = to-a-le-tă
atlet = a-tlet

Scanned with OKEN Scanner

G. COLEGII UNIVERSITARE

Universitatea din Brașov – Bibliologie, Institutori, 1997

I. Delimitați propozițiile din frazele următoare și precizați felul subordonatelor:

☑ *Rezolvare:*

1. (De vreme ce) *nu m-am hotărât*,[1]/ *nu*-ți *pot* da răspunsul.[2]/
   1. CZ (2)
   2. P
2. I *se întâmpla* deseori[1]/ (*să*) *revină* la hotărârea dintâi.[2]/
   1. P
   2. SB (1)
3. Mi-*e* **dor**[1]/ (*să*) mai *revăd* satul natal.[2]/
   1. P
   2. CI (1)
4. **Andrei**,[1]/ (că) *e bun* la matematică,[2]/ și *n-a rezolvat* problema.[1]/
   1. P
   2. CV (1)
5. *Înveți*,[1]/ *reușești*.[2]/
   1. COND (2)
   2. P
6. **Dorința** lui[1]/ (*să*) *reușească*[2]/ *s-a împlinit*.[1]/
   1. P
   2. AT (1)
7. *Se mișca* prea abil[1]/ (ca *să*) *observăm* vreo stângăcie.[2]/
   1. P
   2. CNS (1)
8. **Supărarea** lui *era*[1]/ (că) **nimeni** *nu*-l *credea*.[2]/
   1. P
   2. PR (1)
9. Îl *auzea* pe Moromete[1]/ (cum) *bombănea*.[2]/
   1. P
   2. PS (1)
10. (Cum) *s-a apropiat* de vale,[1]/ *a auzit* bușteni rostogolindu-se.[2]/
    1. CT (2)
    2. P
11. *A plecat*[1]/ (fără *să*) *spună* un cuvânt.[2]/
    1. P
    2. CM (1)

Scanned with OKEN Scanner

12. Pe dealuri,[1]/ (oriunde) te *întorceai*,[2]/ *erau* **pământurile** boierilor.[1]/
    1. P
    2. CL (1)
13. *S-a întors*[1]/ (de) *și-a luat rămas bun.*[2]/
    1. P
    2. CS (1)
14. *Și-a adus aminte* de locurile[1]/ (pe unde) *se jucau.*[2]/
    1. P
    2. AT (1)
15. (Oricât de) bun *părinte ai fi*,[1]/ *greșești* uneori.[2]/
    1. CV (2)
    2. P
16. *S-a îndreptat*[1]/ (**spre cine**) i-*a ieșit în cale.*[2]/
    1. P
    2. CL (1)
17. (*Să*)-ți *scriu* despre el,[1]/ mi-*ar fi greu.*[2]/
    1. SB (2)
    2. P
18. *S-a simțit* dator (să) intervină.[2]/
    1. P
    2. CI (1)

II. Precizați funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate, specificând cazul sau diateza și modul:

☑ *Rezolvare:*

1. *Și*-a pierdut ochelarii.
   și = atribut pronominal în dativ, pron. reflexiv, D posesiv
2. Stai *locului*!
   locului = compl. circ. de loc, substantiv, D
3. S-a aplecat *deasupră-i.*
   deasupră-i = compl. circ. de loc, pron. personal, D posesiv precedat de prepoziția *deasupra,* excepție de la genitiv
4. E *lucru* mare să știi să vorbești.
   lucru = nume predicativ, subst., N
5. O cunosc *de mică.*
   de mică = compl. circ. de timp, adj., Ac. precedat de prep. „de"
6. Dau *cui* cere.
   cui = subiect, pronume relativ., D
7. *Ale voastre* vor fi pagubele!
   ale voastre = nume predicativ, pron. posesiv, N
8. Am cumpărat *niște* brânză.
   niște = at. adj., adj. pronom. nehotărât invariabil, Ac.

Scanned with OKEN Scanner

9. Am întrebat pe fiecare *din cei trei* ce s-a întâmplat.

din cei trei = at. subst. prepoz., numeral cardinal propriu-zis cu valoare substantivală, Ac. cu prep. „din", precedat de art. demonstrativ-adjectival „cei"

10. Ești *împotriva lui*?

împotriva lui = nume predicativ, pron. pers., G cu prep. „împotriva"

11. A votat *contra mea*.

contra mea = compl. ind., adj. pronom. posesiv, Ac. cu prep. „contra", excepție de la G

12. Au venit *la oameni*, de s-a umplut piața!

la oameni = subiect, substantiv Ac. cu prepoziția „la" cu valoare cantitativă

NOTĂ: Este considerat și în N, *la* fiind atribut adjectival (= „multă")

13. *M-aș fi îmbrăcat* mai repede.

m-aș fi îmbrăcat = pred. verbal, verb diateza activă pronominală, cu pron. reflexiv *m-* în Ac., modul condițional-optativ, perfect

14. Pâinea aceasta este *de ieri*.

de ieri = compl. circ. de timp, adverb de timp cu prep. „de"

15. Nu pot *fi convins* de nimeni că asta e soluția.

fi convins = compl. direct, verb la diateza pasivă, modul infinitiv prezent

16. Nu avea timp *de pierdut*.

de pierdut = atr. verbal, verb la modul supin, diateza activă

17. *Neștiind* răspunsul, tăcu.

neștiind = compl. circ. de cauză, verb diateza activă, gerunziu

18. *Vai* de capul lui!

vai = nume predicativ (cu verbul cop. *e* subînțeles), interjecție

III.A. Construiți câte un exemplu pentru cerințele de mai jos:

1. Subiect – substantiv provenit din adverb
2. Complement indirect – substantiv în dativ, să determine un adjectiv
3. Atribut – verb la infinitiv perfect, diateza pasivă
4. Complement circumstanțial de cauză – adjectiv

☑ *Rezolvare:*

1. *Binele* nu poate fi uitat.
2. Toți suntem **datori** *părinților* noștri.
3. El are mulțumirea *de a fost recunoscut* de toți.
4. *De neatentă*, a greșit exercițiul.

III.B. Indicați câte un sinonim neologic pentru cuvintele: *surghiun, a bănui, mănos, citeț, urmare, dușmănie, uimit, trecător, întâmplător, întunecos*

☑ *Rezolvare:*

surghiun – *exil* dușmănie – *ostilitate*
a bănui – *a suspecta* uimit – *stupefiat*

Scanned with OKEN Scanner

mănos – *fertil* trecător – *caduc*
citeț – *lizibil* întâmplător – *fortuit*
urmare – *consecință* întunecos – *obscur*

III.C. Introduceți în contexte paronimele: eufonie/ euforie, mortal/ mortar, smoc/ smog, anual/ anuar, manej/menaj

☑ *Rezolvare:*

eufonie/ euforie: *Eufonia* este una dintre calitățile poeziei.
Euforia de după victorie i-a făcut să uite un timp de necesitatea pregătirii.

mortal/ mortar: Acrobatul a executat un salt *mortal*.
Pentru zidire este nevoie de câteva găleți de *mortar*.

smoc/ smog: A smuls un *smoc* de iarbă.
Ceața formată din cauza poluării se numește *smog*.

anual/ anuar: Merge *anual* la mare.
Institutul publică un *anuar* științific.

manej/menaj: Am văzut caii la *manej*.
Acasă se ocupă de *menaj*.

III. Despărțiți în silabe cuvintele: *somnambul, vârsnic, binoclu, sancțiune, sculptor = sculp-tor, paupertate, fiică, altundeva, atlet*

☑ *Rezolvare:*

somnambul = somn-am-bul
vârstnic = vârst-nic
binoclu = bin-o-clu
sancțiune = sanc-ți-u-ne
sculptor = sculp-tor
mausoleu = *ma-u-so-leu* (după Îndreptar...)/ mau-so-leu (DOOM)
paupertate = pau-per-ta-te
fiică = fii-că
altundeva = alt-un-de-va
atlet = a-tlet

Universitatea din Cluj – Biblioteconomie, 1997

I. a) Analiza sintactică a frazelor;
b) Analiza sintactică și morfologică a cuvintelor subliniate:

1. *Bine ar fi fost*[1]/ (*să*) *fi vorbit* cu colegul tău[2]/ (și) (*să*) *fi stabilit* împreună[3]/ (cum) *veți proceda*,[4]/ spre a vă asigura[3]/ (că),[5]/ (**orice**) *s-ar întâmpla*[6]/ **planul** vostru *va fi realizat*.[5]/

2. (Dacă) **acțiunile** lor *se vor desfășura* conform prevederilor legale[1]/ *înseamnă*[2]/ (că)[3]/ fiecare **pădurar**[4]/ *trebuie*[3]/ (*să*)-*și asume* numai riscul unei eventuale întâlniri cu oamenii certați cu legea,[4]/ (a căror) **reacție** în cazul[5]/ (că) *sunt descoperiți*[6]/ *este imprevizibilă.*[5]/

☑ *Rezolvare:*

1. a) 1. P
   2. SB (1)
   3. SB (1)
   4. CD (3)
   5. CI (3)
   6. CV (5)

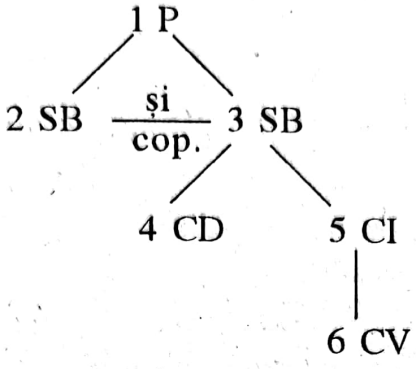

b) *bine* = nume predicativ al predicatului nominal *ar fi fost bine*, exprimat prin adverb de mod simplu, gradul pozitiv

tău = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv posesiv, persoana a III-a, singular, masculin, acuzativ

să fi stabilit = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea a IV-a, diateza activă, tranzitiv, conjunctiv, perfect, persoana a III-a, plural

orice = subiect, exprimat prin pronume nehotărât compus, cazul nominativ

2. a) 1. SB (2)
   2. P
   3. PR (2)
   4. SB (3)
   5. AT (4)
   6. AT (5)

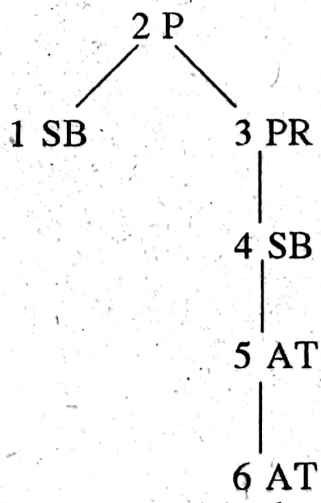

b) *lor* = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, plural, genitiv

conform prevederilor = complement de mod, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, plural, dativ precedat de prepoziția *conform*, articulat cu articolul hotărât enclitic *-lor*

cu oamenii = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, masculin, plural, acuzativ cu prep. *cu*, articulat cu art. hot. encl. *-i*

a căror = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume relativ, simplu, substituie substantivul *oameni*: masculin, plural, genitiv precedat de articolul posesiv-genitival *a*

Scanned with OKEN Scanner

sunt descoperiți = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea a IV-a, diateza pasivă, intranzitiv – la diateza activă *a descoperi* este tranzitiv – indicativ, prezent, persoana a III-a, plural

II. 1. Dați șase funcții sintactice ale substantivului în genitiv cu prepoziție (cu exemple).

2. Construiți șase tipuri de subordonate introduse prin adverbul relativ *cum*.

3. Enumerați pronumele care pot fi întrebuințate ca adjectiv (cu exemple).

4. Funcțiile necircumstanțiale ale supinului (cu exemple).

5. Declinați pronumele personal *voi*.

☑ *Rezolvare:*

1. nume predicativ: Noi suntem *împotriva corupției*.
complement indirect: Noi luptăm *împotriva corupției*.
atribut substantival prepozițional: Lupta *împotriva corupției* este de durată.
complement de loc: Voi stați *în fața școlii*.
complement de timp: A venit *în cursul zilei*.
complement de cauză: N-a venit *din pricina ploii*.
element predicativ suplimentar: Te credeam *împotriva guvernului*.

2. SB Nu-mi place *cum ai procedat*.
PR Problema este *cum vom ieși din impas*.
AT S-a pus problema *cum am rezolva exercițiul*.
CD Știu *cum mă voi comporta cu tine*.
CI Mă gândesc *cum voi face*.
CM *Cum îți așterni*, așa dormi.
CV *Cum ai face*, totuși reușești.

3. – *posesive*: Copiii *mei* citesc mult.
– *de întărire*: Ție *înseți* ți-a venit ideea.
– *demonstrativ*: În *acest* oraș m-am născut.
– *interogativ*: În fața *cărui* bloc m-ai așteptat?
– *relativ*: Spune-mi în fața *cărui* bloc m-ai așteptat.
– *nehotărât*: În *fiecare* casă este o masă.
– *negativ*: N-am găsit *nici o* carte aici.

4. Subiect: E ușor *de zis*.
Nume predicativ: Tema aceasta este *de scris*.
Atribut verbal: Tema *de scris* este grea.
Complement direct: Are *de rezolvat* trei exerciții.
Complement indirect: M-am săturat *de așteptat*.
Element predicativ suplimentar: Această haină o credeam *de aruncat*.

5. N = voi
G = —

Scanned with OKEN Scanner

D = vouă, vă, vi, v-, (vă-, -vă, -vă-; -vi, -vi-; -v-)
Ac. = (pe) voi, vă, v- (vă-, -vă, -vă-; -v-)
V = voi!

III. 1. Transcrieți enunțurile de mai jos, corectând greșelile de ortografie:
2. Folosiți în contexte adecvate formele:
a) miniștrii – miniștri
b) vizitii – vizitiii
c) aceleași – aceleiași
3. Corectați greșelile de acord din:
a) băieți ai căror preocupări
b) compozitor al cărei operă
c) vecinii a cărei fetițe
d) casă a cărui proprietar
4. *Omnivor* și *omniprezent* fac parte din familia de cuvinte a cuvântului *om*? Argumentați!
5. Conjugați verbul a crea la conjunctiv prezent, diateza activă.
6. Dați două reguli de utilizare obligatorie a virgulei sau a perechii de virgule și două reguli de interdicție a utilizării virgulei (cu exemple).
7. Corectați eventualele greșeli:
a) Ei *erau* să facă un accident.
b) Radu este deținător *al* două premii internaționale.
c) Mi-ar *place* să vină și ea.
d) Este *superflu* să mai dăm indicații.
e) Colegul meu s-a restabilit *complect*.
f) Programul a fost explicat în mod *detailat*.
8. Enumerați caracteristicile cuvintelor aparținând fondului lexical principal.

☑ *Rezolvare:*

1. a) Nu toți aștrii strălucesc corect. (enunț corect)
b) Ne-au criticat proprii noștri prieteni.
Corect: Ne-au criticat *propriii* noștri prieteni.
c) Fii munților sunt oameni simplii și asprii.
Corect: *Fiii* munților sunt oameni *simpli* și *aspri*.
d) Nimeni nu-i agrează pe acești chiulangiii.
Corect: Nimeni nu-i *agreează* pe acești *chiulangii*.
e) Nu fii indolent.
Corect: Nu *fi* indolent!
2. a) miniștrii – miniștri: Toți *miniștrii* sunt ca acești *miniștri*?
b) vizitii – vizitiii: Acești *vizitii* i-au văzut pe amândoi *vizitiii*.
c) aceleași – aceleiași: *Aceleași* femei i-au dat cadouri *aceleiași* fete.
3. a) Corect: băieți *ale căror* preocupări
b) Corect: compozitor *a cărui* operă

Scanned with OKEN Scanner

c) Corect: vecinii *a căror* fetiță
d) Corect: casă *al cărei* proprietar

4. Cele două cuvinte nu fac parte din familia de cuvinte a substantivului *om*, întrucât nu conțin în componența lor această bază lexicală, ci un prefixoid latinesc cu *om*, anume *omnis*, cu sensul „orice, de toate, oriunde".

5. să creez să creăm
să creezi să creați
să creeze să creeze

6. a) Desparte părțile de propoziție de același fel juxtapuse: „Elevii, studenții și profesorii cumpără cărți."
b) Desparte propoziții de același fel juxtapuse: „A venit, a văzut și a plecat în aceeași zi."
c) Desparte circumstanțialul de regentul său pe care îl precedă: „Neînvățând, a luat notă mică."
d) Desparte circumstanțiala de regenta sa pe care o precedă: „Când am venit, plecase."
e) Marchează o intercalare: „Atunci, pentru că se speriase, a fugit."

7. a) ....*era*...
b) ...*a*...
c) ...*plăcea*...
d) ... *superfluu*...
e) ...*complet*.
f) ...*detaliat*.

8. Cuvintele limbii române pot fi clasificate din diverse puncte de vedere. Cel mai cunoscut criteriu îl reprezintă importanța funcțională a cuvintelor, concretizată în gradul de cunoaștere și folosire de către vorbitori, locul obiectelor și noțiunilor denumite în raport cu uzul social și individual, vechimea în limbă, stabilitatea formală și semantică, bogăția și diversitatea familiilor lexicale pe care le formează, prezența în locuțiuni și expresii etc. Pe acestă bază vocabularul se divide în două categorii: **vocabularul fundamental** (numit și **de bază, reprezentativ**) sau **fondul lexical principal** și **masa** (sau **restul**) **vocabularului**.

Prima categorie, **vocabularul fundamental**, redusă numericește (în limba română cuprinde circa 1.500 de cuvinte) include cuvinte cunoscute și folosite de toți vorbitorii, pentru că exprimă noțiuni de importanță vitală pentru om. Acestea sunt, în regulă generală, cuvinte vechi în limbă, stabile, cu rol esențial în construirea enunțurilor și în formarea de derivate, compuse și locuțiuni. Ele reprezintă, de fapt, nucleul funcțional al limbii. Concret, cuvintele din vocabularul fundamental denumesc obiecte de uz general (*masă, casă, carte* etc); părți ale corpului omenesc (*ochi, cap, mână* etc); animale și păsări domestice (*câine, pisică, găină* etc.); arbori și fructele lor (*măr, păr, pară, prun, prună* etc.); însușiri,

Scanned with OKEN Scanner

culori (*bun, rău, mare, mic, frumos, alb, negru, galben* etc.); relații de rudenie (*tată, mamă, frate, soră, soț, soție, fiu, fiică* etc.), stări și acțiuni (*a merge, a munci, a vrea, a mânca, a ști, a putea, a face* etc.); diviziuni ale timpului (*an, lună, zi, ianuarie, luni, marți* etc.) și spațiului (*aici, acolo, sus, jos* etc.), cantități (*unu, doi, trei* etc.). La acestea se adaugă părțile de vorbire (articole, pronume, prepoziții, conjuncții, verbe auxiliare) cu rol de instrumente gramaticale, fără de care nu pot fi construite propoziții și fraze.

Universitatea din Cluj – Colegiul de Administrație Publică, 1997

Se dă următoarea frază:

(Dacă) **un acuzat**, cu probe clare împotriva lui, *divulgă* din proprie inițiativă informații din breasla sa, informații[1]/ (**care**) *fac* cercetarea mai ușoară[2]/ (și) *ajută* tribunalul în migăloasa-i cercetare,[3]/ *e normal*[4]/ (ca) și **anchetatorii** lui (*să*)-l *trateze* mai lejer[5]/ (decât) *s-ar cuveni*[6]/ în mod normal (*s*)-o *facă*[7]/ (și) (*să*)-i *creeze* anumite înlesniri,[8]/ (chiar dacă) *nu* $\sqrt{1}$ întru totul *justificate* legal,[9]/ (de care) **un acuzat** oarecare *nu beneficiază*,[10]/ (dar), pe de altă parte, *e un fapt* arhicunoscut[11]/ (că) azi **conlucrarea** dintre forțele polițienești și răufăcători în cazuri mai dificile *pare a fi* singura *cale*[12]/ (**care**) *ajunge*[13]/ (*să*) *dea* rezultate[14]/ (pe care) *mizează* **organele** de resort,[15]/ rezultate pretinse de însuși poporul[14]/ în (a cărui) slujbă *sunt puse* respectivele **organe**[16]/ (și) (prin care) *se asigură* justiției anevoiosul **drum** înainte, spre adevăr.[17]/

$\sqrt{1}$ = *sunt*

❑ *Cerințe:*

a) analiza sintactică a frazei

b) analiza morfologică și sintactică a cuvintelor subliniate

Rezolvare:

a) 1. COND (4)
2. AT (1)
3. AT (1) coord. cu P2 prin conj. *și*
4. P
5. SB (4)
6. CM (5)
7. SB (6)
8. SB (4) coord. cu P5 prin conj. *și*
9. CV (8)
10. AT (8)

Scanned with OKEN Scanner

11. P coord. cu P4 prin conj. advers. *dar*
12. SB (11)
13. AT (12)
14. PR (13)
15. AT (14)
16. AT (14)
17. AT (14)

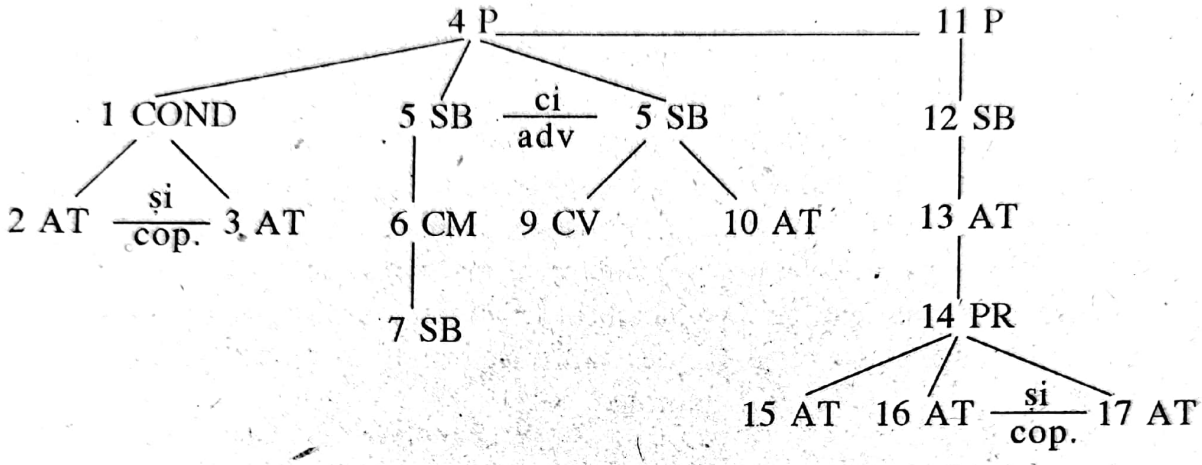

b) *împotriva lui* = pronume personal, persoana a III-a, singular, masculin, genitiv precedat de prepoziția *împotriva*, atribut pronominal prepozițional

sa = adjectiv pronominal posesiv, persoana a III-a, singular, feminin, acuzativ, atribut adjectival

informații = substantiv comun, simplu, feminin, plural, nominativ, nearticulat, atribut substantival apozițional

-i = pronume personal, forma neaccentuată, persoana a IV-a, singular, neutru, dativ posesiv, atribut pronominal în dativ

normal = adverb de mod, provenit din adjectiv prin conversiune, gradul pozitiv, nume predicativ

un fapt = substantiv comun, simplu, neutru, singular, nominativ, articulat cu articolul nehotărât proclitic *un*, nume predicativ

în cazuri = substantiv comun, simplu, neutru, plural, acuzativ precedat de prepoziția simplă *în*, nearticulat, atribut substantival prepozițional

cale = substantiv comun, simplu, feminin, singular, nominativ, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a* preluat de adjectivul *singura* care îl precedă, nume predicativ

pe care = pronume relativ, simplu, substituie substantivul rezultate: neutru, plural, acuzativ precedat de prepoziția simplă *pe*, complement indirect

a cărui = pronume relativ, simplu, substituie substantivul *popor*: neutru, singular, genitiv precedat de articolul posesiv-genitival *a*, atribut pronominal genitival

Scanned with OKEN Scanner

sunt puse = verb predicativ, personal, conjugarea a III-a, diateza pasivă, intranzitiv – dar, la diateza activă, verbul *a pune* este tranzitiv -, indicativ, prezent, persoana a III-a, plural, predicat verbal

drum = substantiv comun, simplu, neutru, singular, nominativ, articulat cu articolul hotărât enclitic *-l* preluat de adjectivul *anevoiosul* care îl precedă, subiect

înainte = adverb de loc, simplu, gradul pozitiv, atribut adverbial.

II.1. Se dă următorul text:

Ultimile decizii au avut repercursiuni asupra coaliției, între care și demisia a patrusprezece membrii marcanți din partidul fanion. Ei s-au declarat frustați de posibilitatea reală de manifestare în spirit democratic și libertin. Liderii partidului, au reacționat cu promtitudine, considerând că e vorba de o greșală, de un gest neloaial al unor dezidenți de reacredință, fără priză la electorat. Ori, presa arată că grupul amintit are destui de mulți simpatizanți chiar dacă nu dispune încă de un program detailat. Un proect în douăzeci și una de puncte există totuși iar acestuia i se adăuga o declarație de principii și un apel către forțele democratice. Decurând au fost desenați cei trei membri ai biroului coordonator. Ei au precizat că trebuiesc impuse condiții ferme la intrarea în noul partid și anual va fi efectuată o iepurare pe criterii morale.

❑ *Cerințe:*

Identificați greșelile de limbă (lexicale, ortografice, de punctuație, gramaticale etc.), explicați în ce constau acestea și dați formele corecte. (Nu transcrieți textul în varianta corectă!)

☑ *Rezolvare:*

– *ultimile* este adjectiv articulat, genul *feminin*, numărul plural, cazul nominativ; corect: *ultimele*

– *repercursiuni* are forma corectă *repercusiuni* (vezi *repercuta*)

– *patrusprezece* are forma literară admisă *paisprezece*

– *membrii* este un substantiv nearticulat; corect: *membri*

– *partidul-fanion*

– *frustați* = adjectiv provenit din verb la participiu; corect *frustrați*.

– *posibilitatea reală* = este o contradicție între cei doi teremeni (*posibil* se opune lui *real*, deci nu se pot alătura într-o sintagmă)

– *libertin* = adjectiv cu sensul „ușuratic, indecent; corect: *liber*

– *liderii..., au reacționat* = virgula desparte greșit subiectul de predicat

– *promtitudine* – corect: *promptitudine*

– *greșală* = este substantiv derivat cu sufixul *-eală*; corect: *greșeală*

– *neloaial* = adjectiv cu forma corectă *neloial*

– *dezidenți* = adjectiv cu forma corectă *disidenți*

– *reacredință* = substantiv compus prin alăturare, nu prin contopire; corect = *rea-credință*

Scanned with OKEN Scanner

– *ori* este o conjuncție adversativă care are forma *or*; *ori* este conjuncție disjunctivă

– *destui* (de mulți) – adverbul *destul* (forma corectă) este interpretat greșit ca adjectiv

– *chiar dacă...* introduce o concesivă care se desparte prin virgulă indiferent de locul ei; corect: , *chiar dacă*

– *detailat* este un adjectiv care are forma corectă *detaliat*

– *proect* are forma corectă *proiect*

– *douăzeci și una* (de puncte) este un numeral care se referă la substantivul *puncte*; corect: *douăzeci și unu*

– *iar* este conjuncție adversativă, înaintea căreia se pune virgulă; corect: *totuși, iar*

– *decurând* – corect *de curând*

– *desenați* este participiul diatezei pasive; corect se referă la participiul paronim *desemnați*

– *biroului coordonator* este un nume propriu de organism managerial, deci trebuie scris cu litere mari: *Biroului Coordonator*

– *trebuiesc* este verb impersonal care la prezent are forma *trebuie*

– *iepurare* este neologism, în care *e* - inițial nu se diftonghează; corect: epurare (apropierea de *iepure* se datorește unei etimologii populare).

II.2. Analizați cuvintele subliniate și arătați ce deosebiri sunt între ele:

a) *Poate* că nu ne vom revedea.

b) *Poate* să vină și el.

c) *Poate* va veni și el.

d) *Poate* să plouă, că eu tot plec.

☑ *Rezolvare:*

Poate este adverb predicativ, cu funcție de predicat verbal, urmat de o SB

Poate este un verb predicativ personal, la indicativ, prezent, persoana a III-a, *singular*, cu funcție de predicat verbal; este urmat de o completivă directă

Poate este un adverb de mod, fără valoare predicativă, cu funcție de complement *de* mod

Poate este verb predicativ, impersonal (= „se poate"), cu funcție de predicat verbal, urmat de o SB

II.3. Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea) – definiție și șase situații diferite (cu exemple)

☑ *Rezolvare:*

Schimbarea valorii gramaticale (sau **conversiunea**) este un procedeu care constă în trecerea unui cuvânt de la o parte de vorbire la alta, fără modificări lexicale (pot fi unele modificări gramaticale, cum e articularea). Exemple: de la adjective (participii), pronume, adverbe la substantive (*verdele, scrisul, sinea*

Scanned with OKEN Scanner

lui, *binele, greul* pământului); de la pronume, adverbe sau gerunzii la adjective (cartea *aceasta*, alergător *rapid*, lebăda *murindă*), de la adjective sau substantive la adverbe (desenează *frumos*, *iarna* se practică schiul, iar *vara* înotul).

II.4. Fie exemplele:

a) Mă doare *capul*.

b) Mi-a plăcut *filmul*.

c) S-a spart *un geam*.

d) A fost votată o nouă *lege*.

În toate exemplele date, cuvintele subliniate au funcția de subiect. Demonstrați, pentru fiecare în parte, că nu pot fi complement direct.

☑ *Rezolvare:*

a) Verbul *a durea* are un singur complement direct *mă*, deci *capul* este subiect

b) Verbul *a plăcea* este impersonal, intranzitiv, deci *filmul* este subiect

c) *S-a spart* este verb reflexiv impersonal cu sens pasiv, care a devenit intranzitiv

d) *A fost votată* este verb la diateza pasivă; verbul *a vota* și-a pierdut tranzitivitatea prin trecerea la diateza pasivă

II.5. Despărțirea în silabe – reguli și excepții (cu exemple)

☑ *Rezolvare:*

Principalele reguli de despărțire în silabe:

O consoană aflată între vocale, inclusiv când e precedată de un diftong sau un triftong, trece la silaba următoare (a-**ră**,; hai-**nă**; lu-poai-**că**)

Două consoane aflate între vocale trec, una la prima silabă, cealaltă la silaba următoare (**car-te**). Excepții: dacă prima consoană este: *b, c, d, f, g, h, p, t, v*, iar a doua consoană este *l* sau *r*, ambele consoane trec la silaba următoare: (ca-**blu**, sa-**cru**, co-**dru**, a-**flă**, a-**gri**-col, pe-**hli**-van, a-**pli**-cat, cu-mă-**tru** etc.

Trei sau mai multe consoane așezate între vocale trec: prima la prima silabă și celelalte la următoarea silabă (**în-tre, ab-stract**). Excepții: grupurile *lpt, mpt, mpț, ncș, nct, nct, ndv, rct, rft, stm* se împart la jumătate: primele două consoane la prima silabă și celelalte la silaba următoare (**sculp-tor**, **somp-tu**-*os*, *re*-**dem**-**ți**-*u-ne*, **linc-șii**, **punct-aj**, **sanc-ți**-*u-ne*, **sand-vici**, **arc-tic**, **jert-fă**, **ast-ma**-*tic*). La fel se despart cuvintele: **ast-fel, alt-ce**-*va*, *fi*-**ind-că** etc.

Vocalele în hiat trec la silabe diferite (**a-er, pi-an**)

Vocala urmată de diftong sau triftong se desparte de aceștia (**cre-ea**-*ză*, **plo-uă, vo-uă, le-oai**-*că*

Cuvintele compuse și derivate se despart în silabe ținând seama de elementele alcătuitoare (drept-unghi, dez-*e-chi-li-bru*.

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea din Pitești – Institutori, 1997

I.a) Derivarea cu sufixe

☑ *Rezolvare:*

Derivarea cu sufixe este foarte productivă în limba română, care folosește pentru aceasta circa 500 de sufixe.

Derivatele obținute în urma atașării sufixelor pot fi clasificate, în funcție de părțile de vorbire cărora le aparțin, în *substantivale* (*învățător, știință*), *adjectivale* (*auriu, prietenesc*), *verbale* (*a întemeia, a pietrui*), *adverbiale* (*furiș, tinerește*), iar după înțeles (sau după criteriul semantic), în: *augmentative* (*copilandru, băiețoi*), *diminutivale* (*studențaș, fetiță, căsuță*), *de agent* (*fierar, croitor, buldozerist*), *colective* (*brădet, apăraie, studențime*), pentru denumirea unor *abstracte* (*lâncezeală, credință, mândrie*), *persoane* (*Ionescu, Deleanu*), *locuri* (*București, Cucuteni*)

I.b) Complementul circumstanțial de loc și propoziția subordonată circumstanțială de loc

☑ *Rezolvare:*

Complementul circumstanțial de loc este partea secundară a propoziției care determină un verb sau o interjecție, arătând:

– **locul** unde se petrece acțiunea („Căutam *în iarbă*", „Mă uitam *pe fereastră*");

– **punctul de plecare** („A venit *de acolo*", „A plecat *din Iași*");

– **direcția**: („Voi pleca *spre Sinaia*", „...a înainta *spre stânga*...", „...a merge *către ai noștri*");

– **limita acțiunii** („...curg *de o parte și de cealaltă*...", „A țesut *până în podul* casei");

– **spațiul străbătut** („Vom merge *până la mare*", „Intră *dintr-o cameră în alta*", „Merge *de la școală până la cantină*").

Complementul circumstanțial de loc este exprimat prin:

– **substantive** în cazurile G. și Ac., precedate de prepoziții și locuțiuni prepoziționale, precum și în D. locativ, fără prepoziție: „Trecu *prin fața ochilor*", „...*deasupra criptei*...se scutură", „...țâșneau *de printre pietre*...", „Privește *și-n vale*,...*în livadă*", „Stă *locului*", „Se așterne *drumului*", „Rămâne *locului*";

– **pronume** în cazurile G. și Ac., precedate de prepoziții și locuțiuni prepoziționale: „Suflă *prin ea* vânturile iernii și bat *peste dânsa* puhoaiele ploilor", „veneau *în urma lor*", „...casa/ *în care* m-am născut", „...în orașul/ *în care* locuim"; pronumele pot avea și formă neaccentuată de dativ, când au valoare de dativ posesiv și sunt precedate de prepoziții cu regim de G.: „...se odihneau *înainte-i*...", „...se înfățoșează *înainte-ne*..."; de asemenea, și

adjectivele pronominale posesive în Ac. precedate de prepoziții și locuțiuni prepoziționale cu regim de genitiv: „Stă *în fața mea*.; Stau *în jurul nostru* etc.
– **numerale** cu valoare substantivală precedate de prepoziții și locuțiuni prepoziționale, în cazurile G. și Ac.: „Stă *în fața celor doi*“, „Se îndreaptă *spre amândoi*“, „Călătorul cel străin s-a așezat *lângă cei doi*“;
– **adverbe și locuțiuni adverbiale de loc** („*Mai încolo* e casa...“, „...*oriunde* e nevoie...“, „...tâșneau *mai jos*...“, „...rămân *în urmă*...“, „...să se abată *în dreapta ori în stânga*...“, „...*Peste tot* vezi numai spații verzi“, „S-a așezat *în față*“).
Complementul circumstanțial de loc poate fi:
– **simplu**, când este exprimat prin părți de vorbire simple, derivate ori nu, sau compuse, precedate sau nu de prepoziții și locuțiuni prepoziționale: „Hai *până la școală*!“, „...bâldâbâc *în apă*“, „Pupăza zbrr! *pe o dugheană*“, „S-a dus *până la blocurile-turn*“; „Caută *în jurul Băii de Fier*“;
– **multiplu**, alcătuit din două sau mai multe complemente de loc simple, coordonate prin conjuncții sau prin juxtapunere: „Ești...*când pe coama unui deal, când pe a altuia*“, „Au venit la meci *nu numai din Craiova, ci și din împrejurimi*“, „Am fost *la munte, nu la mare*“;
– **dezvoltat**, în structura căruia există și cuvinte cu altă funcție sintactică: „...pământul e liber *de la un orizont* la altul“, „...curg *de o parte* și de cealaltă...“, „A mers *doi kilometri*“. Complementul de loc poate fi exprimat și prin subastantive în Ac., fără prepoziții, în acest caz fiind însoțit de numerale sau de cuvinte cu valoare cantitativă, care îndeplinesc funcția de atribute adjectivale: *doi kilometri* = compl. de loc dez. format din:
kilometri = compl. simplu, masc., pl., Ac., neart.
doi = atr. adj., expr. prin num. card. propriu-zis, masc., Ac., cu val. adj.
Unele complemente de loc dezvoltate sunt neanalizabile: „Locuiește *între centru și gară*.“

Complementele circumstanțiale de loc exprimate prin pronume precedate de prepoziții au și nuanță de complemente indirecte: „Merge *până la el*“ (până unde?, până la cine?). De asemenea, se confundă cu complementele directe când sunt exprimate prin substantive precedate de prepoziția *pe*: „...conteză *pe mine*.“. Adesea este confundat complementul direct al verbului *a trece* cu complementul de loc: „El trece *strada*“, unde *strada* este analizat greșit cu sensul „peste stradă.“

Subordonata circumstanțială de loc (CL) îndeplinește funcția de complement de loc pe lângă un verb din regentă. Poate avea ca regent un verb predicativ sau copulativ la mod personal sau nepersonal, precum și o locuțiune verbală ori un adverb.
CL pot fi introduse prin:
– **adverbe relative**: *unde, încotro, cât*, precedate sau nu de prepoziții;
– **adverbe nehotărâte** compuse cu *ori-*: *oriunde, orișiunde, orideunde, oriîncotro* etc.;

Scanned with OKEN Scanner

– **pronume sau adjective relative și nehotărâte** compuse cu *ori-*, precedate de prepozițiile: *către, spre, înspre* etc.

Locul **CL** este după elementul regent, dar, destul de frecvent, acesta poate fi schimbat înaintea regentei. Când sunt după elementul regent, nu se despart prin virgulă, decât dacă în regentă se află adverbul corelativ *acolo*:

P **CL**
„Să te duci[1]/ (unde) te trimit!"[2]/
P **CL**
„Acolo să te duci,[1]/ (unde) te trimit!"[2]/

Atenție mare trebuie acordată și **CL** intercalate, care, așezate după un verb cu altă funcție decât predicat în propoziția regentă, dar înaintea predicatului regentei, trebuie așezate între virgule.

II.a) Delimitați textul în propoziții și precizați felul acestora și relațiile dintre ele

„(Dacă) *e însemnat* **Asachi**,[1]/ (dacă) *merită* recunoștința noastră[2]/ și (a câtor) **generații** *se vor* mai *succeda*[3]/ *nu e* pentru nuvele, nici pentru versuri, cu atât mai puțin pentru norocul[4]/ (ce) l-*a avut* ca om,[5]/ ori pentru timpul îndelungat[4]/ (în care) *s-a exercitat* **influența** lui,[6]/ (căci) **acestea** *nu atârnau* de el."

☑ *Rezolvare:*

1. SB (4) \
2. SB (4) / și
3. AT (2)
4. P
5. AT (4)
6. AT (4)
7. CZ (4)

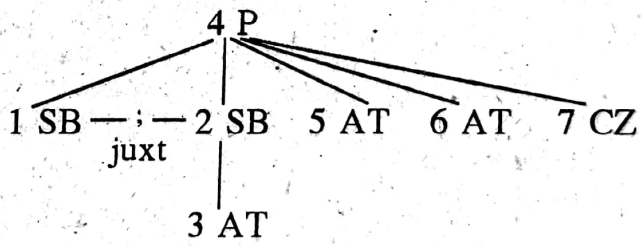

II.b) Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate:

☑ *Rezolvare:*

e însemnat = predicat nominal, alcătuit din:

e = verb copulativ, personal, intranzitiv, conjugarea a IV-a, diateza activă, indicativ, prezent, persoana a III-a, singular

însemnat = nume predicativ, exprimat prin adjectiv provenit din verb la participiu, masculin, singular, nominativ, gradul pozitiv

noastră = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal posesiv, substituie mai mulți posesori de persoana I, are formă acordată cu substantivul recunoștința: feminin, singular, acuzativ

în care = complement circumstanțial de timp, exprimat prin pronume relativ, simplu, substituie substantivul *timpul*: neutru, singular, acuzativ, în frază introduce o atributivă

influența = subiect exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, nominativ, articulat cu articolul hotărât enclitic *-a*

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea din Sibiu – Administrație Publică, 1997

1. Se dă textul:

„Firesc ar fi[1]/ (*să*) *schimb* slujba,[2]/ (dacă) *țineam*[3]/ (*să*) *fiu angajat*,[4]/ (și) (*să*) *trăiesc* ca un fecior de bani gata, făcând cel mult politică,[5]/ (cum) mi-*a spus* **ministrul**, fără a ști[6]/ (că) *se face ecoul* lumii întregi,[7]/ (a cărei) **nedumerire** *fusese sporită* de faptul[8]/ (că),[9]/ (după ce) *rămăsesem* în poliție,[10]/ *nu voiam*[9]/ nici (*să*) *înaintez*, de trei ori cedând locul unor colegi mai în etate, [11]/ (ca), la retragere, (*să*) *aibă* pensie mai mare,[12]/ și de alte două ori, [11]/ (ca *să*) *dau putință* unor numiri din afară."[13]/

❑ *Cerințe:*

a) Subliniați predicatele, identificați elementele de relație și delimitați propozițiile frazei, apoi arătați felul propozițiilor (principale și natura subordonatelor) și raporturile dintre ele

b) Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate din text

☑ *Rezolvare:*

a) 1. P
2. SB (1)
3. COND (2)
4. CI (3)
5. SB (1) coord. cu P2 prin conj. cop. *și*
6. CM (5)
7. CD (6)
8. AT (7)
9. AT (8)
10. CT (9)
11. CD (9)
12. CS (11)
13. CS (11)

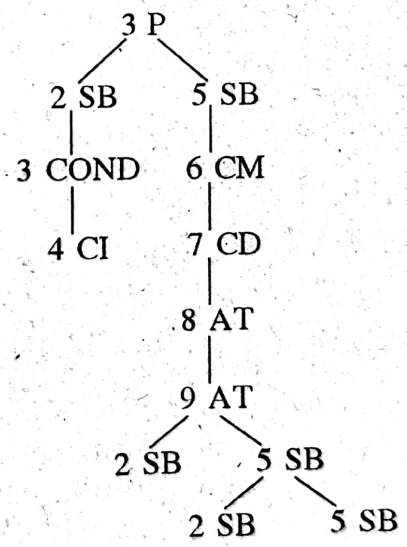

b)firesc = nume predicativ, exprimat prin adverb de mod, gradul pozitiv

ca un fecior = complement circumstanțial de mod, exprimat prin substantiv comun, simplu, masculin, singular, acuzativ cu adverbul de mod comparativ *ca* (cu valoare de prepoziție), articulat cu articolul nehotărât proclitic *un*

de bani gata = atribut adjectival (considerat de unii specialiști atribut substantival prepozițional), exprimat prin locuțiune adjectivală

a cărei = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume relativ, simplu, substituie substantivul *lume*: feminin, singular, genitiv precedat de articolul posesiv-genitival *a*, introduce o atributivă

Scanned with OKEN Scanner

fusese sporită = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea a IV-a, diateza pasivă, intranzitiv – dar la diateza activă *a spori* este tranzitiv -, indicativ, mai mult ca perfectul, persoana a III-a, singular

de trei ori = complement circumstanțial de mod, exprimat prin numeral cardinal adverbial

unor colegi = atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, simplu, masculin, singular, genitiv, articulat cu articolul nehotărât proclitic *unor*

mai în etate = atribut adjectival (considerat de unii specialiști atribut substantival prepozițional), exprimat prin locuțiuni adjectivală, gradul compartaiv de superioritate

2. a) Dați, în propoziții, zece funcții sintactice ale substantivului *stânca* (cu articol hotărât), cu exemple pentru toate cazurile (minimum cincisprezece enunțuri).

b) Se dă subordonata „că a plecat". Alcătuiți regente, astfel încât aceasta să capete următoarele valori: SB, PR, AT, CD, CI, CZ, CNS.

c) Alcătuiți enunțuri pentru următoarele cerințe:

1. prepoziția *împotriva* să preceadă un adjectiv pronominal posesiv în acuzativ

2. atribut substantival în dativ precedat de prepoziție, având ca regent un pronume

3. nume predicativ exprimat prin numeral, iar verbul copulativ să nu fie *a fi*

4. propoziție subordonată circumstanțială de mod introdusă prin locuțiunea conjuncțională *după cum* și să aibă adverb corelativ

5. propoziție subordonată subiectivă care să aibă ca regent un verb la gerunziu, diateza reflexivă

6. propoziția subordonată predicativă care să aibă ca regent un verb copulativ, altul decât *a fi* și să fie introdusă prin pronume relativ.

☑ *Rezolvare:*

a) subiect: *Stânca* aceasta este înaltă. Îmi place *stânca* aceasta.

nume predicativ: Stânca aceasta *este stânca* ieșită din mare. (N)
Acest colț este *al stâncii* aceleia. (G)
Acest om este *aidoma stâncii* de munte. (D)
Acest om este *ca stânca*. (Ac.)

atribut substantival:
a) genitival: Mărimea *stâncii* este impresionantă.
b) prepozițional: Iarba *de pe stânca* aceea s-a uscat.
c) apozițional: Ea, *stânca*, mă impresionează.

complement direct: Văd *stânca* aceea.

complement indirect: Mă gândeam *la stânca* aceea. (Ac)
I-am acordat *stâncii* o mare atenție. (D)
Valurile s-au năpustit *asupra stâncii*. (G)

Scanned with OKEN Scanner

complement de agent: Portul e apărat *de stânca* aceasta.
complement de loc: A rămas *lângă stânca* aceea. (Ac.)
Stă *în fața stâncii*. (G)
complement de mod: El este tare *ca stânca*. (Ac.)
complement de cauză: Vaporul a eșuat *din cauza stâncii*.
complement concesiv: *Cu toate stâncile* ieșite în cale, vaporul a ajuns la timp. (Ac.)
În ciuda stâncii din urmă, tot a trecut de ea. (G)

b) SB Se știa de ieri că a plecat.
PR Problema gravă este că a plecat.
AT S-a pus problema că a plecat.
CD Nu știam că a plecat.
CI Nu mi-am dat seama că a plecat.
CZ Au plâns toți că a plecat.
CNS Au supărat-o atât de rău, că a plecat.

c) 1. Te credeam *împotriva noastră*.
2. Toți **cei** *aidoma colegilor* voștri au fost amendați.
3. El *a ajuns* (*pare, a rămas, a devenit* etc.) *al doilea*.
4. *După cum* ai muncit, așa vei fi plătit.
5. **Părându-i-se**[1]/ *că va ploua*,[2]/ **și-a luat umbrela.**[1]/
6. El **a devenit**[1]/ *ce și-a propus*.[2]/

3. a) Alcătuiți enunțuri prin care să fie ilustrate diferențele de sens pentru formele de plural ale substantivelor: *bandă, calcul, termen, difuzor, curent* (câte două exemple).

b) Dați exemple de expresii sau locuțiuni care să cuprindă cuvintele: a lua și nas (minimum cinci).

☑ *Rezolvare:*

a) bande/ benzi: Au fost prinse două *bande* de spărgători. Funcționau două *benzi* transportoare.

Calculi/ calcule: Ecografia a relevat doi *calculi* renali. Făcea toată ziua *calcule* statistice.

termeni/ termene: Folosea numai *termeni* literari. Au fost stabilite mai multe *termene*.

difuzori/ difuzoare: Presa era distribuită de *difuzori* ambulanți. Aparatul avea două *difuzoare*.

curenți/ curente: Au fost purtate zile întregi de *curenți*. Apăruseră mai multe *curente* de gândire.

b) a și-o lua în cap	cu nasul pe sus
a-și lua nasul la purtare	a duce de nas

Scanned with OKEN Scanner

a se lua la harță	cu țuica-n nas
a se lua cu vorba	a-și băga nasul
a lua la rost	a nu-și vedea lungul nasului
a lua cu binișorul	sub nas („aproape“)

Universitatea din Sibiu – Jurnalistică, Biblioteconomie, 1997

1. Se dă textul:

„**El** *părea* *foarte încurcat*,[1]/ (iar) **ea**, pornită, *avea aerul*[2]/ (că) *depinde* de răspunsul lui;[3]/ mi-*era* *cu neputință*[4]/ (*să*) *surprind* măcar vreun fragment din conturul inteligibil al unei fraze,[5]/ (ca *să*) *pot* reconstitui convorbirea lor,[6]/ (dar)[7]/ (cum) îl *știam* pe el foarte inteligent[8]/ (și) pe ea $\sqrt{1}$ atât de emotivă,[9]/ *simțeam*[7]/ (că) acolo *e* **o devenire**[10]/ (în care) **eu** *eram de prisos*.[11]/

(Camil Petrescu)

$\sqrt{1}$ = *o simțeam*

❑ *Cerințe:*

a) identificați felul propozițiilor (principale și natura substantivelor) și raporturile dintre ele

b) analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate din text

☑ *Rezolvare:*

a) 1. P
2. P
3. AT (2)
4. P
5. SB (4)
6. CNS (4)
7. P
8. CZ (7)
9. CZ (7) coord. cu P8 prin conj. *și*
10. CD (7)
11. AT (10)

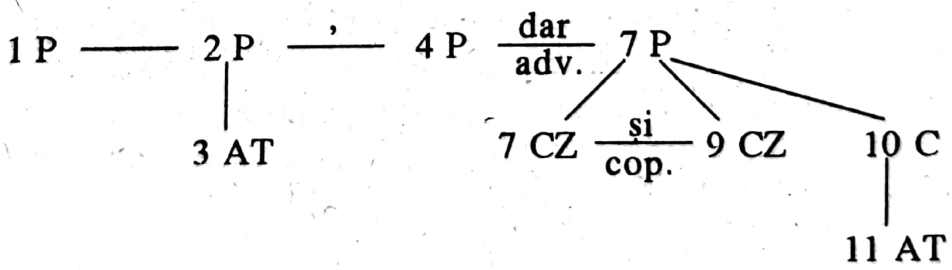

foarte încurcat = nume predicativ, exprimat prin adjectiv provenit din verb la participiu, masculin, singular, nominativ, superlativ absolut

cu neputință = nume predicativ, exprimat prin locuțiune adverbială de mod

vreun = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv nehotărât compus, neutru, singular, acuzativ

Scanned with OKEN Scanner

inteligibil = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv variabil cu două terminații și patru forme flexionare, neutru, singular, acuzativ, gradul pozitiv

lor = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, plural, genitiv

devenire = subiect, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, nominativ, articulat cu articolul nehotărât proclitic *o*

în care = complement de loc, exprimat prin pronume relativ, substituie substantivul *devenire*: feminin, acuzativ cu prepoziția *în*, în frază introduce o atributivă

2. a) Valorile numeralului (câte trei exemple pentru fiecare valoare)
b) Menționați cinci termeni regenți ai complementului indirect (cu exemple)
c) Declinați grupurile *acest codru negru* la plural și *aceeași carte* la singular
d) Construiți enunțuri pentru următoarele cerințe:
–complement direct exprimat prin pronume nehotărât având ca regent un supin;
– complement circumstanțial de mod exprimat prin substantiv cu prepoziția *a*;
– complement de timp exprimat prin verb la infinitiv precedat de prepoziție sau locuțiune prepozițională;
– subiect exprimat prin verb la infinitiv perfect, diateza pasivă;
– propoziție predicativă, având ca regent un verb copulativ, altul decât *a fi*, introdusă prin pronume relativ;
– propoziție circumstanțială de timp introdusă prin „cum", care să aibă un adverb corelativ;
– propoziție circumstanțială concesivă introdusă prin *dacă*;
–propoziție atributivă având ca regent un pronume.
e) Explicați modul de formare a următoarelor cuvinte: *împroprietărire, răufăcător, zi-muncă, ASIROM, a desface.*
f) Transcrieți fraza următoare, punând virgulele necesare:
Ție dragă prietene vreau să-ți spun adevărul deoarece din fericire mă apreciezi însă alții consider eu nu vor fi înțelegători ci nepăsători chiar dușmănoși.

☑ *Rezolvare:*
a) – *valoare substantivală*
– Au plecat *trei*.
– Părerile *amândurora* sunt juste.
– *Al doilea* este mai bun *decât primul*.
– *valoare adjectivală*
– Eforturile noastre vor fi *înzecite*.
– *Cei trei* colegi sunt foarte atenți.
– Citește *câte trei* romane pe lună.
– *valoare adverbială*
– Vom munci *înzecit*.

Scanned with OKEN Scanner

– A venit *de două ori*.
– *Prima dată*, a greșit.

b) – verb la un mod personal: I-**am scris** *Mariei*.
– verb la un mod nepersonal: **Gândindu-mă** *la tine*, m-am împiedicat.
– locuțiune verbală: **Și-a dat** imediat **seama** *de pericol*.
– adjectiv: Este **doritor** *a munci*.
– locuțiune adjectivală: El este un om **în stare** *de orice*.
– adverb: Este **foarte departe** *de țintă*.
– locuțiune adverbială: Este **mai prejos** *de el* să mintă.
– interjecție: **Vai** *de tine*!

c) N. acești codri negri N. aceeași carte
G. (al) acestor codri negri G. (al) aceleiași cărți
D. acestor codri negri D. aceleiași cărți
Ac. (pe) acești codri Ac. (pe) aceeași carte
V. — V. —

d)
1. Noi avem **de scris** *altceva*.
2. Miroase *a primăvară*.
3. *Înainte de a scrie*, citește încă o dată!
4. Mi-ar fi plăcut *a fi fost rugat* de toți.
5. Noi **vom deveni** *ce dorim*.
6. *Cum mă văzu*, **cum** o luă la fugă.
7. *Dacă ai avea milioane*, tot nu mă îndupleci.
8. Toți **cei** *care știu totul foarte bine* vor reuși.

e) împroprietărire = derivat cu sufixul *-re* de la *împroprietări*; acesta este alcătuit cu – prefixul *îm-* și sufixul *-i* de la *proprietar*
răufăcător = compus din adverbul *rău* și substantivul *făcător* (care, la rândul său, este derivat cu sufixul *-ător* de la verbul *face*)
zi-muncă = compus prin alăturare, cu cratimă, din substantivele *zi* și *muncă*.
ASIROM = compus prin abrevierile *ASI* (= asigurarea) și *ROM* (=românească)
a desface = derivat cu prefixul *des-* de la verbul *face*.

f) Text corectat:
Ție, dragă prietene, vreau să-ți spun adevărul, deoarece, din fericire, mă apreciezi, însă alții, consider eu, nu vor fi înțelegători, ci nepăsători, chiar dușmănoși.

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea „Spiru Haret" – Colegiul de Institutori, iulie 1997

I. Se dă textul:

„E destul să numărăm latinește în diferite limbi romanice până la zece, să înșirăm pronumele personale, numele zilelor săptămânii, numele părților corpului omenesc, termenii de rudenie, ca să descoperim asemănările surprinzătoare dintre aceste limbi, care se explică prin originea limbilor romanice din latină."

(Istoria României)

a) Delimitați propozițiile, rescrieți-le precizând felul lor și relațiile dintre ele.

b) Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate.

c) Din cele 10 adjective de mai jos, rescrieți pe cele care n-au grade de comparație: *acru, ulterior, ieftin, principal, înalt, ultim, slab, unic, voinic, veșnic.*

d) Indicați prin sinonime sensurile verbului *a bate* din următoarele enunțuri.

1. „Aud la geam / Cu degetul cum *bate*."
2. „Pe căi *bătute* adesea vrea mintea să mă poarte."
3. „De frică, inima îi *bătea* din ce în ce mai tare."
4. „*Bate* vântul dintr-o parte, iarna-i ici, vara – departe."
5. „Turiștii *bat* drumurile țării."

e) Corectați toate greșelile din textul următor:

Pentru că se înoptase și numai vedeam prea bine, am căutat prin besnă cărțile și caietele a lor mei și, ne mai găsindu-le, m-am oprit. Deodată, am dat peste caietele a căror coperți erau rupte și numai apoi m-am oprit în întunerec.

☑ *Rezolvare:*

a) 1. *E destul* = prop. principală

2. *să numărăm latinește în diferite limbi romanice până la zece* = propoziție subiectivă, subordonată la P^1, introdusă prin conj. *să*

3. *Să înșirăm pronumele personale, numele zilelor săptămânii, numele părților corpului omenesc, termenii de rudenie* = prop. subiectivă, subord. la P^1, introd. prin conj. să, coord. cu P^2 prin juxtapunere

4. *ca să descoperim asemănările surprinzătoare dintre aceste limbi* = subord. circumstanțială consecutivă, subord. la P^1, introdusă prin conj. *ca să*

5. *care se explică prin originea limbilor romanice din latină* = atributivă, subord. la P^4, introdusă prin pronumele rel. *care*

b) - e destul = *predicat nominal, exprimat prin expresia verbală impersonală, formată din verbul copulativ a fi, impersonal, intranzitiv, conj. a IV-a, diateza activă, indicativ prezent, cu formă de persoana a III-a singular, și numele predicativ destul, exprimat prin adverb de mod, fără grade de comparație*

- numele = *complement direct, exprimat prin substantiv comun, neutru,*

Scanned with OKEN Scanner

plural, acuzativ, articulat cu art. hotărât enclitic -le

- părților = *atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, feminin, plural, genitiv, articulat cu art. hotărât enclitic -lor*
- omenesc = *atribut adjectival, exprimat prin adjectiv cu două terminații și trei forme flexionare, neutru, singular, genitiv, gradul pozitiv*
- care = *subiect, exprimat prin pronume relativ, nominativ*

c) nu au grade de comparație: *ulterior, principal, ultim, unic, veșnic*

d) 1. *ciocănește*
2. *umblate*
3. *pulsa*
4. *suflă*
5. *colindă*

e) Forma corectă:

Pentru că se *înnoptase* și *nu mai* vedeam prea bine, am căutat prin *beznă* cărțile *alor* mei și, *nemaigăsindu-le*, m-am oprit. Deodată, am dat peste caietele *ale* căror coperte erau rupte și numai apoi m-am oprit în *întuneric*.

Universitatea „Spiru Haret" – Colegiul de Institutori, septembrie, 1997

I. Se dă textul:

„Ceea ce ne susține curajul în această confuzie a timpului este încrederea neclintită că, deși s-a întâmplat uneori ca civilizația să învingă barbaria, totuși niciodată nu s-a întâmplat ca barbaria să învingă durabil civilizația și, de aceea, nu se știe al cui va fi viitorul."

Rescrieți propoziția principală / propozițiile principale din text.
Rescrieți propoziția subiectivă / propozițiile subiective din text.
Analizați morfo-sintactic cuvintele subliniate din text.
Identificați și rescrieți patru neologisme din text.
Indicați câte un sinonim pentru fiecare din următoarele locuțiuni: *a băga de seamă, a-și aduce aminte, a se da de-a dura, a o lua razna, a-și băga mințile-n cap, a da bir cu fugiții*

☑ *Rezolvare:*

1. – *este încrederea neclintită* = propoziție principală

2. – *Ceea ce ne susține curajul în această confuzie a timpului* = propoziție subiectivă

– *ca civilizația să învingă barbaria* = prop. subiectivă

– *ca barbaria să învingă durabil civilizația* = propoziție subiectivă
– *al cui va fi viitorul* = propoziție subiectivă

3. – *această* = adjectiv pronominal demonstrativ, feminin, singular, acuzativ, atribut adjectival
– *încrederea* = substantiv comun, feminin, singular, nominativ, articulat cu art. hot. *-a*, nume predicativ
– *ne* = pronume personal, pers. I, plural, D., formă neaccentuată, complement indirect (poate fi considerat, pe lângă substantivul *curajul*, atribut pronominal în dativ, pentru că pronumele are și valoare de dativ posesiv = *nostru*)

4. *curajul, confuzia, civilizația, barbaria, durabil*

5. *a băga de seamă* = a observa
a-și aduce aminte = a-și aminti
a se da de-a dura = a se rostogoli
a o lua razna = a înnebuni
a-și băga mințile-n cap = a se cuminți
a da bir cu fugiții = a fugi, a renunța

Universitatea din București – Colegiul de Birotică, Colegiul de Biblioteconomie, 1998

I. Se dă textul:

„*Nu* mă *interesează* [1]/ (dacă) mă *prețuiește* [2]/ (sau) *nu* √1 , [3]/ (dar) *nu înțeleg* [4]/ (de ce) *se uită* astfel la mine, [5]/ (de parcă) m-*ar bănui* de cine știe ce gânduri ascunse. [6]/ Fiind profund cinstit [7]/ sau (cum) *vrei* [8]/ (*să*)-i *spui*, [9]/ *pare a fi* [7]/ (cum) mi-*aș dori* [10]/ (*să*) *fie* toți **oamenii** [11]/ (cu care) *au avut* a face în viață.“ [12]/

√1 = (mă) *prețuiește*

☐ *Cerințe:*

a) elimitați și rescrieți propoziția sau propozițiile (dacă sunt mai multe) subiective și predicative din text; calificați-le, precizând relațiile sintactice pe care le stabilesc, precum și calitatea morfologică a elementelor de relație.

b) analizați sintactic cuvântul subliniat

☑ *Rezolvare:*

a) **2.** *Dacă mă prețuiește* = subiectivă, subordonată la verbul impersonal „nu interesează“ din P[1], introdusă prin conjuncția subordonatoare *dacă*

Scanned with OKEN Scanner

3. *sau nu* = subiectivă, subordonată la verbul impersonal „nu interesează", introdusă prin conjuncția subordonatoare subînțeleasă *dacă*, coordonată cu P^2 prin **conjuncția** disjunctivă *sau*

8. *sau cum vrei* = predicativă, subordonată față de verbul copulativ *fiind* din P^7, introdusă prin adverbul relativ *cum*, coordonată cu numele predicativ *cinstit*

10. *cum mi-aș dori* = predicativă, subordonată față de verbul copulativ *a fi* din P^7, introdusă prin adverbul relativ *cum*

b) *cum* = nume predicativ, exprimat prin adverb relativ de mod, în P^{11} „să fie toți oamenii" (dar mijloc introductiv al P^{10} „cum mi-aș dori")

II. Rescrieți strofa următoare, adăugând semnele de punctuație pe care le considerați necesare:

(...) vreau să trăiesc și-aș vrea
Tu iartă-mă fecioară tu căprioara mea
Mi-i somn. Ce nalt îi focul și codrul ce adânc
Plâng. Ce gândește tata ? Mănânc și plâng. Mănânc. (N. Labiș)

☑ *Rezolvare:*

Rescrisă:

(...) Vreau să trăiesc și-aș vrea...
Tu, iartă-mă, fecioară – tu, căprioara mea!
Mi-i somn. Ce nalt îi focul ! ȘI codrul, ce adânc!
Plâng. Ce gândește tata? Mănânc și plâng. Mănânc!

III. Rescrieți textul următor, corectând greșelile pe care le conține, indiferent de natura lor:

Rămăseră perplexi și se uitau la el într-una, de parcă nu le venea să creadă ceia ce vedeau. Fără îndoială, el era un om ascuns, care, acum, ne mai având altă soluție, recunoștea fortuit adevărul. Atașamentul și devoțiunea față de familie și colegii de servici nu-i stăteau în caracter; nici măcar proprii lui copii nu intrau în planurile care și le făcuse.

☑ *Rezolvare:*

Rescris:

Rămăseseră *perplecși* și se uitau la el *întruna*, de parcă nu le venea să creadă *ceea* ce vedeau. Fără îndoială, el era un om ascuns, care, acum, *nemaiavând* altă soluție, recunoștea *forțat* adevărul. Atașamentul și *devotamentul* față de familie și (față de) colegii de *serviciu* nu-i stăteau în caracter; nici măcar *propriii* lui copii nu intrau în planurile *pe care* și le făcuse.

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea din Craiova – Colegiul de Birotică, Colegiul de Institutori, 1998

1. Semivocala *i* poate fi redată prin:
   a. 2 litere
   b. 3 litere
   c. 4 litere
   d. 1 literă
   e. 5 litere

2. În fraza: *Dacă ai venit îndată a fost că te-a chemat directorul.*, subordonatele sunt:
   a. SB, CZ
   b. SB, PR
   c. COND, CZ
   d. COND, PR
   e. PR, SB

3. Cuvântul ***sagace*** este folosit corect în sintagma:
   a. elev sagace
   b. interviu sagace
   c. expoziție sagace
   d. ritual sagace
   e. a pricepe sagace

4. În exemplul: *Își pieptăna părul*, pronumele reflexiv este:
   a. în D., fără funcție sintactică
   b. în D., atr. pron.
   c. în D., c.i.
   d. în D., c. instr.
   e. în G., atr. pron.

5. În cuvintele: 1. ***anii***, 2. ***basmale***, 3. ***familii***, 4. ***mării***, 5. ***baclava***, nu există articole hotărâte enclitice în:
   a. 2, 3, 5
   b. 2, 3, 4, 5
   c. 1, 2, 3, 4, 5
   d. 5
   e. 1, 4

6. Același sunet este redat prin trei posibilități grafice din seria:
   a. kaliu, chip, chel, kantian
   b. kilocalorie, cheltui, cherestea, chemare

Scanned with OKEN Scanner

c. chipiu, kiwi, kilotonă, chiui
d. kilometru, chenar, chip, ochi
e. kilogram, chin, kilometraj, chiul

7. ***i*** are cinci valori morfologice în seria:
a. dă-i-i, copiiii, mării
b. ce-i aici ?, ce-i dai, venii, elevii
c. caii, răii, leii, mi-i sete
d. zi-i, ia-i, nu-i nimic, studenții
e. i-ai, i-al meu, copiii

8. În enunțul: *Toți păreau* ***a fi de față***, cuvintele subliniate sunt:
a. vb. cop. + loc. adv. = n. p.
b. vb. pred. inf. (=n. p.) + loc. adj. (e. p. s.)
c. vb. pred. inf. (=n. p.) + loc. adv. (=c.l.)
d. vb. cop. + loc. adj. = n. p.
e. vb. cop. (n. p.) + loc. adj. (e. p. s.)

9. Cuvântul ***cel*** din propoziția: *Tu nu ești* ***cel*** *care pari.* este:
a. pron. dem. – n. pred.
b. pron. dem. – subiect
c. art. dem. – fără funcție sintactică
d. adj. dem. – art. adj.
e. pron. dem. în Ac. – c.d.

10. Termenul ***panteism*** aparține următorului domeniu:
a. drept
b. comerț
c. lingvistică
d. științele naturii
e. filozofie

11. Sunt derivate cu prefixul ***des-*** (***dez-***) toate cuvintele din seria:
a. destupa, destăinui, deshuma, desiș
b. descongestiona, desculț, descleia, desfide
c. descântec, descâlci, deschis, destul
d. descalifica, descriptiv, descauna, descătușare
e. descăleca, descentra, desprinde, deznoda

12. În fraza: În fraza: *Unde a plecat, asta nu se știe nici astăzi.*, subordonata este:
a. CL
b. CD
c. AP
d. SB
e. AT

Scanned with OKEN Scanner

13. În cuvântul ***chiulangiu*** există:
a. 5 consoane, 2 vocale
b. 4 consoane, 2 vocale, 1 semivocală
c. 4 consoane, 4 vocale, 1 semivocală
d. 4 consoane, 3 vocale, 1 semivocală
e. 4 consoane, 2 vocale, 2 semivocale

14. Care dintre cuvintele de mai jos introduc condiționala: 1 ***dacă***; 2 ***să***; 3. ***de***; 4. ***în caz de***; 5. ***cu condiția să***; 6. ***în cazul că***; 7. ***în caz când***:
a. toate
b. nici unul
c. 1, 2, 3, 4, 7
d. 1, 3, 5, 6
e. 1, 3, 5, 6, 7

15. Din formele:
1. pieptăn
2. ferestrău
3. petec
4. ii
5. cătușe
sunt corecte:
a. 1; 2; 5
b. 1; 2; 3
c. 2; 4; 5
d. 2; 3; 5
e. 2; 3; 4

16. Termenul ***cazon*** este folosit corect în expresia:
a. mediu cazon
b. cer cazon
c. vegetație cazonă
d. plantă cazonă
e. soclu cazon

17. Sunt numai locuțiuni conjuncționale în seria de cuvinte:
a. ***de până, după ce, în caz când***
b. ***de vreme ce, până să, în caz că***
c. ***din cauză că, de pe lângă, față de care***
d. ***ori de câte ori, în timp ce, de până***
e. ***cine știe cine, nu știu câți, te miri unde***

18. Rădăcinile cuvintelor ***încremenire, înnădire*** sunt indicate corect în seria:
a. cremene, nădire
b. încremeni, înnădi

c. cremen-, nădire
d. cremen-, năd-
e. cremeni, nădi

19. Sunt corecte toate formele din seria:
a. standard, a frustra, delicvent
b. a frusta, fresce, delincvent
c. oprobiu, estropia, excalada
d. dezinterie, extropia, oprobiu
e. oprobriu, estropia, dizenterie

20. În fraza: *Cum reușea el întotdeauna să pară ceea ce nu era era o minune pentru toți* există, în ordine, propozițiile:
a. CM; CD; SB; P
b. SB; CD; SB; P
c. SB; CD; CM; P
d. CM; CD; CM; P
e. SB; CD; PR; P

21. Câte greșeli de limbă sunt în enunțul:
Nuși amintii cei spusese iei, și nu se sfi săi întrebe din nou iarăși, cine este principalul protagonist al filmului anglofrancez.
a. 12
b. 6
c. 8
d. 7
e. 10

22. În enunțurile: 1. *A răbdat **de sete**.*, 2. *A murit **de sete**.*, ***de sete*** este:
a. c.i. (1), cz. (2)
b. c.i. (1, 2)
c. cz. (1, 2)
d. c.i. (1), cns. (2)
e. sb. (1), cz. (2)

23. În enunțurile de mai jos există subiecte:
1. Mergeam pe stradă și mă gândeam la problemele mele. **2.** Se grăbea să nu piardă trenul. 3. Ai carte, ai parte.
a. **1.** 2 sb. subînțelese; **2.** 2 sb. incluse; **3.** 2 sb. incluse
b. **1.** 2 sb. subînțelese; **2.** 2 sb. subînțelese; **3.** 2 sb. incluse
c. **1.** 2 sb. incluse; **2.** 2 sb. subînțelese; **3.** 2 sb. nedeterminate
d. **1.** 2. sb. incluse; **2.** 2 sb. incluse; **3.** 2 sb. incluse.
e. **1.** 2 sb. subînțelese; **2.** 2 sb. incluse; **3.** 2 sb. subînțelese

Scanned with OKEN Scanner

24. Sunt literare formele din enunțurile:
1. Am mâncat decât puțină pâine.
2. El nu vrea să-mi spuie adevărul.
3. Tu făcusei tot ce trebuie.
4. Însăși eu am susținut aceasta.
5. Ne întâlnim dupe masă.

a. 1, 2, 3
b. 1, 3, 5
c. 1, 3
d. 1, 5
e. Nici una

25. Din formele:
1. două mingii
2. doi noiembrie
3. douăzeci și doi iulie
4. doi dublii decalitrii
5. doi arbitrii

sunt corecte:
a. 2, 3
b. 2, 3, 5
c. Nici una
d. 2, 3, 4
e. 1, 4

26. Sunt formate cu sufixe moționale cuvintele: 1. mireasă; 2. ***doctoriță***; 3. ***fetiță***; 4. ***leoaică***; 5. ***contesă***; 6. ***voioasă***; 7. ***rățoi***; 8. ***gâscan***; 9. ***pietroi***; 10. ***crăiasă***

a. 1, 4, 5, 7, 8
b. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10
c. Toate
d. 2, 3, 4, 7, 9, 10
e. 1, 2, 4

27. Litera *„e"* redă un singur sunet în toate cuvintele din seria:
a. gheb, ghețar, ceară
b. cer, ghepard, ceai
c. ceară, geam, ghete
d. cearceaf, gheață, gest
e. cerceta, ghemui, chenar

28. În enunțul: *Ea nu părea a fi crezută de nimeni* predicatul este:
a. nu părea a fi
b. nu părea crezută

Scanned with OKEN Scanner

c. nu părea a fi crezută
d. părea crezută
e. nu părea fi crezută

29. Subordonatele introduse prin *să* sunt în ordine:
1. Nu-și aducea aminte să fi înapoiat cartea.
2. Să vorbești despre ea înseamnă să scrii un roman.
3. Venise la noi cu condiția să-i procurăm bilet la teatru.
4. Nu ți-ar fi împrumutat o carte, să-l tai.
a. 1. CI; 2. SB; 3. AT; 4. CONC.
b. 1. CD; 2. SB; 3. CD; 4. CONC.
c. 1. CI; 2. SB; PR; 3. COND.; 4. COND.
d. 1. CD; 2. CD; PR; 3. AT; 4. COND.
e. 1. CD; 2. SB; CD; 3. AT; 4. CS

30. Sunt derivate cu prefixul ***stră-*** cuvintele:
1. ***strămoș***; 2. ***a străluci***; 3. ***străbunic***; ***străvut***; 5. ***a (se) străduí***; 6. ***străfund***; 7. a ***străbate***; 8. ***strachinuță***.
a. 1, 2, 4, 5
b. Toate
c. 1, 2, 5, 6, 8
d. 1, 2, 3, 6, 7
e. 2, 3, 4, 7

31. Cuvintele subliniate din frază: ***În eventualitatea că vei lipsi, te-aș pedepsi.*** sunt:
a. COND
b. CT
c. c. cond. + AT
d. c. cond. + CI
e. CM

32. În enunțurile de mai jos există predicate:
1. Nu-și dădea seama dacă are s-o mai vadă vreodată. 2. Casa fusese construită în secolul trecut și dotată cu tot ce era mai modern atunci, dar acum căzuse în paragină și era urâtă și mohorâtă.
a. **1.** 3 pv.; **2.** 1 pv.; 4. pn.
b. **1.** 3 pv.; **2.** 2 pv.; 3. pn.
c. **1.** 2 pv.; **2.** 1 pv.; 5 pn.
d. **1.** 2 pv.; **2.** 3 pv.; 2 pn.
e. **1.** 2 pv; **2.** 3 pv; 3. 3 pn.

33. Câte numerale sunt în enunțul: *Unul dintre cei trei din clasa întâi era mai înalt.*:
a. 3. = sb., at. adj., at. adj.
b. 2 = at. subst. prep., at. subst. apoz.

Scanned with OKEN Scanner

c. 3 = sb., at. subst. prep., at. adj.
d. 2 = at. subst. prep., at. adj.
e. 3 = sb., at. subst. prep., at. subst. gen.

34. În enunțul: „Cartea ***nu fusese citită de nimeni*** cu atenție" cuvintele subliniate sunt:
a. pred. nominal; c. de agent
b. pred. verbal; c. indirect
c. pred. nominal; c. indirect
d. pred. verbal; c. de agent
e. pred. verbal; c. c. de mod

35. Sunt corecte toate formele din seria:
a. salariu, a zăcea, servici
b. racursi, taxiu, incrustat
c. pitorească, grotescă, intrepid
d. încrustat, grotească, întrepid
e. a tace, a zace, salar

36. ***O*** este în enunțul de mai jos:
O *vedeam* ***o*** *clipă, două, apoi dispărea și mă gândeam că n-****o*** *s-****o*** *mai întâlnesc decât într-****o*** *sală de curs.*
a. pron. pers., Ac., c.d.; art. nehot.; pron. pers., Ac., c.d.; pron. pers., Ac., c.d.; art. nehot.
b. pron. pers., Ac., c.d.; art. nehot.; vb. aux.; pron. pers., Ac., c.d.; art. nehot.
c. pron. pers., Ac., c.d.; numeral cu val. adj., atr. adj.; pron. pers., Ac., c.d.; pron. pers., Ac., c.d.; art. nehot.
d. art. nehot.; art. nehot.; vb. aux.; pron. pers., Ac., c.d.; art. nehot.
e. pron. pers., Ac., c.d.; numeral cu val. adj., Ac., atr. adj.; vb. aux.; pron. pers., Ac., c.d.; art. nehot.

37. Litera *„e"* redă semivocala în toate cuvintele din seria:
a. leoarcă, iei, cheamă
b. neaua, păzeau, neaoș
c. leagă, oaie, veac
d. cheag, mieuna, leat
e. deal, cafea, leucocitar

38. Sunt corecte formele de infinitiv:
1. ***a cade;*** 2. ***a vede;*** 3. ***a tace;*** 4. ***a bătea;*** 5. ***a țesea;*** 6. ***a pare;*** 7. ***a mergea;*** 8. ***a place;*** 9. ***a apare;*** 10. ***a stătea***
a. 3, 5, 6, 8, 9
b. Nici una
c. 1, 3, 4, 6, 8, 9

Scanned with OKEN Scanner

d. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9
e. 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10

39. În fraza: *Mi-a rămas să corectez textul, iar apoi trebuie să refac introducerea.* există, în ordine, propozițiile:
a. P; SB; P; SB
b. P; PR; P; CD
c. P; PR; P; SB
d. P; CD; P; SB
e. P; CD; P; CD

40. Despărțirea în silabe este corectă în seria:
a. rău-tă-cios, pi-a-nis-tă, so-ți-oa-ră
b. spa-li-er, spa-țiu, pi-e-le
c. pi-as-tru, a-te-li-er, de-li-ci-os
d. as-tăzi, as-pec-tu-os, a-so-cia-ți-e
e. de-ta-liu, în-fi-in-ța, co-loc-viu

41. În cuvintele ***gherghef***, ***cioară*** sunt, în ordine:
a. 5 consoane, 2 vocale; 1 consoană, 4 vocale
b. 6 consoane, 2 vocale; 2 consoane, 4 vocale
c. 4 consoane, 2 vocale; 2 consoane, 1 semivocală, 2 vocale
d. 4 consoane, 2 vocale; 2 consoane, 2 vocale
e. 6 consoane, 2 vocale; 2 consoane, 4 vocale

42. În limba română sunt:
a. 31 de sunete
b. 33 de sunete
c. 28 de sunete
d. 30 de sunete
e. 34 de sunete

43. Sunt accentuate corect cuvintele din seria:
a. n*i*cidecum, *i*ntim, *o*rdine, cenu*și*u
b. pledoar*ie*, plei*a*dă, pictor*i*ță, ac*o*lo
c. ob*â*rșie, nicidec*u*m, *o*cru, d*e*seori
d. n*u*tria, nor*o*i, poc*i*, plat*i*nă
e. acv*i*lă, adicăt*e*lea, acad*ea*, perpetuum

44. Propoziția introdusă prin conjuncția ***că*** din fraza: *Asta nu-mi place la tine, că nu ești atent.* este:
a. CZ
b. CD
c. CV
d. SB
e. AP

Scanned with OKEN Scanner

45. *I* este în enunțul de mai jos:

***I**-a tot dat cu gura până când **i**-a enervat pe toți și **i**-au spus că nu-**i** frumos ce face în stilu-**i** caracteristic.*

a. pron. pers. în D., c.i.; pron pers. în D., c.i; pron. pers. în Ac., c.d.; vb. predicativ; pron. pers. în D., c.i.

b. pron. pers. în D. cu val. neutră; pron. pers. în Ac., c.d.; pron. pers. în Ac., c.d.; vb. predicativ; pron. pers. G., atr. pron.

c. pron. pers. în D. cu val. neutră; pron. pers. în Ac., c.d.; pron. pers. în D., c.i.; vb. predicativ; pron. pers. în G., atr. pron.

d. pron. în D. cu val. neutră; pron. pers. Ac., c.d.; pron. pers. D., c.i.; vb. cop.; pron. pers. în D., atr. pron.

e. pron. pers. în D. cu val. neutră; pron. pers. în Ac., c.d.; pron. pers. în Ac., c.d.; verb copulativ; pron. pers. în Ac., c.d.

46. În versurile:

„Părea că printre nouri s-a fost deschis o poartă,
Prin care trece albă regina nopții moartă",

există, în ordine, propozițiile:

a. P; PR; AT
b. P; SB; CL
c. P; SB; AT
d. P; CD; AT
e. P; CD; CL

47. Cuvântul ***cosmopolit*** este folosit corect în sintagma:

a. interogație cosmopolită
b. vulcan cosmopolit
c. căldură cosmopolită
d. oraș cosmopolit
e. rondel cosmopolit

48. Precizați care serie conține cuvinte scrise incorect:

a. Adamclisi, Cluj-Napoca, Valea Călugărească
b. Alba-Iulia, Baia Mare, Anul Nou
c. Shakespeare, Bolliac, Byron
d. Biblioteca centrală universitară, reavoință, reacredință
e. tripul-salt, prim-ministru, Stockholm

49. Cuvântul ***ce*** din enunțul: *De teamă **ce**-i era, îi clănțăneau dinții.* este:

a. adv. – n. pred.
b. pron. rel., N. – sb.
c. adv. – sb.
d. adj. rel., N. – sb.
e. adj. rel. – at. adj.

Scanned with OKEN Scanner

50. Sunt compuse toate cuvintele din seria:
a. dulce-acrișor, deși, cale ferată
b. fiindcă, defel, op. cit.
c. debil, decât, gândac
d. electron-volt, centru de greutate, cincime
e. bineț, altcândva, indolent

51. Cuvântul ***epicen*** se referă la:
a. substantive defective de singular
b. patronime
c. substantive mobile
d. hidronime
e. substantive nume de ființă cu aceeași formă, indiferent de sex

52. Rădăcinile cuvintelor ***reînființare, dezlănțuire, desțelenit*** sunt indicate corect în seria:
a. ființă, lanț, țelină
b. înființa, dezlănțui, desțeleni
c. înființ-, lanț, țelen-
d. fi, lănț-, țelen-
e. ființ-, dezlănț-, desțelen-

53. În fraza: *Și-a luat-o-n cap, unde l-am lăudat*, subordonata este:
a. CCL
b. CCZ
c. C. COND.
d. CI
e. CM

54. Cuvinte compuse prin contopire (sudare) există numai în seria:
a. ultrasunet, agerime, iniște
b. bunăvoință, binemerita, scurtcircuit
c. mașină-unealtă, Delta Dunării, S.U.A.
d. casetofon, endocrinolog, muntean
e. Câmpulung, brădet, bostănărie

55. Sunt literare formele: 1. ***casa norei mele***; 2. ***casa nurorii mele***; 3. ***casa norii mele***; 4. ***casa iubitei mele mătușe***; 5. ***fetița sorei mele***; 6. ***fetița surorii mele***:
a. 2, 6
b. Toate
c. 2, 3, 5
d. 2, 3, 4, 6
e. 3, 4

Scanned with OKEN Scanner

56. În textul de mai jos există, în ordine, propozițiile:
– ***Dacă au venit, spuse el, a fost pentru că voiau să ia tot ce le-am oferit.***
a. COND; P; P; PR; CD; CD.
b. COND; P; P; CZ; CD; CD.
c. CD; P; P; CZ; CD; AT.
d. SB; P; P; CZ, CD, AT.
e. CD; P; P; CZ; CD; AT

57. Sunt triftongi în cuvintele din seria:
a. grecoaică, iubeau, voioasă
b. douăzeci, îndoială, păzeau
c. căprioară, perioadă, vorbească
d. ghioagă, pufoaică, rouă
e. oaie, ziceau, picioare

58. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
a. marcheting, menigiment, best-seler
b. preelectoral, juristconsult, rusoturc
c. premiză, uzfruct, ecsagerat
d. exsudație, ortodocși, exarcebat
e. exeget, shou, laitmotiv

59. Elementul prim de compunere ***hipo-*** cu sensul ***„mai puțin“ / „sub“*** apare în toate cuvintele din seria:
a. hipoclorit, hipologie, hipotracțiune, hipovitaminoză
b. hipofag, hipodrom, hipomobil, hipoglicemie
c. hipoaciditate, hipomobil, hipovitami-noză, hipopotam
d. hipoaciditate, hiposecreție, hipoglicemie, hipotensiune
e. hipovitaminoză, hipofag, hipomobil, hipologie

60. Sunt diftongi în toate cuvintele din seria:
a. ceapă, rău, gheară
b. chior, iau, oul
c. gheață, ceai, real
d. chioară, nuiaua, treceau
e. ghioc, meandre, venea

61. În enunțul: *Cărțile **amândurora** **erau** **pe masă*** cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a. atrib. adj.; pred. nominal
b. atrib. adj.; pred. verbal; c.i
c. atrib. subst. genitival; pred. nominal
d. atrib. adj.; pred. verbal; c.c.loc
e. atrib. subst. genitival; pred. verbal; c.c.loc

Scanned with OKEN Scanner

62. Litere ajutătoare există în toate cuvintele din seria:
a. chenar, geamgiu, azi, piatră
b. cine, cere, geamlâc, coardă
c. chin, gem ceai, teasc
d. geniu, chirpici, ceară, gheară
e. chiar, gelatină, teamă, iarnă

63. Sunt corecte toate formele din seria:
a. detașează, absolvesc, deșarte, despera
b. diseară, nimenea, lengerie, niscái
c. pionează, absolvesc, nicăieria, deșerte
d. detașază, (să) lăfăiască, níscai, deșerte
e. nimenia, pionează, dispera, absolvă

64. Câte părți de propoziție sunt în enunțurile:
A. Voi toți de-acolo, ia citiți mai mult!; B. Măi băiete, fă-ți datoria!
a. A = 5, B = 4
b. A = 4, B = 3
c. A = 6, B = 5
d. A = 4, B = 2
e. A = 6, B = 4

65. Sunt corecte formele de genitiv-dativ articulate cu articol hotărât ale substantivelor din seria:
a. falei, lenii, jenii, gușei
b. rugii, jenei, vedrii, feții
c. lânei, tuii, gușii, rugei
d. lefii, trebii, pielei, silei
e. halvalei, lânii, sofalei, tuiei

66. În alfabetul limbii române actuale sunt:
a. 29 de litere
b. 28 de litere
c. 31 de litere
d. 33 de litere
e. 34 de litere

67. Sinonimul cuvântului ***ontic*** este:
a. ontologic
b. gnostic
c. agnostic
d. anticalofil
e. pecuniar

68. Sunt accentuate corect cuvintele:

Scanned with OKEN Scanner

1. a) ac*o*lo; b. acol*o*
2. a) c*a*is; b) c*a*is
3. a) încotr*o*; b) încotro
4. a) *a*ntică; b) ant*i*că
5. a) pr*o*pice; b) prop*i*ce
   a. 1b; 2a; 3a; 4a; 5a
   b. 1a; 2b; 3b; 4b; 5b
   c. 1a; 2b; 3a; 4b; 5b
   d. 1b; 2a; 3b; 4a; 5a
   e. 1b; 2b; 3a; 4a; 5b

69. În fraza: *Nu-mi vine a crede că a fost cu putință să se întâmple ce s-a întâmplat.* există, în ordine, propozițiile:
   a. P; SB; SB; SB
   b. P; CD; SB; SB
   c. P; SB; CD; SB
   d. P; CD; CM; CD
   e. P; SB; CM; CD

70. Formele corecte sunt în seria:
   a. elidarea problemelor; recensământ anuar; din punct de vedere al legii
   b. eludarea problemelor; eu enumăr; recensământul anual
   c. consoane dentale; desinență cauzală; summum de calități
   d. eră glacială; eonsoane dentare; eu enumer
   e. consoane dentale; desinență cazuală; eră glaciară

71. Sunt compuse toate cuvintele din seria:
   a. bunătate, cincizeci, două sute de mii
   b. gloge-trotter, haide, indo-european
   c. dublu-decalitru, la dreapta, P.S.
   d. aseară, totuna, deunăzi
   e. blândețe, de dulce, CP

72. În fraza: *Nu s-a vrut să se știe că trebuie să fie mai atenți.*, subordonatele sunt, în ordine:
   a. CD, CD, SB
   b. SB, SB, SB
   c. CD, SB, SB
   d. CD, SB, CD
   e. CD, CD, CD

73. Precizați care serie conține numai substantive compuse prin abreviere:
   a. ADAS, vagon-cisternă, loc. cit.
   b. PNȚCD, Tarom, albatros

Scanned with OKEN Scanner

c. enciclopedie, contracandidat, junimist
d. tercot, aprozar, radar
e. getax, biocombustibil, taxi

74. În enunțul: *Aud **cântând o pasăre***. cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a. c.c.m.; c.d.
b. c.c.m.; sb.
c. sb.; sb.
d. c.d.; sb.
e. c.c.m.; c.c.m.

75. Pleonasme apar numai în seria:
a. atelier de blănărie; defect iremediabil
b. influență nefastă; debușeu de desfacere
c. scurtă alocuțiune; altercație verbală
d. nume toponimic; argument irefutabil
e. hemoragie de sânge; subsecretar de stat

76. Rădăcina cuvântului ***a desfrunzi*** este corectă în:
a. frunză
b. frunz-
c. desfrunz-
d. desfrunzi
e. frunzi

77. În fraza: *Nu știu **ceea ce** trebuia să-mi spună.*, cuvintele subliniate sunt:
a. pron. rel., N. – sb.
b. adj. rel., N. – sb.
c. pron. rel., N. – c.d.
d. pron. interog., Ac., – sb.
e. pron. rel. Ac., – c.d.

78. În cuvintele: ***castraveciori, ghiurghiuliu, reactopropulsor*** sunt în ordine:
a. 5 silabe; 5 silabe; 5 silabe
b. 4 silabe; 6 silabe; 5 silabe
c. 5 silabe; 4 silabe; 6 silabe
d. 4 silabe; 3 silabe; 6 silabe
e. 4 silabe; 4 silabe; 6 silabe

79. În care enunț sunt scrise corect toate cuvintele:
a. Toți acești simplii arbitrii sunt ca propriii noștri socri.
b. Toți acești simpli arbitri sunt ca propriii noștri socri.
c. Toți acești simplii arbitri sunt ca propriii noștri socrii.
d. Toți acești simpli arbitrii sunt ca proprii noștri socri.
e. Toți acești simplii arbitrii sunt ca proprii noștrii socrii.

Scanned with OKEN Scanner

80. În enunțul: *L-au întâlnit pe colegul* ***împotriva căruia*** *erau toți.*, cuvintele subliniate sunt:

a. pron. rel. în D. cu prep., n. pred.
b. pron. rel. în G., atr. pron.
c. pron. relativ în G. cu prepoziție, n. pred.
d. pron. relativ în D. cu prep., atr. pron.
e. pron. relativ în D. cu prep., c.i.

☑ *Rezolvare:* 1b, 2a, 3a, 4b, 5a, 6d, 7b, 8d, 9a, 10 e, 11e, 12d, 13d, 14c, 15c, 16a, 17b, 18d, 19e, 20 -, 21a, 22a, 23c, 24e, 25c, 26b, 27e, 28c, 29a, 30d, 31c, 32d, 33c, 34d, 35c, 36e, 37b, 38b, 39a, 40e, 41c, 42e, 43c, 44e, 45d, 46c, 47d, 48d, 49b, 50b, 51e, 52d, 53b, 54b, 55a, 56d, 57a, 58d, 59d, 60d, 61e, 62d, 63a, 64b, 65e, 66c, 67a, 68c, 69b, 70e, 71d, 72b, 73d, 74d, 75c, 76b, 77e, 78d, 79b, 80c.

Universitatea din Craiova, Birotică, Institutori, Administrație Locală-Secretariat, 1999

Se dă textul:

„Dacă ar ajunge numai să deschizi colecția de amintiri, cum ai făcut cu mapa cu documente, și să lipești piatră cu piatră ca să întruchipezi un mozaic, aș încerca să povestesc despre un bun prieten din copilărie, pe care l-am întâlnit în Sibiu în ipostaza de membru al Consiliului Dirigent."

❑ *Cerințe:*

I. Subliniați predicatele, încercuiți elementele de relație, delimitați propozițiile, indicați felul propozițiilor și raporturile sintactice dintre ele (prin schema frazei)

„(Dacă) *ar ajunge* [1]/ numai (*să*) *deschizi* colecția de amintiri, [2]/ (cum) *ai făcut* cu mapa cu documente, [3]/ (și) (*să*) *lipești* piatră cu piatră [4]/ (ca *să*) *întruchipezi* un mozaic, [5]/ *aș încerca* [6]/ (*să*) *povestesc* despre un bun prieten din copilărie, [7]/ (pe care) l-*am întâlnit* în Sibiu în ipostaza de menbru al Consliului Dirigent." [8]/

1. CDȚ (6)
2. SB (1)
3. CM (2)
4. SB (1)
5. CS (4)

Scanned with OKEN Scanner

6. P
7. CD (6)
8. AT (7)

II. Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate din text:

– *ar ajunge* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ impersonal, conjugarea a III-a, diateza activă, intranzitivă, condițional-optativ, prezent, are formă de persoana a III-a, singular

– *despre un... prieten* = complement indirect, exprimat prin substantiv comun, simplu, masculin, singular, acuzativ precedat de prepoziția compusă *despre*, articulat cu articolul nehotărât proclitic *un*

– *bun* = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și patru forme flexionare, masculin, singular, acuzativ, pozitiv

– *din copilărie* = atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun, simplu, feminin, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă *din*, nearticulat

– *pe care* = complement direct, exprimat prin pronume relativ, simplu, substituie substantivul *prieten*: masculin, singular, acuzativ precedat de prepoziția simplă *pe*, introduce o atributivă

– *l* = complement direct – reia complementul direct *pe care* – exprimat prin pronume personal, formă neaccentuată, persoana a III-a, singular, masculin

– *am întâlnit* = predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, conjugarea a IV-a, diateza activă, tranzitiv, indicativ, perfect compus, persoana I, singular

III. 1. Indicați cuvântul de bază, rădăcina, sufixele și/sau prefixele pentru:

craioveancă
cuvântul de bază = *Craiova*
rădăcina = *craiov*
sufixe = *-ean*, *-că*

neînchipuit
cuvântul de bază = *chip*
rădăcina = *chip*
prefixe *ne-*, *în-*
sufixe = *-ui*, *-(i)t*

bucătărioară
cuvântul de bază = *bucată*
rădăcina = *bucăt*
sufixe = *-ăr* (=*-ar*), *-ioară*

III. 2. Formați substantive care să denumească locuitori din țările sau orașele:

Anglia = englezi
Cehia = cehi
Viena = vienezi

Scanned with OKEN Scanner

Iași = ieșeni
Bacău = băcăuani
Praga = praghezi

III. 3. Despărțiți în silabe cuvintele:
anual = a-nu-al
bibliotecă = bi-bli-o-te-că
cuviincios = cu-vi-in-cios
sociologie = so-ci-o-lo-gi-e
ianuarie = ia-nu-a-ri-e

III. 4. Subliniați forma corectă:
Să nu mai fi / *fii* neatent!
Eu *ieșii* / ieși / ieși-i imediat.
Fiți / Fi-ți integri / integrii!
Nimeni nu-i agrează / *agreează*.

Scanned with OKEN Scanner

II.b. SUBIECTE DATE LA EXAMENUL DE CAPACITATE

Scanned with OKEN Scanner

Licee, iulie, 1998

Se dă textul:

„Când vuia în sobă tăciunele aprins sau când țiuia tăciunele despre care se zice că te vorbește cineva de rău, mama îl mustra acolo, în vatra focului și-l buchisea cu cleștele să se mai potolească dușmanul".

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

❑ *Cerințe:*

Subliniați predicatele și indicați felul lor.

Delimitați propozițiile și precizați felul acestora, indicând raporturile sintactice care se stabilesc între ele.

Alcătuiți enunțuri în care pronumele relativ *care* să aibă următoarele funcții sintactice: subiect, complement direct, complement indirect în dativ, complement circumstanțial de loc, complement de agent, atribut pronominal genitival.

Alcătuiți enunțuri în care cuvântul *rău* este, pe rând, adjectiv și adverb cu funcția sintactică de nume predicativ.

Alcătuiți fraze în care subordonata „că a venit vacanța" să ilustreze șase tipuri de subordonate. Precizați-le.

Transformați părțile de propoziție subliniate în propoziții subordonate și apoi analizați sintactic frazele obținute.

– „E bine *de învățat.*"
– „A venit la mine *pentru a învăța*".
– „Speranța lui era *de-a te găsi* acasă."
– „Mihai este mândru *de reușită.*"

☑ *Rezolvare:*

a) – *vuia* = predicat verbal
– *țiuia* = predicat verbal
– *se zice* = predicat verbal
– *vorbește* = predicat verbal
– *mustra* = predicat verbal
– *buchisea* = predicat verbal
– *să se potolească* = predicat verbal

b)1. *Când vuia în sobă tăciunele aprins* = circumstanțială de timp, subordonată la P^5, introdusă prin adv. relativ *când*

2. *sau când țiuia tăciunele* = circumstanțială de timp, subord. la P^5, introdusă prin adv. *când*, coord. cu P^1 prin conj. disj. *sau*

3. *despre care se zice* = atributivă, subordonată la P^2, introdusă prin pron. rel. *care* în Ac., precedat de prepoziția compusă *despre*

Scanned with OKEN Scanner

4. *că te vorbește cineva de rău* = subiectivă, subord. la P^3, introdusă prin conj. subord. *că*
5. *mama îl mustra acolo, în vatra focului* = principală
6. *și-l buchisea cu cleștele* = principală, coord. cu P^5, prin conj. copul. *și*
7. *să se mai potolească dușmanul* = circumstanțială de scop, subordonată la P^5 și P^6, introd. prin conj. subord. *să*

c) – subiect: *Care* a venit primul acela a câștigat.
– complement direct: Cartea *pe care* o citești este interesantă.
– complement indirect în dativ: Colegul *căruia* i-am dat cartea mi-a înapoiat-o.
– complement circumstanțial de loc: Stațiunea *în care* ai fost e frumoasă.
– complement de agent: Concurentul *de care* ai fost întrecut e foarte bun.
– atribut pronominal genitival: Profesorul *ai cărui* elevi învață bine e mulțumit.

d) Copilul acela e *rău* (adjectiv). E *rău* că nu poți să vii. (adverb)

e)– E bine *că a venit vacanța* = subiectivă
– Probleme e *că a venit vacanța* = predicativă
– Ai spus *că a venit vacanța* = compl. directă
– Mă bucur *că a venit vacanța* = compl. indirectă
– Nu mai învăț, *că a venit vacanța* = circ. cauzală
– *Că a venit vacanța*, și tot nu ne odihnim = circ. concesivă

f) „E bine [1]/ *să învățăm* [2]/ (1 = P; 2 =SB)
„A venit la mine [1]/ *ca să învețe.*“ [2]/ (1 = P; 2 = CS)
„Speranța lui era [1] / *să te găsească acasă.* [2]/ (1 = P; 2 = PR)
„Mihai este mândru [1]/ *că a reușit.*“ [2]/ (1 = P; 2 = C.I. cu nuanță cauzală)

Licee, septembrie, 1998

1. Se dă textul:
„Dar Păunaș *se deșteptase*[1]/ (și) *începuse*[2]/ (*să*) *plângă*[3]/ (și) i *se părea* Agripinei [4]/ (că) numai vuietul pârâului *acoperea* destul de bine țipetele lui.[5]/
(Gala Galaction – *La Vulturi!*)

❑ *Cerințe:*
Subliniați predicatele din textul de mai sus și arătați felul lor.
Delimitați propozițiile și precizați felul acestora, indicând raporturile sintactice care se stabilesc între ele.
Analizați sintactic și morfologic cuvintele „i“, „vuietul“, „lui“.
Dați exemple în care verbul *a acoperi* să fie la diateza pasivă și reflexivă.

Scanned with OKEN Scanner

Alcătuiți un enunț în care cuvântul *bine* să aibă altă valoare gramaticală decât în text.

Notă: În text, cuvântul *bine* este adverb.

☑ *Rezolvare:*

a) – *se deșteptase* = predicat verbal
– *începuse* = predicat verbal
– să *plângă* = predicat verbal
– se *părea* = predicat verbal
– *acoperea* = predicat verbal

b) 1. *Dar Păunaș se deșteptase* = principală
2. *și începuse* = principală, coord. cu P^1 prin conj. copul. *și*
3. *să plângă* = compl. directă, subordonată la P^2, introdusă prin conj. subord. *că*
4. *și i se părea Agripinei* = principală, coord. cu P^2 prin conj. copul. *și*
5. *că numai vuietul pârâului acoperea destul de bine țipetele lui* = subiectivă, subord. la P4, introd. prin conj. subord. *că*

c) *i* = complement indirect, exprimat prin pronume personal, pers. a III-a, sg., D., formă neaccentuată
vuietul = subiect, exprimat prin subst. comun, simplu, neutru, sg., N., articulat cu art. hot. enclitic *-l*
lui = atribut pronominal genitival, exprimat prin pron. personal, pers. a III-a, sg. G.

d) diateza pasivă: Câmpul *e acoperit* de zăpada care cade.
diateza reflexivă: Pomii *se acopăr* de brumă.

e) *Binele* făcut oricui și oricând dă măsura omeniei tale. (substantiv)

2. Formulați câte un enunț cu fiecare din următoarele paronime: *adaptat/ adoptat, aluzie/ iluzie, arbitral/ arbitrar.*

☑ *Rezolvare:*

Organismele s-au *adaptat* la mediu. Senatul a *adoptat* o lege. A făcut *aluzie* la încurcăturile lui financiare. Pretenția lui e o *iluzie*. Diferendul a fost reparat printr-o hotărâre *arbitrală*. Alegerea a fost *arbitrară*.

3. Dați exemple în care cuvântul *companie*, schimbându-i accentul, să aibă sensuri diferite.

☑ *Rezolvare:*

Marile *companíi* internaționale investesc în Europa estică. Soldatul a fost repartizat la *compánia* a II-a.

Scanned with OKEN Scanner

EDITURILE ALL
BD. TIMIȘOARA NR. 58, SECTOR 6 - BUCUREȘTI SAU C.P. 12-107
TEL.: (01) - 402 26 00; 402 26 20; FAX: (01) - 402 26 10;
E-mail: comenzi@all.ro; http://www.all.ro

NU SE TIMBREAZĂ!
CORESPONDENȚĂ RĂSPUNS
C.R.
SE TAXEAZĂ LA DESTINAȚIE

TALON DE COMANDĂ

Trimiteți talonul de comandă, completat, pe adresa Editurilor ALL:
București, O.P. 12, C.P. 107

EXPEDITOR: (VĂ RUGĂM SĂ COMPLETAȚI CÂT MAI CITEȚ POSIBIL)

Nume şi adresă (persoană fizică): _____

_____

_____

_____ **Telefon:** _____

Nume şi adresă (şcoală, firmă, instituție): _____

_____

_____

_____ **Telefon:** _____

Nume persoană de contact: _____

Plata va fi efectuată de:

☐ (persoană fizică) ☐ (şcoală, firmă, instituție)

DESTINATAR

EDITURILE ALL
BUCUREȘTI, O.P. 12, C.P. 107

PLATA SE VA FACE RAMBURS (LA PRIMIREA COLETULUI POȘTAL).
TAXELE POȘTALE DE EXPEDIȚIE SUNT SUPORTATE DE EDITURĂ.

Scanned with OKEN Scanner

Cod	Titlu / Autor	Preţ	Nr. ex. com.
	LIMBA ROMÂNĂ		
468	GRAMATICA LIMBII ROMÂNE ÎN EXERCIŢII RECAPITULATIVE - vol. I – Flori Lupu	**44 900 lei**	
1028	GRAMATICA LIMBII ROMÂNE ÎN EXERCIŢII RECAPITULATIVE - vol. II. Rezolvări şi soluţii – Flori Lupu	**44 900 lei**	
705	CREATORII ROMANULUI ROMÂNESC MODERN Suzana Miron, Elisabeta Roşca	**34 900 lei**	
920	DICŢIONAR DE ABREVIERI ŞI SIMBOLURI Silvia Pitiriciu, Dragoş Vlad Topală	**74 000 lei**	
1308	GRAMATICA FĂRĂ MEDITATOR. TESTE DE LIMBA ROMÂNĂ PENTRU ADMITEREA ÎN LICEU ŞI FACULTATE. TESTE DE LIMBA ROMÂNĂ (sintaxa frazei - analiză morfo-sintactică - lexic - fonetică) CUPRINZÂND 400 DE SUBIECTE REZOLVATE ŞI COMENTATE ÎN TOTALITATE – Constanţa-Coca Dumitriu	**29 900 lei**	
1680	GRAMATICĂ ŞI STILISTICĂ. ANALIZE DE TEXT Cristina Ionescu, Matei Cerkez	**34 000 lei**	
1457	INTRODUCERE ÎN TEORIA LITERATURII – Gabriela Duda	**54 000 lei**	
1246	ÎNNOITORII LIRICII ROMÂNEŞTI Suzana Miron, Elisabeta Roşca	**24 000 lei**	
1867	LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ. GHIDUL ELEVULUI DIN ÎNVĂŢĂMÂNTUL LICEAL ŞI PROFESIONAL – Adrian Săvoiu	**29 000 lei**	
1043	LITERATURA ROMÂNĂ ÎN SCENE ŞI PERSONAJE ANTOLOGICE Georgeta Costache, Adrian Costache	**24 900 lei**	
1037	MIC DICŢIONAR DE OMONIME, PARONIME, SINONIME, ANTONIME – Zorela Creţa, Cristina Gherman	**25 900 lei**	
	BELETRISTICĂ (selecţie)		
1470	ÎNCHISORILE MELE – Ioan Slavici	**29 900 lei**	
443	SCRISORILE DOAMNEI T. – Camil Petrescu	**29 900 lei**	
1477	STRIGOIUL – Ion Agârbiceanu	**44 000 lei**	
1482	AVENTURILE LUI OLIVER TWIST – Charles Dickens	**44 000 lei**	
1483	BOUVARD ŞI PÉCUCHET. DICŢIONAR DE IDEI PRIMITE DE-A GATA – Gustave Flaubert	**39 000 lei**	
1484	CĂRAREA PIERDUTĂ – Alain-Fournier	**34 000 lei**	
1492	PAGINI DE ISTORIE NATURALĂ – Jules Renard	**19 000 lei**	
1494	VISE DESPRE TRANDAFIRI ŞI FLĂCĂRI – Eyvind Johnson	**49 000 lei**	

Cărţile Editurilor ALL pot fi găsite în reţeaua librăriilor de stat şi particulare.
În Bucureşti, Editurile ALL posedă un lanţ propriu de librării:

ALL **Bulevardul Mihail Kogălniceanu nr. 36-46; Tel.: (01) 315 71 87 / int. 169**
(în incinta Universităţii Bucureşti, Facultatea de Drept, vizavi de secretariate)

TOTALL **Bulevardul I. C. Brătianu, nr. 42 (vizavi de magazinul *Cocor*)**

REGALLĂ **Strada Ion Câmpineanu, nr. 5 (în zona Pieţei Universităţii)**

RECENT, A FOST INAUGURAT LOCALUL UNEI NOI LIBRĂRII, ÎN Strada Academiei, nr. 7
(vizavi de clădirea Universităţii, intrarea în Facultatea de matematică)

Editurile ALL îşi rezervă dreptul de a face modificări asupra preţurilor menţionate !

Scanned with OKEN Scanner

Seria PRAG

Cele trei trepte care stau în fața fiecăruia: promovarea ciclului primar, promovarea ciclului gimnazial şi admiterea în învățământul superior nu vor mai constitui de acum încolo un obstacol! Aceasta datorită seriei PRAG, care prin colecțiile sale INIȚIALL, FUNDAMENTALL şi FINALL, reuneşte lucrări destinate elevilor ce vor susține examenele impuse de noul sistem de evaluare.

Colecția PRAG FINALL

Admiterea la facultate nu trebuie să vă mai creeze probleme. Cărțile din colecția PRAG FINALL acoperă toate disciplinele de concurs şi, prin calitatea lor, vă oferă un important sprijin în pregătirea pentru trecerea acestui prag.

Lucrarea cuprinde subiectele reprezentative de limba română date la examenul de capacitate şi la concursul de admitere în învățământul superior în ultimii trei ani. Subiectele, diverse tipologic – analize, sinteze, aplicații, teste, exerciții complexe, grile –, sunt prezentate în seturi, pe niveluri şi domenii de învățământ, pe facultăți, colegii şi licee, fiind însoțite de soluții complete şi de îndrumări pentru abordarea problemelor dificile.

Prof. dr. Ion Toma – prodecan la Facultatea de Limbi şi Literaturi străine a Universității „Spiru Haret" din Bucureşti, profesor asociat la Universitatea din Bucureşti – este autorul unor importante lucrări de fonetică, lexicologie, gramatică şi stilistică.

Prof. dr. Dumitru Ivănuş – şeful Catedrei de Limbă română contemporană la Facultatea de Litere a Universității din Craiova – este autorul a numeroase lucrări de gramatică a limbii române.

Prof. gr. I Marin Budică – cadru didactic în învățământul preuniversitar din Craiova – este autorul unor articole de specialitate de larg interes.

SERIA

PR

TOMA/IVANUS..-LB.ROMANA.
C01634
129 900.LEI
11/01/02
100026011512874
Scanned with OKEN Scanner